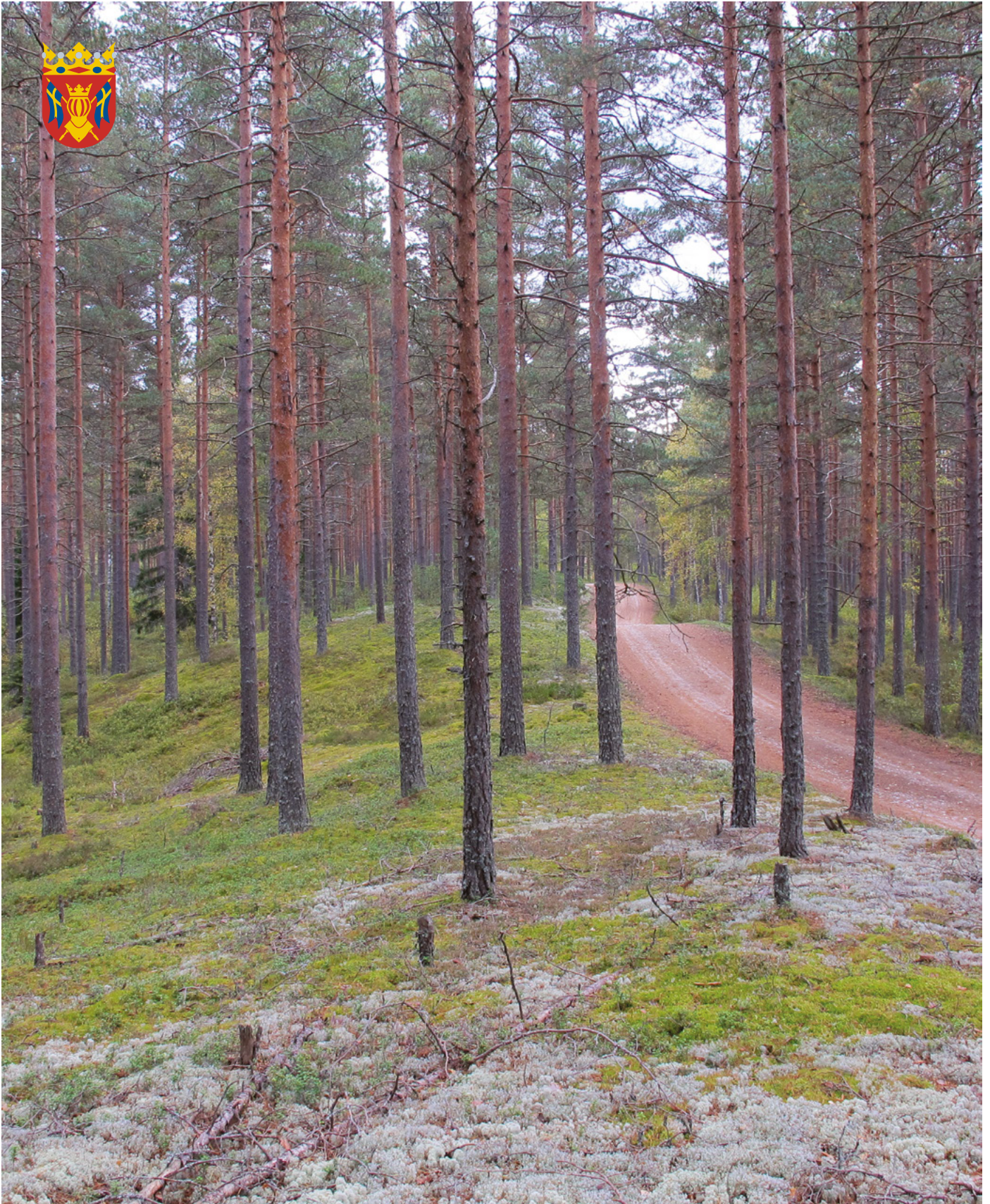

GEOLOGISESTI ARVOKKAAT ALUEET VARSINAIS-SUOMESSA

GEOLOGISESTI ARVOKKAAT ALUEET VARSINAIS-SUOMESSA

Teksti: **Arttu Koskinen**

Valokuvat: **Aleksis Klap**

Varsinais-Suomen liitto 2018

ISBN

www.varsinais-suomi.fi

Julkaisun kartta-aineistot: Maanmittauslaitos, lupanumero 22/MML/18 (taustakartat); Suomen Ympäristökeskus ja Geologian Tutkimuskeskus (arvokkaiden muodostumien rajaukset)

SISÄLLYS

JOHDANTO	5
MAAKUNTAKAAVOITUSTA OHJAAVA LAINSÄÄDÄNTÖ JA GEOLOGISESTI ARVOKKAAT ALUEET	6
GEOLOGISESTI ARVOKKAAT ALUEET AIEMMISSA MAAKUNTAKAAVOISSA	7
GEOLOGISESTI ARVOKKAAT ALUEET LUONNONARVOJEN JA –VAROJEN VAIHEMAAKUNTAKAAVASSA	8
GEOLOGISESTI ARVOKKAIDEN ALUEIDEN TAUSTALLA OLEVAT ASiantuntijaselvitykset	11
VARSINAIS-SUOMEN GEOLOGISESTI ARVOKKAIDEN ALUEIDEN KOHDEKORTIT	14
SANASTOA	17
LÄHTEET	18
LIITE 1: Varsinais-Suomen geologisesti arvokkaiden alueiden kohdekortit	

Tässä julkaisussa on esitelty Varsinais-Suomen maakunnallisesti ja valtakunnallisesti geologisesti arvokkaat alueet. Geologisesti arvokkaita alueita on kartoitettu ja havaittu useissa maakunnallisissa ja valtakunnallisissa tutkimus- ja kaavoitusprosesseissa aina vuoden 1984 harjajensuojeluohjelmasta lähtien. Harjujen lisäksi geologisesti arvokkaita alueita on sittemmin kartoitettu kallio- ja moreenialueista, tuuli- ja rantakerrostumista ja kivikoista.

Kartoituksia on tehty kansallisella tasolla esimerkiksi Suomen ympäristökeskuksen ja Geologian tutkimuskeskuksen toimesta. Maakunnallisella tasolla kartoituksia on tehty maakuntaliiton koordinoimana esimerkiksi maakuntakaavoituksen yhteydessä ja ki- viaineshuollon tarpeiden selvityksissä. Tämän selvityksen tarkoituksena on ollut käydä läpi eri prosesseissa havaitut arvokkaat alueet, selvittää niiden nykytila ja luoda niistä yhdenmukainen aineisto, joka kattaa kaikki Varsinais-Suomen maakunnallisesti ja valtakunnallisesti geologisesti arvokkaat alueet.

Varsinais-Suomen maakuntavaltuusto päätti joulukuussa 2015 käynnistää Varsinais-Suomen kokonaismaakuntakaavan tarkistuksen. Tarkistus toteutetaan vaihemaakuntakaavatyönä, jossa tarkastellaan kierto- ja biotalouden näkökulmasta keskeisten luonnonvarojen käyttö ja sen sovittaminen maakunnan arvokkaiden luonto- ja virkistysalueiden turvaamiseen. Tarkistuksen tuloksena syntyy Luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaava.

Varsinais-Suomen maakunnallisesti ja valtakunnallisesti geologisesti arvokkaat alueet on merkitty maakuntakaavaan. Luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavatyössä tarkistetaan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti näiden merkintöjen ajantasaisuus ja nykytilanne. Tarkistustyön osana on tehty laajasti maastokäyntejä geologisesti arvokkaiden alueiden ajantasaisuuden tarkistamiseksi. Maastokäyntejä on tehty Varsinais-Suomen liiton suunnittelijoiden toimesta valtaosaan tässä selvityksessä esitellyistä kohteista. Maastokäyntien lisäksi tietoa geologisesti arvokkaista alueista on kertynyt useissa prosesseissa, muun muassa aiempien maakuntakaavojen selvityksissä ja Sokka-hankkeessa, jossa kartoitettiin maa-ainestenottoalueiden tilaa ja kunnostustarpeita.

Jo aiemmin maakuntakaavaan merkittyjen alueiden kaavarajauksia päivitetään maastokäyntien perusteella, ja uusia alueita merkitään voimassa olevien maakuntakaavojen lainvoimaiseksi tulon jälkeen toteutettujen ja aiempien asiantuntijaselvitysten pohjalta. Kaikki tässä julkaisussa esitellyt geologisesti arvokkaat alueet esitetään merkittäväksi Luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavaan.

Kustakin tässä selvityksessä esitellyistä geologisesti arvokkaasta alueesta on laadittu kohdekortti, jossa esitellään alueen sijainti, raja- ja maakuntakaavassa, arvoluokitus, tyyppi, pinta-ala, mahdolliset rajausmuutokset aiempiin maakuntakaavoihin verrattuna, sekä viittaukset asiantuntijaselvityksiin, joissa alueen arvot on havaittu. Lisäksi kussakin kohdekortissa on lyhyt kuvaus alueen arvoista ja mahdollisiin rajausmuutoksiin johtaneista syistä. Tarkempi kuvaus geologisesti arvokkaiden alueiden arvoista on yleensä esitetty viitattujen asiantuntijaselvitysten raporteissa. Varsinais-Suomen geologisesti arvokkaiden alueiden kohdekortit ovat tämän julkaisun liitteenä.

MAAKUNTAKAAVOITUSTA OHJAAVA LAINSÄÄDÄNTÖ JA GEOLOGISESTI ARVOKKAAT ALUEET

Alueiden suunnittelua ohjaa maankäyttö- ja rakennuslaki. Maankäyttö- ja rakennuslain yleisenä tavoitteena on alueiden käytön järjestäminen niin, että luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle ja edistetään kestävä kehityksen kaikkia osa-alueita. Lain alueiden käytön suunnittelua koskeissa tavoitteissa todetaan, että alueiden käytön suunnittelulla on edistettävä riittävään vaikutusarviointiin perustuen luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen säilymistä ja luonnonvarojen kestävä käyttöä.

Alueiden käytön suunnittelussa on maankäyttö- ja rakennuslain mukaan edistettävä valtioneuvoston päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista. Elinvoimaista luonto- ja kulttuuriympäristöä sekä luonnonvaroja koskeissa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa määrätään alueiden käytöllä huolehdittavan luonnonperinnön arvojen turvaamisesta, edistetävän luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokaiden alueiden säilymistä sekä luotavan edellytykset luonnonvarojen kestävälle hyödyntämiselle.

Maankäyttö- ja rakennuslain maakunnan suunnittelua koskevasa luvussa säädetään maakuntakaavan ohjaavan maakunnallista alueiden käytön suunnittelua. Maakuntakaava on kolmiportaisen kaavoitusjärjestelmän yleispiirteisin taso, jota täydennetään yleis- ja asemakaavoilla. Maakuntakaavan laadinnasta vastaa maakunnan liitto, kun taas yleis- ja asemakaavoituksen tekevät kunnat. Maakuntakaava ohjaa yleis- ja asemakaavojen laadintaa ja muuttamista.

Maakuntakaavaa laadittaessa erityistä huomiota tulee kiinnittää muun muassa alueiden käytön ekologiseen kestävyyteen ja maa-ainesvarojen kestävä käyttöön.

Maa-aineslaissa säädetään maa-ainesten otosta. Lain tavoitteena on maa-ainesten otto ympäristön kestävä kehitystä tukevalla tavalla. Lain kolmannessa pykälässä säädetään, että laissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa, mikäli siitä aiheutuu kauniin maiseman turmeltumista tai luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista. Lain seitsemännessä pykälässä puolestaan säädetään, että mikäli ottamistoimintaan aiottu alueella on valtakunnallista tai muutoin huomattavaa merkitystä luonnonsojeluun kannalta, on lupaviranomaisen pyydettävä lausunto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta.

Maakuntakaavamerkinnällä geologisesti arvokas alue (ge) osoitetaan alueita, joilla on arvoja, joihin maa-aineslain kolmannessa ja seitsemännessä pykälässä viitataan. Merkinnällä toteutetaan osaltaan maankäyttö- ja rakennuslaissa säädettyjä vaatimuksia liittyen ekologiseen kestävyyteen, luonnon monimuotoisuuden ja luonnonvarojen säilyttämiseen, sekä luonnonvarojen – tässä tapauksessa maa-ainesvarojen – kestävä käyttöön. Merkityt alueet perustuvat erilaisiin asiantuntijaselvityksiin, jotka on esitelty tässä julkaisussa. Asiantuntijaselvitysten lisäksi merkintöjen rajauksiin ovat vaikuttaneet vaihemaakuntakaavatöiden maastokäynneillä tehdyt havainnot, joiden myötä rajauksia on paikoin päivitetty esimerkiksi muuttuneiden arvojen huomioimiseksi.

GEOLOGISESTI ARVOKKAAT ALUEET AIEMMISSA MAAKUNTAKAAVOISSA

Ensimmäisen kerran geologisesti arvokkaita alueita on osoitettu Varsinais-Suomen maankäytön suunnittelussa harjuseutukaavoissa. Harjuseutukaavoja laadittiin kolme: vuonna 1992 vahvistettu Satakunnan ja Varsinais-Suomen rajan Virttaankankaalta Koski Tl:n Hevonlinnalle ulottuva Varsinais-Suomen harjuseutukaava, vuonna 1994 vahvistettu Someron-Kiikalan harjuseutukaava, sekä vuonna 1997 vahvistettu Vakka-Suomen harjuseutukaava.

Harjuseutukaavoissa on nimensä mukaisesti osoitettu vain arvokkaita harjualueita, jotka merkittiin tuolloin merkinnällä arvokas harjalue (ah). Ah-merkinnällä on osoitettu harjualueet, joilla on kaunis maisemakuva, luonnon merkittäviä kauneusarvoja tai erikoisia luonnonesiintymiä. Ah-alueilla on todettu olevan maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia rajoituksia maa-ainesten otolle. Lisäksi alueilla on ollut voimassa suojelumääräys, jossa vaaditaan kiinnitettävän erityistä huomiota alueella sijaitsevan geologisesti arvokkaan muodostuman suojeluun ja hoitoon.

Vuonna 2008 vahvistetussa Salon seudun maakuntakaavassa sekä vuonna 2013 vahvistetuissa Loimaan seudun, Turun seudun kehyskuntien, Turunmaan ja Vakka-Suomen maakuntakaavoissa käytettiin ensimmäisen kerran Varsinais-Suomessa merkintää geologisesti arvokas alue (ge). Tällä merkinnällä korvattiin harjuseutukaavojen aikaiset arvokkaat harjualueet, ja osoitettiin arvokkaita kallioalueita, sekä muiden kuin Salon seudun maakuntakaavan osalta arvokkaita moreenialueita.

Maakuntakaavoissa osoitetuilla ge-alueilla on voimassa suojelumääräys, jonka mukaisesti alueen erityispiirteitä haitallisesti muuttavat toimenpiteet ovat kiellettyjä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä alueella sijaitsevan, geologisesti arvokkaan harju-, moreeni- tai kalliomuodostuman suojeluun ja hoitoon. Vuonna 2004 vahvistetussa Turun kaupunkiseudun maakuntakaavassa ei osoitettu geologisesti arvokkaita alueita.

GEOLOGISESTI ARVOKKAAT ALUEET LUONNONARVOJEN JA –VAROJEN VAIHEMAAKUNTAKAAVASSA

Luonnonarvojen ja –varojen vaihemaakuntakaavassa osoitetaan geologisesti arvokkaat alueet koko Varsinais-Suomen alueelta. Kaikki harjuseutukaavoissa osoitetut arvokkaat harjualueet merkittiin geologisesti arvokkaina alueina niitä seuranneissa maakuntakaavoissa, ja niin ikään kaikki aiemmissa maakuntakaavoissa merkityt geologisesti arvokkaat alueet kahta lukuun ottamatta säilyttävät ge-merkintänsä Luonnonarvojen ja –varojen vaihemaakuntakaavassa. Merkityttä jätettävät alueet ovat Salossa sijaitseva Kalkkimäki ja Mynämäellä sijaitseva Kuuselan harju. Kalkkimäki kattaa pienialaisen vanhan kalkkilouhoksen. Kalkkilouhos on merkitty Salon seudun maakuntakaavassa muinaisjäänneksenä tunnuksella sm 587015 (Kalkkimäki). Näin ollen ge-merkinnästä luovutaan alueen osalta tarpeettomana. Kuuselan harjun geologisesti arvokkaan alueen aiempiin seutu- ja maakuntakaavamerkintöihin johtaneet arvot katsottiin maa-ainestenoton hävittämiksi siinä määrin, että merkinnästä päätettiin luopua.

Varsinais-Suomen voimassa olevissa maakuntakaavoissa on merkitty 156 geologisesti arvokasta aluetta. Osa voimassa olevassa maakuntakaavassa erillisinä alueina merkityistä kokonaisuuksista on Luonnonarvojen ja –varojen vaihemaakuntakaavassa yhdistetty yhdeksi ge-alueeksi asiantuntijaselvityslähteiden mukaisesti. Yhdistetyt ja poistuvat alueet huomioiden voimassa olevasta maakuntakaavasta esitetään ge-merkittäväksi Luonnonarvojen ja –varojen vaihemaakuntakaavaan 142 aluetta. Lisäksi kokonaan uusia alueita esitetään merkittäväksi 64 kappaletta. Tulevassa Luonnonarvojen ja –varojen vaihemaakuntakaavassa maakunnallisesti tai valtakunnallisesti geologisesti arvokkaiksi tunnistettuja alueita on siis yhteensä 206.

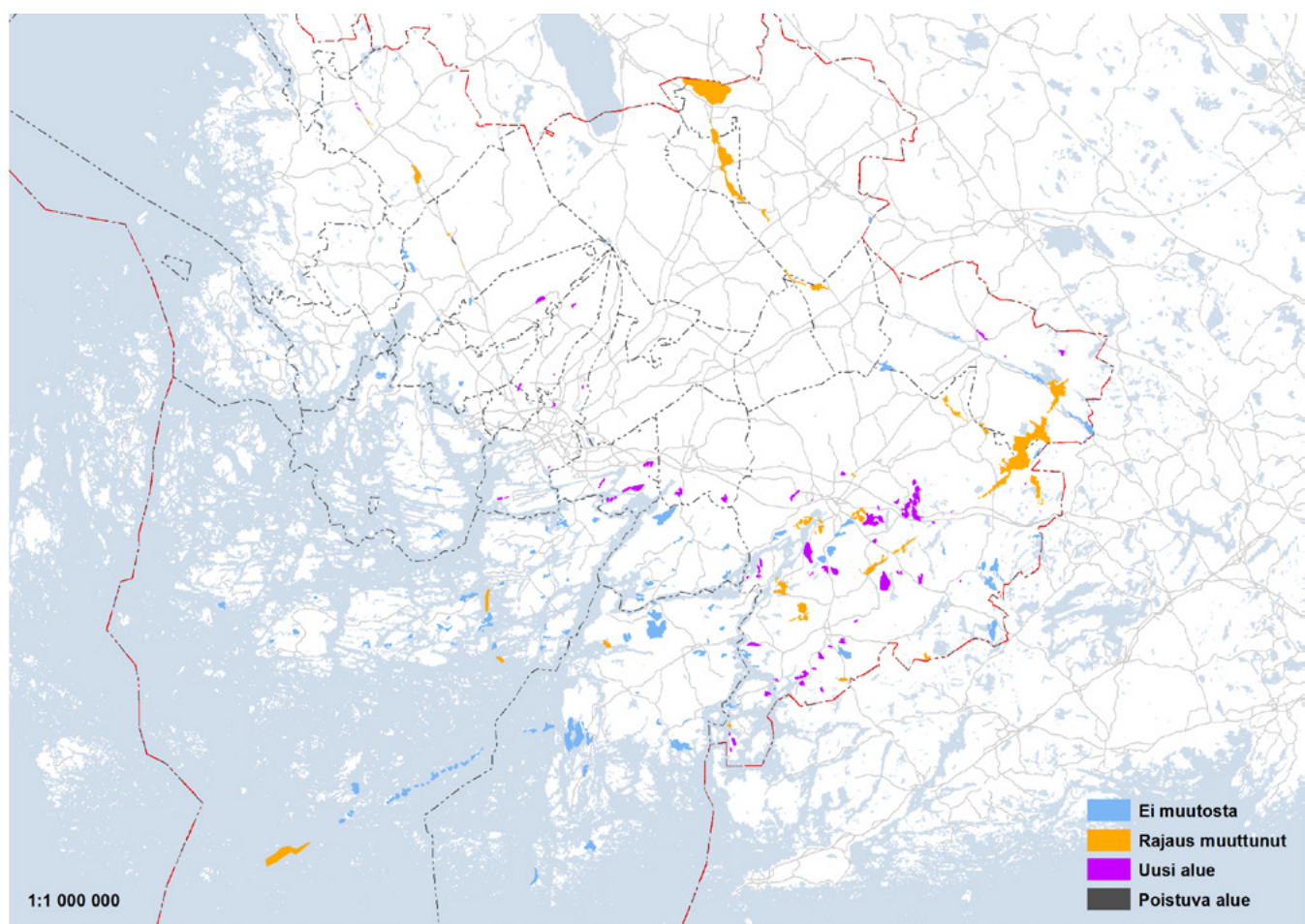
Varsinais-Suomen geologisesti arvokkaiden alueiden päivitystarve ja määrän lisääntyminen johtuu aiempien maakuntakaavojen laatimisen ja käynnissä olevan vaihemaakuntakaavoitusprosessin välillä tapahtuneista alueellisista muutoksista ja valtakunnallisten inventointien tuottamista lisätiedosta geologisesti arvokkaista muodostumista, uusien muodostumatyyppien osoittamisesta, eri maakuntakaavoissa käytettyjen merkintäperusteiden yhdenmukaistamisesta, sekä Turun kaupunkiseudun geologisesti arvokkaiden alueiden osoittamisesta. Luonnonarvojen ja –varojen vaihemaakuntakaavassa on tavoitteena osoittaa geologisesti arvokkaat alueet koko Varsinais-Suomen maakunnan alueelta yhdenmukaisin merkinnöin ja luokituksin.

Jotakin aiemmissa maakuntakaavoissa merkittyjä geologisesti arvokkaita alueita on kaavatyön aikana rajattu uudelleen. Uudelleenrajauksen syitä ovat olleet kaavatyön maastokäynneillä havaitut muutokset alueilla, asiantuntijaselvityksissä ja maastokäynneillä tarkentuneet sijaintitiedot, sekä uusissa asiantuntijaselvityksissä tunnistetut uudet arvokkaat alueet. Rajauksia on tarkennettu niin asiantuntijaselvitysten kuin vaihemaakuntakaavatyön maastokäyntienkin perusteella.

Geologisesti arvokkaat alueet voidaan luokitella eri muodostumatyyppeihin, joita ovat arvokkaat harjualueet, kallioalueet, moreenialueet, tuuli- ja rantakerrostumat, sekä kivikot. Jotkin geologisesti arvokkaat alueet koostuvat useasta kohteesta, jotka voivat kuulua yhteen tai useampaan aluetyyppiin. Tällöin puhutaan joko harju- tai kallioaluekokonaisuudesta pääosan alueen pinta-alasta muodostavan aluetyypin mukaisesti. Mikäli aluekokonaisuuteen kuuluu useampaa kuin yhtä aluetyyppiä, on tämä esitetty kohdekortissa niin karttakuvassa kuin kuvailutekstissäkin. Useampien aluetyypien esiintyminen samassa rajauksesta johtuu arvokkaiden muodostumien luontaisesta esiintymisestä yhdessä ja joidenkin muodostumatyyppien pienestä pinta-alasta: esimerkiksi arvokkaat moreenimuodostumat ovat joskus syntyneet arvokkaiden kallioalueiden yhteyteen, ja arvokkaat rantakerrostumat sijaitsevat usein muutenkin arvokkaiden harju- tai kallioalueiden sisällä.

Seutukunta	Voimassa olevasta maakuntakaavasta säilyviä ge-alueita	Vaihemaakuntakaavassa esitettäviä uusia alueita	Vaihemaakuntakaavassa esitettäviä alueita yhteensä
Loimaan seutu	7		7
Salon seutu	42	41	83
Turun seutu	22	22	44
Turunmaa	60		60
Vakka-Suomi	11	1	12
Yhteensä	142	64	206

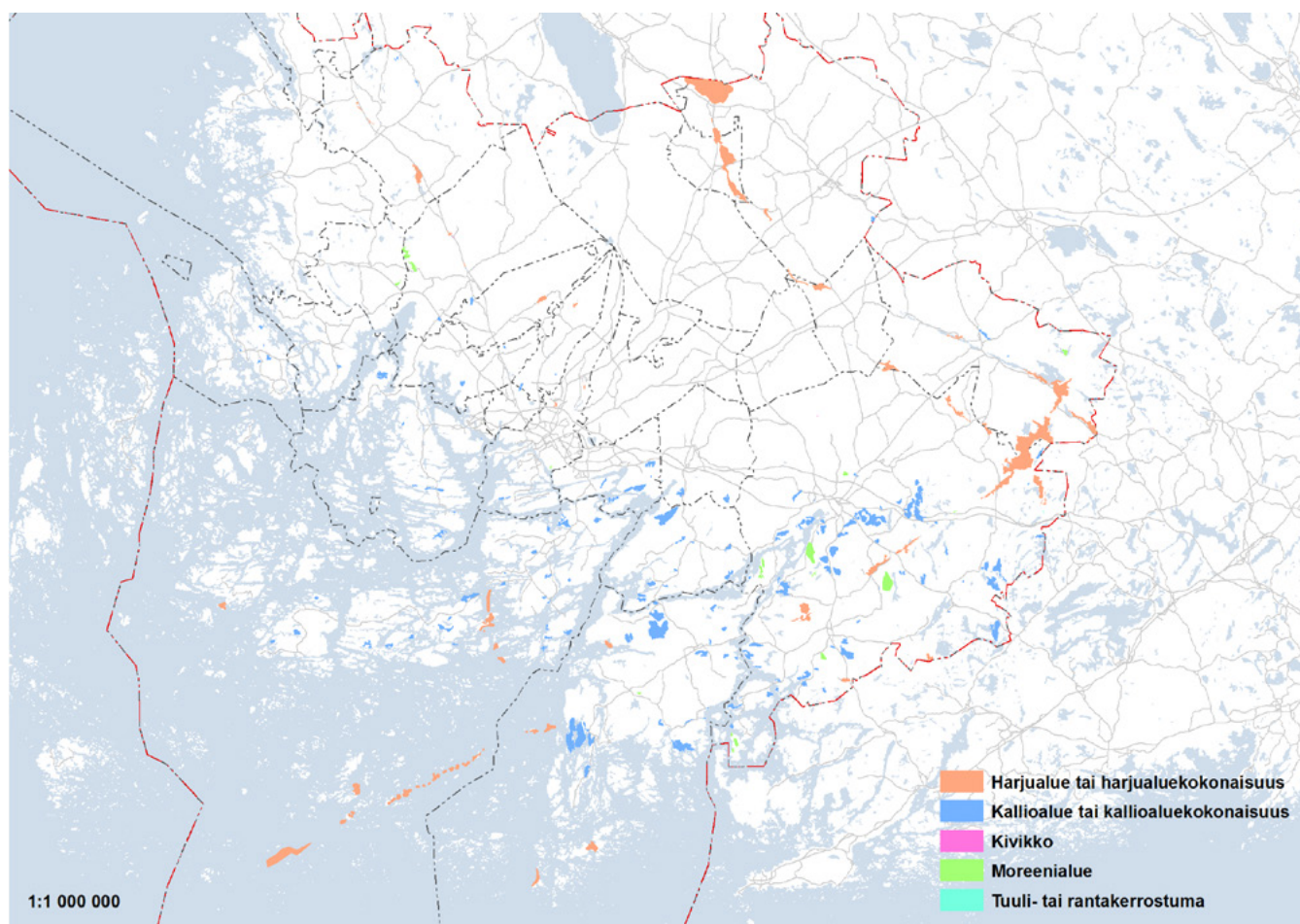
Luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavassa merkittäväksi esitettävät ge-alueet seutukunnittain

Luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavassa esitettävät muutokset ge-alueisiin Varsinais-Suomessa

Seutukunta	Harjualet ja - aluekokonaisuudet	Kallioalueet ja - aluekokonaisuudet	Moreenialueet	Tuuli- tai rantakerrostumat	Kivikot
Loimaan seutu	6	1			
Salon seutu	16	55	9	2	1
Turun seutu	7	31	2	1	3
Turunmaa	15	44	1		
Vakka-Suomi	3	8	1		
Yhteensä	47	139	13	3	4

Luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavassa merkittäväksi esitettävät ge-alueet muodostumatyypeittäin

Luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavassa merkittäväksi esitettävien ge-alueiden jakautuminen muodostumatyypeittäin Varsinais-Suomessa

GEOLOGISESTI ARVOKKAIDEN ALUEIDEN TAUSTALLA OLEVAT ASiantuntijaselvitykset

Luonnonarvojen ja –varojen vaihemaakuntakaavan geologisesti arvokkaiden alueiden määrittelyn tärkeimpinä lähteinä ovat toiminneet erilaiset asiantuntijaselvitykset. Kaikki vaihemaakuntakaavassa merkittäväksi esitettävät alueet on havaittu ja kuvattu jossain seuraavista asiantuntijaselvityksissä. Geologisesti arvokkaiden alueiden kohdekorteissa on viitattu kunkin alueen merkitsemisen taustalla oleviin lähteisiin. Itse selvitykset pohjautuvat sekä niiden aikaisiin inventointeihin, kuten maastotöihin ja paikkatietotarkasteluun, että muihin asiantuntijaselvityksiin, esimerkiksi luontoselvityksiin.

Eri selvityksissä on tunnistettu useita geologisesti arvokkaita alueita, joilla on seudullista tai paikallista arvoa, mutta jotka eivät ole maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaita. Näitä alueita ei ole esitelty tässä julkaisussa, eikä niitä esitetä merkittäväksi Luonnonarvojen ja –varojen vaihemaakuntakaavaan. Tällaiset alueet ja niiden arvot tulee siitä huolimatta huomioida paikallisessa maankäytön suunnittelussa. Seudullisesti ja paikallisesti arvokkaita alueita on tunnistettu niin harju-, kallio- ja moreenialueista kuin tuuli- ja ranta-kerrostumista sekä kivikoistakin.

VALTAKUNNALLINEN HARJUNSUOJELUOHJELMA

Vuonna 1984 vahvistettu valtakunnallinen harjunsuojeluohjelma on luonnonsuojelulain 7 § mukainen luonnonsuojeluohjelma. Se laadittiin laajamittaisen maa-ainestenoton pirstoman harjuluonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi. Ohjelma-alueiksi valittiin 159 harjualueita, joiden tavoiteltiin käsittävän luonnon- ja maisemasuojelun kannalta riittävän määrän erilaisia harjumuodostumia maan eri harjuvyöhykkeiltä. Näistä alueista yhdeksän sijaitsee kokonaan tai osittain Varsinais-Suomessa. Nämä yhdeksän aluetta on esitelty tässä julkaisussa Varsinais-Suomessa sijaitsevien osiensa osalta.

VARSINAIS-SUOMEN HARJULUONTO

Varsinais-Suomen harjuluonto (Kontturi & Lyytikäinen 1987) on vuosina 1972–1981 toteutetun valtakunnallisen harjututkimuksen perusinventoinnin tarkistustyön raportti. Tarkistustyössä laadittiin perusselvitys Varsinais-Suomen harjuluonnosta, sen hyväksikäytöstä ja suojelun tarpeesta. Lähes kaikki Luonnonarvojen ja –varojen vaihemaakuntakaavassa merkittäväksi aiotut harjualueet on esitelty raportissa.

Harjualueiden arvoa on arvioitu luonnonsuojelun kannalta, geologisten, biologisten ja maisemallisten arvojen kannalta sekä luonnontilaisuuden kannalta. Alueen ominaisuudet näissä eri luokissa ovat määränneet kokonaisuuden arvon, jonka perusteella Varsinais-Suomen harjualueet on jaettu eri luokkiin kansainvälisesti arvokkaista aina paikallisesti arvokkaisiin.

Monet raportin aluerajauksista ovat myöhemmin tarkentuneet eri asiantuntijaselvitysten ja kaavatöiden aikana. Osa raportin aluerajauksista tulee kuitenkin yhä säilymään myös vaihemaakuntakaavan ge-alueiden rajauksina. Raportin aluerajaukset ovat käytössä erityisesti Turunmaan seutukunnan harjualueiden ge-aluerajauksissa.

HARJUSEUTUKAAVOJEN TAUSTASELVITYKSET

Eri harjuseutukaavoja varten toteutettiin taustaselvityksiä, joissa Varsinais-Suomen harjuluonto –raportin tietoja päivitettiin ja tarkennettiin kunkin harjuseutukaavan seutukaava-alueella. Varsinais-Suomen harjuseutukaavan tausta-aineistona ovat olleet Kosken TI-Köyliön harjualueen perusselvitykset (1992). Somero-Kiikalan harjuseutukaavaan taustalla on vastaavasti Somero-Kiikalan harjuseutukaavan perusselvitykset (1994). Molempien perusselvitysten tärkein osa geologisesti arvokkaiden alueiden kannalta on ollut maisemaekologinen perusselvitys. Vakka-Suomen harjuseutukaavan taustatyönä on toteutettu Mynämäki-Laitila-Pyhäranta harjuseutukaavan perusselvitykset (1994), jossa geologisesti arvokkaiden alueiden kannalta tärkeimpiä osia ovat luontokohteiden inventointi ja maisemaselvitys.

Harjuseutukaavojen taustaselvityksissä on tarkennettu jo Varsinais-Suomen harjuluonto –selvityksessä arvokkaiksi todettujen harjualueiden arvoja ja aluerajauksia. Taustaselvitysten pohjalta on määritetty harjuseutukaavojen ah-alueiden rajaukset. Harjuseutukaavojen aluerajaukset ovat jossain määrin päivittyneet sekä harjuseutukaavoja seuranneiden maakuntakaavojen myötä, että nyt vaihemaakuntakaavatyön aikana.

POSKI-PROJEKTI

Pohjaveden suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen eli POSKI-projekti toteutettiin kaikissa Varsinais-Suomen seutukunnissa Turunmaata lukuun ottamatta. Projektiraportti on julkaistu Salon seudulta (Britschgi ym., 2001), Loimaan seudulta (Gustafsson ym. 2002), Vakka-Suomesta (Gustafsson ym. 2004) ja Turun seudulta (Britschgi ym. 2006). Projektin tavoitteena oli turvata geologisen luonnon ympäristöarvot, sekä hyvälaatuisen pohjaveden ja laadukkaiden kiviainesten saanti yhteiskunnan käyttöön.

Projektiraporteissa esitetään luonnon- ja maisemasuojelun kannalta arvokkaita kallio- ja harjualueita kartalla ja taulukkomuodossa. Aluekuvauksia projektiraporteissa ei ole. Kallioalueiden osalta rajaukset vastaavat täysin Luonnon- ja maisemasuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä –raporttia.

Pääosin projektiraporteissa esitetyt arvokkaat harjualueet on havaittu jo aiemmin Varsinais-Suomen harjuluonto –raportissa ja harjuseutukaavojen taustaselvityksissä, joissa alueista on esitetty myös aluekuvaukset. POSKI-projektin aikana on tehty maastokäyntien perusteella arvo- ja rajaustarkennuksia aiemmissa selvityksissä havaituille arvokkaille harjualueille. Lisäksi muutamia aiemmissa harjuseutukaavojen mainitsematta jääneitä harjualueita on todettu luonnon- ja maisemasuojelun kannalta arvokkaiksi.

POSKI-projektissa tarkennettuja rajauksia on otettu käyttöön osittain jo aiemmissa maakuntakaavoissa. Tässä julkaisussa projektissa tarkennetut rajaukset on otettu käyttöön kaikilla geologisesti arvokkailla alueilla, joista ne on POSKI-projektissa tehty, joskin joitakin rajauksia on myös päivitetty vaihemaakuntakaavatyön aikana maastokäyntien perusteella vastaamaan alueiden nykytilannetta.

LUONNON- JA MAISEMANSUOJELUN KANNALTA ARVOKKAAT KALLIOALUEET TURUN JA PORIN LÄÄNISSÄ

Ympäristöministeriö käynnisti vuonna 1987 tutkimushankkeen, jonka tavoitteena on ollut selvittää arvokkaiden kallioalueiden sijainti lähes koko maassa. Varsinais-Suomen osalta kallioalueita inventoitiin osana Turun ja Porin läänin kallioalueinventointia vuosina 1991-1993. Inventoinnin tuloksena syntyi raportti Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä (Husa & Heikkinen 1995).

Kallioalueiden luonnon- ja maisemansuojelullisen arvon määrittäminen on tehty neljän kriteerin mukaisesti, joita ovat olleet geologis-geomorfologiset kriteerit, biologiset kriteerit, maisemalliset arvot ja muut arvot. Geologista arvoa määrittäessä on arvioitu muodostuman edustavuutta, yleisyyttä ja monipuolisuutta. Biologisten arvojen osalta puolestaan on arvioitu lajiston merkittävyyttä, monipuolisuutta, edustavuutta ja harvinaisuutta. Maisemallisten arvojen osalta on tarkasteltu alueen maa-aineslain kolmannen pykälän tarkoittamaa kaunista maisemakuvaa subjektiivisen esteettisen arvioinnin kautta, mutta myös mitattavia asioita, kuten alueen suhteellista korkeutta, hahmottumista ympäristöstä, alueelta avautuvia näköaloja ja ympäristön maisemakuvaa, sekä alueen sisäisiä maisemia. Muut arvot ovat muodostuneet useista alueen arvoituksen vähemmän merkittävistä lisätekijöistä, joita olivat esimerkiksi monikäyttöarvo, lähiympäristön arvo tai arkeologinen arvo.

Tutkimuksessa tarkempaan inventointiin valittiin 532 kallioaluetta. Kallioalueet jaettiin seitsemään arvoluokkaan, joista luokkiin 1-4 luokiteltiin suojeluarvoltaan merkittävimmät alueet, yhteensä 171 kappaletta. Niillä on maa-aineslaissa mainittuja arvoja ja valtakunnallista merkitystä. Nämä alueet on esitelty raportissa, ja ne on kaikki myös esitelty merkittäväksi ge-alueiksi vaihemaakuntakaavaan. Kaiken kaikkiaan suojelun kannalta merkittävimmät alueet kattoivat noin 2 % Turun ja Porin läänin kallioalueiden pinta-alasta. Raportissa esitetyt aluerajaukset on otettu pääosin sellaisenaan ge-alueiden rajauksiksi, joskin maastokäynneillä havaittujen muutosten arvojen ja muiden selvitysten pohjalta joitakin aluerajauksia on tarkennettu.

VALTAKUNNALLISESTI ARVOKKAAT MOREENIMUODOSTUMAT

Moreenimuodostumien valtakunnallinen inventointi toteutettiin Geologian tutkimuskeskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen yhteistyönä vuosina 1999-2004. Inventoinnin tulokset julkaistiin raportissa Valtakunnallisesti arvokkaat moreenimuodostumat (Mäkinen ym. 2007). Moreenimuodostumia valittiin koko Suomen alueelta tarkemman inventoinnin kohteeksi 1369, joista valtakunnallisesti arvokkaita kohteita todettiin selvityksessä olevan 607 kappaletta. Näillä kohteilla on maa-aineslaissa mainittuja arvoja ja valtakunnallista merkitystä.

Arvokkaiden moreenimuodostumien arvotus perustuu pääosin geologisiin ja osittain maisemallisiin ja biologisiin tekijöihin. Geologisessa arvioinnissa on tarkasteltu eri moreenimuodostumatyypin alueellista levinneisyyttä, yleisyyttä, edustavuutta ja monipuolisuutta. Maisemallisesti usein harjuja tai kallioalueita vaatimattomammat moreenimuodostumat on arvioitu maiseman osalta erityisesti ympäristöstä hahmottumisen, muodon päältä avautuvan maiseman ja sisäisten maisemien perusteella. Biologista arvoa ovat nostaneet esimerkiksi monipuoliset luontotyytit ja harvinainen tai uhanlainen lajisto. Lisäksi muilla arvoilla on saattanut olla vähäinen rooli muodostuman arvottamisessa.

Varsinais-Suomen alueella valtakunnallisesti arvokkaista kohteista sijaitsee 19. Kaikki Varsinais-Suomessa sijaitsevat valtakunnallisesti arvokkaat moreenimuodostumat esitetään merkittäväksi Luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavaan. Kaavarajaukset perustuvat pääosin raportissa esitettyihin rajauksiin, mutta rajauksia on joissain tapauksissa päivitetty muuttuneiden arvojen vuoksi. Osa alueista sijaitsee kokonaan tai osittain arvokkaiden harju- tai kallioalueiden sisällä. Tällaisissa tapauksissa alueet on yhdistetty harju- tai kallioaluekokonaisuuksiksi. Näiden aluekokonaisuuksien kohdekorttien kartoissa on esitetty moreenimuodostuman sijainti.

VALTAKUNNALLISESTI ARVOKKAAT TUULI- JA RANTAKERROSTUMAT

Valtakunnallisesti arvokkaat tuuli- ja rantakerrostumat inventoitiin Geologian tutkimuskeskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen toimesta vuosina 2005-2010. Valtakunnallisesti arvokkaat tuuli- ja rantakerrostumat -raportissa (Mäkinen ym. 2011) on esitelty selvityksen tulokset. Selvityksen aikana valittiin koko Suomen alueelta tarkemman inventoinnin kohteeksi 417 muodostuma-aluetta, joista 156 todettiin valtakunnallisesti arvokkaiksi. Näillä kohteilla on maa-aineslaissa mainittuja arvoja ja valtakunnallista merkitystä.

Tuuli- ja rantakerrostumien arvotus perustuu pääasiassa niiden geologiseen arvoon, sekä osittain biologiseen ja maisemalliseen arvoon. Geologisen arvon osalta on tarkasteltu muodostuman synthyistoriaa, ja geologisia ja geomorfologisia piirteitä huomioiden muodostumatyyppien alueellista levinneisyyttä, yleisyyttä, edustavuutta ja monipuolisuutta. Biologisiin arvoihin ovat vaikuttaneet luontotyyppien ja eliöstön monipuolisuus, harvinaisuus ja uhanalaisuus, sekä alueen luonnontilaisuus. Maisemallista arvotusta on tehty muodostuman ympäristöstä hahmottumisen, muodostumalta avautuvan maiseman, sekä sen sisäisen maiseman pohjalta. Muilla arvoilla on saattanut olla vähäistä vaikutusta kokonaisarviointiin.

Varsinais-Suomessa näistä kohteista sijaitsee 11, joista yksi on tuulikerrostuma, yksi on ranta- ja tuulikerrostumien yhdistelmä, ja loput ovat rantakerrostumia. Kaikki nämä alueet esitetään merkittäväksi Luonnonarvojen- ja varojen vaihemaakuntakaavaan, ja niiden kaavarajaukset perustuvat raportissa esitettyihin rajauksiin. Suurin osa alueista sijaitsee kokonaan tai osittain arvokkaiden harju- tai kallioalueiden sisällä. Tällaisissa tapauksissa alueet on yhdistetty harju- tai kallioaluekokonaisuuksiksi, joiden kohdekorttien kartoissa on esitetty tuuli- tai rantakerrostuman sijainti.

VALTAKUNNALLISESTI ARVOKKAAT KIVIKOT

Valtakunnallisesti arvokkaiden kivikoiden inventointia toteutettiin vuosina 2010–2015 Geologian tutkimuskeskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen toimesta. Selvityksen pohjalta on tekeillä Valtakunnallisesti arvokkaat kivikot –raportti (Räisänen ym.), jota ei ole vielä julkaistu. Selvityksessä inventoitiin 639 kohdetta koko Suomen alueella, joista valtakunnallisesti arvokkaiksi todettiin 468. Näillä kohteilla on maa-aineslaissa mainittuja arvoja ja valtakunnallista merkitystä.

Kivikoiden arvotus perustuu pääosin geologisiin tekijöihin, osin myös biologisiin ja maisemallisiin tekijöihin. Myös muilla tekijöillä on joissain tapauksissa saattanut olla vähäistä merkitystä. Geologista arvoa on arvioitu geologisten ja geomorfologisten piirteiden perusteella, jossa merkittävintä on ollut esiintymien yleisyys, edustavuus ja monipuolisuus. Biologista ja maisemallista arvoa on arvioitu moreenimuodostumien ja tuuli- ja rantakerrostumien tapaan.

Näistä kohteista vain neljä sijaitsee Varsinais-Suomessa. Kaikki neljä kohdetta esitetään merkittäväksi Luonnonarvojen ja –varojen vaihemaakuntakaavaan. Kaavarajaukset ovat yhtenevät selvityksessä esitettyjen muodostumarajausten kanssa.

VARSINAIS-SUOMEN GEOLOGISESTI ARVOKKAIDEN ALUEIDEN KOHDEKORTIT

Kaikki Varsinais-Suomen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti geologisesti arvokkaat alueet on esitelty kohdekorteissa. Kohdekortissa esitetään karttakuva alueesta, keskeiset ominaisuustiedot, lyhyt kuvaus alueen arvoista ja mahdollisista rajausmuutoksista, sekä alueen arvojen havaitsemisen taustalla olevat lähteet.

Eri lähteissä on esitetty numeraalisia ja sanallisia arvioita geologisesti arvokkaan muodostuman arvoista. Lähteissä on arvioitu sekä muodostuman kokonaisarvoa, että sen erilaisten ominaisuuksien arvoja. Kohdekorttien aluekuvauksia varten eri asiantuntijaselvitysten arvoluokituksia on yhdenmukaistettu. Tavoitteena on ollut, että eri selvityksessä esitetyt arviot voidaan esittää vertailukelpoisesti. Vaikka kussakin asiantuntijaselvityksessä on käytetty toisistaan jossain määrin poikkeavia arvoluokituksia, ovat arvojen kuvailutiedot kuitenkin noudattaneet siinä määrin yhtenäistä logiikkaa, että yhtenäinen luokittelu on ollut mahdollista. Tarkat kuvaukset alueiden arvoista löytyvät asiantuntijaselvityksistä, joihin ne perustuvat.

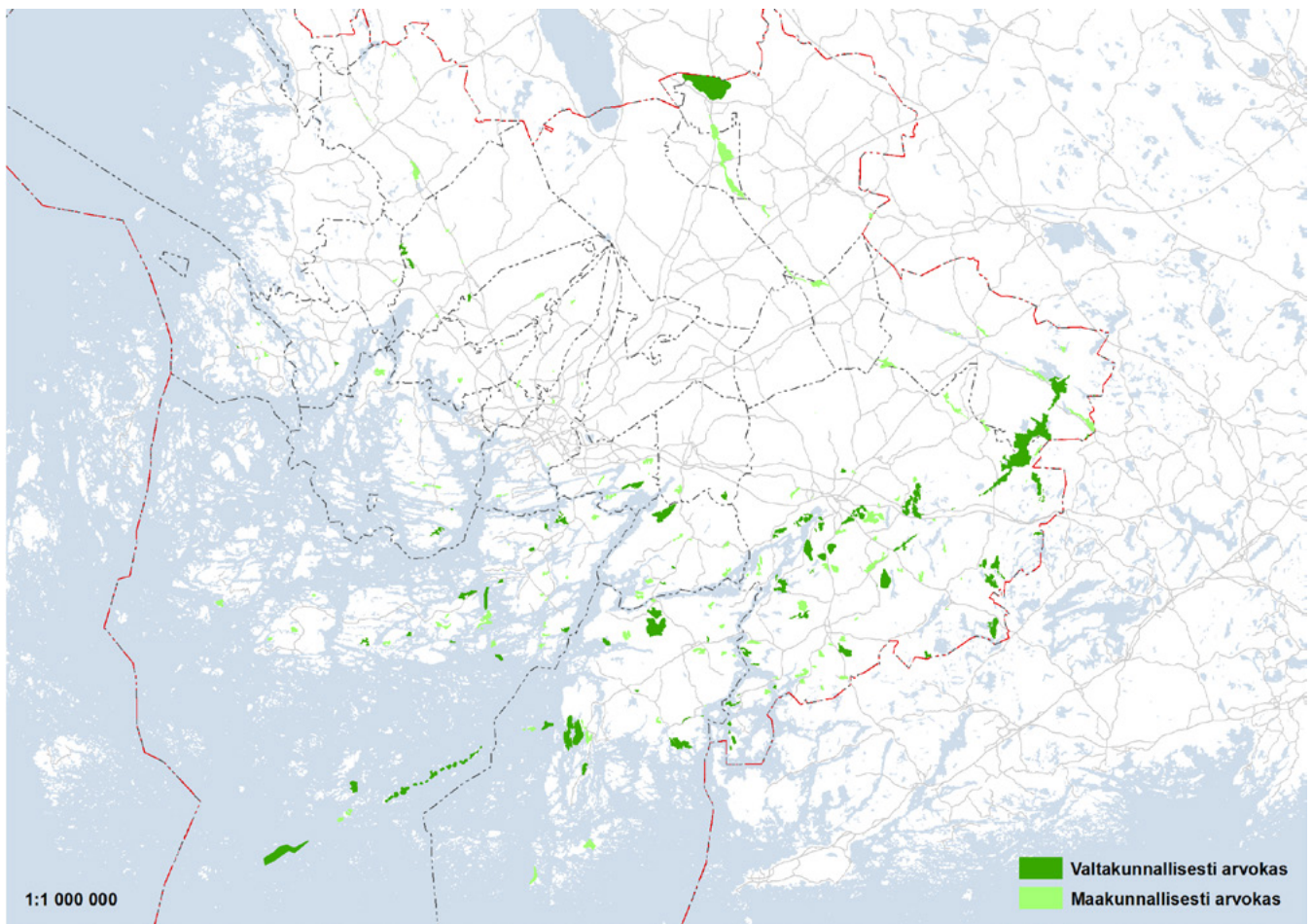
Jokainen geologisesti arvokas alue sijoittuu yhteen kahdesta arvoluokasta kokonaisarvonsa perusteella: valtakunnallisesti arvokkaisiin (1) tai maakunnallisesti arvokkaisiin (2). Tämän arvoluokituksen tarkoituksena on ilmaista lukijalle, mitkä Varsinais-Suomen geologisesti arvokkaista alueista ovat kaikkein merkittävimpiä. Myös maakunnallisesti arvokkaiksi merkityillä alueilla on kuitenkin maa-aineslain tarkoittamaa valtakunnallista merkitystä johtuen erilaisten aluetyyppien jakaumasta Suomen sisällä: jotkin kohteet voivat olla ominaispiirteidensä myötä alueellisesti harvinaisia, vaikka ne olisivat muualla massa tavallisia, kun taas jotkin kohteet voivat olla alueellisesti melko tavanomaisia, mutta valtakunnallisesti harvinaisia.

Eri selvityksissä geologisesti arvokkaiden alueiden kokonaisarvoa on kussakin kuvattu neliportaisella luokituksella. Harjuselvityksien ja muiden selvitysten arvoluokitus ei ole täysin yhtenevä. Tässä julkaisussa käytetty arvoluokitus perustuu eri selvitysten sanallisiin luonnehdintoihin niissä käytetyistä arvoluokituksista. Eri selvityksissä käytetyn luokittelun ja tässä julkaisussa käytetyn luokittelun suhde on esitetty alla olevassa taulukossa. Mikäli geologisesti arvokas alue on useasta kohteesta muodostuva aluekokonaisuus, on sen kokonaisarvosanana käytetty siihen kuuluvien kohteiden korkeinta arvosanaa.

Lisäksi geologisesti arvokkaan alueen kohdekortin kuvailutekstissä on pyritty yhdenmukaistamaan alueiden asiantuntijaselvityksissä havaittua geologista, maisemallista ja biologista arvoa. Mikäli alueella on erityistä arvoa jossain näistä luokista, se kuvataan kohdekorttien aluekuvauksissa kolmiportaisella luokituksella. Portaat ovat arvokkaimmasta vähiten arvokkaaseen seuraavat: erittäin merkittävä, hyvin merkittävä, merkittävä. Mikäli erityisiä arvoja jossain näissä luokissa ei ole havaittu, näitä termejä ei ole käytetty kuvauksissa. Joissain asiantuntijaselvityksissä on arvioitu myös muita arvoja, esimerkiksi virkistysarvoa ja historiallisia arvoja. Näitä arvoja ei ole luokiteltu kohdekorttien kuvauksissa geologisen, biologisen ja maisemallisten arvojen tavoin. Kuvauksissa on kuitenkin kuvattu myös näitä arvoja, mikäli niiden on katsottu olevan alueen kokonaisuuden kannalta merkittäviä.

Kohdekortin sisältö on kuvattu sivun 16 kuvassa. Varsinais-Suomen geologisesti arvokkaiden alueiden kohdekortit ovat tämän julkaisun liitteenä.

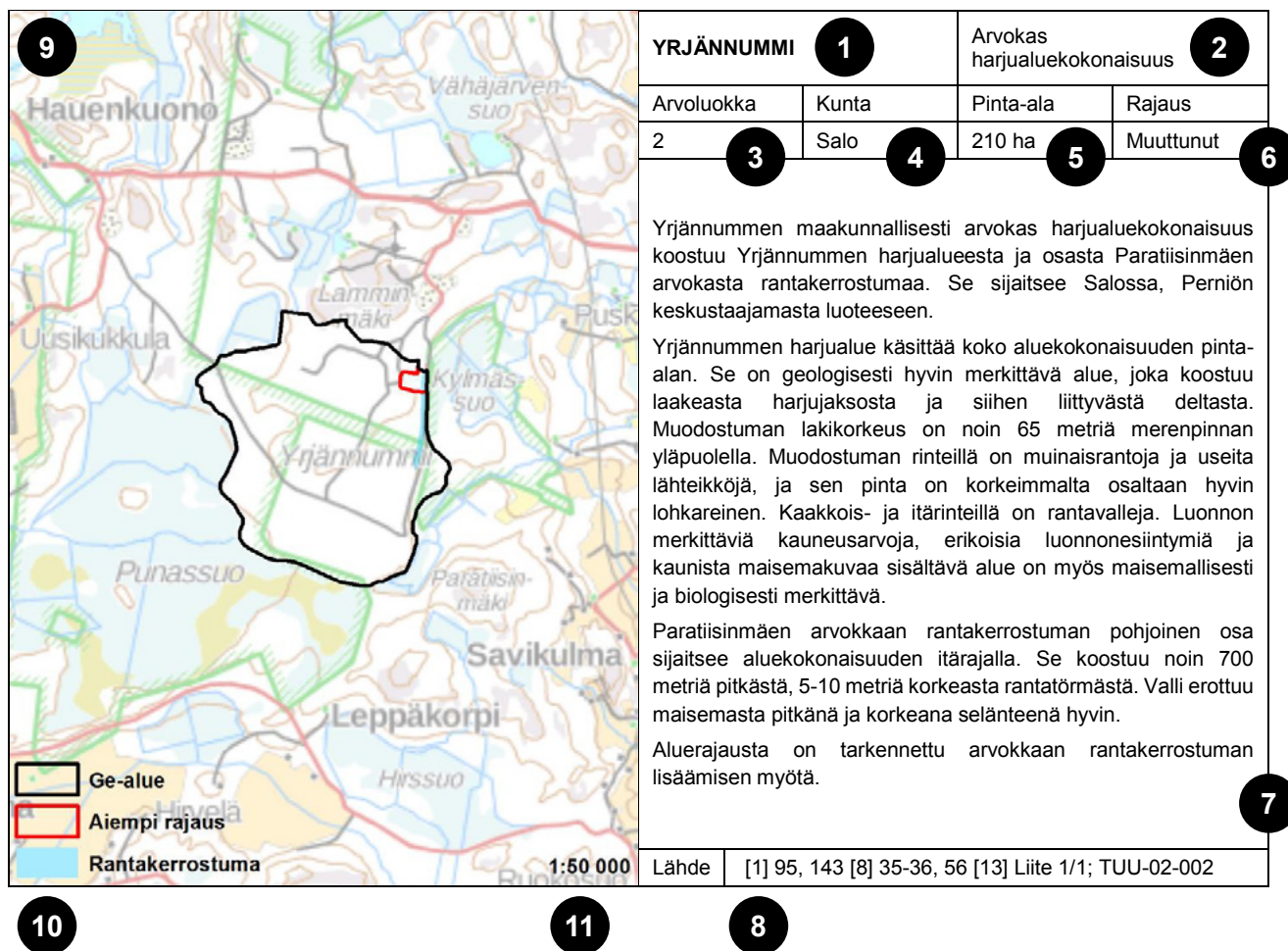

Geologisesti arvokkaiden alueiden jakautuminen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaisiin alueisiin Varsinais-Suomessa

Arvoluokka tässä julkaisussa	Arvoluokka asiantuntijaselvityksissä	
Varsinais-Suomen geologisesti arvokkaat alueet	Varsinais-Suomen harjuluonto POSKI-projektin julkaisut	Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä Valtakunnallisesti arvokkaat moreenimuodostumat Valtakunnallisesti arvokkaat tuuli- ja rantakerrostumat Valtakunnallisesti arvokkaat kivikot
1	1-2	1-3
2	3-4	4

Geologisesti arvokkaiden alueiden arvoluokan määrittäminen eri lähteiden perusteella.

- Geologisesti arvokkaan alueen nimi.
- Geologisesti arvokkaan alueen tyyppi. Tyyppivaihtoehdot ovat arvokas harjualue, kallioalue, moreenialue, rantakerrostuma, kivikko, harjualuekokonaisuus tai kallioaluekokonaisuus.
- Arvoluokka. Geologisesti arvokkaan alueen sijoittuminen arvoluokkiin. Arvoluokkavaihtoehdot ovat 1 (valtakunnallisesti arvokas) ja 2 (maakunnallisesti arvokas).
- Kunta. Geologisesti arvokkaan alueen sijaintikunta tai -kunnat.
- Pinta-ala. Geologisesti arvokkaan alueen pinta-ala hehtaareina.
- Rajaus. Geologisesti arvokkaan alueen aluerajauksen suhde aiempien maakuntakaavojen geologisesti arvokkaiden alueiden aluerajauksiin. Rajausvaihtoehdot ovat "ei muutosta", "muuttunut" tai "uusi alue". Mikäli rajaus on muuttunut, on rajausmuutos kuvattu karttakuvassa ja kuvailutekstin viimeisessä kappaleessa.
- Aluekuvaus. Lyhyt kuvaus geologisesti arvokkaan alueen maakuntakaavaan merkitsemiseen johtaneista arvoista. Tarkempi kuvaus alueen arvoista löytyy useimpien alueiden osalta asiantuntijaselvitysten raporteista. Mikäli aluerajaus on muuttunut, on rajausmuutos kuvattu kuvaustekstin viimeisessä kappaleessa.
- Lähde. Viittaukset geologisesti arvokkaan alueen maakuntakaavaan merkitsemisen taustalla olevien asiantuntijalähteiden raporteihin. Lähteet on numeroitu julkaisun lähdeluettelossa.
- Karttakuva alueelta. Karttakuvassa esitetään aina geologisesti arvokkaan alueen rajaus. Lisäksi osoitetaan rajaukseltaan muuttuneiden alueiden osalta aiempi rajaus, mahdollisen harjijensuojeluohjelma-alueen sijainti, sekä tarpeen mukaan arvokkaan muodostuman sijainti, mikäli se ei ole täysin yhtenevä koko geologisesti arvokkaan alueen rajauksen kanssa.
- Karttaselite. Karttaselitteessä kuvataan käytetyt karttamerkinnot.
- Mittakaava. Kohdekortista riippuen mittakaava on 1:20 000, 1:50 000 tai 1:100 000.

Delta

Joen tai jäätikköjoen suisto, eli joen veteen kerrostama lajittuneen aineksen muodostuma.

Drumliini

Mannerjäätikön liikkeen suuntainen pohjamoreenista syntynyt virtaviivaistunut selänne.

Geomorfologia

Oppi maanpinnan muotojen synnystä.

Harju

Jäätikön sisällä virranneen joen muodostama pitkä ja kapea, enimmäkseen lajittuneista aineksista muodostunut kasauma.

Harjukuoppa tai -hauta

Jäätikön reunasta irtautuneen harjuaineeseen hautautuneen lohikareen sulaessa maaperään muodostunut kuoppa, suppa.

Hiidenkirnu

Jäätikön pohjalla virranneen veden kuljettaman kiviaineksen kallioon kovertama pyöreäpohjainen ontelo.

Kumpumoreeni

Moreenaineuksesta pääosin koostuva kumpu tai selänne, joka on syntynyt paikallaan sulavan jään sulaessa vähitellen pois.

Luontotyyppi

Eliöiden elinympäristö, jolle ovat ominaisia tietty ympäristötekijöiden yhdistelmä sekä eliölajisto.

Moreeni

Jäätikön kuljettamasta, kasaamasta ja kerrostamasta aineksesta syntynyt sekalajitteinen maalaji.

Moreenikivikko

Jäätikön louhiman ja kuljettaman kiviaineksen muodostama kivikko.

Moreenimuodostuma

Moreenista muodostunut omamuotoinen paksuhko kasauma.

Pirunpelto

Huuhoutuneesta kivikosta koostuva, pinnaltaan melko tasainen muinaisrantatyyppi.

Poimuttuminen

Kiviaineksen taipuminen mutkalle mannerlaattojen törmäyksessä.

Rakoilu

Jännityksen tai kallioperässä liikkuvien nesteiden seurauksena kallioperää lohkovien rakolinjojen syntyminen.

Rantakerrostuma

Rantavoimien kerrostama hiekka-, sora- tai kivikerrostuma.

Reunamoreeni

Jäätikön reunaan syntynyt reunan suuntainen moreenivalli tai –selänne.

Reunamuodostuma

Jäätikön reunaan syntynyt lajittunutta ainesta sisältävä reunan suuntainen muodostuma.

Sandur

Jäätikköjoen maalle kerrostama lajittuneen aineksen muodostuma, kuivan maan delta.

Silokallio

Jäätikön kuluttama tai hioma kallio.

Talus

Kalliosta rapautumisen seurauksena irronneen kiviaineksen muodostama louhikko tai kivikko kallionseinämän juurella.

Topografia

Maanpinnan pinnanmuotojen korkeuserojen muodostama korkokuva.

Tuulikerrostuma

Tuulen kerrostama hienojakoisen aineksen kerrostuma.

- [1] Kontturi, O. & Lyytikäinen, A. 1987. Varsinais-Suomen harjuluonto. Valtakunnallinen harjutukimus, raportti 36. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto.
- [2] Lyytikäinen ym. 1992. Kosken TL - Köyliön harjualueen perusselvitykset. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto.
- [3] Varsinais-Suomen harjuseutukaava 1992. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto.
- [4] Someron-Kiikalan harjuseelvitys 1994. Harjualueen maisemaekologinen perusselvitys. 33 s. Turun vesi- ja ympäristöpiiri, Varsinais-Suomen liitto.
- [5] Mynämäki-Laitila-Pyhäranta harjuseelvitys 1994. Ympäristöministeriö, Varsinais-Suomen liitto, Turun vesi- ja ympäristöpiiri, Geologian tutkimuskeskus.
- [6] Vakka-Suomen harjuseutukaava 1995. Varsinais-Suomen liitto.
- [7] Gustafsson ym. 2002. Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen - loppuraportti Loimaan seudulta. Varsinais-Suomen liitto.
- [8] Britschge ym. 2001. Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen - loppuraportti Salon seudulta. Varsinais-Suomen liitto.
- [9] Britschge ym. 2006. Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen - Turun Seudun loppuraportti. Varsinais-Suomen liitto.
- [10] Gustafsson ym. 2004. Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen - Vakka-Suomen loppuraportti. Varsinais-Suomen liitto.
- [11] Husa, J. & Heikkinen, R. 1995. Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö.
- [12] Mäkinen ym. 2007. Valtakunnallisesti arvokkaat moreenimuodostumat. Suomen Ympäristö 14 | 2007. Ympäristöministeriö.
- [13] Mäkinen ym. 2011. Valtakunnallisesti arvokkaat tuuli- ja rantakerrostumat. Suomen Ympäristö 32 | 2011. Ympäristöministeriö.
- [14] Räisänen ym. Valtakunnallisesti arvokkaat kivikot. Julkaisematon.
- [15] Husa, J. & Teeriaho, J. 2004. Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Uudellamaalla. Suomen ympäristökeskus.
- [16] Kontturi, O. & Lyytikäinen, A. 1990. Uudenmaan harjuluonto. Helsingin seutukaavaliitto

Geologisesti arvokkaat alueet Varsinais-Suomessa

Liite 1: Varsinais-Suomen geologisesti arvokkaiden alueiden kohdekortit

Seutukunnittain

Loimaan seutukunta	7
Salon seutukunta	15
Turunmaan seutukunta	58
Turun seutukunta	85
Vakka-Suomen seutukunta	102

Kohdekorteittain

Ajonpää	87
Alhonmäki-Hampjärvenmäet	36
Almarsundin kallioalue	60
Antinmäki	17
Antnäsbacken	60
Aromäki-Viiramäki	36
Baknäs	60
Bergholm	61
Billingsberget	61
Bålberget	61
Bötesberget	62
Bötesbergetin-Örisbergenin kalliojakso	77
Bötet (Kemiönsaari)	62
Bötet (Parainen)	62
Degerdalin koillispuoleinen kallioalue	77
Dyyviikinvuori	87
Eknäsin kaakkoispuoleinen kalliomaasto	78
Fårö	63
Förbyn kalkkimäet	17
Haborsberget	63
Hallonfallet	63
Hamnberget-Misskärsbergen	78
Haukkamäki	17
Haukkamäki-Viitankruunun kalliojakso	42
Hautainkrotit	18
Heikkilänmäki-Ryssänmäki	87
Hentula-Mustikkasuon muodostuma	100
Hernemaansuon kivikko	88
Heskelinmäki	88
Hevonlinna	8

Honkaniemi	103
Hopiavuori	103
Horttomäki-Haapaporras	18
Hujavuori-Kööpelivuori	100
Hyypiänmäki	18
Hyyp pivuori	103
Hyysvuori	88
Hälsingholmen	64
Hästbergen	64
Högberget	19
Höyhösvuori	104
Höytinen-Höyttinen	101
Ilmusmäki	19
Innanportaannummi-Paratiisinmäki	43
Isoholma-Äijämäki	19
Isoluodon kalliojakso	89
Isomäki-Pirunvuori	44
Isovainionvuori-Pirttivuori	104
Jalkaojanmäki-Kaapinmäki	20
Jatulintarha	64
Jeturkasti	20
Jurmo	80
Juurvalli	89
Juvankosken kallioalue	45
Jäkärlän harjualue	89
Järvenmäki	90
Kaasavuori-Munavuori	90
Kaasivuori-Kalvinkallio	79
Kaasumäki	90
Kalkkimäki	20
Kalkkimäki-Muurassuonmäki	91
Kallavuori	91
Kalmanvuori	104
Kapelludden	65
Karhumäki-Raatotarhanmetsä	91
Karinnokka	21
Karjanummi	21
Karpinmäki	21
Kasaberget	65
Kasberget	65

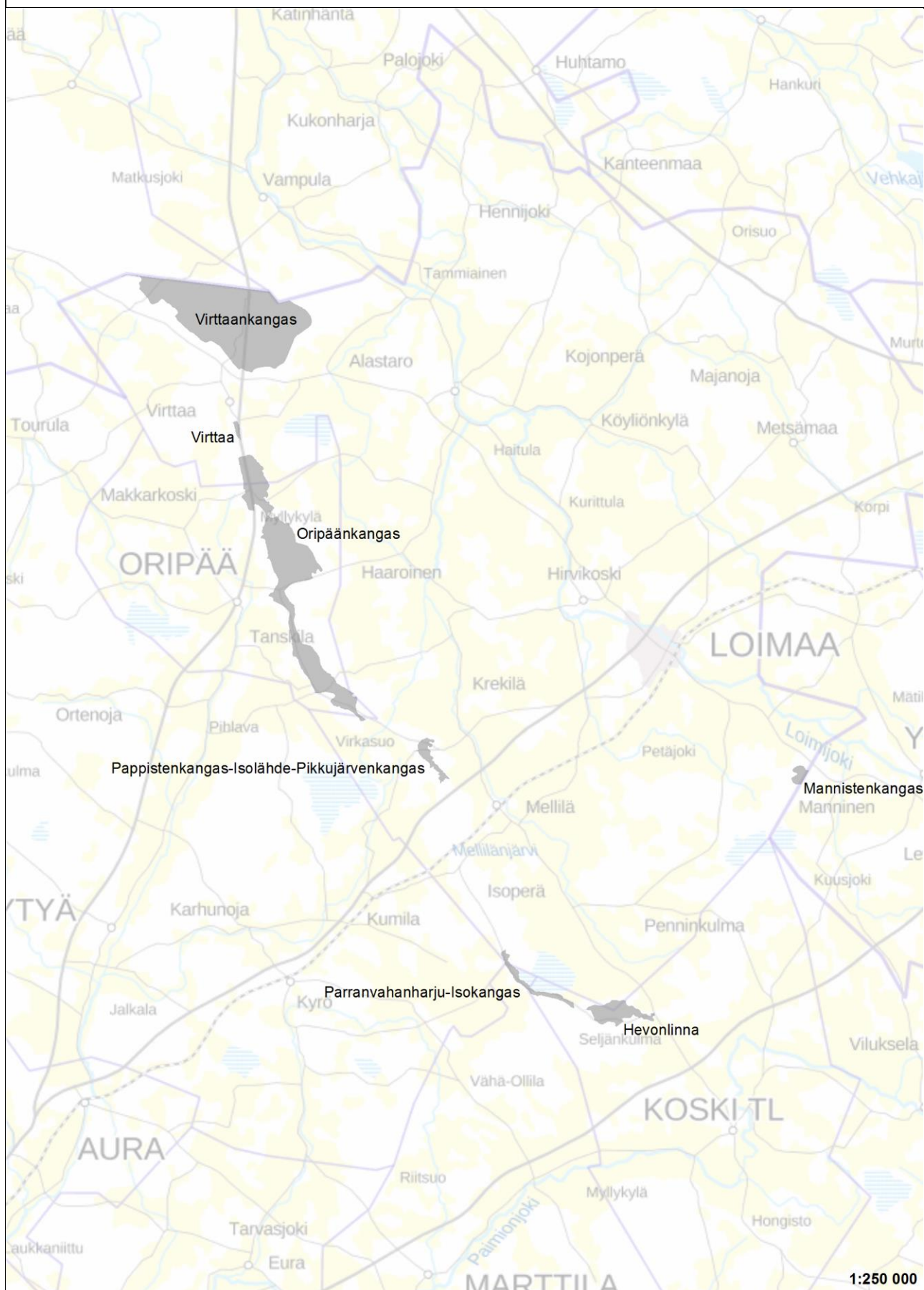
Kaskistonnummi-Harjumäki	56
Katariinanlaakson reunamoreeniparvi	92
Kavaniemennummi	22
Keräkankare	22
Kirkkomäki	22
Kirkkoveräjänmäki-Holma	105
Kleivinmäki	23
Klintinmäki	23
Klockarbergen	66
Korkiavuori	23
Krouvinnummi	105
Kuggön Sandudd	66
Kukinhuoneenharjun rantakerrostuma	24
Kullanvuori	92
Kummelberget	66
Kuopanmäki-Kruuvanmäki	37
Kuurinmäki	24
Käärmeenselkä	37
Laajoen laakso-Motelli	92
Lammenjärven kalliomaasto	46
Laptaalinnummi	24
Lassved-Säckviken-Näsudden	25
Latoholma-Maasilta	25
Laukkakallion-Kurinmäen selännejakso	47
Lautviikinmäki	25
Leipyöli	26
Lesniemi-Vähämaankaula	26
Levonmäki-Jyrkinharju	48
Lillnäset-Ormbergen	67
Linnamäki (Halikko)	26
Linnamäki (Muurla)	27
Linnavuoret	105
Linnavuori-Pohtionvuori	93
Louruvuori	93
Luhdanmäki	27
Långvik uddenin-Purunpään kalliomaasto	79
Långören-Trunsö	67
Länsmansbergen	67
Lökholmen-Knappelön	68
Lökholm-Tofsharu	81

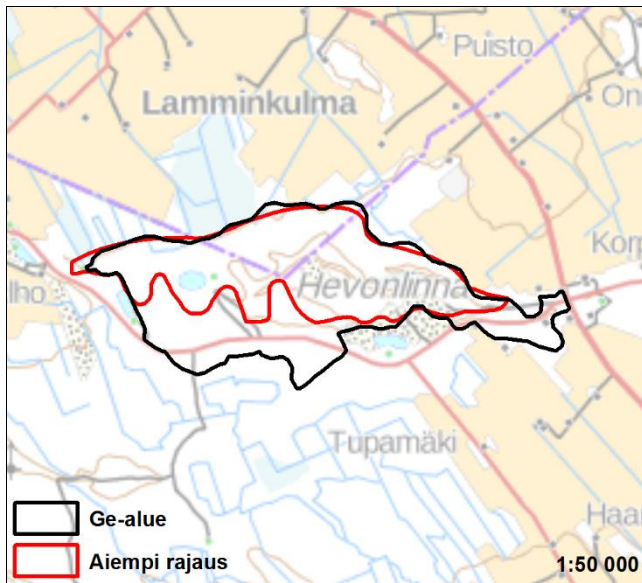
Lökviksberget	68
Malmgårdarna	68
Malmimäki	27
Mannistenkangas	8
Moision harju	93
Mustanmetsä-Soikvuoren kalliojakso	49
Myllymäki	28
Mätikkä	94
Nagelskären	82
Nimettömänsuon kumpumoreenialue	28
Nummijärven harjualue	28
Nummisvuori	94
Nunnavuoren rantakerrostuma	94
Näsudden	69
Oripäänkangas	11
Oxhagabergen-Storängsbergen	69
Pajajärven reunamoreeni	29
Pakurinrinne-Koisjannotko	38
Palmankallio	29
Palomäki	95
Pappistenkangas-Isolähde-Pikkujärvenkangas	9
Paratiisimäki	95
Parranvahanharju-Isokangas	10
Perkko	95
Pettebyn kalkkilouhokset-Kalkudden	69
Pihkavuorenmäki	29
Pirunkaapinmäki	30
Pirunpesän muinaisrannat	96
Piruntätimäki	96
Pitkälammin kalliomaasto	38
Poramäki	30
Portnäset	70
Puiretinmäki	30
Puosinkallio	31
Puosletinmäki	106
Pyölinmäki	31
Pännäistenvuori	106
Pännänmäki	31
Rantavuori	96
Raumanvuori	97

Rautelannummi-Syrjänmäki	32
Roomio	32
Rosala, Mon	70
Rovioistenmäki	32
Ruoksuon kivikko	97
Ryyperinkallio	70
Sahajärven-Hamarijärven kalliomaasto	50
Sammalsuonmäki-Pohkallio	33
Samppaanvuori-Kaitaranta	97
Sandholmen-Morgongåvan	83
Sandö (Houtskari)	71
Sandö (Nauvo)	71
Sandön	71
Sikokalliot	33
Smörasken	72
Stackberget	72
Stenholmen	72
Stormossen-Ersbyn louhokset	73
Svedarna-Strösmossen	84
Svinberget	73
Svärtasberget	73
Syssävuori-Toivonlinna	101
Särämäki (Salo)	33
Särämäki (Somero)	34
Tammenmäen-Maalunmäen kalliomaasto	51
Tapperinmäki	98
Tolvsnäs, Sandudden	74
Toravuori-Katinkallio	39
Torparskogsberget	74
Trollunge	34
Tuohitunnummi	39
Tyyperinkallio	74
Untamalan harju	106
Uutiskuvanvuori	98
Vaihemäki	34
Valkjärvennummi	35
Valpperinmäki	98
Varasvuoren-Kattilamäen kalliomaasto	99
Varesharju-Pöytä kangas	40
Vargberget	75

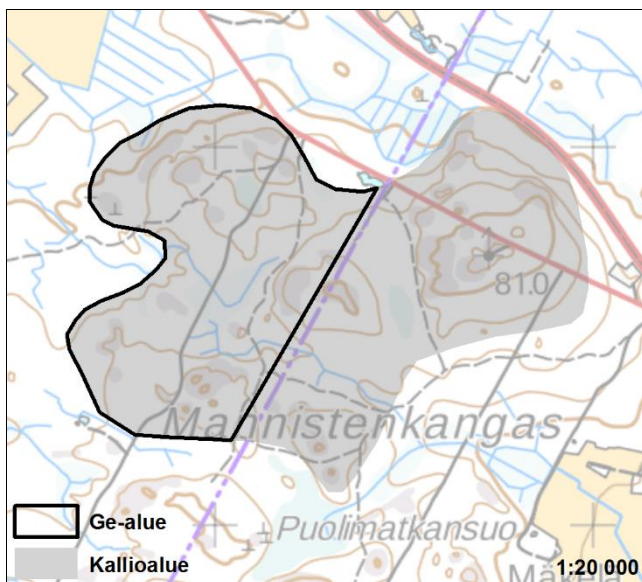
Varikattilanmäki-Kuukallio	52
Varvannummi	99
Vastamäenahde	99
Veitikkalan linnamäki-Ihamäki	40
Viikinvuori-Takaniitunkallio	41
Vikberget-Korpholmsberget	75
Virttaa	8
Virttaankangas	13
Viuvallannummi	53
Vuorilaakson kallioalue	35
Vårdkasberget (Parainen)	75
Vårdkasberget (Salo)	54
Yrjännummi	41
Äyräsnummi	55
Örö	76

LOIMAAN SEUTUKUNNAN GE-ALUEET

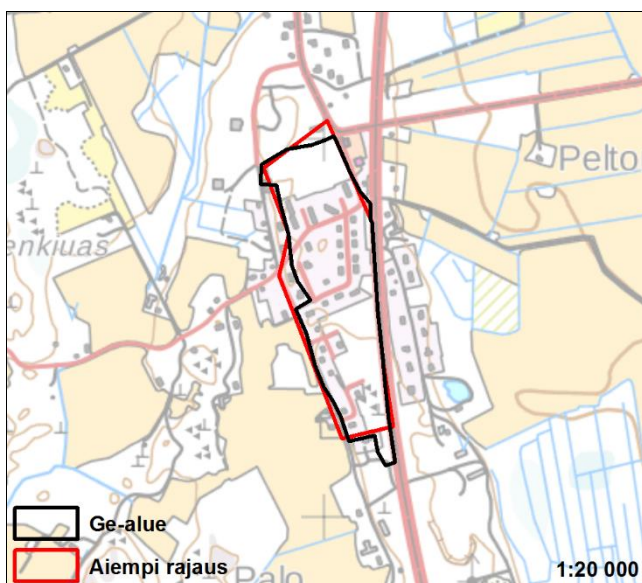

HEVONLINNA		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Koski TL, Loimaa	191 ha	Muuttunut
Hevonlinna on maakunnallisesti arvokas harjualue Kosken ja Loimaan rajalla. Tasaaisessa maastossa selvästi ympäristöstään erottuva maisemallisesti ja geologisesti hyvin merkittävä harjualue kuuluu suureen, saumamuodostuman luonteiseen harjujaksoon. Varsin jyrkällä pohjoisrinteellä on muinaisrannan törmä. Rinteillä on joitakin rantavalleja, siirtolohkareita ja louhikkoa. Muodostuman laki on tasainen, ja sen korkein kohta on 125 metriä merenpinnan yläpuolella. Biologisesti alue on merkittävä. Rajasta on tarkennettu POSKI-projektin tulosten mukaisesti sekä kaavatyön aikana maastokäynneillä.			
Lähde	[1] 94, 119 [2] Maisemaekologinen perusselvitys: 5, 11, 17, Liite 1/3-4 [3] Aluevarausluettelo: 14, 17 [7] 32, 56		

MANNISTENKANGAS		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Loimaa	44 ha	Ei muutosta
Mannistenkangas on maakunnallisesti arvokas kallioalue Loimaalla, Varsinais-Suomen ja Kanta-Hämeen rajalla. Alue rajautuu epämääräisesti metsärinteisiin. Kallioalue ei erotu metsäisestä maastosta, eikä lakiosasta ole tiheän puuston vuoksi näköaloja alueelta ulospäin. Alue on geologisesti hyvin merkittävä, ja kallion kivilajien erityispiirteiden vuoksi se on hyvin soveltuva geologiseksi ekskursiokohteeksi. Alueen itäinen puoli sijaitsee Kanta-Hämeen maakuntaan kuuluvan Ypäjän kunnan puolella.			
Lähde	[11] Liite 1/49-50, Liite 2/27		

VIRTAA		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Loimaa	15 ha	Muuttunut
Virttaa on maakunnallisesti arvokas harjualue Loimaalla, Virttaan kirkonkylän eteläosassa. Suureen, saumamuodostuman luonteiseen harjujaksoon kuuluva alue muodostaa Virttaan kylän kulttuurimaiseman hallitsevan elementin, ja on maisemallisesti hyvin merkittävä. Geologisesti alue on merkittävä. Alue käsittää matalahkon, tasaantuneen ja eteläosaltaan lohkarapeitteisen selänteen. Muodostuman pinnalla on joitakin rantavalleja. Rajasta on tarkennettu POSKI-projektin tulosten perusteella.			
Lähde	[1] 94, 97-98 [2] Maisemaekologinen perusselvitys: 14, Liite 1/21 [3] Aluevarausluettelo: 4 [7] 29-30, 56		

PAPPISTENKANGAS-ISOLÄHDE-PIKKUJÄRVENKANGAS		Arvokas harjualuekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Loimaa	85 ha	Muuttunut

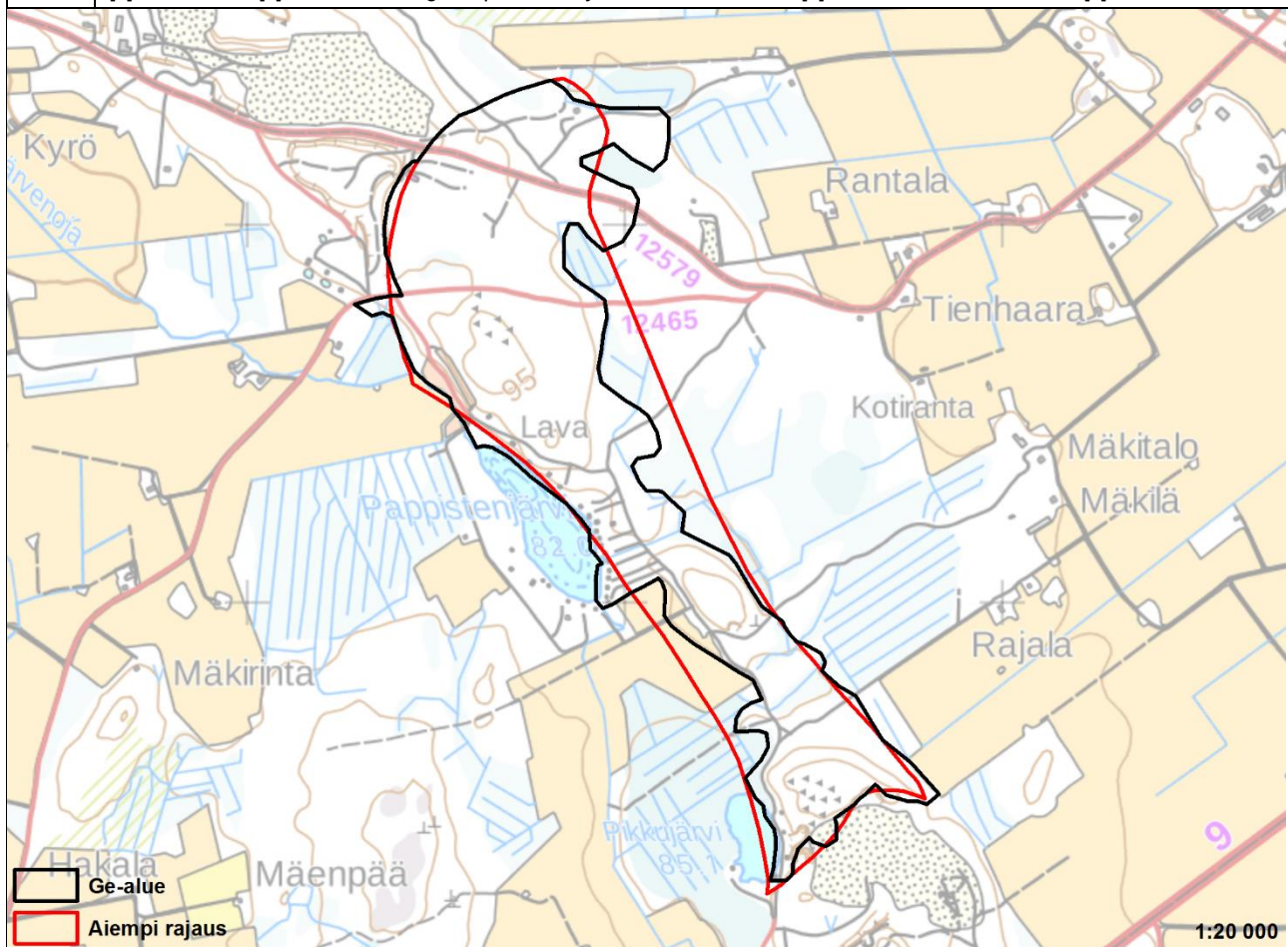
Pappistenkangas-Isolähde-Pikkujärvenkangas on maakunnallisesti arvokas harjualuekokonaisuus Loimaan lounaisosassa, Pappistenjärven itäpuolella. Se koostuu kahdesta arvokkaasta harjualueesta, Pappistenkangas-Isolähteestä ja Pikkujärvenkankaasta, jotka kuuluvat suureen, saumamuodostuman luonteiseen harjujaksoon.

Harjualuekokonaisuuden pohjoisosan muodostava Pappistenkangas-Isolähteen osuus käsittää eteläisen osan soranoton paloittelemasta selännelaajentumasta. Alue on maisemallisesti hyvin merkittävä, ja geologisesti sekä biologisesti merkittävä. Matalahkosta ja tasaantuneesta harjualueesta kohoaa kumpare, jonka pinnalla on lohkareikkoja. Lounaisrinteellä on muutamia rantavalleja.

Pikkujärvenkangas on maisemallisesti merkittävä saumamuodostumaluonteiseen harjujaksoon kuuluva alue harjualuekokonaisuuden eteläosassa. Harjualue käsittää melko suureen deltamaiseen harjulaajentumaan kuuluvan kumpumaisen osan, harjujakson katkelman ja selännemäisen harjukunnan. Erityisesti kaakkoisosaltaan muodostuma on lohkareinen, jonka lisäksi alueella on muutamia siirtolohkareita. Pikkujärvenkankaan korkein kohta on noin 100 metriä merenpinnan ja 15 metriä ympäröivän maaston yläpuolella.

Aluerajaus on tarkentunut POSKI-projektin tulosten perusteella, sekä kaavatyön maastokäyntien myötä.

Lähde [1] 95; 123-124 [2] Maisemaekologinen perusselvitys: 14, 17; Liite 1/9-11 [3] Aluevarausluettelo: 11, 14 [7] 33-34, 56

PARRANVAHANHARJU-ISOKANGAS		Arvokas harjuauekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Loimaa	95 ha	Muttunut

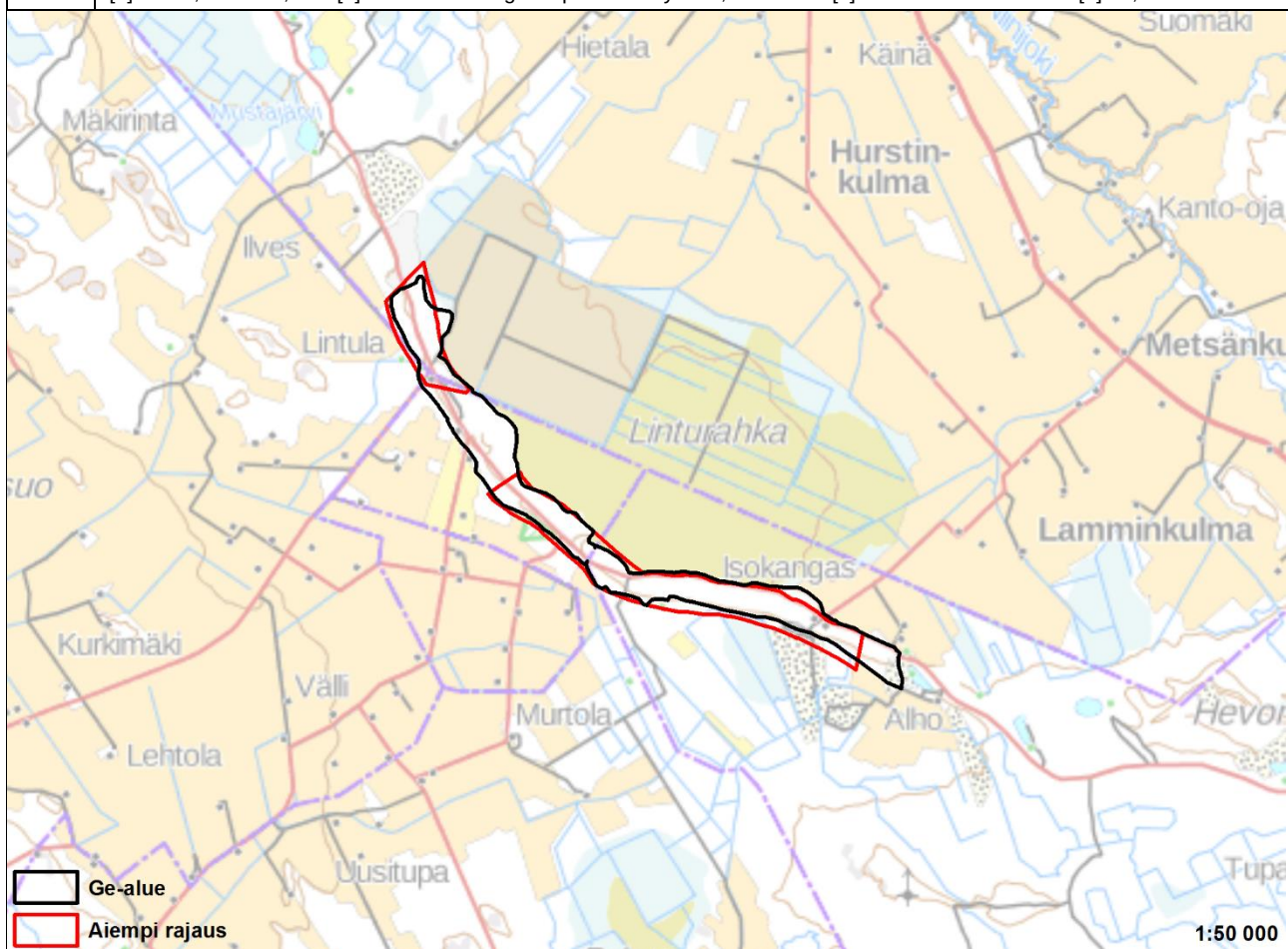
Parranvahanharju-Isokangas on maakunnallisesti arvokas harjuauekokonaisuus Loimaan, Kosken, Marttilan ja Pöytyän rajoilla. Linturahkan eteläpuolella sijaitseva aluekokonaisuus koostuu kahdesta arvokkaasta harjuaueesta, Parranvahanharjasta ja Isokankaasta, jotka kuuluvat suureen, saumamuodostuman luonteiseen harjajaksoon.

Parranvahanharju on maaseudun kulttuurimaiseman avointa tilaa rajaava ja selvästi erottuva geologisesti ja maisemallisesti merkittävä harjuaue kokonaisuuden luoteisosassa. Harjulla kulkee historiallisesti merkittävä Huovintie, ja kuntien rajauspisteessä on kulttuurihistoriallisesti merkittävä siirtolohkare, Parranvaha. Harjuaue käsittää noin kaksi kilometriä pitkän ja 100 - 250 metriä leveän selänteen. Lakikorkeus on noin 95 metriä merenpinnan yläpuolella.

Harjuauekokonaisuuden kaakkoisosan muodostava Isokangas on niin ikään maaseudun kulttuurimaisemaa rajaava elementti, joka rajautuu osaksi lähes luonnontilaiseen suomaismaan. Maisemallisesti alue on hyvin merkittävä ja geologisesti merkittävä. Isokangas käsittää yli kaksi kilometriä pitkän, 100 - 200 metriä leveän selänteen. Harjuaueen rinteillä on monin paikoin muinaisrantojen kivikoita ja louhikoita. Korkein lakiharjanne on noin 98 metriä merenpinnan yläpuolella.

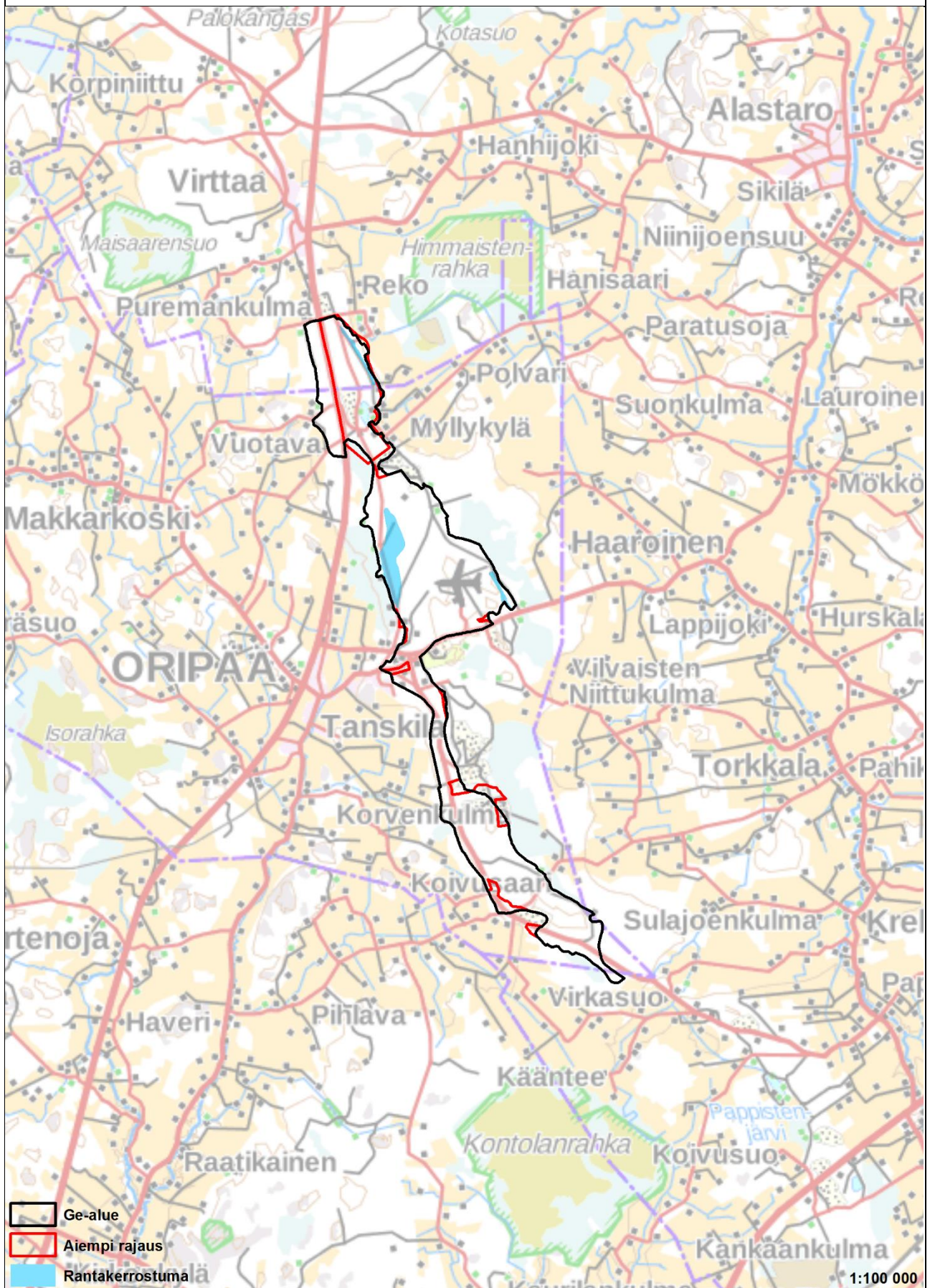
Aluerajaus on tarkennettu POSKI-projektin perusteella. Aiempi maakuntakaavarajaus koostui kahdesta alueesta, Parranvahanharjasta ja Parranvahanharju-Isokankaasta. Kaavatyön maastokäyntien perusteella alueiden välinen alue on lisätty arvokkaan harjuaueen rajaukseen, ja rajaukset on yhdistetty yhdeksi ge-alueeksi.

Lähde [1] 94-95, 119-120, 126 [2] Maisemaekologinen perusselvitys: 12, Liite 1/5-7 [3] Aluevarausluettelo: 17 [7] 32, 56

ORIPÄÄNKANGAS		Arvokas harjuauekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Oripää, Loimaa	1228 ha	Muuttunut
Oripäänkangas on maakunnallisesti arvokas harjuauekokonaisuus. Se sijaitsee Oripään itäosassa, ulottuen Loimaan puolelle sekä pohjois- että eteläpäästään. Suureen, saumamuodostuman luonteiseen harjujaksoon kuuluva laaja kokonaisuus koostuu kuudesta arvokkaasta harjuaueesta: Kalevanharjusta, Oripäänkangas-Polvarinkuopasta, Kankaanharjusta, Isolähde-Krekilänkankaasta, Rekirikonahde-Myllylähteestä ja Oripäänkangas-Myllylähteestä. Lisäksi alueeseen kuuluu Oripäänkankaan arvokas rantakerrostuma. Rekirikonahde-Myllylähde käsittää noin 500 metriä leveän ja 1,3 kilometriä pitkän selänteen harjuauekokonaisuuden pohjoispäässä. Sen korkein harjanne on lohkarpeitteinen ja lakikorkeudeltaan noin 95 metriä merenpinnan yläpuolella. Rinteillä on useita rantavalleja selänteen molemmilla sivuilla. Alue on geologisesti hyvin merkittävä, sekä biologisesti ja maisemallisesti merkittävä. Harjuauekokonaisuuden pohjoisosaan kuuluva Oripäänkangas-Myllylähde käsittää noin 750 metriä pitkän selänteen, sekä kaksiahaaraisen lähdelammen, Myllylähteen. Alue on biologisesti erittäin merkittävä, sekä geologisesti ja maisemallisesti merkittävä. Muodostuman lakikorkeus on noin 95 metriä merenpinnan yläpuolella. Sen lieveosissa on rantavalleja. Lisäksi Oripäänkangas-Myllylähteellä sijaitsee rauhoitettu siirtolohkare, Teinikivi. Kokonaisuuden pohjoisen keskiosan muodostava Oripäänkangas-Polvarinkuoppa käsittää pääosan deltamaisen jakson laajentumasta noin 3,3 kilometriä pitkänä ja 1,2 kilometriä leveänä kohteena. Geologisesti hyvin merkittävän alueen suurin lakikorkeus on noin 106 metriä merenpinnan yläpuolella. Pohjois-luoteispuoliskon rinteillä on runsaasti rantavalleja. Koillisosassa on syvä harjukuoppa, Polvarinkuoppa. Itärinteellä on selväpiirteinen muinaisrannan törmä. Muodostuman pinnalla on runsaasti siirtolohkareita ja paikoin louhikkoa. Oripäänkangas-Polvarinkuoppa on maisemallisesti ja biologisesti merkittävä. Kankaanharju muodostaa harjuauekokonaisuuden eteläisen keskiosan. Geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä harjuaue käsittää noin 2,2 kilometriä pitkän osan paikoin deltamaiseksi laajentuneen jakson länsireunaa. Alueen pohjoisosa sisältää harjujakson ja sen länsipuolella olevan Orivuoren välisen tombolo-kannaksen eteläreunan. Länsirinteellä on rantavalleja. Kankaanharjun korkein lakikorkeus on noin 98 metriä merenpinnan yläpuolella. Kalevanharju on kokonaisuuden eteläisessä osassa sijaitseva alue, joka käsittää noin neljä kilometriä pitkän ja 500 metriä leveän selänteen. Alue on geologisesti ja maisemallisesti hyvin merkittävä. Kaakkoisosan noin 15 metriä syvän harjuhaudan, Kalevanhaudan, kohdalla selänne on jakautunut kahdeksi suurehoksi harjanteeksi noin kilometrin matkalta. Muodostuman suurin lakikorkeus on noin 107 metriä merenpinnan yläpuolella. Korkeimmilla kohdilla on laaja lohkarpeite muodostunut rantakivikko tai osittain huuhtoutunut lohkarpeite. Rinteillä on rantavalleja ja muodostuman pinnalla varsinkin kaakkoisosassa siirtolohkareita. Biologisesti alue on merkittävä. Kokonaisuuden eteläpään muodostaa Isolähde-Krekilänkankaan harjuaueen länsiosa. Sen harjuauekokonaisuuteen kuuluva osa sisältää Kalevanharjun ja Krekilänkankaan välisen alueen, ja alueen varsinaisesti merkille pantavat muodostumat sijaitsevatkin aluekokonaisuuden ulkopuolella. Oripäänkankaan arvokkaat rantakerrostumat ovat muinaisrantoja ja rantavalleja. Ne sijaitsevat Rekirikonahteen itäpuolella ja Oripäänkangas-Polvarinkuopan itä ja länsipuolilla. Muinaisrannat ovat toistensa alapuolella harjuaueiden rinteillä pääosin 85 – 90 metrin korkeustasolla. Rantavallit kulkevat Oripäänkankaan muodostuman pituussuunnassa. Niiden pituus vaihtelee muutamasta metristä lähes kilometriin ja korkeus pääosin kahdesta kolmeen metriin. Muodoltaan ne ovat suoria tai vähän kaareutuvia. Aluekokonaisuuden rajausta on tarkistettu POSKI-projektissa ja kaavatyön maastokäyntien perusteella. Aluekokonaisuudessa on yhdistetty aiemmin erillisinä ge-alueina merkityt Oripäänkangas ja Rekirikonahde-Myllylähde.			
Lähde	[1] 29-30, 33-34, 37, 56-57 [2] 94-95, 97, 136-139 [3] 5-6, 14, 17-18; Liite 1/12-20 [4] AL 4, 8 [5] Liite 1/1; TUU-02-010		

ORIPÄÄNKANGAS

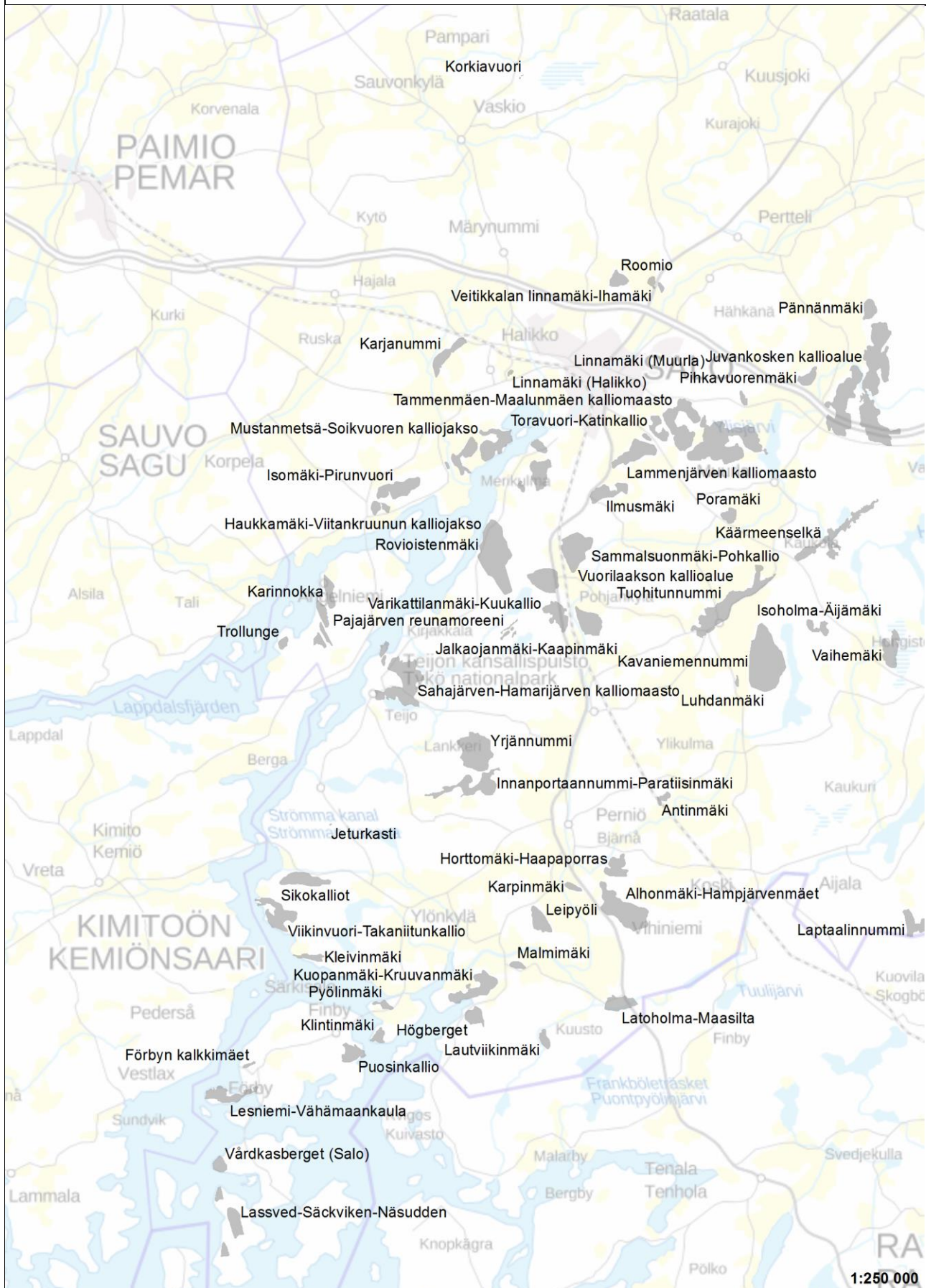
VIRTTAANKANGAS		Arvokas harjuauekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Loimaa, Oripää	1871 ha	Muuttunut
Virttaankangas on valtakunnallisesti arvokas harjuauekokonaisuus. Se sijaitsee Varsinais-Suomen pohjoisrajalla Loimaan ja Oripään alueella, ja kuuluu suuren, saumamuodostuman luontaisen harjujakson laajaan Virttaankankaan - Säkylänharjun osaan, jonka arvokkaat geologiset muodostumat jatkuvat pitkälle luoteeseen Satakunnan puolelle. Aluekokonaisuus koostuu neljästä arvokkaasta harjuaueesta: Virttaankankaasta, Virttaankangas-Palokankaasta, Virttaankangas-Virkamäenankaasta ja Virttaankangas-Hosihaudanlähteestä. Kokonaisuuteen kuuluu myös osia Säkylänharjun tuuli- ja rantakerrostumista, sekä luoteiskulmassa hyvin pieni osa pääosin Satakunnan Säkylässä sijaitsevasta harjunsuojeluohjelman kohteesta. Virttaankangas on harjuauekokonaisuuden pohjoisosan käsittävä laaja harjualue, joka on geologisesti erittäin merkittävä ja maisemallisesti hyvin merkittävä. Se käsittää pääosan laajasta deltatasanteesta, sekä osan erittäin suurta, osittain laajentunutta selännettä. Harjuaueelle luonteenomaisia ovat lukuisat rantavallit ja dyynit. Pohjoisrinteellä on jyrkkä kulutustörmä ja Virttaankankaan keskellä harjukuoppa, jossa sijaitsee Kankaanjärvi. Virttaankangas kohoaa korkeimmillaan noin 130 metriä merenpinnan yläpuolelle. Alue on myös biologisesti hyvin merkittävä. Virttaankangas-Palokangas on harjualue kokonaisuuden keski- ja eteläosassa. Geologisesti hyvin merkittävä alue käsittää osan Virttaankankaan deltan kaakkoisosan distaalivyöhykettä. Melko tasaista kangasmaastoa luonnehtivat lukuisat rantavallit ja dyynit. Virttaankangas-Palokangas on maisemallisesti ja biologisesti merkittävä. Virttaankangas-Virkamäenanka on Virttaankankaan laajan deltan harjumaishan geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä osa. Se sijaitsee harjuauekokonaisuuden itäosassa. Harjualue käsittää deltatasannetta, soistuneen ja loivamuotoisen Kalevanhaudan harjukuopan, sulamisvesiuomia ja rantavalleja. Virttaankangas-Hosihaudanlähte on Virttaankankaan deltan kaakkoisreunalla sijaitseva geologisesti ja maisemallisesti merkittävä harjualue. Se käsittää hiekkaisia rantavalleja sisältävän tasanteen, deltan reunarinteen ja siihen uurtuneen raviinimaisen uoman. Uoman pohjukassa sijaitsee lähde. Kohde on biologisesti hyvin merkittävä. Säkylänharjun tuuli- ja rantakerrostumista aluekokonaisuuteen kuuluu osa viuhkamaisesti harjujakson pituussuunnasta leviävästä tyrskyjen kasaamasta rantavallivyöhykkeestä, joka kokonaisuuden alueella reunustaa Virttaankankaan pohjoisosaa. Rantavallien koko ja pituus vaihtelevat suuresti, korkeuden ollessa useimmiten kahdesta kolmeen metriä. Aluerajauksista on tarkennettu kaavatyön maastokäyntien ja vähäisissä määrin harjunsuojeluohjelma-alueen rajauksen perusteella.			
Lähde	[1] 94; 98-99 [2] Maisemaekologinen perusselvitys: 6, 14-15, 18; Liite 1/22-23, 25, 27-29 [3] Aluevarausluettelo: 4 [7] 29-30, 56 [13] Liite 1/1, TUU-02-012		

Virttaankangas

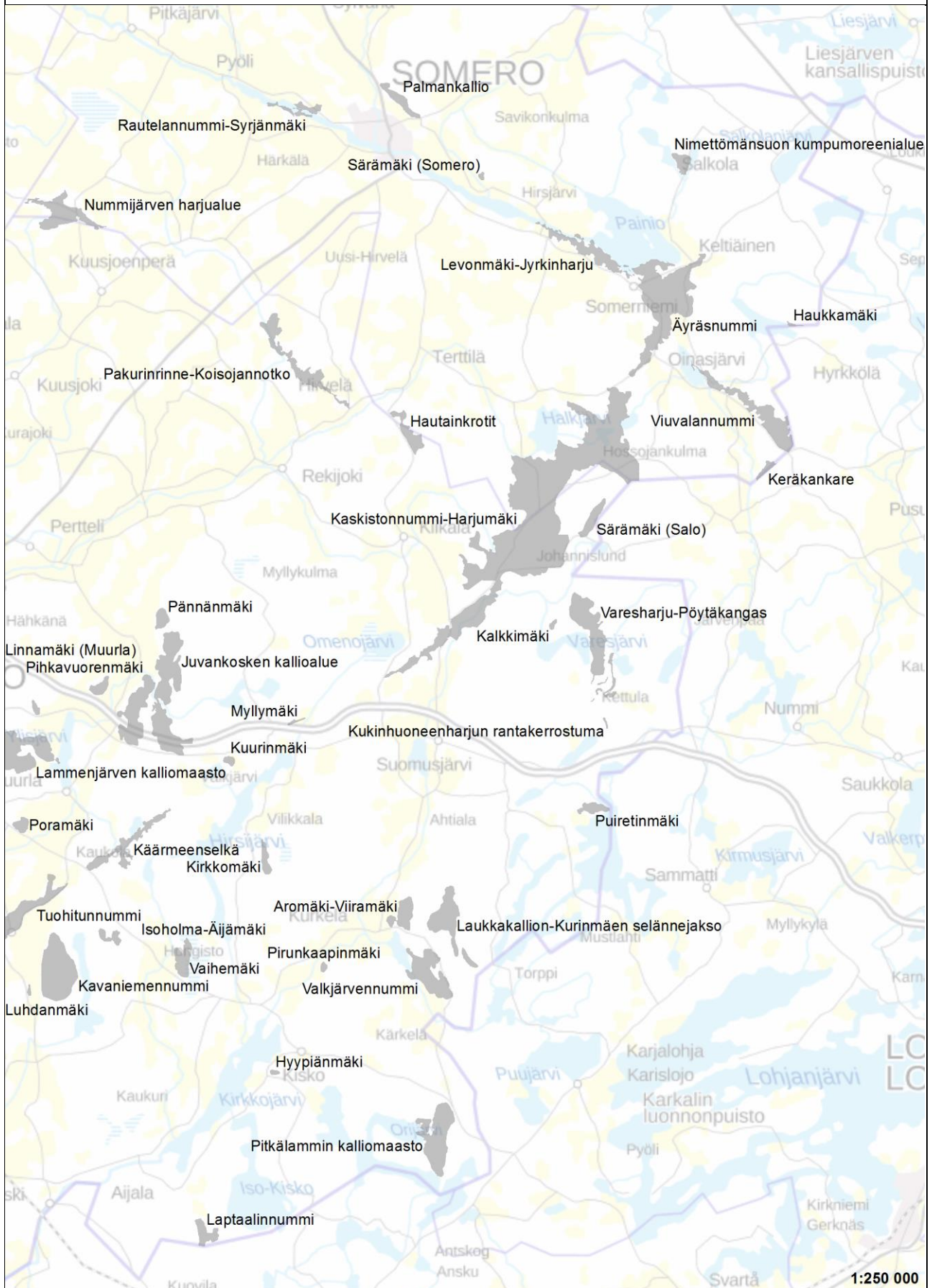
Ge-alue
Aiempi raja
Tuuli- tai rantakerrostuma
Harjunsuoalue

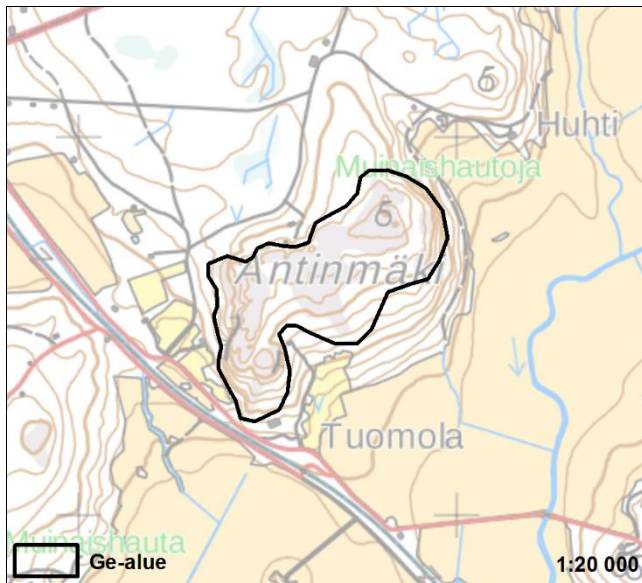
1:100 000

SALON SEUTUKUNNAN GE-ALUEET (LOUNAISOSA)

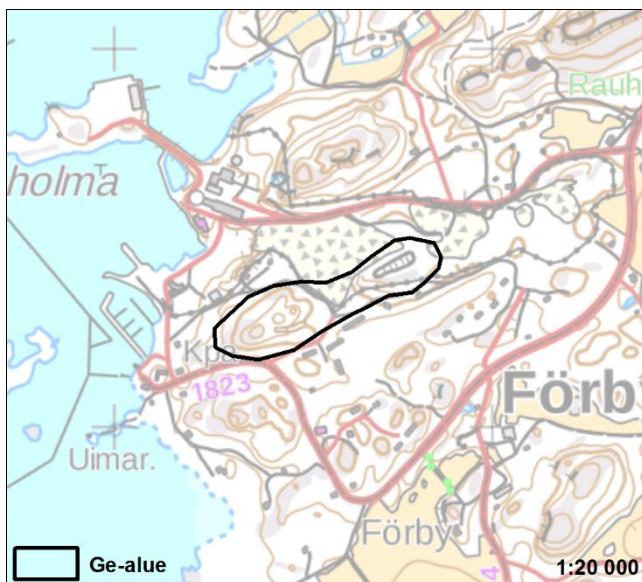

SALON SEUTUKUNNAN GE-ALUEET (KOILLISOSA)

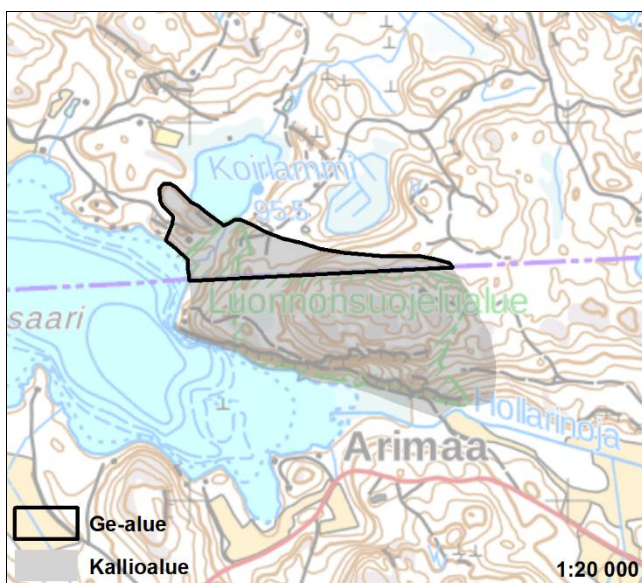

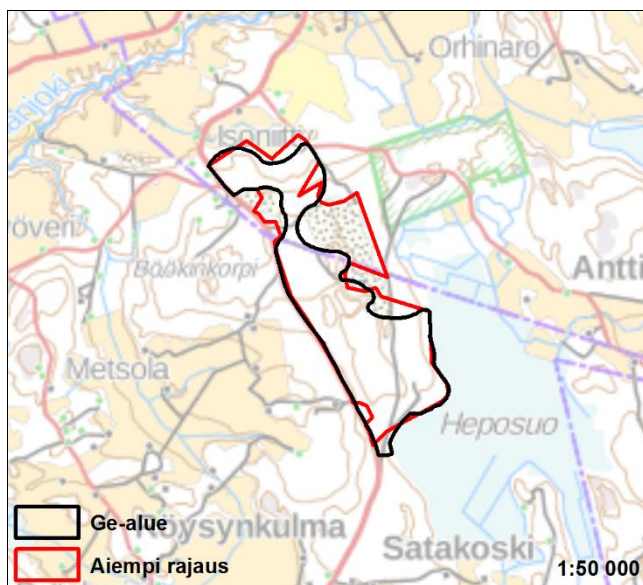
ANTINMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	20 ha	Uusi alue
Antinmäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue Salossa. Avoimen aralla paikalla Perniön Lemunsoolta pohjoiseen sijaitsevalla jyrkänteisellä selänteellä on hyvin merkittäviä maisemallisia arvoja. Lounaisosan laella on näköalapaikka, josta avautuvat hyvin edustavat, esteettömät maisemat pitkälle viljelys- ja metsämaisemaan. Alue on geologisesti merkittävä erityisesti lounaisreunan jyrkänne- ja muotojen osalta. Alueella on myös pronssikautisia muinaishautoja.			
Lähde	[11] Liite 1/95, Liite 2/50		

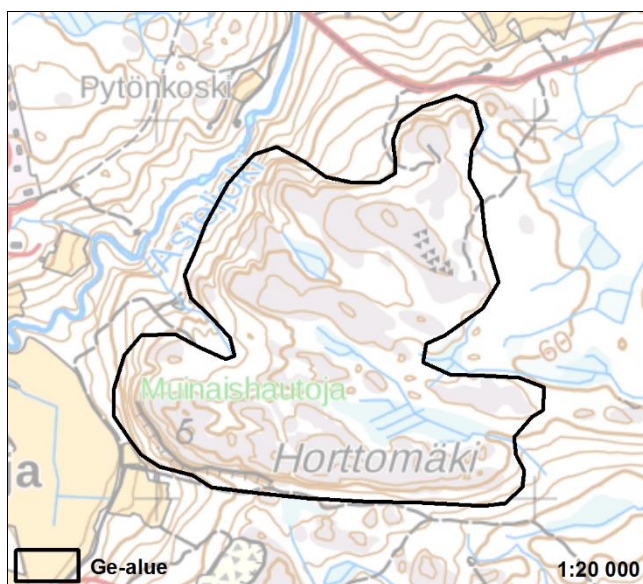
FÖRBYN KALKKIMÄET		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	8 ha	Ei muutosta
Förbyn kalkkimäet on valtakunnallisesti arvokas kallioalue Salossa, Särkisalon Förbyssä. Biologisesti hyvin merkittävä alue koostuu kahdesta peräkkäisestä matalasta kalkkiselänteestä. Erityisen arvokas on lounaiselänteen paisterinteiden monimuotinen ja vaatelias kasvillisuus, johon kuuluu myös uhanalaisia lajeja. Kalkkiselänteen mosaiikkiseen yleisilmeeseen kuuluvat runsaslajiset keto- ja niittytaikut ja niiden väliset sammalmättäät. Alue on merkittävä myös geologisesti.			
Lähde	[11] Liite 1/145, Liite 2/76		

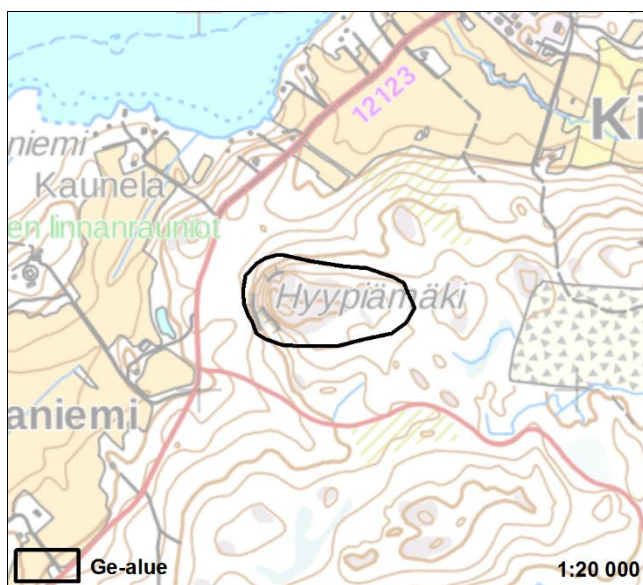
HAUKKAMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Somero	7 ha	Uusi alue
Haukkamäki on valtakunnallisesti arvokas kallioalue, joka sijaitsee pääosin Uudenmaan Lohjalla. Varsinais-Suomen puoleinen alueen osa sijaitsee Somerolla, Arimaan itäpäässä, ja käsittää alueen pohjoisreunan ja luoteisosan. Alue on maisemallisesti ja biologisesti hyvin merkittävä, ja geologisestikin merkittävä. Alueen merkittävimmät piirteet sijaitsevat Uudenmaan puolella kallioalueen etelärinteellä.			
Lähde	[15] 258-259		

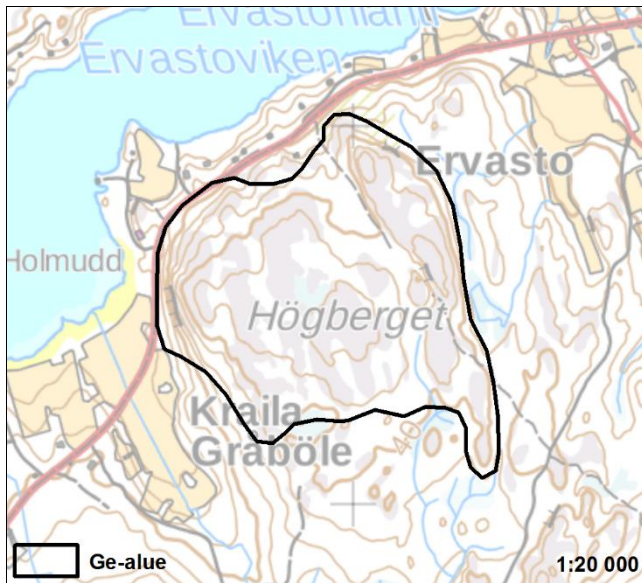
HAUTAINKROTIT		Arvokas harjuaalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo, Somero	92 ha	Muuttunut
Hautainkrotit on maakunnallisesti arvokas harjuaalue Salon ja Someron rajalla, Heposuo luoteispuolella. Paikoin yli puoli kilometriä leveä, noin kaksi kilometriä pitkä harjuselänne ja -laajentuma kuuluu Kolmanteen Salpausselkään liittyvään harjuijaksoon, ja on geologisesti, biologisesti ja maisemallisesti jokseenkin merkittävä. Harjun pääselänte molemmiin puoliin on jopa yli 20 metriä syviä harjukuoppia. Muodostuman korkeimmat kohdat ovat noin 120 metriä merenpinnan yläpuolella. Rinteillä on joitakin muinaisrantoihin liittyviä tasanteita. Alueesta itään on laajaa maa-ainesten ottoa. Rajaus on tarkennettu POSKI-projektin yhteydessä ja kaavatyön maastokäyntien perusteella.			
Lähde	[1] 94, 96, 113, 154 [8] 31-32, 38-39, 55, 57		

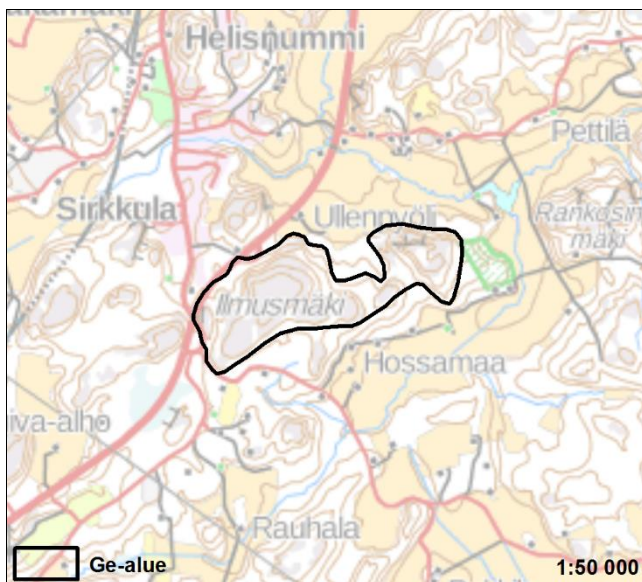
HORTTOMÄKI-HAAPAPORRAS		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	77 ha	Uusi alue
Horttomäki-Haapaporras Perniön keskustaajaman kaakkoispuolella Salossa on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Ympäristöään selkeästi korkeammalle kohoava kallioalue on geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä. Erityisesti Horttomäen Astelijokilaaksoon rajautuva lounaisrinne erottuu kauas ympäristöön. Laelta avautuu näkymiä kauas alueen etelä- ja länsipuolelle. Haapaportaan laella on edustavaa kivikkoista ja lohkareista muinaisranta. Lajisto on kallioalueella tavallista monipuolisempaa. Alueella on myös muinaishautoja.			
Lähde	[11] Liite 1/91, Liite 2/48		

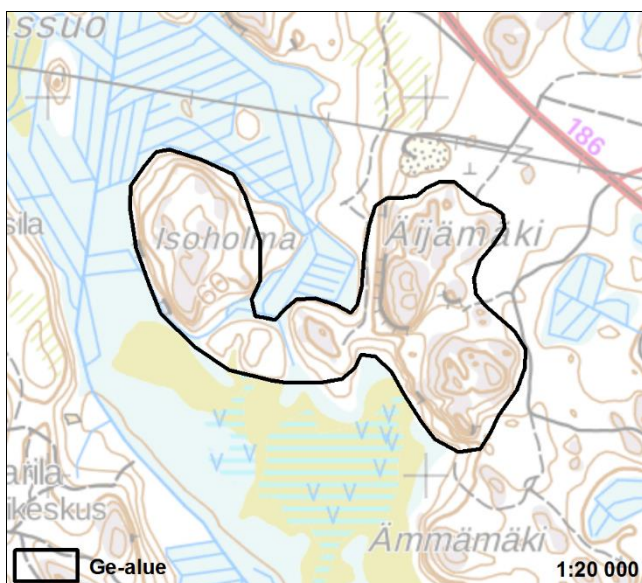
HYYPÄNMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	8 ha	Ei muutosta
Hyypiänmäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue Kiskon kirkonkylältä lounaaseen. Geologisesti hyvin merkittävä alue koostuu tasaisesta talousmetsämaastosta kohoavasta pienestä jyrkänneästä. Tavallista komeampia ovat lounaisrinteen louhikkoinen porraskyrä ja jyrkänteiset silokalliorinteet. Alue on myös maisemallisesti merkittävä. Lakiosista avautuvat edustavat näköalat ympäröivään maisemaan, erityisesti länsipuolelle.			
Lähde	[11] Liite 1/33-34, Liite 2/19		

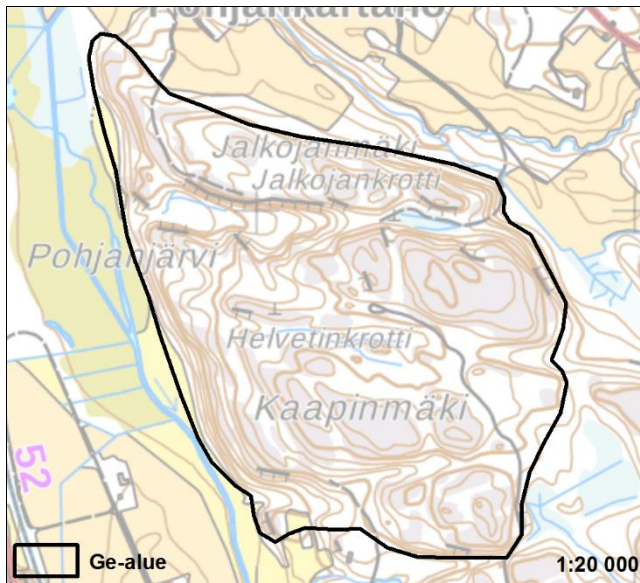
HÖGBERGET		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	54 ha	Uusi alue
Högberget on maakunnallisesti arvokas kallioalue Perniön ja Särkisalon vanhalla rajalla, Ervastonlahden eteläpuolella. Maisemallisesti hyvin merkittävä alue erottuu länsipuoleltaan massiivisena, ylärinteiltään ja lounaispuolen laeltaan avokallioisena mäkenä. Lounaisosista avautuvat erinomaiset näkymät kauas yli merenlahden. Geologisesti merkittävän alueen merkilläpantavia piirteitä ovat myös paikoitellen hioutuneet, melko edustavat silokalliopinnat, sekä länsisivun rakoilun lohkoma massiivinen porrasjyrkänne.			
Lähde	[11] Liite 1/88-89, Liite 2/47		

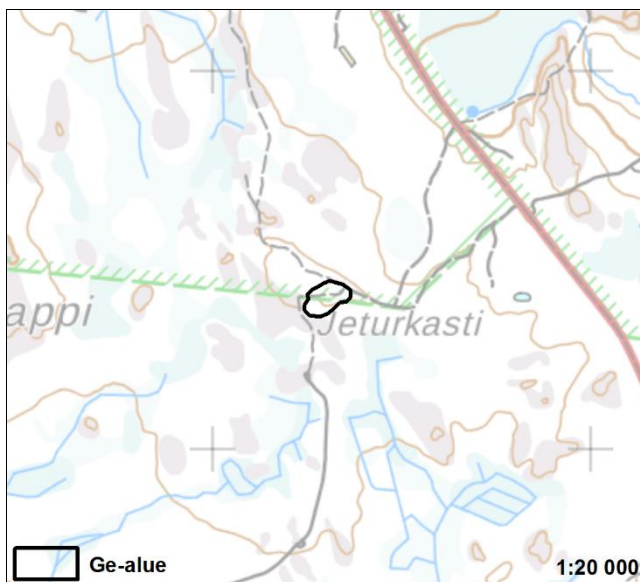
ILMUSMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	85 ha	Ei muutosta
Ilmusmäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue Salon keskustasta etelään, Sirkkulan kaakkoispuolella. Se on laaja, melko loivapiirteinen kallioselännejakso. Alue kohoa selvästi ympäristöään korkeammalle, ja sen maisemalliset arvot ovatkin merkittäviä. Näköalat pohjoispuolelle alueen laelta ovat erinomaisia. Lakiosien laakeat silokalliomuodot ja muinaisrannat tekevät alueesta geologisesti merkittävän. Laella sijaitsee myös muinaishauta.			
Lähde	[11] Liite 1/123-124, Liite 2/64		

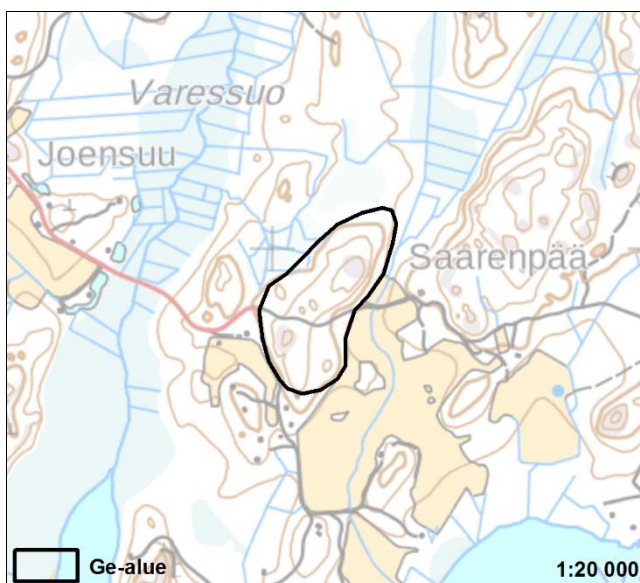
ISOHOLMA-ÄIJÄMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	41 ha	Uusi alue
Isoholma-Äijämäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue Salossa. Muurlan, Kiskon ja Perniön vanhalla rajalla sijaitseva alue on suo- ja metsämaastossa sijaitseva jyrkkäpiirteinen kallioselännejakso, jonka maisemalliset arvot ovat hyvin merkittäviä, ja geologiset sekä biologiset arvot merkittäviä. Alue rajautuu paikoin selväpiirteisesti räme- ja nebareunuksiin, ja länsijyrkänteet erottuvat kauemmaksikin edustavasti. Länsisivujen jyrkännemuodot ovat hyvin edustavia, erityisesti Äijänmäen länsireunalla, jossa on kohtalaisen massiivinen, rakoilun lohkoma ja hieman ylikalteva seinämä tyviosan louhikkoineen. Kasvillisuus on paikoin varsin edustavaa.			
Lähde	[11] Liite 1/28-29, Liite 2/16		

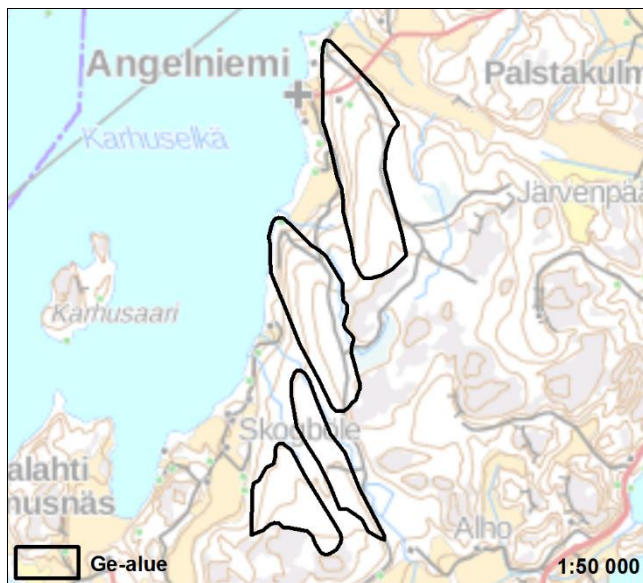
JALKAOJANMÄKI-KAAPINMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	108 ha	Uusi alue
Jalkaojanmäki-Kaapinmäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue Salon Periniössä, Yliskylän pohjoispuolella. Laajan ja voimakkaan murrosvyöhykkeen itäreunalla sijaitseva alue on niin maisemallisesti, geologisesti kuin biologisestikin merkittävä. Alue erottuu ja rajautuu ympäristöstään selkeästi. Erityisesti alueen sisäiset maisemat ovat paikoin edustavia jyrkänteiden ja kalliomänniköiden ympäristössä. Geologisesti alueen topografiaa hallitsevat voimakkaat länsi-itäsuuntaiset murroslinjat, jotka ovat synnyttäneet alueelle kaksi rotkomaista kurua. Kaapinmäen länsireunalla on lehtojensuojeluohjelmaan kuuluva lehtorinne. Alueella on vaatelaita ja keskimääräistä harvinaisempia lajeja.			
Lähde	[11] Liite 1/101, Liite 2/54		

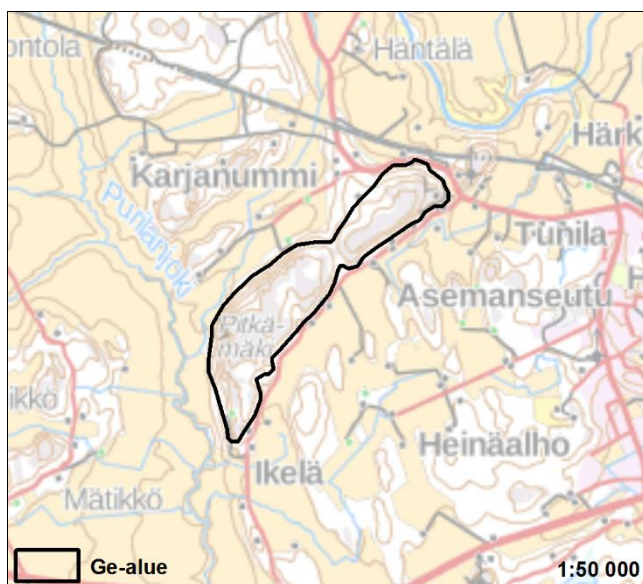
JETURKASTI		Arvokas rantakerrostuma	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	1 ha	Uusi alue
Jeturkasti on maakunnallisesti arvokas rantakerrostuma Salossa, Teijon kansallispuiston etelärajalla. Geologisesti arvokas, noin 77 metriä merenpinnan yläpuolella sijaitseva Jeturkastiin pirunpelto koostuu hyvin pyörityneistä kivistä, jotka ovat halkaisijaltaan noin 10 - 20 senttiä. Rantakerrostuma on noin 150 metriä pitkä ja 50 metriä leveä. Se on muutoin tasainen, mutta sisältää muutamia syvempiä kuoppia.			
Lähde	[13] Liite 1/1; TUU-02-001		

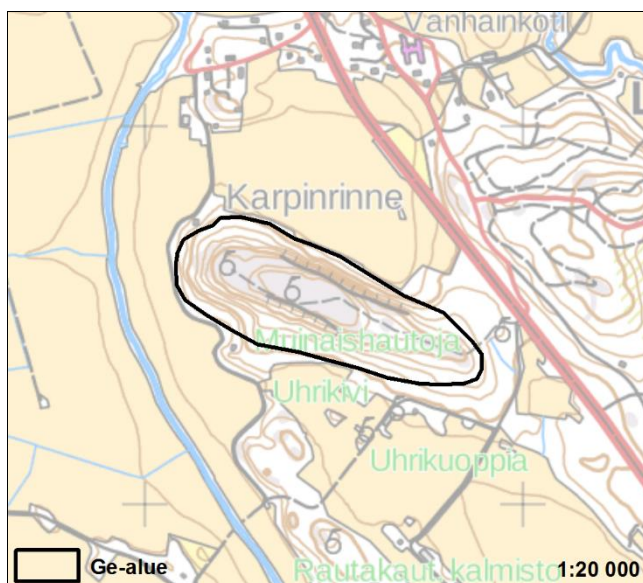
KALKKIMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	10 ha	Uusi alue
Kalkkimäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue Salon Kiikalassa. Varesjärven pohjoispuolella sijaitseva alue on geologisesti merkittävä. Se on matala silokalliomäki, jolla sijaitsee myös vanha kalkkilouhos. Biologisesti erittäin merkittävän alueen lajistoon kuuluu runsaasti vaatelaita lajeja, ja muutamia uhanalaisiakin lajeja esiintyy alueella. Erityisesti alueen sammallajisto on hyvin monipuolista.			
Lähde	[11] Liite 1/24-25, Liite 2/14		

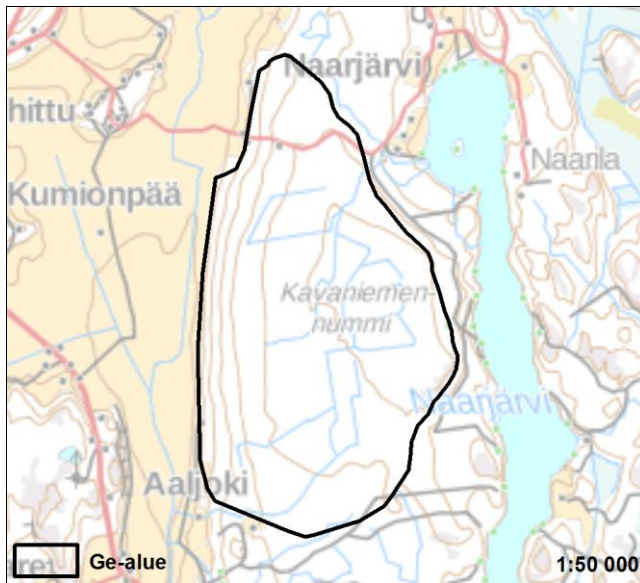
KARINNOKKA		Arvokas moreenialue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	131 ha	Uusi alue
Karinnokka on maakunnallisesti arvokas moreenialue Salon Angelniemessä, Kemiönsaaren rajan läheisyydessä. Geologisesti merkittävä, neljästä vierekkäisestä muodostumasta koostuva alue kuuluu Lounais-Suomen vastasivun drumlinien kenttään. Muodostumat ovat melko kapeita ja niiden muoto on symmetrinen. Maisemallista merkittävyyttä alueelle tuo ranta-alueen luonnonkaunis merimaisema. Biologisesti merkittävyydestä esimerkkinä on pohjoisosan pohjoisosan lehtomainen ja kulttuurivaikutteinen lehtikuusikko.			
Lähde	[12] Liite 1/2; MOR-Y02-023		

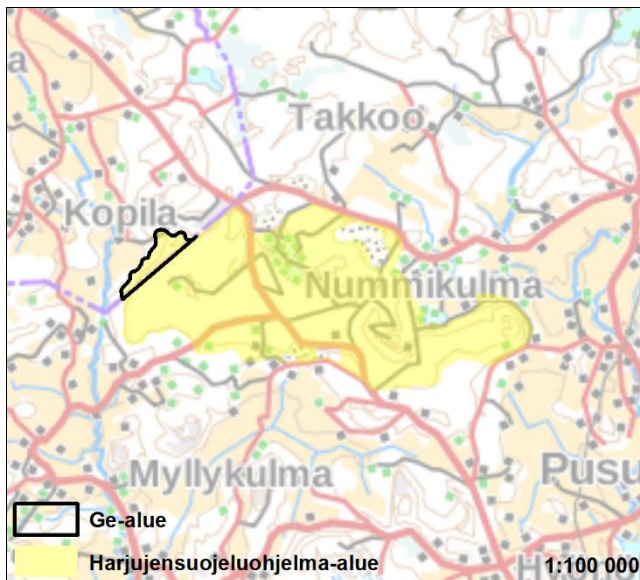
KARJANUMMI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	81 ha	Uusi alue
Karjanummi on maakunnallisesti arvokas kallioalue Salon Halikossa. Asemankylältä länteen sijaitseva alue on geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä. Massiivinen alue rajautuu selvästi sitä reunustavista peltoaukeista ja erottuu komeasti avokalliopintoineen ympäröivään maastoon. Laelta avautuu edustavia näköaloja eri puolille ympäristöön. Lakiosat ovat osin tasaista silokallioaluetta, osin rakoilun lohkomaa ja porrasmaista, vaikeakulkuista maastoa. Alueen lajisto on melko monipuolista, jyrkempien rinteiden alaisten lehtoesiintymien ollessa edustavimmat alueet.			
Lähde	[11] Liite 1/10, Liite 2/6		

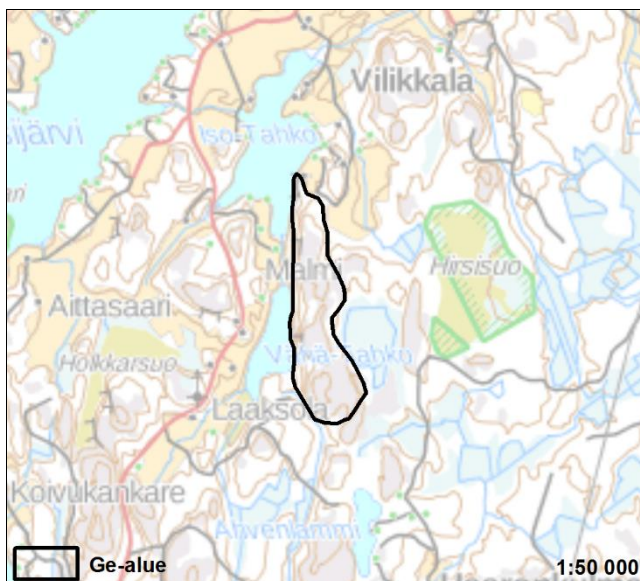
KARPINMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	20 ha	Uusi alue
Karpinmäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Salon Perniön keskustan eteläpuolella Lupajan kylässä sijaitseva alue on geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä. Metsäisenä selänteinä lähes 50 metriä ympäristöään korkeammalle kohoava alue on avaran peltomaiseman silmiinpistävä maisemaelementti, jonka lakiosista avautuvat näkymät ovat paikoin edustavia. Etelä- ja pohjoisrinteillä on pystykaateisen laattarakoilun mukaisia pieniä jyrkännepeintoja, lakiosissa puolestaan pieniä, tasaisia silokallioita. Alueen kasvillisuus on melko monipuolista ja edustava, ja etelärinteen edustalla on lohcareinen pähkinäpensaslehto. Alueen laella on muinaishautoja ja ympäristössä useita muinaisjäännöksiä.			
Lähde	[11] Liite 1/95-96, Liite 2/50		

KAVANIEMENNUMMI		Arvokas moreenialue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	373 ha	Uusi alue
Salon Perniössä, Naarjärven länsirannalla sijaitseva Kavaniemennummi on valtakunnallisesti arvokas moreenialue. Geologisesti erittäin merkittävä ja maisemallisestikin hyvin merkittävä vastasivun drumliinin käsittävä alue on laaja-alainen kilpimäinen muodostuma, joka on yli kolme kilometriä pitkä ja lähes 1400 metriä leveä. Alueella esiintyy kalliopaljastumia ja pintalohkareisuutta, ja rantavalleja on useissa paikoissa, esimerkiksi nauhamaisina valleina muodostuman lakiosassa. Itärinteellä Naarjärven rannalla sijaitsee merkittävä rantakerrostuma, jolla moreenia peittää rantahiekka. Suuren kokonsa ja ympäristöään 60 metriä korkeammalle kohoavan muotonsa johdosta alue erottuu eritoten länsipuolen pelloilta jo kaukaa, ja laelta avautuvat kauniit näkymät pelto- ja järvimaisemaan.			
Lähde	[12] Liite 1/2; MOR-Y02-020		

KERÄKANKARE		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	25 ha	Ei muutosta
Someron kaakkoisosassa osittain sijaitseva Keräkankare on valtakunnallisesti arvokas harjualue. Pääosin Uudenmaan maakuntaan kuuluvan alueen länsipää on Varsinais-Suomen maakunnan puolella. Harjunsuojeluohjelmaan kuuluva alue käsittää osan laajasta deltamuodostumasta, korkean lajittuneen reunamuodostuman ja syviä harjukuoppia. Alueella on runsaasti siirtolohkareita. Pääosa alueen arvoista sijaitsee Uudenmaan puolella. Varsinais-Suomen puolella sijaitsevassa osassa on lähteitä ympäröivä luonnonsuojelualue.			
Lähde	[16]		

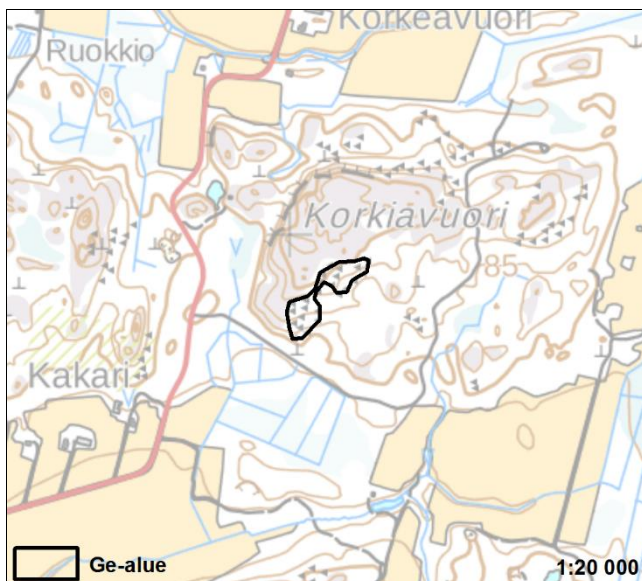
KIRKKOMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	46 ha	Ei muutosta
Kirkkomäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue Salon Kiskossa, Vähä-Tahkon ja Iso-Tahkon itäpuolella. Maisemallisesti hyvin merkittävä ja geologisesti merkittävä alue koostuu melko selvästi ympäristöstään rajautuvasta pitkästä ja kapeasta kallioselännejaksosta. Sen massiiviset jyrkänteet hallitsevat länsipuolen järvimaisemaa, ja näköalat länteen lakiosista ovat niin ikään hyvin edustavia. Länsireunan keskiosassa massiivinen jyrkänne on paikoin tiheän kuutiorakoilun lohkomaa, ja sen tyvellä on edustavaa louhikkoa.			
Lähde	[11] Liite 1/29, Liite 2/17		

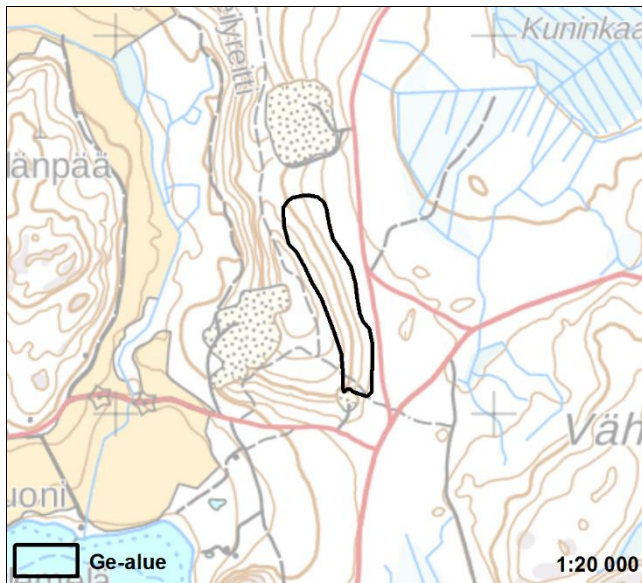
KLEIVIMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	30 ha	Ei muutosta
Valtakunnallisesti arvokas Kleivimäen kallioalue sijaitsee Salon Särkisalon koillisessa, mantereen puoleisessa osassa. Falkinselän rannalta nouseva pitkä, kapea, eteläreunastaan pystyjrkänteinen kallioselänne on geologisesti ja maisemallisesti merkittävä. Erityisesti länsireuna erottuu varsin selväpiirteisesti merelle, ja näköalat alueelta ovat edustavia. Rinteet ovat jyrkänteisiä ja lakiosat kohtalaisen tasaisia, porrasmaisesti kumpuilevia pienine silokallioineen. Biologisesti alue on hyvin merkittävä. Kasvillisuus on monimuotoista, edustavaa ja osin harvinaista. Etelärinteen tyvellä on lohcareista lehtoa, ja eteläreunan jyrkänteillä edustavaa kalliokasvillisuutta.			
Lähde	[11] Liite 1/146-147, Liite 2/77		

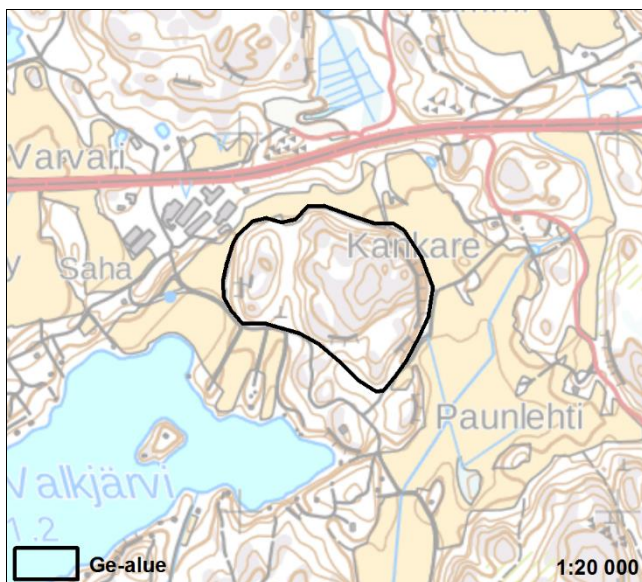
KLINTIMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	29 ha	Ei muutosta
Klintimäki on valtakunnallisesti arvokas kallioalue. Se sijaitsee Salon Särkisalossa, Kaukasalon lounaisosassa. Biologisesti ja maisemallisesti hyvin merkittävä, geologisesti merkittävä alue koostuu syvien välinotkelmien erottamista jyrkänteisistä kallioselänteistä. Eteläreunan jyrkänteet erottuvat edustavasti alueen eteläpuolelle, ja lakiosista avautuu parhaimmillaan upeita sisäsaariston maisemia. Lajisto on runsaslukuista ja sisältää useita vaateliita lajeja; alueella on esimerkiksi tavanomaista harvinaisempaa lintulajistoa. Eteläosassa on luonnonsuojelualue. Lisäarvoa alueelle tuovat alueella sijaitsevat muinaishaudat			
Lähde	[11] Liite 1/147, Liite 2/77		

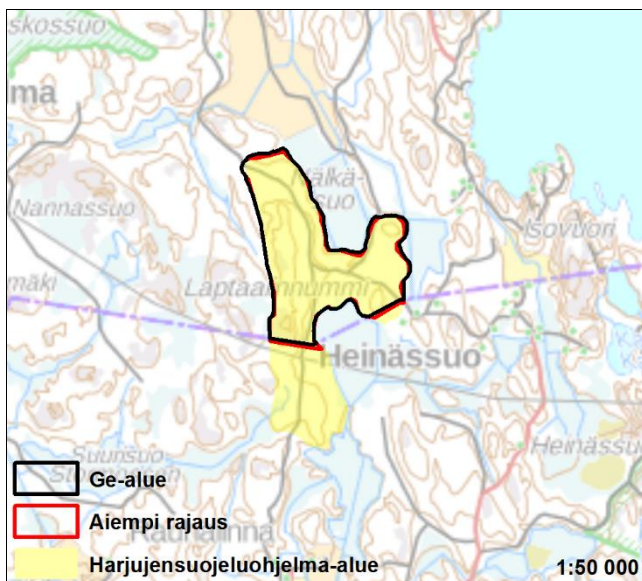
KORKIAVUORI		Arvokas kivikko	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	2 ha	Uusi alue
Maakunnallisesti arvokas kivikkoalue Korkiavuori sijaitsee Salon Halikossa, Vaskion kylän koillispuolella. Se käsittää moreenikivikon Korkiavuoren loivalla kaakkoisrinteellä. Vierekkäisistä tihtymistä koostuva kivikko on noin 300 metriä pitkä ja leveimmillään noin 100 metriä leveä. Kivitiheys ja kivien koko vaihtelee, suurimpien kivien ollessa halkaisijaltaan kaksimetrisiä. Hieman epämääräisesti rajoittuva kivikko erottuu kohtalaisesti viereiselle kärrypolulle.			
Lähde	[14] KIVI-02-002		

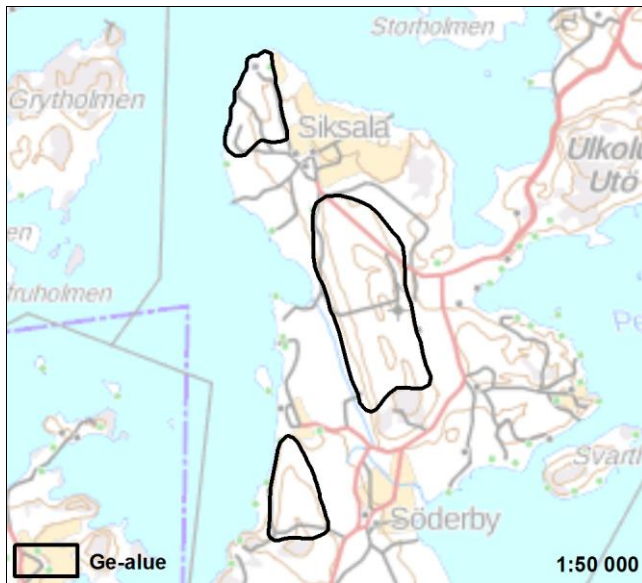
KUKINHUONEEN RANTAKERROSTUMA		Arvokas rantakerrostuma	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	5 ha	Uusi alue
Kukinhuoneenharjun rantakerrostuma on maakunnallisesti arvokas rantakerrostuma-alue Salon Suomensjärven itäosassa, Lahnajärven pohjoispuolella. Geologisesti merkittävä alue koostuu Kukinhuoneenharjun itärinteessä sijaitsevasta kahdesta allekkaisesta rantatörmästä. Alue on maisemallisesti hyvin merkittävä: lähes kohtisuoraan pohjoisesta etelään suuntautuvat kerrostumat ovat selkeästi havaittavissa, ja ne erottuvatkin hyvin alueen itäpuolella kulkevalle tielle.			
Lähde	[13] Liite 1/1; TUU-02-005		

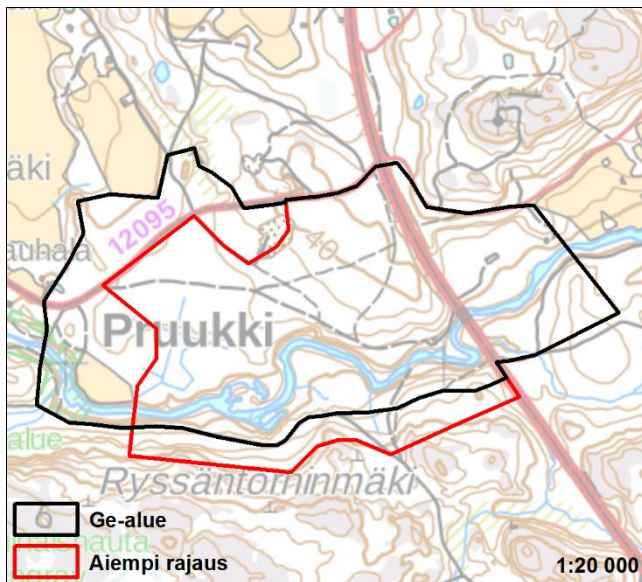
KUURINMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	18 ha	Uusi alue
Salon Valkjärven koillispuolella, entisten Kiskon, Kiikalan ja Perttelin kuntien rajojen yhtymäkohdassa sijaitseva Kuurinmäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Alue on geologisesti, biologisesti ja maisemallisesti merkittävä. Avokalliopinnat ja voimakkaasti kohoava itäreuna erottuvat hyvin ympäristöön, kun taas lakiosista avautuvat varsin edustavat näköalat. Itäreunan jyrkenteen keskiosissa on voimakkaan kiilarakoilun synnyttämiä louhikkaisia kallioseinämiä. Lakiosia luonnehtii kumpuileva kalliomaasto kalliomännikköineen ja rämenotkelmineen, itäreunaa jyrkännelajisto ja jyrkanteen alla lehtomainen sekametsä. Lajisto on monipuolista, edustavaa, ja paikoin myös vaateliasta.			
Lähde	[11] Liite 1/30, Liite 2/17		

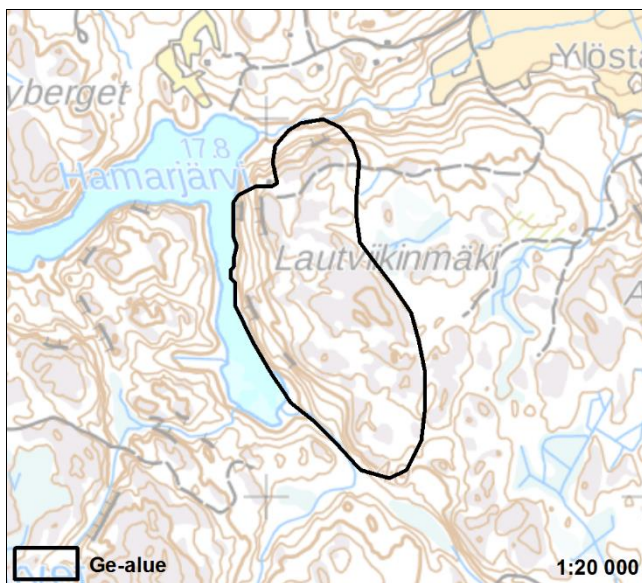
LAPTAALINNUMMI		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	71 ha	Muuttunut
Laptaalinnummi on valtakunnallisesti arvokas, harjajensuojeluohjelmaan kuuluva harjualue Varsinais-Suomen ja Uudenmaan rajalla Salon Kiskon eteläosassa. Alueen eteläisin kolmannes sijaitsee Uudellamaalla. Suurehkon kalliolaakson reunalle kerrostunut geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä alue käsittää epäsymmetrisen, terassimaisen harjumuodostuman ja siihen liittyvän laajentuman. Korkeimmillaan alue ulottuu 65 metriä merenpinnan ja 15 - 20 metriä viereisen Laptaalinluonnon yläpuolelle. Eteläpuoliskossa on sulamisvesiuomia ja rantavalleja, ja itäpuolen laajentuman eteläosa on deltamainen. Alueella on edustavaa, kaunista maisemakuvaa sekä luonnon merkittäviä kauneusarvoja. Aluerajasta on hieman tarkennettu vastaamaan harjajensuojeluohjelma-alueen rajasta.			
Lähde	[1] 94, 115 [8] 32-33, 55		

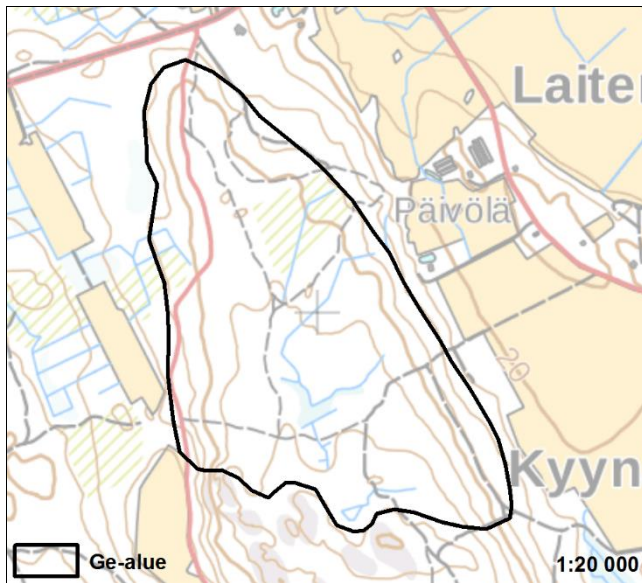
LASSVED-SÄCKVIKEN-NÄSUDDEN		Arvokas moreenialue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	105 ha	Uusi alue
Lassved-Säckviken-Näsudden on valtakunnallisesti arvokas ja geologisesti erittäin merkittävä moreenialue Salon Särkisalossa. Se muodostuu kolmesta vastasivun drumliinista. Eteläisin Lassved on eritoten luoteisrinteeltään jyrkkä ja selkeä, ja kallionpuoleiselta eteläosaltaan lähes tasainen. Lakiosassa on rantakivikkoja, itärinne on terassimainen. Keskimmäinen Säckviken on kauttaaltaan rinteiltään melko jyrkkä ja selkeä, ja sen laella ja rinteillä on kerrostunutta rantahiekkaa. Pohjoisimman Näsuddenin rinteet ovat selkeitä, itärinteen ollessa loivin. Alueen pintalohkareisuus on vähäistä. Muodostumat hallitsevat saaren maisemakuvaa, ja alue onkin myös maisemallisesti arvokas.			
Lähde	[12] Liite 1/2; MOR-Y02-038		

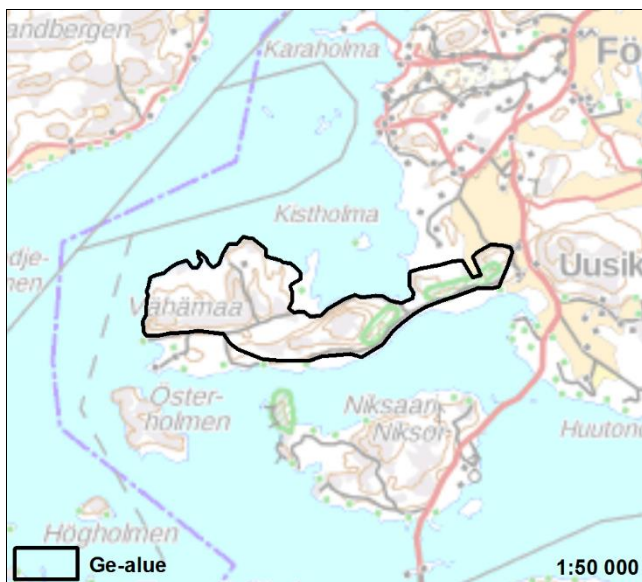
LATO HOLMA-MAASILTA		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	79 ha	Muuttunut
Latoholma-Maasilta on maakunnallisesti arvokas harjualue Salon Perttelin eteläosassa, Kiskonjoen varrella. Maisemallisesti hyvin merkittävä, geologisesti ja biologisestikin merkittävä harjualue koostuu tasanteista ja terasseista. Alue liittyy joen vesimaisemaan, ja sen hallitsevana elementtinä onkin kerrostumiin uurtunut, paikoin jopa 20 metriä syvä, polveileva jokilaakso. Sekä alueen itä- että länsipäässä on kosket. Alueen pohjoisreunan korkein osa on 40 metriä merenpinnan yläpuolella. Luontotyypit vaihtelevat lakiosien kuivista kangasmetsistä jokilaakson rehevämpiin kasvistoihin. Aluerajauksista on tarkennettu POSKI-projektin ja kaavatyön maastokäyntien perusteella.			
Lähde	[1] 95, 142 [8] 35-36, 56		

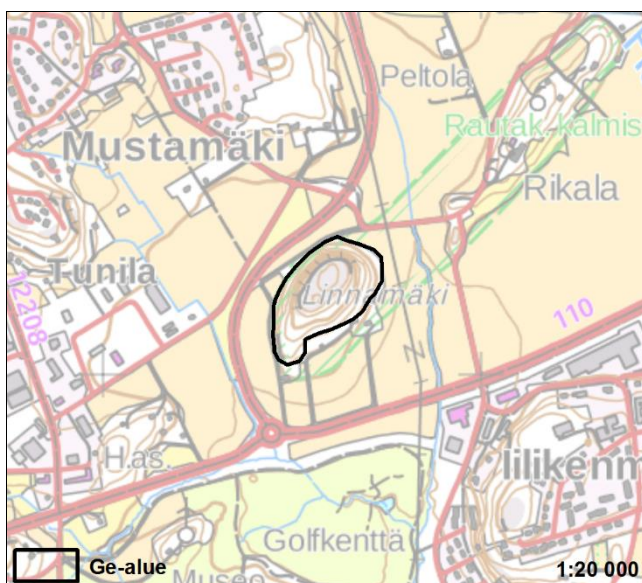
LAUTVIIKINMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	30 ha	Uusi alue
Lautviikimäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue Salon Perniössä, Hamarjärven itärannalla. Alue on geologisesti, biologisesti ja maisemallisesti merkittävä. Terävästi länsireunaltaan Hamarjärveen rajautuvan selänteen lounaisreunan yläosasta avautuu kauniita järvinäkymiä. Länsireunalla on pystyjyrkännekuotoja ja sen tyvellä rakoilun lohkomia onkaloita. Porrasmaisena järven rantaan päättyvä länsireunan keskustan jyrkänne on sen näyttävä osa. Lounaisosan paisteisten ylärinteiden kallioniityt ja -kedot ovat biologisesti alueen edustavin osa.			
Lähde	[11] Liite 1/92, Liite 2/49		

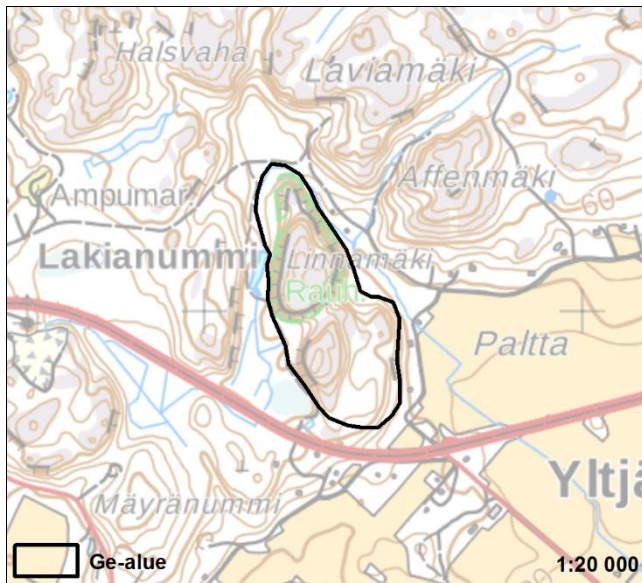
LEIPYÖLI		Arvokas moreenialue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	71 ha	Uusi alue
Leipyöli on maakunnallisesti arvokas moreenialue Salon Perniön eteläosassa. Geologisesti ja maisemallisesti merkittävä alue koostuu vastasivun drumliinista, joka on muodoltaan symmetrinen ja nuolimainen. Pohjoisrinne on loivahko, itä- ja länsirinteet puolestaan jyrkkiä ja selkeitä. Muodostumaa verhoaa rantahiekka, pintalohkareisuus on hyvin vähäistä. Alue erottuu ympäristöstään metsäisenä mäkenä, itärinteeltä puolestaan avautuu näköaloja peltomaisemaan.			
Lähde	[12] Liite 1/2; MOR-Y02-040		

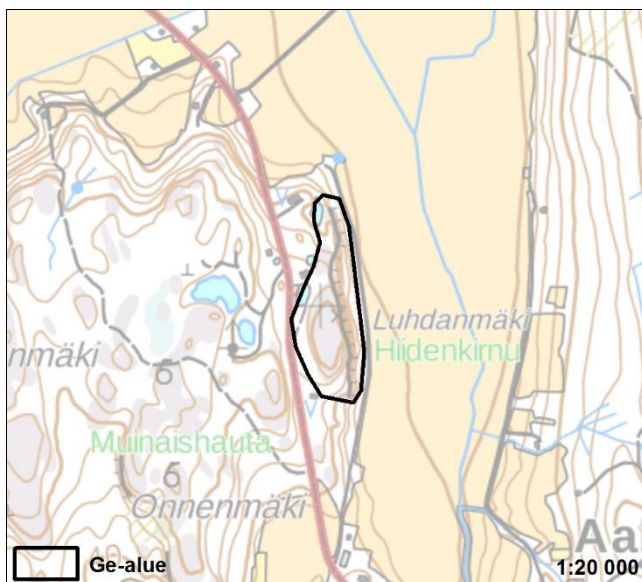
LESNIEMI-VÄHÄMAANKAULA		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	94 ha	Ei muutosta
Salon Särkisalossa, Förbyn kylän lounaispuolella Lesniemi-Vähämaankaula on valtakunnallisesti arvokas kallioalue. Meren rannalla sijaitseva laaja kallioniemi koostuu erillisistä kallioselänteistä. Se on geologisesti ja biologisesti hyvin merkittävä. Geologisesti edustavin osa on länsireunan jyrkänteinen silokallioselänne, jolta avautuu myös hienoja merinäköaloja. Biologista monipuolisuutta alueelle tuo kalkkikiven rehevöittävä vaikutus. Vähämaankaulan vanhat kalkkikivikuopat ja Lesniemen pohjoisrannan kalkkiselänne ovat hyvin edustavaa monilajisten ketojen ja niittyjen myötä. Uhanalaista lajistoa tavataan. Alue on myös maisemallisesti merkittävä.			
Lähde	[11] Liite 1/144, Liite 2/75		

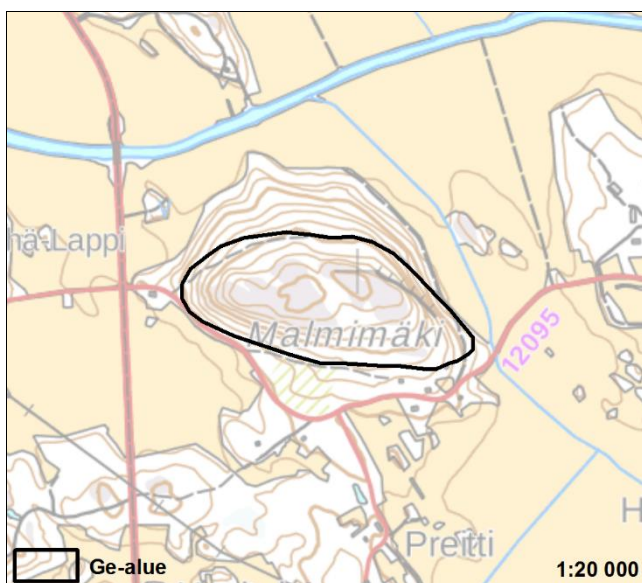
LINNAMÄKI (HALIKKO)		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	6 ha	Uusi alue
Salon Halikon eteläosassa sijaitseva Linnamäki on maakunnallisesti arvokas, geologisesti, biologisesti ja maisemallisesti merkittävä kallioalue. Rautakautinen linnavuori erottuu kaikkiin suuntiin selvästi ympäristöstään. Alueen eteläreunaa kiertää pitkä vallin pohja. Laelta avautuu erinomaisia näköaloja jokilaaksomaisemaan ja merenlahdelle. Pohjoisrinteellä on porrasmainen jyrkänte. Lajisto on monipuolista ja osin harvinaistakin, erityisesti pohjois- ja länsireunan jyrkänteet liepeineen ovat biologisesti kiinnostavia.			
Lähde	[11] Liite 1/11, Liite 2/7		

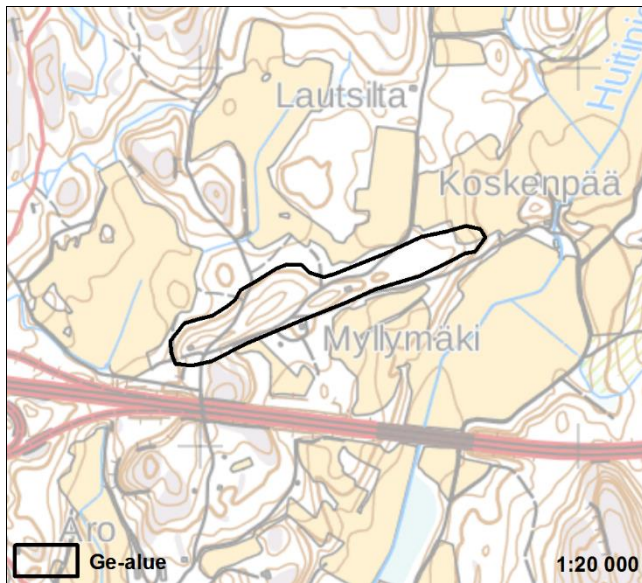
LINNAMÄKI (MUURLA)		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	16 ha	Uusi alue
Salon Muurlassa, Ylisjärveltä luoteeseen sijaitseva Linnamäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Se on biologisesti hyvin merkittävä monipuolisine, vaatelaita ja harvinaisia lajeja sisältävine lajistoineen. Esimerkiksi itäreunan rehevät ja paikoin kosteat lehdot ovat edustavia. Geologisesti merkittäväksi alueen tekevät edustavat jyrkänemuodot, maisemallisesti merkittävän puolestaan upeat näköalat ja erottuvuus ympäristöön. Alue on merkittävä myös linnavuorena.			
Lähde	[11] Liite 1/57, Liite 2/30		

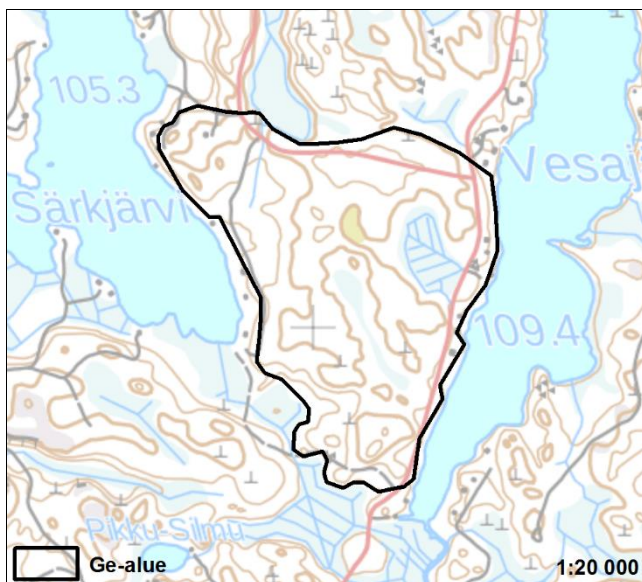
LUHDANMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	7 ha	Ei muutosta
Luhdanmäki on valtakunnallisesti arvokas kallioalue Salon Perniössä. Geologisesti hyvin merkittävä alue kohoo jyrkänteisenä selänteinä peltolaakson reunalla. Edustavia piirteitä ovat lakiosien silokalliot, itäreunan massiiviset jyrkänemuodot, ja laella jyrkänteen reunalla sijaitseva hiidenkirnu. Alue on myös maisemallisesti ja biologisesti merkittävä. Yli 40 metriä peltosen yläpuolelle nousevan alueen laelta avautuu erinomaisia näköaloja. Lajisto on edustavaa etenkin itäreunan jyrkänteen alaosan seinämillä.			
Lähde	[1] Liite 1/99-100, Liite 2/53		

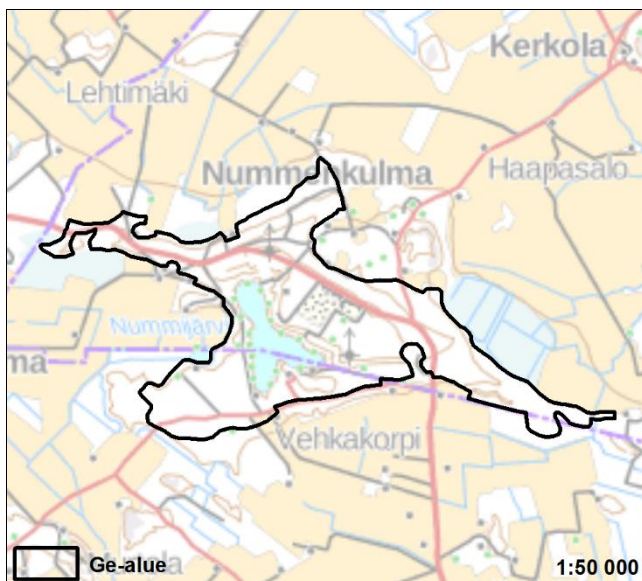
MALMIMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	20 ha	Uusi alue
Salon Perniön eteläosassa, Perniönjoen eteläpuolella sijaitseva Malmimäki on maakunnallisesti arvokas, geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä kallioalue. Jyrkkärinteisen ja itärinteeltään jyrkänteisen, massiivisen kalliomäen laelta avautuu näköaloja moneen suuntaan. Alueen sisäiset silokallio- ja jyrkänemaisemat ovat tavanomaista erikoisempia. Itärinteen jäätikön hioma, pyöreäselkäinen silokallioinen jyrkäneseinämä on niin ikään erikoinen. Kasvilajisto on tavanomaista monipuolisempaa.			
Lähde	[11] Liite 1/90-91, Liite 2/48		

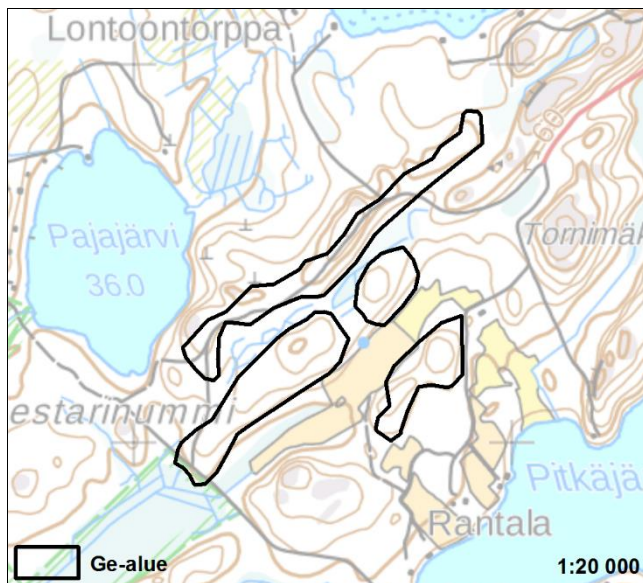
MYLLYMÄKI		Arvokas moreenialue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	9 ha	Uusi alue
Geologisesti ja maisemallisesti hyvin merkittävä Myllymäki on valtakunnallisesti arvokas moreenialue Salossa, Kynäräjärven länsipuolella Kruusilasta pohjoiseen. Alue käsittää reunamoreenimuodostuman, jonka muoto on selkeä ja rinteet jyrkät. Muodostuman erillinen lounaisosa on jäänyt moottoritien alle. Alue kohoaa 80 metriä merenpinnan yläpuolelle, ja hahmottuu ympäröivään maisemaan korkeana, metsäisenä harjanteena.			
Lähde	[12] Liite 1/2; MOR-Y02-025		

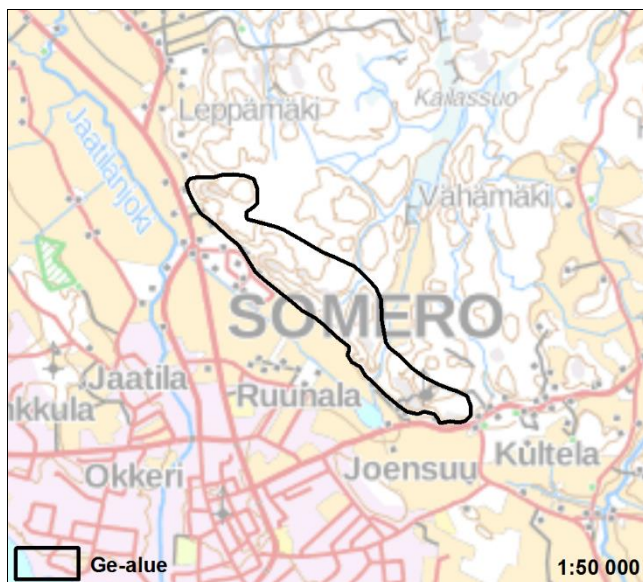
NIMETTÖMÄNSUON KUMPUMOREENIALUE		Arvokas moreenialue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Somero	53 ha	Uusi alue
Nimettömänsuon kumpumoreenialue on maakunnallisesti arvokas moreenialue. Geologisesti hyvin merkittävä alue sijaitsee Someron koillisosassa, Särkjärven ja Vesajärven välisellä alueella. Aluetta luonnehtivat pienet, lähes pyöreät tai pitkänomaiset, noin viisi metriä ympäristöstään kohoavat kummut ja niiden väliset soistuneet notkelmat. Etenkin suurimmilla kummuilla on jyrkät ja selkeät rinteet. Pintalohkareisuutta esiintyy etenkin kumpujen rinteillä. Alue hahmottuu sen kaakkoisosassa kulkevalle tielle mäkisenä maastona, ja sen reunoilta on näkymiä ympäröiville järville. Alue onkin myös maisemallisesti merkittävä.			
Lähde	[12] Liite 1/2; MOR-Y02-016		

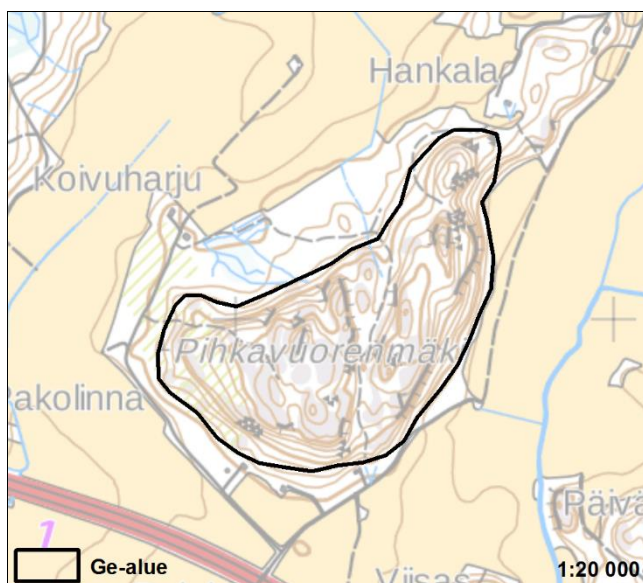
NUMMIJÄRVEN HARJUALUE		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo, Somero	217 ha	Ei muutosta
Nummijärven harjualue sijaitsee Salon ja Someron rajan länsiosassa, nimensä mukaisesti Nummijärven ympärillä. Alue on maakunnallisesti arvokas. Geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä alue kuuluu kaakko-luode -suuntaiseen harjujaksoon. Alueeseen kuuluu selänteitä pohjois- ja luoteisosissa, delta keskiosassa, sekä järven eteläpuolella lieveosan sivuharjanne ja tasanteita. Deltan päässä on ainakin 30 metriä syvä harjuhauta, johon Nummijärvi osittain kuuluu. Kasvillisuus on pääosin kangasmetsää, alueella on myös soistunut harjukuoppa. Alue on maaseudun kulttuurimaiseman ja Nummenjärven vesimaiseman selvästi erottuva elementti.			
Lähde	[1] 94, 96, 120-121, 153 [4] 14, 15 [8] 34, 38-39, 56, 57		

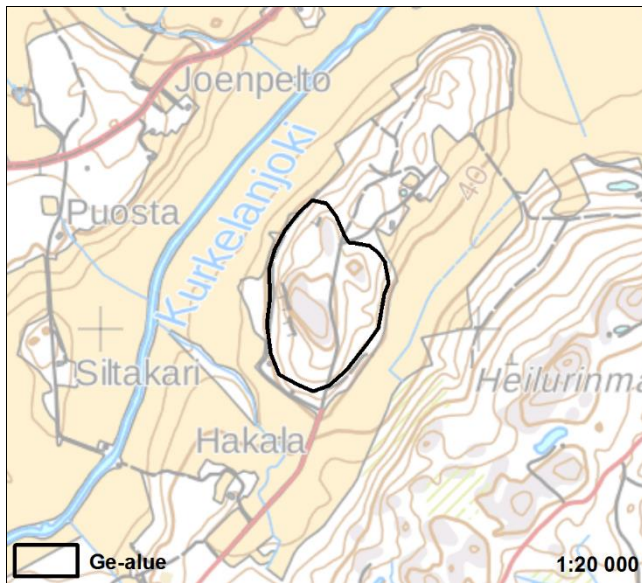
PAJAJÄRVEN REUNAMOREENI		Arvokas moreenialue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	19 ha	Uusi alue
Pajajärven reunamoreeni on valtakunnallisesti arvokas moreenialue Salon Perniössä. Se koostuu geologisesti hyvin merkittävästä päätemoreeniparvesta, johon kuuluu neljä koillisesta lounaaseen suuntautunutta reunamoreenia. Muodostumien rinteet ovat hyvin jyrkkiä ja muodoltaan hyvin kehittyneitä. Kalliopaljastumia esiintyy vain luoteisimmalla mäistä, ja pintalohkareisuus on vähäistä. Alue on maisemallisesti merkittävä, ja se hahmottuu selkeästi korkeina mäkelänteinä ympäristöstään.			
Lähde	[12] Liite 1/2; MOR-Y02-022		

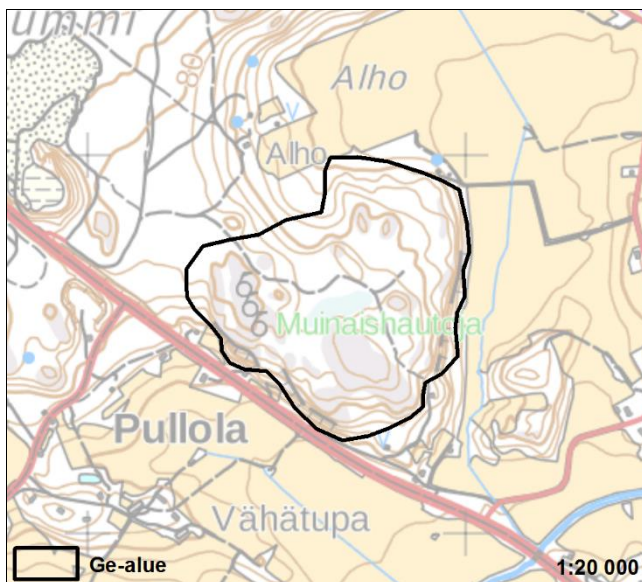
PALMANKALLIO		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Somero	73 ha	Uusi alue
Palmankallio on maakunnallisesti arvokas kallioalue Someron keskustan pohjoispuolella. Maisemallisesti ja geologisesti merkittävän alueen jyrkänteiset lounaisrinteet kohoavat peltomaisemasta selväpiirteisesti rajautuen. Jyrkänteet ovat edustavia, rakoilun lohkomia ja tyviltään usein louhikkaisia. Laelta avautuvat näköalat Someron keskustaan ja sitä ympäröiville viljelyalueille. Myös biologisesti merkittävä alue on lajistoltaan monipuolista, valtakunnallisesti uhanalaistakin lajia esiintyy.			
Lähde	[11] Liite 1/135, Liite 2/71		

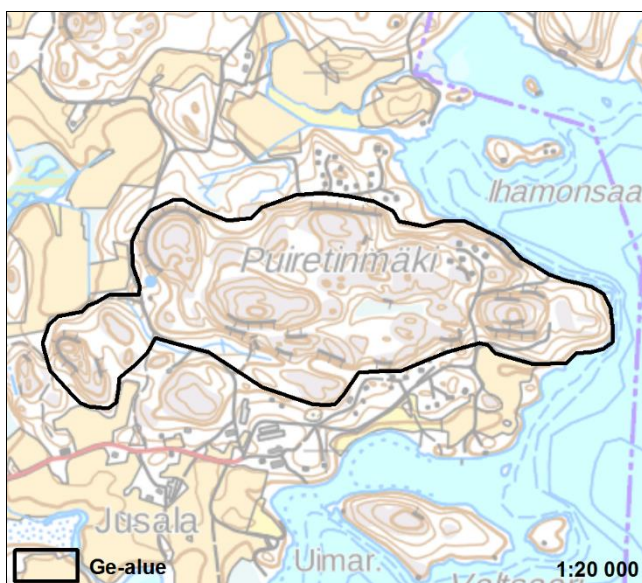
PIHKAVUORENMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	43 ha	Uusi alue
Salossa, Muurlan ja Perttelin entisellä kunnanrajalla sijaitsee Pihkavuorenmäen maakunnallisesti arvokas kallioalue. Kohtalaisen laaja kallioselänne sisältää jyrkkärinteisiä pieniä kallioharjanteita. Maisemallisesti, geologisesti ja biologisesti merkittävä alue erottuu hyvin ympäröivästä tasaisesta viljelymaisemasta, ja pohjoisosan lakiosista avautuu edustavia näköaloja ympäristöön. Sisäiset korkeuserot ovat voimakkaita. Pohjoisrinteillä on edustavia, pyöreäselkisiä silokallioselänteitä, keskiosassa pystyjyrkänteisiä ja osin jäätikön hiomia kallioseinämiä. Kasvillisuus on monipuolista ja edustavaa.			
Lähde	[11] Liite 1/58, Liite 2/30		

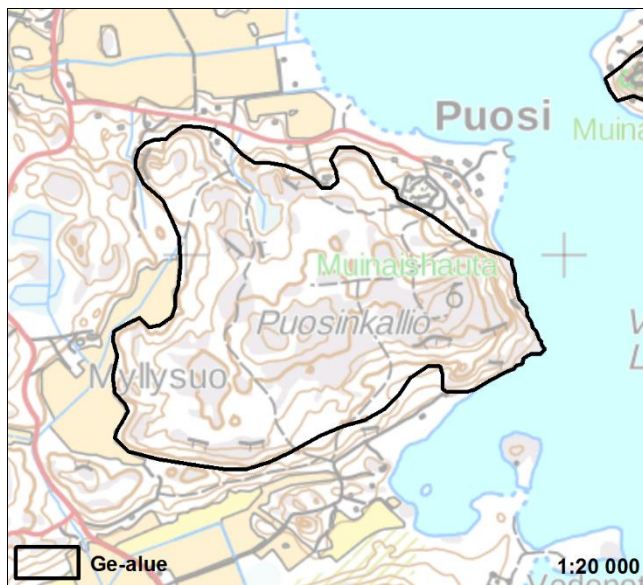
PIRUNKAAPINMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	11 ha	Uusi alue
Salon Kiskossa, Kurkelanjoen itärannalla sijaitseva Pirunkaapinmäki on maakunnallisesti merkittävä kallioalue. Biologisesti hyvin merkittävä, geologisesti ja maisemallisesti merkittävä alue muodostaa monipuolisen kokonaisuuden. Jyrkänteisenä kohoavalta mäeltä on edustavat näkymät jokilaaksoon, ja länsipuolen kohtalaisen massiivinen ja hieman ylikalteva pystyseinämä erottuu hyvin lähimaastoon. Ravinteikas kasvualusta tekee alueesta kasvillisuudeltaan monipuolisen ja edustavan. Useita vaateliitakin lajeja esiintyy.			
Lähde	[11] Liite 1/33, Liite 2/19		

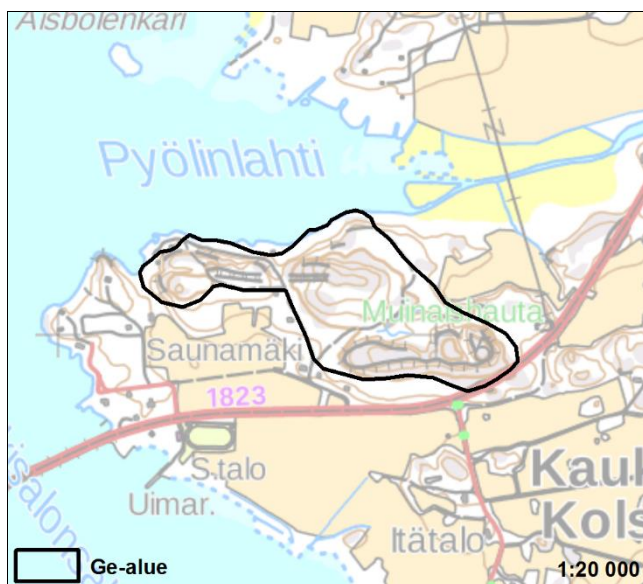
PORAMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	37 ha	Uusi alue
Muurlan keskustan lounaispuolella Salossa sijaitsee Poramäen maakunnallisesti arvokas kallioalue. Biologisesti hyvin merkittävä, geologisesti ja maisemallisesti merkittävä alue erottuu itä- ja lounaisreunan jyrkänteiden osalta lähimaastoon. Jyrkänteet ovat varsin edustavia ja komeita. Lakiosan loivasti kumpuilevilta siolakallioilta aukeaa näköaloja ympäristöön. Kasvillisuus on edustavaa, monipuolista ja keskimääräistä harvinaisempaa. Alueella sijaitsee muinaishautoja.			
Lähde	[11] Liite 1/56-57, Liite 2/30		

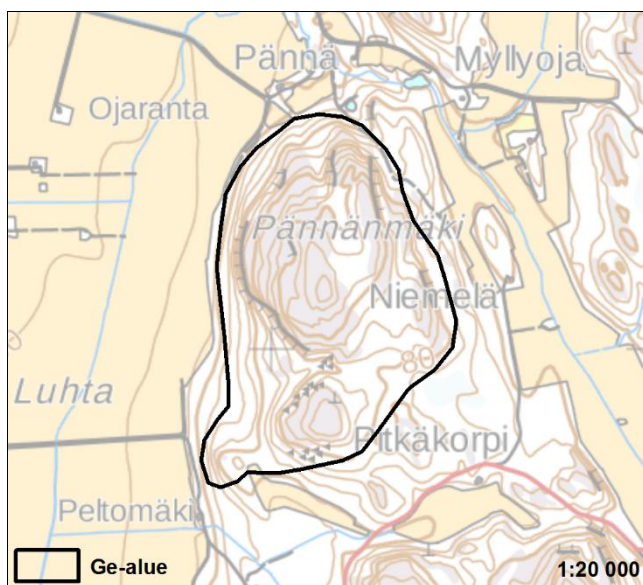
PIURETINMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	52 ha	Ei muutosta
Valtakunnallisesti arvokas Puiretinmäki sijaitsee Salon itärajalla Suomensjärven, Lammenjärven ja Enäjärven välisellä alueella. Maisemallisesti hyvin merkittävä alue kohoaa yli 50 metriä vesistöjä korkeammalle jyrkkäranteisena ja jyrkänteisena. Jyrkänne muodot erottuvat edustavasti kauemmaskin, ja lakiosista erottuu kauniita näköaloja pitkälle järven yli. Monimuotoinen topografia tekee alueen sisäisestäänkin maisemasta kiinnostavan. Geologisesti edustavimpia kohtia on läntisimmän selänteen ylikalteva, massiivinen kallioseinä ja sen alla oleva louhikko. Alue onkin geologisesti, ja myös biologisesti merkittävä. Kasvilajisto on monipuolista, edustavaa ja osin harvinaisempaa. Luontotyyppit ovat vaihtelevia.			
Lähde	[11] Liite 1/142, Liite 2/74		

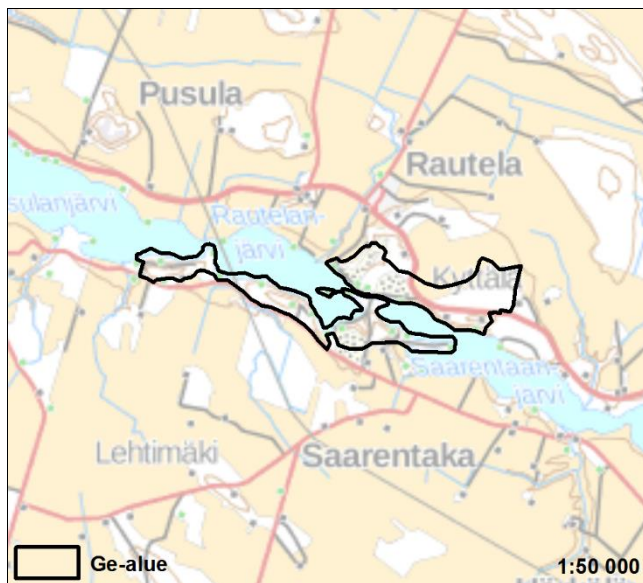
PUOSINKALLIO		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	65 ha	Uusi alue
Puosinkallio on maakunnallisesti arvokas kallioalue Salossa, Särkisalon keskustan eteläpuolella. Geologisesti, biologisesti ja maisemallisesti merkittävä alue kohoaa itäreunaltaan jyrkänteisenä noin 55 metriä viereistä merialuetta korkeammalle. Laelta avautuu varsin edustavia merimaisemia. Lakiosissa on paikoin hyvin harvarakoista, kumpuilevaa silokalliomaastoa. Eteläreunalla on hieman porrasmainen, laattarakoilun lohkomaa ja jyrkänteinen rinne. Kasvilajisto on tavanomaista monipuolisempaa. Korkeimmalla huipulla on pronssikautisia muinaishautoja.			
Lähde	[11] Liite 1/148, Liite 2/78		

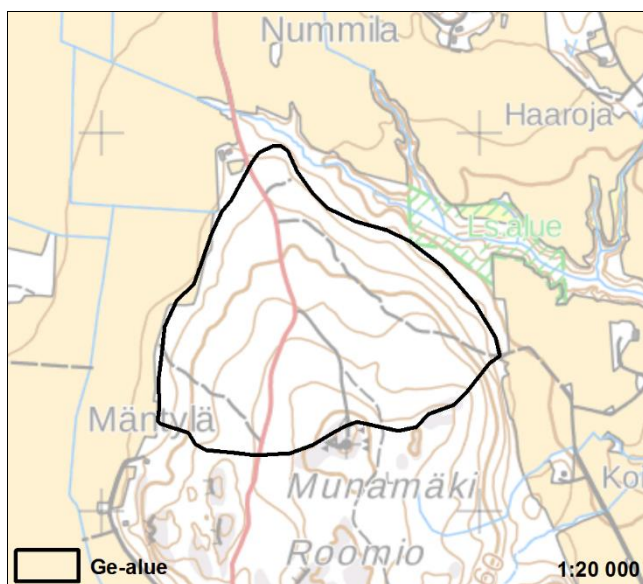
PYÖLINMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	22 ha	Uusi alue
Salon eteläosan Kaukassalon pohjoisrannalla sijaitseva Pyölinmäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Maisemallisesti ja geologisesti merkittävä alue kohoaa maantien ja merenlahden välimaastossa jyrkänteisenä. Laelta avautuu edustavia merenlahtimaisemia. Pienten, peräkkäisten kallioharjanteiden rinteet ovat usein pystyjyrkänteiset. Biologisesti alue on hyvin merkittävä. Länsiosan vanhojen kalkkikivilouhosten ja muiden kalkkikiviäikusteisten alueiden lajisto on vaateliasta ja osin uhanalaistakin.			
Lähde	[11] Liite 1/149, Liite 2/78		

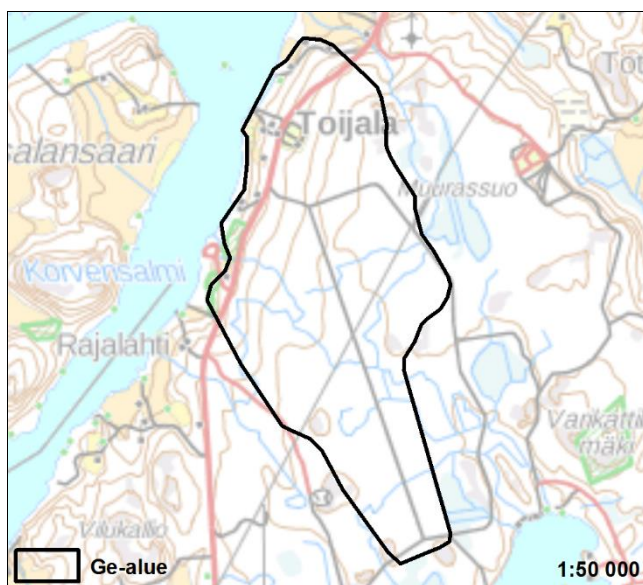
PÄNNÄNMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	46 ha	Uusi alue
Salon Perttelissä, Romsilan kylän koillispuolella sijaitseva Pännänmäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Maisemallisesti hyvin merkittävä alue erottuu hyvin massiivisena, jyrkänteisenä kallioselänteinä kauas länteen. Laelta avautuu edustavia näkyviä viljelymaisemaan. Geologisestikin merkittävän alueen pohjoiseen viettävillä rinteillä on edustavat, tasaiset silokalliot. Huipun koillisrinteellä on muinaisranta. Länsirinnettä hallitsee louhikkoinen pystyjyrkäne, itärinnettä puolestaan hieman matalampi kallioseinä.			
Lähde	[11] Liite 1/103, Liite 2/55		

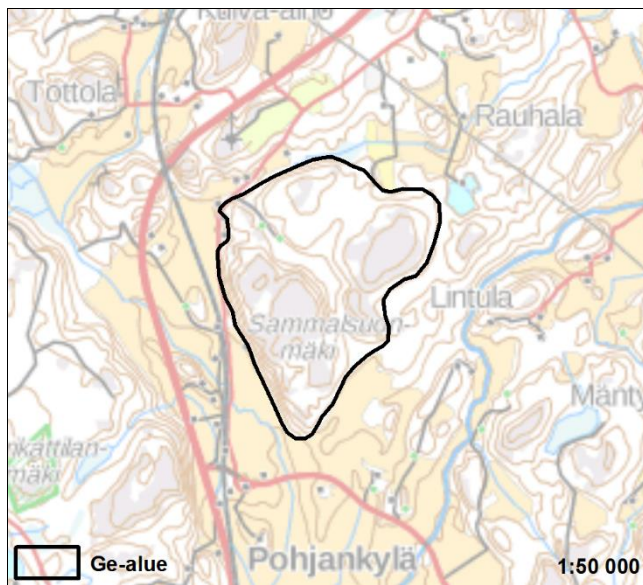
RAUTELANNUMMI-SYRJÄNMÄKI		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Somero	66 ha	Ei muutosta
Rautelannummi-Syrjänmäki on maakunnallisesti arvokas harjualue Somerolla, Rautelanjärven ympäristössä. Vesimaisemaan ja maaseudun kulttuurimaisemaan selvästi erottuvana elementtinä liittyvä alue on maisemallisesti hyvin merkittävä. Geologisestikin alue on merkittävä. Alue käsittää pieniä ja keskikokoisia selänteitä ja harjukumpuja, sekä osan deltamaisesta harjulaajentumasta järveen laskeutuvine, jyrkkine rinteineen. Selänteet muodostavat harjuniemiä sekä keskiosassa yhden harjusaaren.			
Lähde	[1] 96, 152 [8] 38-39, 57		

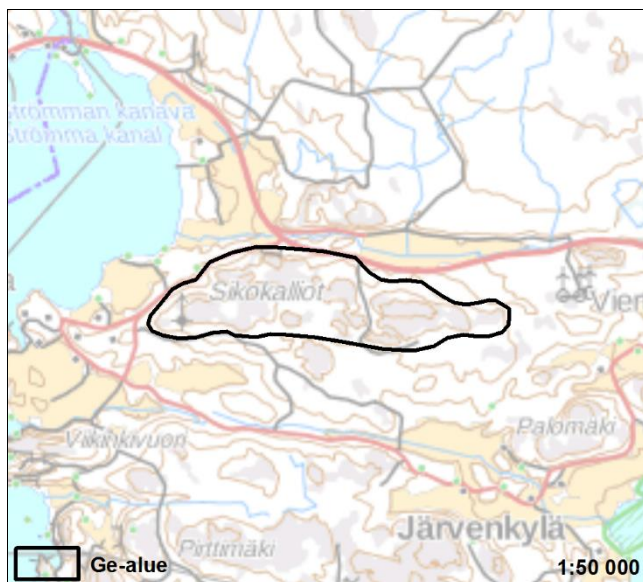
ROOMIO		Arvokas moreenialue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	46 ha	Uusi alue
Roomio on valtakunnallisesti arvokas moreenialue Salon keskustan pohjoispuolella. Geologisesti hyvin merkittävä alue muodostuu vastasivun drumliinista, joka rajoittuu Munamäen kalliomäkeen. Pintalohkareisuus on pääosin vähäistä, ja pintalohkareiden muoto pyöristynyt. Maisemallisestikin merkittävä muodostuma kohoaa 35 metriä ympäröivän maaston yläpuolelle, ja sen rinteet ovatkin hyvin selkeästi havaittavissa. Alue hahmottuu selkeästi ympäröiviltä pelloilta.			
Lähde	[12] Liite 1/2; MOR-Y02-014		

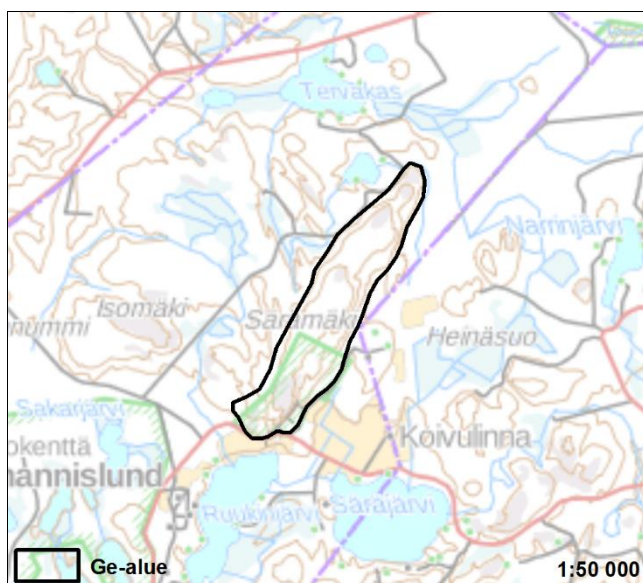
ROVIOISTENMÄKI		Arvokas moreenialue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	325 ha	Uusi alue
Rovioistenmäen valtakunnallisesti arvokas moreenialue sijaitsee Salossa, Korvensalmen itäpuolella. Geologisesti erittäin merkittävä ja maisemallisesti hyvin merkittävä vastasivun drumliini on laakea, leveä, pitkä ja korkea muodostuma, joka on kooltaan poikkeuksellisen suuri. Länsiosa on hyvin muodostunut, jyrkkä ja symmetrinen. Muodostumatyypille ominaisia kalliopaljastumia esiintyy alueella. Muodostuma hahmottuu ympäröiville pelloille ja sen halki kulkevalle tielle korkeana, merestä nousevana mäkenä, ja sen huippu onkin 65 metriä merenpinnan yläpuolella. Biologisestikin hyvin merkittävällä alueen merkittävin osa on merenrantaan viettävä länsirinne, jolla on arvokasta lehtokasvillisuutta. Länsirajalla on pähkinäpensaslehtoja ja lounaiskulmassa rehevää lähteistä lehtoa.			
Lähde	[12] Liite 1/2; MOR-Y02-021		

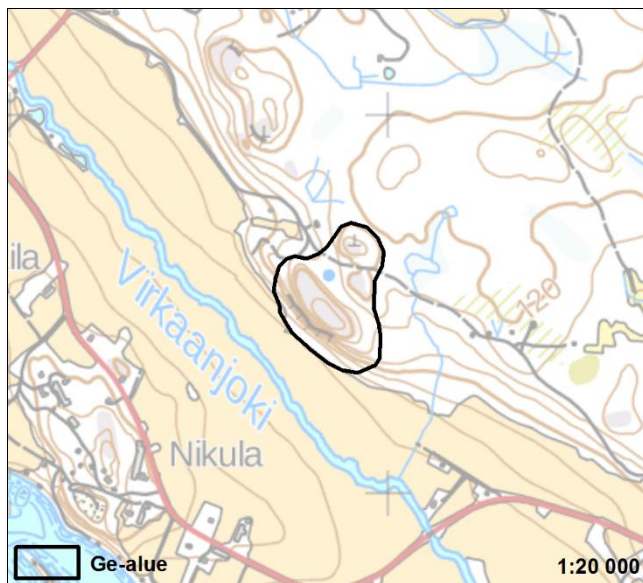
SAMMALSUONMÄKI-POHKALLIO		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	167 ha	Ei muutosta
Salossa, entisellä Salon ja Perniön kunnanrajalla sijaitseva Sammalsuonmäki-Pohkallio on valtakunnallisesti arvokas harjualue. Metsäinen, massiivinen ja ympäristöään noin 70 metriä korkeammalle kohoava alue on maisemallisesti hyvin merkittävä, geologisesti merkittävä. Se rajautuu selväpiirteisen komeasti länsi-eteläpuoleiseen viljelyslaaksoon. Länsipuolen avokalliopinnat erottuvat kauas. Laelta avautuu hyvin edustavia ja esteettömiä näköaloja. Sisäisetkin maisemat ovat edustavia vaihtelevan topografian ja paikoittaisen erämaaluonteiden myötä. Laella on rantakivikko ja edustavia silokalliomuotoja. Lajisto on monipuolista kohtalaisen vaateliaine ja harvinaisnekin lajeineen.			
Lähde	[11] Liite 1/102, Liite 2/54		

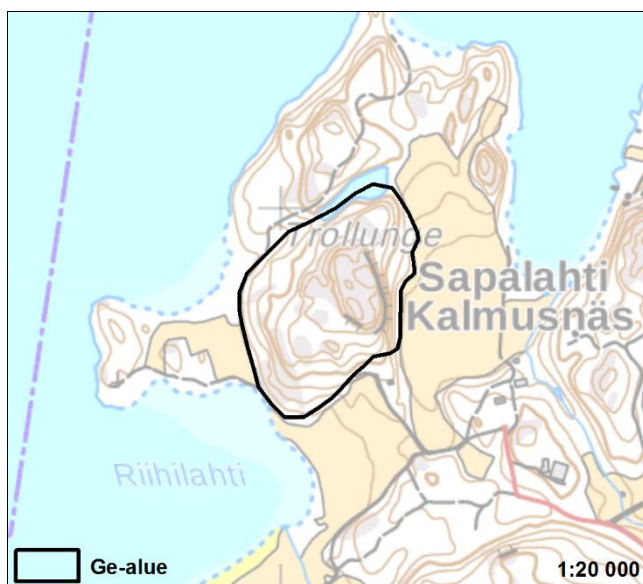
SIKOKALLIOT		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	102 ha	Uusi alue
Lounaisessa Salossa, Strömmän kanavan kaakkoispuolella sijaitsee Sikokallioiden maakunnallisesti arvokas kallioalue. Maisemallisesti hyvin merkittävä alue on pohjoisosistaan jyrkänteinen, ja erottuu pohjoisesta käsin ympäristöään selvästi korkeampana. Lakiosista avautuu hyvin edustavia maisemia merenlahtimaisemaan. Geologisesti merkittävän alueen lakiosat ovat kumpuilevaa kalliomännikkömaastoja pienine silokallioineen. Pohjoisreunan lähes pysty kallioseinä on jäätikön osittain hioma. Biologisestikin alue on merkittävä vaihtelevine luontotyyppineen ja edustavine kasvillisuuksineen.			
Lähde	[11] Liite 1/87-88, Liite 2/46		

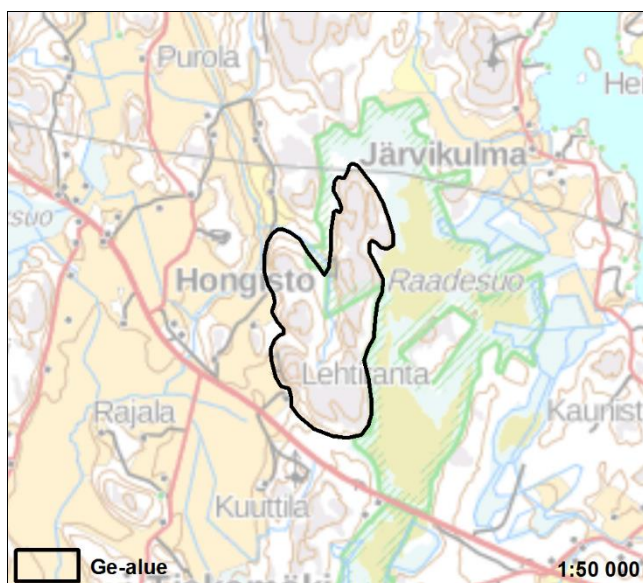
SÄRÄMÄKI (SALO)		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	73 ha	Ei muutosta
Salon Kiikalan itäosassa, aivan Uudenmaan rajalla sijaitseva Särämäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Se on geologisesti, biologisesti ja maisemallisesti merkittävä. Ruukinjärven pohjoisreunalla nouseva pitkä, jyrkänteinen kalliojako erottuu lähimaisemaan edustavasti etenkin itäreunan jyrkänteiden osalta. Kaakkoisreunan laattarakoilun lohko mlyrkänne on niin ikään edustava. Eteläpuolen järville avautuu näkymiä alueen laelta. Lähes 164 metriä merenpinnan yläpuolelle kohoava alue on jääkauden jälkeisenä aikana ollut vedenkoskematon, mikä on harvinaista Lounais-Suomessa. Kasvillisuus on monipuolista, edustavaa ja osin harvinaistakin.			
Lähde	[11] Liite 1/25, Liite 2/14		

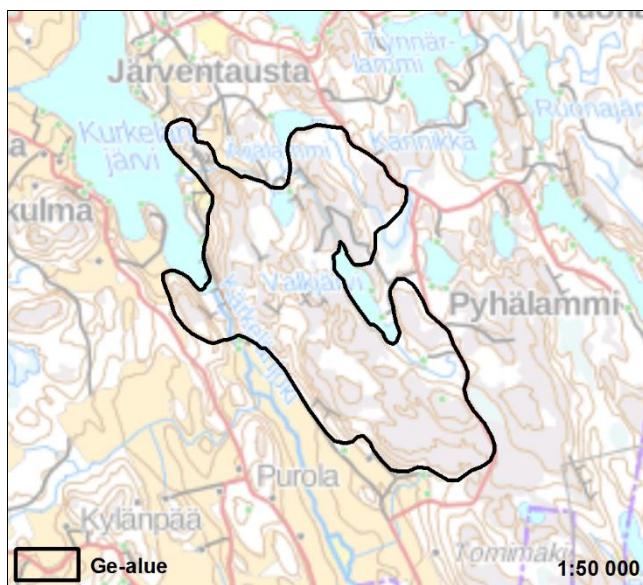
SÄRÄMÄKI (SOMERO)		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Somero	8 ha	Uusi alue
Someron Särämäki on geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti arvokas kallioalue keskustataajamasta itään. Puolittain maisemallisesti aralla paikalla sijaitseva alue rajautuu Virkaanjokea reunustaviin peltoihin, ja laelta avautuu hyviä näköaloja peltomaisemaan. Komeasti lohkoutunut lounaisjyrkäne kuuluu alueen edustavimpiin piirteisiin. Kasvillisuus ja kasvilajisto on alueella monipuolista, esimerkiksi jyrkänteellä on runsaasti edustavaa kalliokasvillisuutta.			
Lähde	[11] Liite 1/134-135, Liite 2/70		

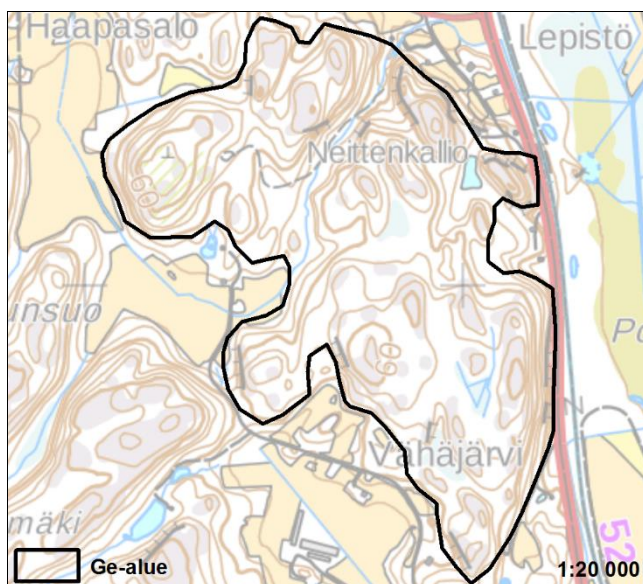
TROLLUNGE		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	19 ha	Uusi alue
Salon Angelniemen länsirannalla sijaitseva Trollunge on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Itäreunaltaan massiivisen louhikkojyrkänteinen alue on maisemallisesti ja geologisesti merkittävä. Lakiosista avautuu hyvin edustavia merenlahtimaisemia. Lakiosat ovat rakoilun lohkomaa porrasmaisesti kumpuilevaa kalliomännikköselännettä. Itäosien jyrkänteet ovat osin ylikaltevia, ja niiden tyvellä on runsaasti louhikkoa. Biologisestikin alue on merkittävä: kasvillisuus on melko monipuolista ja monin paikoin edustavaa. Kallioselänne on myös ollut viestiyhteyksin apuvuori.			
Lähde	[11] Liite 1/4-5, Liite 2/4		

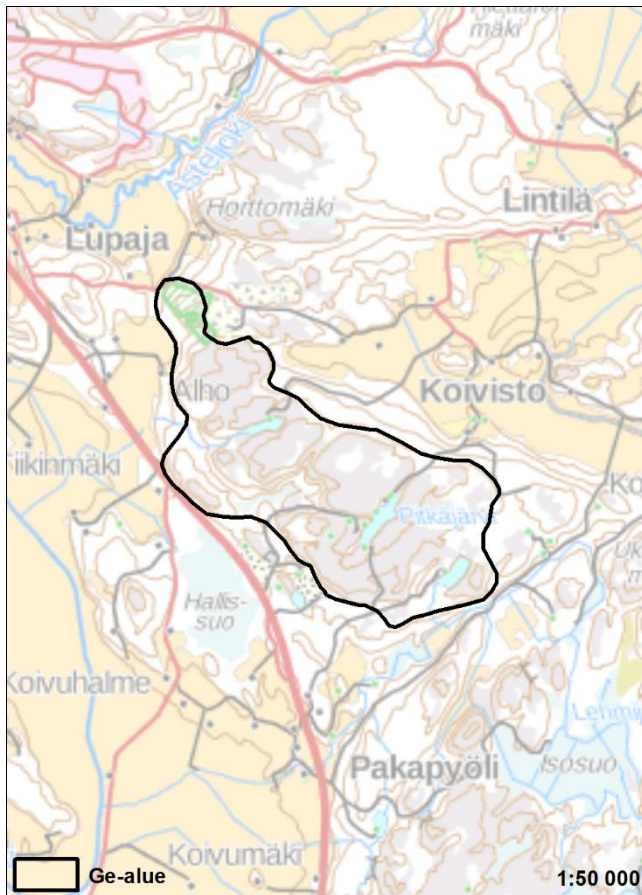
VAIHEMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	93 ha	Uusi alue
Salon Kiskossa, Raadesuon länsireunalla sijaitseva Vaihemäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Erillisistä selänteistä ja korpinotkelmista muodostuva alue on geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä. Alueen itäpuolella oleva Raadesuo kuuluu soidensuojeluohjelmaan. Länsireunan jyrkänne muodot ja silokallioiset lakialueet erottuvat silmiinpistävästi ympäristöön. Laelta avautuu näköaloja muun muassa itäpuolen luonnontilaisille suoalueille. Lajisto on melko tavanomaista, mutta monipuolista ja edustavaa. Harvinaisempaakin lajistoa tavataan.			
Lähde	[11] Liite 1/27-28, Liite 2/16		

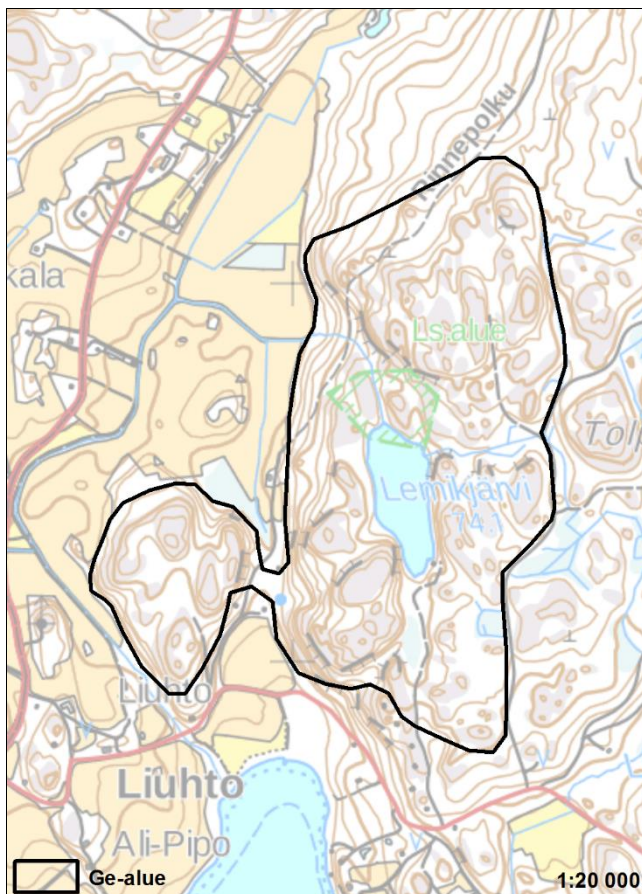
VALKJÄRVENNUMMI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	251 ha	Ei muutosta
Valkjärvennummi on valtakunnallisesti arvokas laaja kallioalue Salon Kiskossa, Kurkelanjärven kaakkoispuolella. Maisemallisesti hyvin merkittävän, geologisesti merkittävän alueen luoteispäädyen Kurkelanjärven rantajyrkänteet ovat komeita ja erottuvat kauas järven toiselle puolelle. Vastaavasti näkymät lakiosista järvi- ja viljelysmaisemaan ovat komeita. Alueen jyrkänne muodot ovat massiivisia ja hyvin edustavia. Kasvillisuus ja kasvilajisto on monipuolista, ja luontotyytit vaihtelevat tavanomaisista metsätyyteistä korpisoistumiin ja jyrkänteiden aluslehtoihin. Kulttuurivaikutteistakin ympäristöä on.			
Lähde	[11] Liite 1/32-33, Liite 2/18		

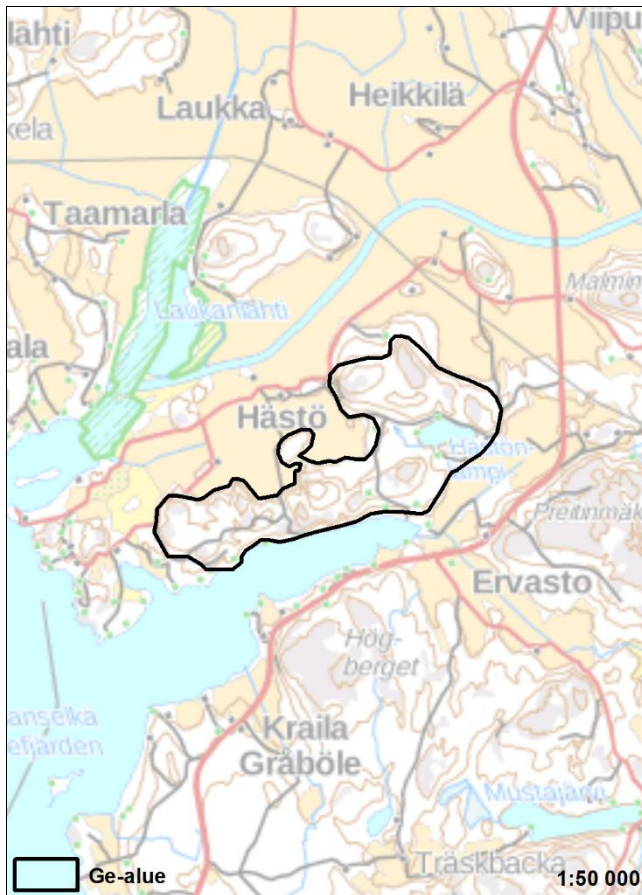
VUORILAAKSON KALLIOALUE		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	91 ha	Uusi alue
Vuorilaakson kallioalue on maakunnallisesti arvokas kallioalue Salon Perniössä, kuivatetun Pohjanjärven ja rautatien länsipuolella. Geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä alue on massiivinen ja itäreunastaan avokallioisen jyrkänteinen. Se rajautuu jyrkkäviivaisesti itäpuolella kulkevaan Salon keskustan ja Perniön väliseen maantiehen, ja erottuu itään varsin komeasti ja silmiinpistävästi silokallioisena selännejaksona. Itäpuolen viljelylaaksoon avautuu alueen laelta komeita näkymiä, ja sisäiset maisemat ovat varsin vaihtelevia monipuolisen topografian vuoksi. Pohjoisosassa korkeusvaihtelut ovat 20-30 metriä. Kasvillisuudeltaan alue on merkittävä ja lajisto monipuolista.			
Lähde	[11] Liite 1/100-101, Liite 2/53		

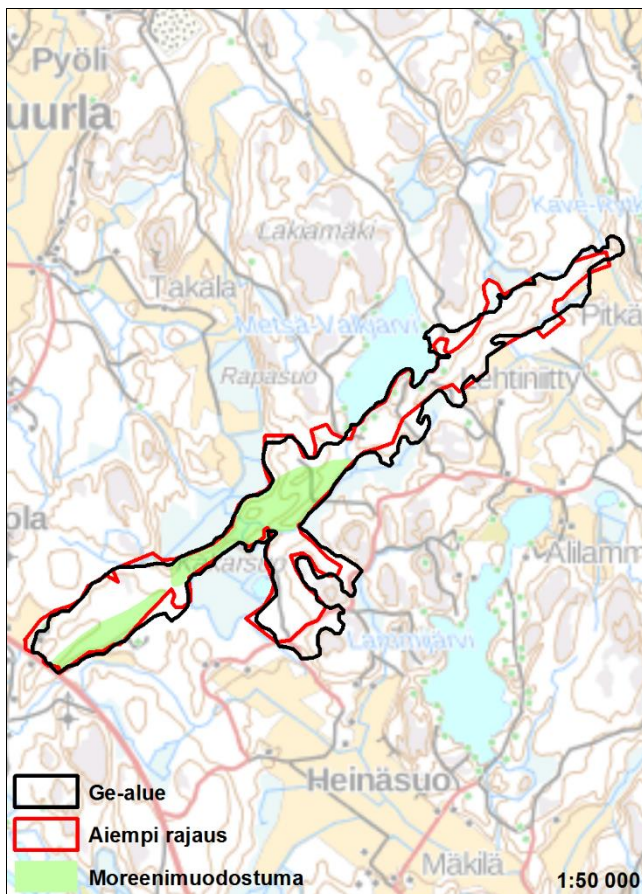
ALHONMÄKI-HAMPJÄRVENMÄET		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	239 ha	Ei muutosta
Alhoniemi-Hampjärvenmäet on valtakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus. Salo Perniön keskustan kaakkoispuolella sijaitseva kokonaisuus koostuu kahdesta kallioalueesta, Alhoniemestä ja Hampjärvenmäet-Myllysuonmäestä. Alhoniemi on laajan kallioylängön reunalla sijaitseva kalkkikiviselänne kokonaisuuden pohjoispäässä, jolla on merkittäviä geologisia ja maisemallisia arvoja. Länsiluoteisreunan jyrkänteiset kalliorinteet erottuvat lähimaisemassa kohtalaisesti. Korkeimman huipun eteläreunalla on edustava laattarakoillut kallioseinä. Biologisesti Alhoniemi on hyvin merkittävä, yksi Lounais-Suomen tärkeimmistä kalliomäistä. Alueella tavataan edustavaa ja monipuolista vaateliiden lajien luonnehtimaa kalliokasvillisuutta, sekä länsirinteen alaosassa kasvillisuudeltaan edustavaa lettosuistumaa. Kokonaisuuden kaakkoispuolikkaan muodostava Hampjärvenmäet-Myllysuonmäki on hyvin laaja kallioylänköalue. Alue on geologisesti hyvin merkittävä harvinaisten kivilajiensa ja edustavien silokallioidensa vuoksi. Maisemallisesti alue on merkittävä. Reunaosien jyrkät kalliorinteet erottuvat selvästi lähimaisemassa, ja sisäinen topografia on vaihtelevaa.			
Lähde	[11] Liite 1/92-94, Liite 2/49		

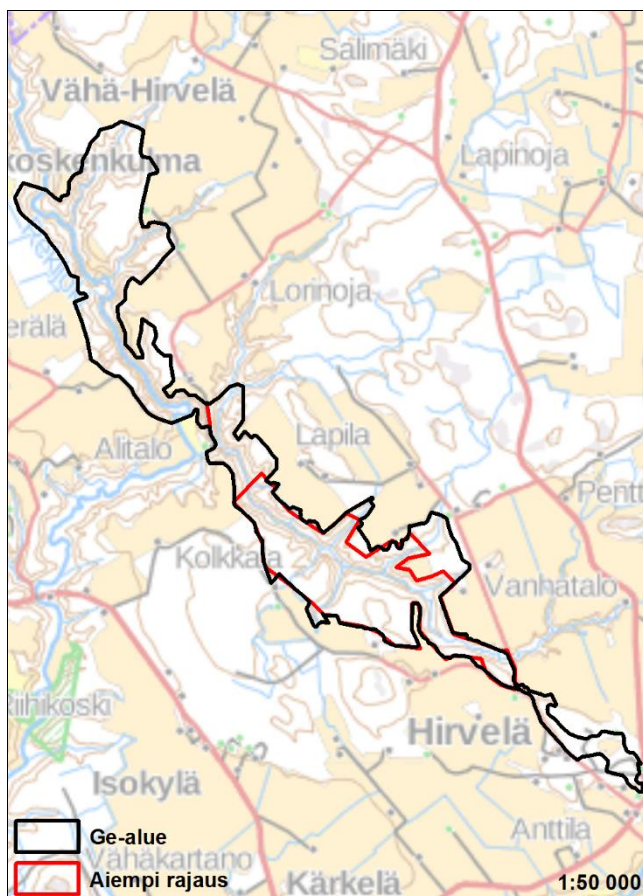
AROMÄKI-VIIRAMÄKI		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	105 ha	Ei muutosta
Aromäki-Viiramäki on valtakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus. Se sijaitsee Salossa, Kiskon ja Suomensjärven välillä Kurkelanjärven pohjoispuolella. Laaja kokonaisuus koostuu kahdesta merkittävästä kallioalueesta: Aromäki-Suorikonhaasta ja Viiramäestä. Aromäki-Suorikonhaa on kahdesta jyrkänteisestä kalliomäestä koostuva alue. Alueella on hyvin merkittäviä maisemallisia ja biologisia arvoja. Kallioalue lähiympäristöineen muodostaa maisemallisen aluekokonaisuuden, avokallioiset rinteet erottuvat eteläpuolelta selvästi ja Aromäen laelta avautuvat upeat näköalat etelään Kurkelanjärvelle. Kasvilajistoltaan alue on erittäin rikas runsaslajisine kallioniittyineen ja -ketoineen, sekä vaateliaine sammallajistoineen. Geologisesta merkittävyydestä kertovat laattarakoillun mukaiset pystyjyrkänteet, kalliolohkot ja pienet louhikot. Viiramäki on niin ikään biologisesti hyvin merkittävä. Biologisesti merkittävien osa alueesta on itse Viiramäki jyrkänteineen, ja sen lounaisjyrkänteiden edustalla sijaitseekin lehtojensuojeluohjelmaan kuuluva lehto. Maisemallisesti ja geologisesti kallioalue on merkittävä.			
Lähde	[11] Liite 1/30-32, Liite 2/18		

KUOPANMÄKI-KRUVANMÄKI		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	140 ha	Uusi alue
Maakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus Kuopaniemi-Kruuvaniemi koostuu kahdesta arvokkaasta kallioalueesta, Kuopaniemestä ja Kruuvaniemestä. Aluekokonaisuus sijaitsee Salon Särkisalon koillisosassa, Ervastonlahden pohjoisrannalla. Geologisesti hyvin merkittävä ja maisemallisesti merkittävä Kuopaniemi muodostaa aluekokonaisuuden sisämaanpuoleisen pohjoisosan. Enimmäkseen loivapiirteisenä kumpuileva kallioalue on komea erityisesti länsireunansa jyrkenteen osalta. Jääkauden kulutuksen synnyttämä uurteisuus on silokallioilla paikoin edustavaa. Laelta avautuvat komeat näköalat Perniönjokilaaksoon, ja lakiosien avokalliot erottuvat paikoin kauemmaksiin ympäristöön. Geologisesti ja maisemallisesti arvokas Kruuvaniemen kallioalue muodostaa aluekokonaisuuden merenlahdenpuoleisen osan. Alueen jyrkenteiset kalliopinnat erottuvat kauas ympäristöön, ja lakiosista avautuvat näköalat ovat komeita. Etenkin länsiosan näkymät merenlahdelle ovat erinomaisia. Alueen vaihtelevat kivilajit sekä louhikkoiset ja avorakoiset jyrkännemuodot ovat hyvin edustavia.			
Lähde	[11] Liite 1/89-90, Liite 2/47		

KÄÄRMEENSELKÄ		Arvokas harjualuekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	163 ha	Muuttunut
Kaakkoisessa Muurlassa, Kiskontien koillispuolella sijaitseva Käärmeenselkä on valtakunnallisesti arvokas harjualuekokonaisuus, joka koostuu Käärmeenselän arvokkaista harju- ja moreenialueista. Käärmeenselän arvokas harjualue kattaa koko kokonaisuuden. Geologisesti ja maisemallisesti hyvin merkittävä alue kuuluu Kolmannen Salpausselän reunamuodostoon. Se käsittää noin 4,5 kilometriä pitkän, polveilevan reunaselänteen, johon liittyy myös rinnakkaiselänteitä sekä keskiosassa Kakarummen tasanne. Alue edustaa kaunista maisemakuvaa liittyen niin vesi-, suo-, tie- kuin kulttuurimaisemaan. Biologisesti merkittävän alueen luontotyytit ovat vaihtelevia soistuneista selänteiden väleistä lakiosien kuiviin kangasmetsiin. Käärmeenselän arvokas reunamoreenimuodostuma sijaitsee alueen keski- ja lounaisosassa. Selkeän muotoinen ja jyrkkäranteinen muodostuma on geologisesti erittäin merkittävä. Lakiosa on hyvin laakea ja tasainen, ja kaakkoisrinteillä pintalohkareisuus on runsasta. Koillisosastaan muodostuma jakautuu kahteen peräkkäiseen valliin, joiden välissä on soistuma. Myös maisemallisesti merkittävä muodostuma hahmottuu ympäristöstään selkeänä, metsäisenä harjanteena. Aluerajaus on tarkennettu POSKI-projektin tulosten mukaisesti.			
Lähde	[1] 95, 127-128 [8] 34-35, 56 [13] Liite 1/2; MOR-Y02-026		

PAKURINRINNE-KOISOJANNOTKO		Arvokas harjualuekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	218 ha	Muuttunut

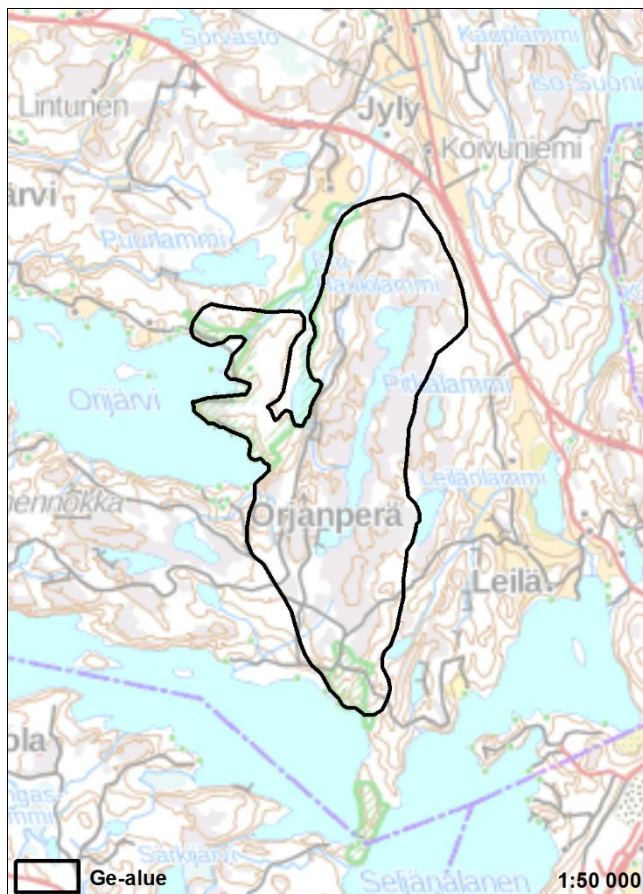
Pakurininne-Koisojannotko on maakunnallisesti arvokas harjualuekokonaisuus. Se sijaitsee pohjoisessa Salossa, lähellä Someron rajaa. Se koostuu kahdesta arvokkaasta harjualueesta, Nummi-Pakurinrinteestä ja Hirvelä-Koisojannotkosta.

Kokonaisuuden luoteisosan muodostaa Rekijokea mukaileva Nummi-Pakurinrinteen harjuaalue. Geologisesti ja maisemallisesti hyvin merkittävä alue käsittää harjutasanteiden osia, sekä 25 metriä syvän, hienoaineksiseen muodostumaan uurtuneen jokilaakson. Laakson pääuomaan yhtyy useita sivulaaksoja, joiden välissä on selänneisiä muodostumia. Biologisesti merkittävän alueen kasvillisuustyytit ovat vaihtelevia.

Hirvelä-Koisojannotko muodostaa aluekokonaisuuden kaakkoisosan. Pienen joen vesimaisemaan liittyvä harjuaalue on muodoltaan varsin poikkeuksellinen. Geologisesti hyvin merkittävä, maisemallisestikin merkittävä alue käsittää osan harjutasannetta, muutamia pieniä harjukuoppia sekä harjuselänteen. Huomattavin piirre on hienosta aineksesta kerrostuneeseen muodostumaan uurtunut 25-30 metriä syvä jokilaakso, johon liittyy pienempiä sivulaaksoja.

Aluerajauksista on päivitetty POSKI-projektin tulosten mukaisesti. Rajaukseen on yhdistetty kaksi aiemmin erillistä ge-aluetta: Pakurininne ja Koisojannotko.

Lähde [1] 94, 114-115 [8] 31-32, 55

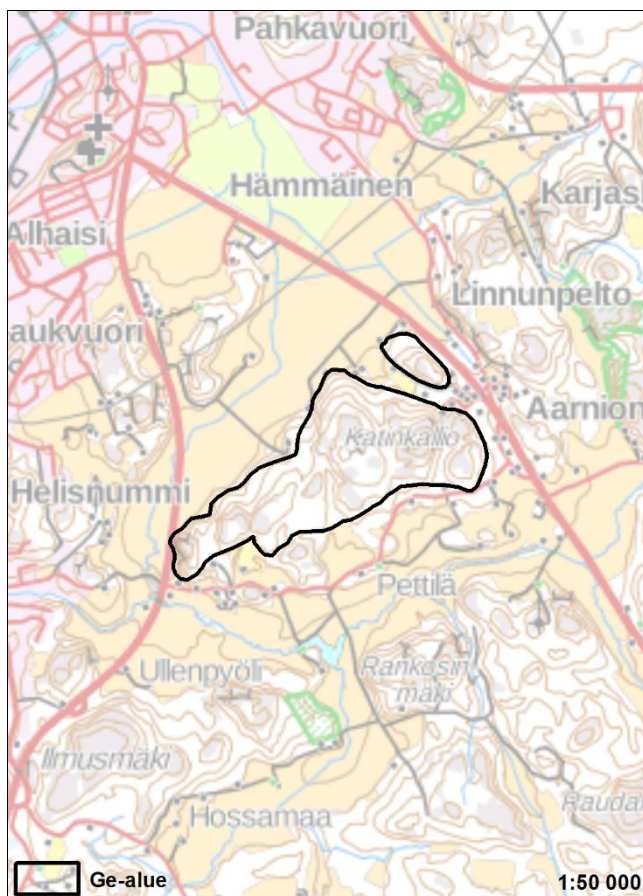
PITKÄLAMMIN KALLIOMAASTO		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	310 ha	Ei muutosta

Pitkälämmin kalliomaasto on valtakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus Salon Kiskossa, Orijärven itäpuolella. Pitkälämmin ympärillä kohoava aluekokonaisuus koostuu Korkianiemenkallion ja Malmbergin arvokkaista kallioalueista.

Korkianiemenkallio on biologisesti erittäin merkittävä kallioalue kokonaisuuden länsipuolella. Biologisesti alue on yksi Etelä-Suomen arvokkaimmista. Lajisto alueella on monipuolista ja edustavaa, ja siihen kuuluu runsaasti vaateliaista ja uhanalaisia lajeja. Osa alueesta kuuluu valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan. Myös geologisesti ja maisemallisesti merkittävä alue rajautuu pystyjyrkänteiseltä länsireunaltaan selvästi Orijärveen. Paikoin avautuu esteettömiä näköaloja järvimaisemaan.

Alueen itäpuolen muodostava Malmberg on biologisesti hyvin merkittävä, geologisesti ja maisemallisestikin merkittävä kallioalue. Pitkälämmin ympärillä kohoava alue on ollut rautakaivoskäytössä jo 1670-luvulla. Vanhat kaivoskuopat ja sivukivikatat tekevät alueen sisäisestä maisemasta persoonallisen. Alue kohoaa 40 metriä eteläpuolen Määrjärveä korkeammalle. Alueen lajisto on edustavaa ja monipuolista, esimerkiksi uhanalaisia kotilolajeja esiintyy. Kallioselänteiden välinotkelmissa on rehevää jalopuulehtoa.

Lähde [11] Liite 1/26, Liite 2/15

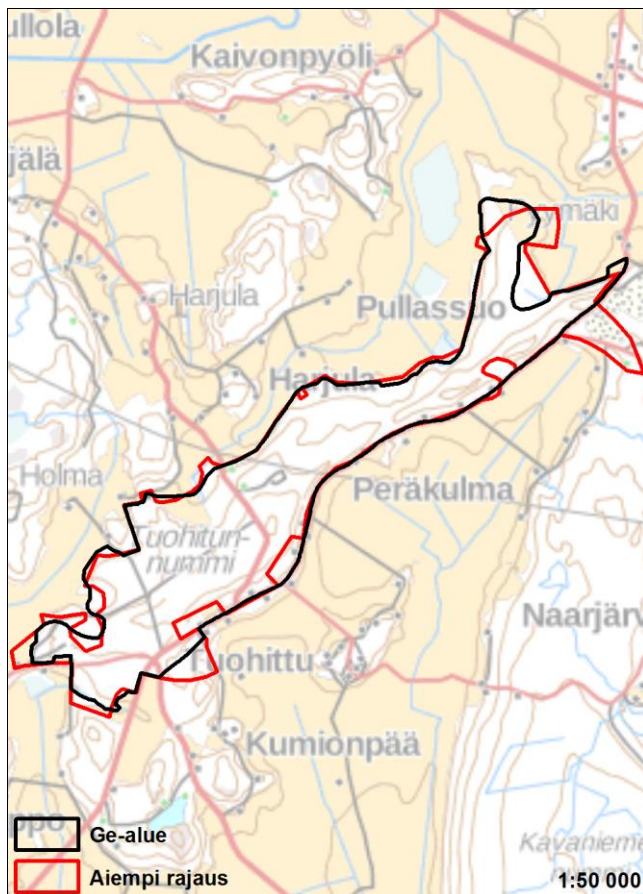
TORAVUORI-KATINKALLIO		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	131 ha	Ei muutosta

Salon keskustasta kaakkoon sijaitseva Toravuori-Katinkallio on valtakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus. Se koostuu Toravuoren ja Katinkallion arvokkaista kallioalueista.

Toravuori on maisemallisesti hyvin merkittävä kallioalue kokonaisuuden lounaispäässä, Salon ja Perniön välisen maantien varrella. Se on ympäröivää viljelymaisemaa hallitseva jyrkänteinen vuori, joka on myös geologisesti merkittävä. Maisemallisesti aralla paikalla komeasti kohoavan vuoren laelta avautuu upeita näköaloja pitkälle eri suuntiin, ja se onkin paikallinen näköalapaikka. Länsireunan massiiviset jyrkänteet ovat hyvin edustavia. Lounaisseinämän ylikaltevan pinnan juurella on myös louhikkoa. Biologisesti merkittävän alueen kasvillisuus on monipuolista ja edustavaa, etenkin kallioseinämillä, joilla tavataan vaateliastakin lajistoa.

Katinkallio muodostaa kokonaisuuden koillispuolen. Pitkä kallioselännejakso on maisemallisesti hyvin merkittävä, ja geologisesti ja biologisesti merkittävä. Ympäristöstään korkeana eroavan alueen lakiosista avautuu erinomaisia näköaloja ympäristöön, kun taas sisäisiä maisemia elävöittää vaihteleva topografia. Alueella on edustavia kupumaisia silokallioselänteitä, jyrkännemuotoja, siirtolohkareita, sekä laaja vallimainen ja lohkareinen muinaisranta. Lajisto on kohtalaisen monipuolista. Alueella on myös muinaishauta.

Lähde	[11] Liite 1/122-123, Liite 2/63
-------	----------------------------------

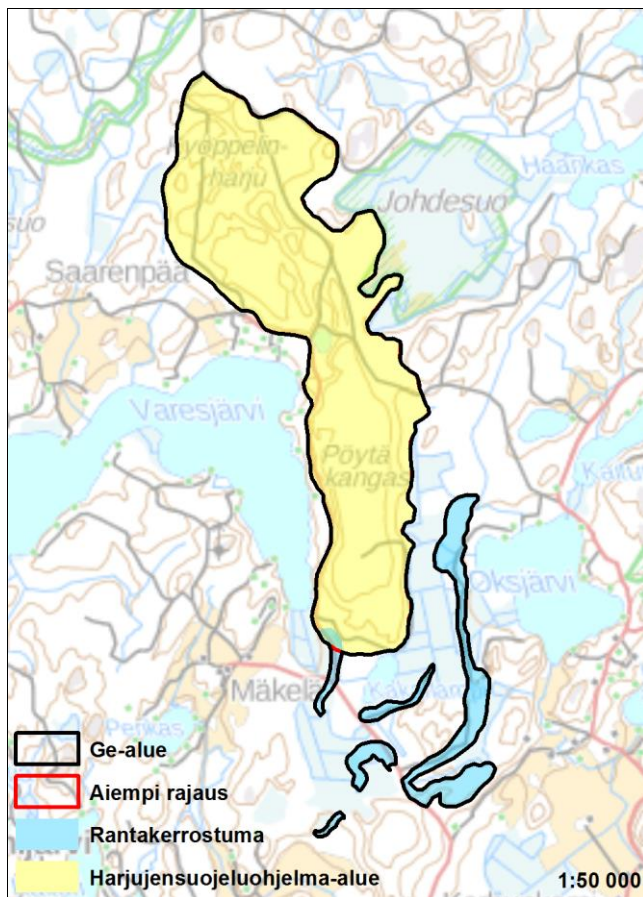

TUOHITUNNUMMI		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	263 ha	Muuttunut

Tuohitunnummi on maakunnallisesti arvokas harjualue Salossa, entisellä Muurlan ja Perniön kunnanrajalla. Geologisesti ja maisemallisesti erittäin merkittävä Kolmannen Salpausselän reunamuodostoon kuuluva alue käsittää noin 5 kilometriä pitkän reunaselänteen. Alueen koillis- ja lounaisosissa on myös reunalaajentumat. Korkeimmat kohdat ovat yli 70 metriä merenpinnan yläpuolella. Kaakkoispuolen rinteillä on muinaisrannan tasanne, rantakerrostumia ja rantavalleja. Harjualue on maaseudun kulttuurimaisemaa hallitseva elementti. Biologisesti merkittävän alueen kasvillisuustyytit ovat pääosin kuivaa kangasmetsää.

Rajausta on tarkennettu POSKI-projektin ja kaavatyön maastokäyntien perusteella.

Lähde	[1] 95, 127, 144 [8] 34-35, 35-69, 56
-------	---------------------------------------

VARESHARJU-PÖYTÄKANGAS		Arvokas harjaluokkonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	337 ha	Muuttunut

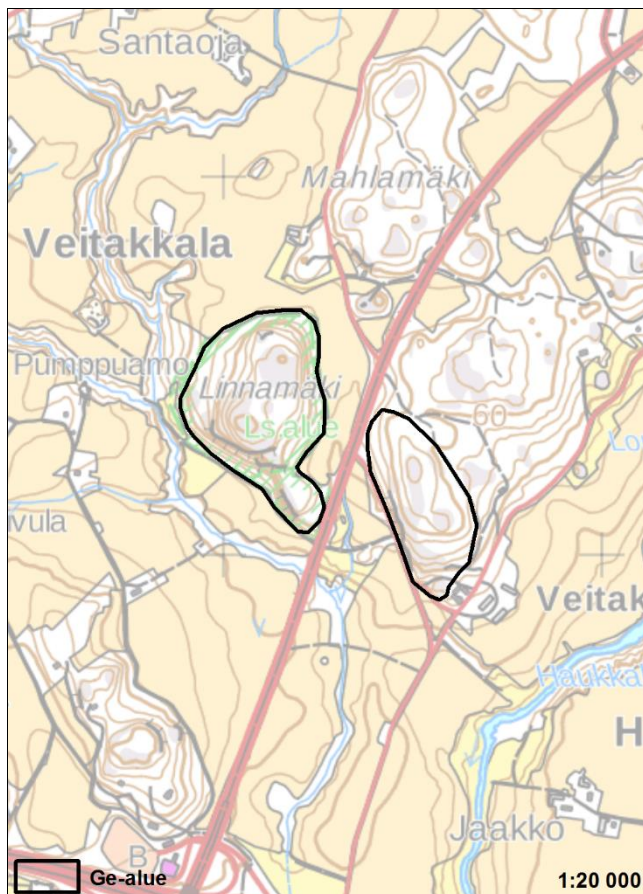
Varesharju-Pöytäkanas on valtakunnallisesti arvokas harjaluokkonaisuus Salon itärajalla Suomenselällä. Se koostuu Varesharjun harjunsuojeluohjelmaan kuuluvasta arvokkaasta harjaluokasta ja Pöytäkanan arvokkaasta tuulikerrostumasta.

Varesharju on geologisesti ja maisemallisesti hyvin merkittävä harjaluok. Se muodostaa pääosan aluekokonaisuuden pinta-alasta, ja käsittää suuria selänteitä, harjukuoppia ja -hautoja, sekä muinaisrantoja. Länsirinne on jyrkkä ja korkea, ja nouseekin noin 30 metriä Varesjärven pintaa korkeammalle. Pohjoisosan muodostaa laaja, matala harjudelta. Alue edustaa merkittävää kaunista maisemakuvaa. Alue on myös biologisesti merkittävä, ja alueella on joitakin lähteitä.

Aluekokonaisuuden eteläpään Pöytäkanas on arvokas tuulikerrostuma. Geologisesti merkittävä, maisemallisesti hyvin merkittävä alue koostuu Pöytäkanan ja Oksjärven välille kerrostuneista dyneistä. Nykyisin jo kasvillisuuden täysin sitomien selänteiden suunta on lähes pohjoisesta etelään, ja niiden muoto on pyöreähkö. Dyynikerrostuma erottuu ympäristöstään hyvin metsäisinä kumpujoina, ja paikoitellen alueelta pilkistelee järvinäkymiä. Sisäinen maisema on kaunis ja kumpuileva.

Aluekokonaisuuden rajaus on muuttunut arvokkaan tuulikerrostuman lisäämisen myötä.

Lähde	[1] 96, 156 [8] 39-40, 57 [13] Liite 1/1; TUU-02-004
-------	--

VEITIKKALAN LINNAMÄKI-IHAMÄKI		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	23 ha	Muuttunut

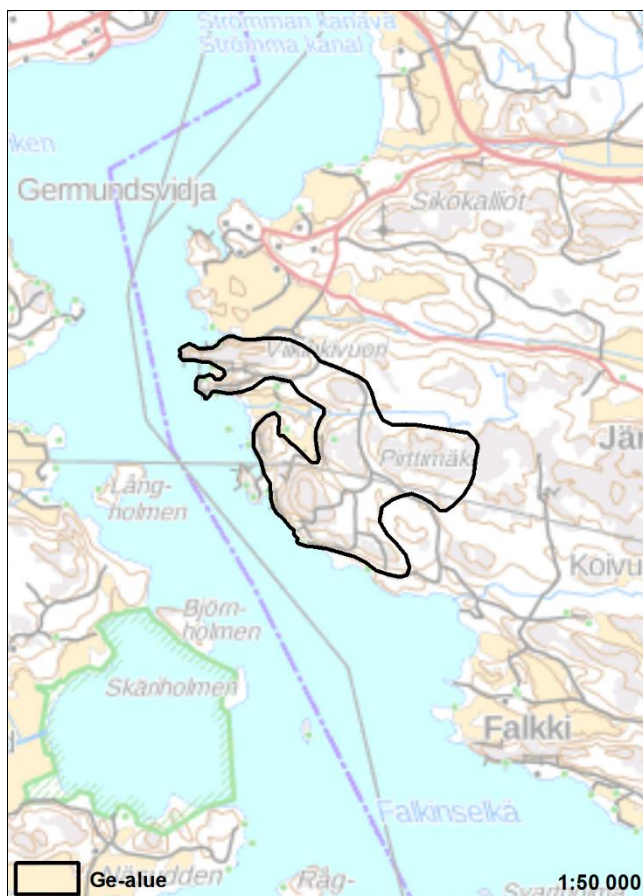
Veitikkalan linnamäki-Ihamäki on maakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus Salossa, Salon keskustan ja Perttelin välisen tien molemmin puolin. Se koostuu Veitikkalan linnamäen ja Ihamäen arvokkaista kallioalueista.

Veitikkalan linnamäki on biologisesti hyvin merkittävä kallioalue kokonaisuuden länsipuolella. Kasvillisuus on edustavaa, monipuolista ja osin harvinaistakin. Etelärinteiden alla on rauhoitettu pähkinäpensaslehto. Eteläreunallaan porrasmaisen jyrkänteinen, paikoin ylikalteviakin seinämäpintoja sisältävä alue rajautuu selvästi eteläpuoliseen syvään peltolaaksoon, ja laen eteläreunalla on komeat näkymät Salon keskustan suuntaan. Geologisesti ja maisemallisesti alue onkin merkittävä. Alueen linnavuoritausta tekee siitä arkeologisesti hyvin merkittävän.

Ihamäki on geologisesti, biologisesti ja maisemallisesti merkittävä alue. Se muodostaa kokonaisuuden itäpuolen. Alueen muodostava kallioselänne rajautuu varsin selvästi ympäristöönsä. Edustavia ovat etenkin lounaisreunan 5-20 metriä korkeat, paljaat kallioseiniä. Laelta avautuu erinomaisia ja osin esteettömiä näköaloja. Kasvillisuus on monipuolista ja edustavaa.

Aiemman maakuntakaavan ge-alueeseen Veitikkalan linnamäki on lisätty Ihamäen alue asiantuntijaselvityslähteen mukaisesti.

Lähde	[11] Liite 1/124-125, Liite 2/64
-------	----------------------------------

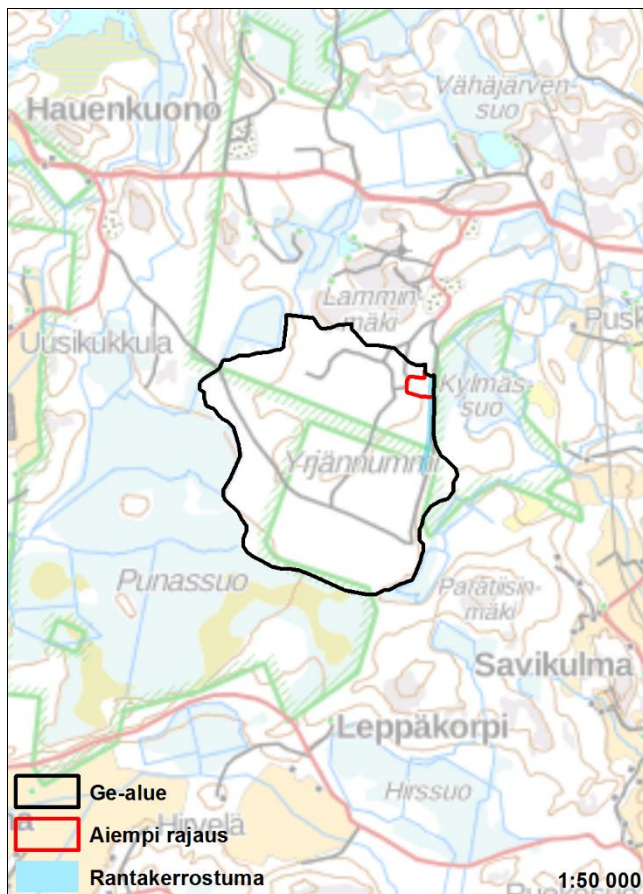
VIKINVUORI-TAKANIITUNKALLIO		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	129 ha	Ei muutosta

Viikinvuori-Takaniitunkallio on laaja valtakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus Salossa, Perniön länsirajalla Falkinselän rannalla. Se koostuu Viikinvuoren ja Takaniitunkallion arvokkaista kallioalueista.

Viikinvuori muodostaa kokonaisuuden pohjoisosan. Pohjoinen, kapea, porrasmainen ja jyrkkäranteinen kallioselänne on maisemallisesti hyvin merkittävä. Selänne jakautuu länsiosassa kahdeksi avokallioiseksi kallioharjanteeksi, jotka laskevat suoraan mereen ja erottuvat kauas silmiinpistävästi länsipuolelle. Lakiosista avautuvat saaristomerimaisemat ovat kauniita, ja sisäisetkin maisemat tavanomaista erikoisempia. Geologisesti ja biologisestikin merkittävän kalliojakson jyrkenteet ovat koko alueella edustavia. Kasvillisuus on monipuolista ja edustavaa. Pohjoisimman selänteen laella on pronssikautinen muinaishauta.

Kokonaisuuden eteläosan muodostava Takaniitunkallio on niin ikään maisemallisesti hyvin merkittävä. Massiivinen, runsaasti jyrkänne- ja vaihtelevaa topografiaa sisältävä alue erottuu komeasti mereltä käsin. Lakiosien merenlahtimaisemat ovat myös upeita. Laella on pronssikautinen hautaraunio. Silokallioiset rantakalliot ja komeat jyrkenteet tekevät myös geologisesti merkittävän alueen sisäisistä maisemista edustavia. Alue on biologisestikin merkittävä. Lajisto on edustavaa ja monipuolista, paikoin tavataan harvinaisempaa ja vaateliastakin lajistoa.

Lähde	[11] Liite 1/86-87, Liite 2/46
-------	--------------------------------

YRJÄNNUMMI		Arvokas harjualuekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	210 ha	Muuttunut

Yrjännummen maakunnallisesti arvokas harjualuekokonaisuus koostuu Yrjännummen harjualueesta ja osasta Paratiisinmäen arvokasta rantakerrostumaa. Se sijaitsee Salossa, Perniön keskustaajamasta luoteeseen.

Yrjännummen harjualue käsittää koko aluekokonaisuuden pinta-alan. Se on geologisesti hyvin merkittävä alue, joka koostuu laakeasta harjujaksosta ja siihen liittyvästä deltasta. Muodostuman lakikorkeus on noin 65 metriä merenpinnan yläpuolella. Muodostuman rinteillä on muinaisrantoja ja useita lähteikköjä, ja sen pinta on korkeimmalta osaltaan hyvin lohkareinen. Kaakkois- ja itärinteillä on rantavalleja. Luonnon merkittäviä kauneusarvoja, erikoisia luonnonesiintymiä ja kaunista maisemakuvaa sisältävä alue on myös maisemallisesti ja biologisesti merkittävä.

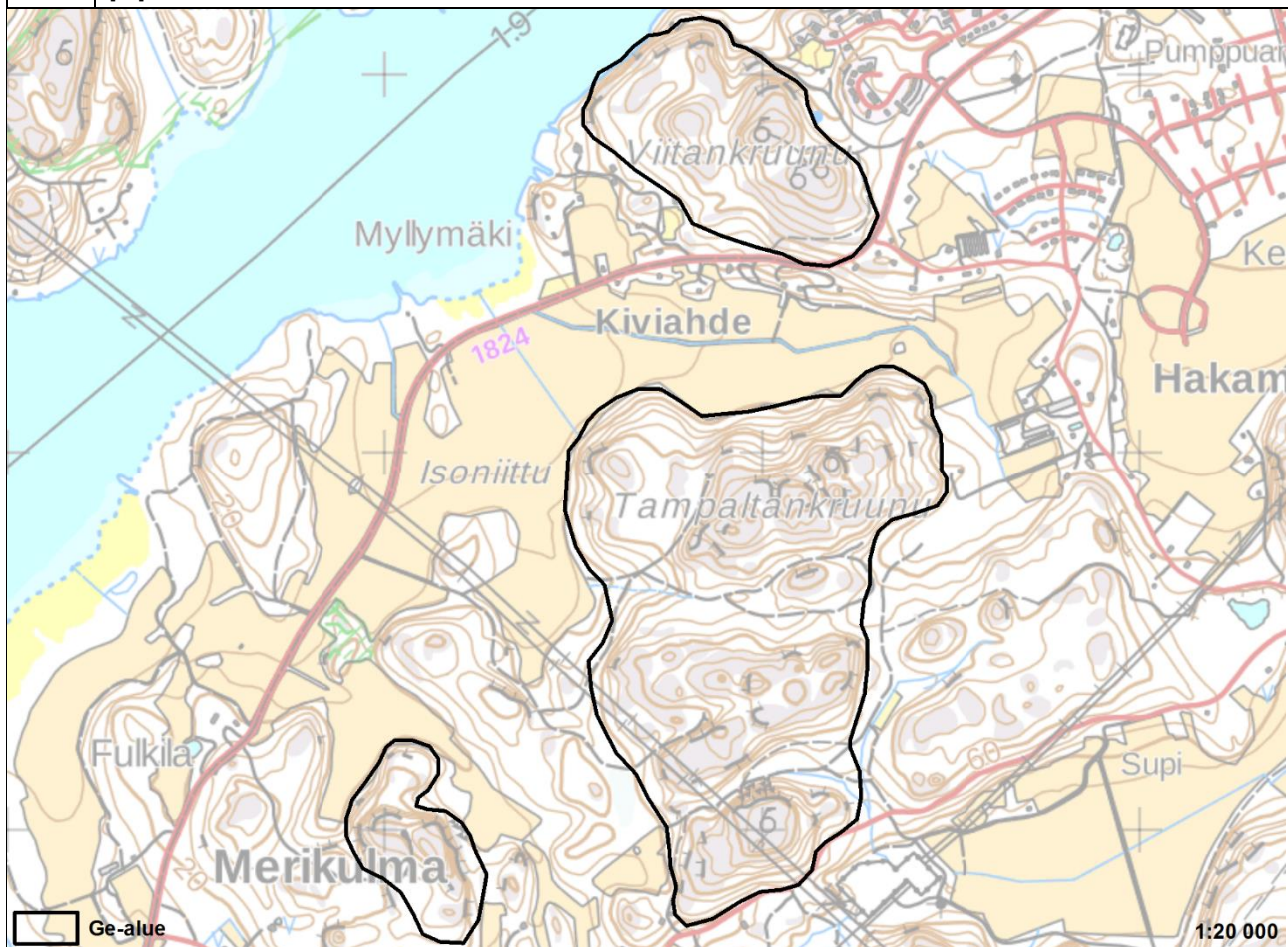
Paratiisinmäen arvokkaan rantakerrostuman pohjoinen osa sijaitsee aluekokonaisuuden itärajalla. Se koostuu noin 700 metriä pitkästä, 5-10 metriä korkeasta rantatörmästä. Valli erottuu maisemasta pitkänä ja korkeana selänteenä hyvin.

Aluerajausta on tarkennettu arvokkaan rantakerrostuman lisäämisen myötä.

Lähde	[1] 95, 143 [8] 35-36, 56 [13] Liite 1/1; TUU-02-002
-------	--

HAUKKAMÄKI-VIITANKRUUNUN KALLIOJAKSO		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	136 ha	Muuttunut
Haukkamäki-Viitankruunun kalliojakso on valtakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus Salon keskustasta lounaaseen. Se koostuu kolmesta viljelysaukeiden erottamasta kallioalueesta: Haukkämäestä, Tampaltankruunu-Suopellonmäestä ja Viitankruunusta. Haukkamäki on pinta-alaltaan pieni, mutta melko korkea ja jyrkänteinen kalliomäki, jolla on hyvin merkittäviä biologisia ja merkittäviä geologisia sekä maisemallisia arvoja. Alueen lajisto on monipuolista, ja sisältää vaateliaampia ja uhanalaisenkin lajin. Itäreunan jyrkänteet erottuvat komeasti lähimaisemaan ja Suopellonmäen laelle. Jyrkänmuodot ovatkin hyvin edustavia, etenkin itäreunan 25-30 metriä korkea kiilarakoillut pystyseinä, jossa on vaakarakoilun synnyttämiä kalliokatoksia. Tampaltankruunu-Suopellonmäki on maisemallisesti hyvin merkittävä, laajan massiivinen ja jyrkkärinteinen kallioalue. Se kohoaa yli 70 metriä ympäristöään korkeammalle. Alue muodostaa voimakkaan maisemaelementin pohjoisesta katsottuna, ja sen laelta avautuu komeat näköalat moneen suuntaan, erityisesti Halikonlahdelle. Alue on geologisesti merkittävä silokallioselänteiden ja jyrkänmuotojen pienipiirteisen edustavuuden ja monipuolisuuden vuoksi. Lisäksi alue on biologisesti merkittävä. Suopellonmäellä on pronssikautinen muinaishauta. Viitankruunu on maisemallisesti hyvin merkittävä kallioalue, joka kohoaa Viurilanlahden itärannalla jyrkkärinteisenä. Se erottuu etelä- ja länsireunaltaan selkeästi ympäristöön voimakkaana maisemaelementtinä. Lakiosista avautuu paikoin erinomaisia näköaloja lahdelta ja Salon keskustaan. Alueella on myös muinaishautoja. Aiemman maakuntakaavan ge-alueet Viitankruunu ja Haukkamäki on yhdistetty rajauksessa. Lisäksi mukaan on otettu Tampaltankruunu-Suopellonmäen alue. Muutokset on tehty ja kokonaisuus muodostettu asiantuntijalähteen mukaisesti.			

Lähde [11] Liite 1/117-119, Liite 2/62

INNANPORTAANNUMMI-PARATIISINMÄKI		Arvokas harjueluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	152 ha	Muuttunut

Innanportaannummi-Paratiisinmäki on valtakunnallisesti arvokas harjueluekokonaisuus. Salon Perniössä, Punassuon eteläpuolella sijaitseva kokonaisuus muodostuu Innanportaannummen harjuelueesta, Punassuon reunamoreenialueesta, sekä Paratiisinmäen rantakerrostumasta.

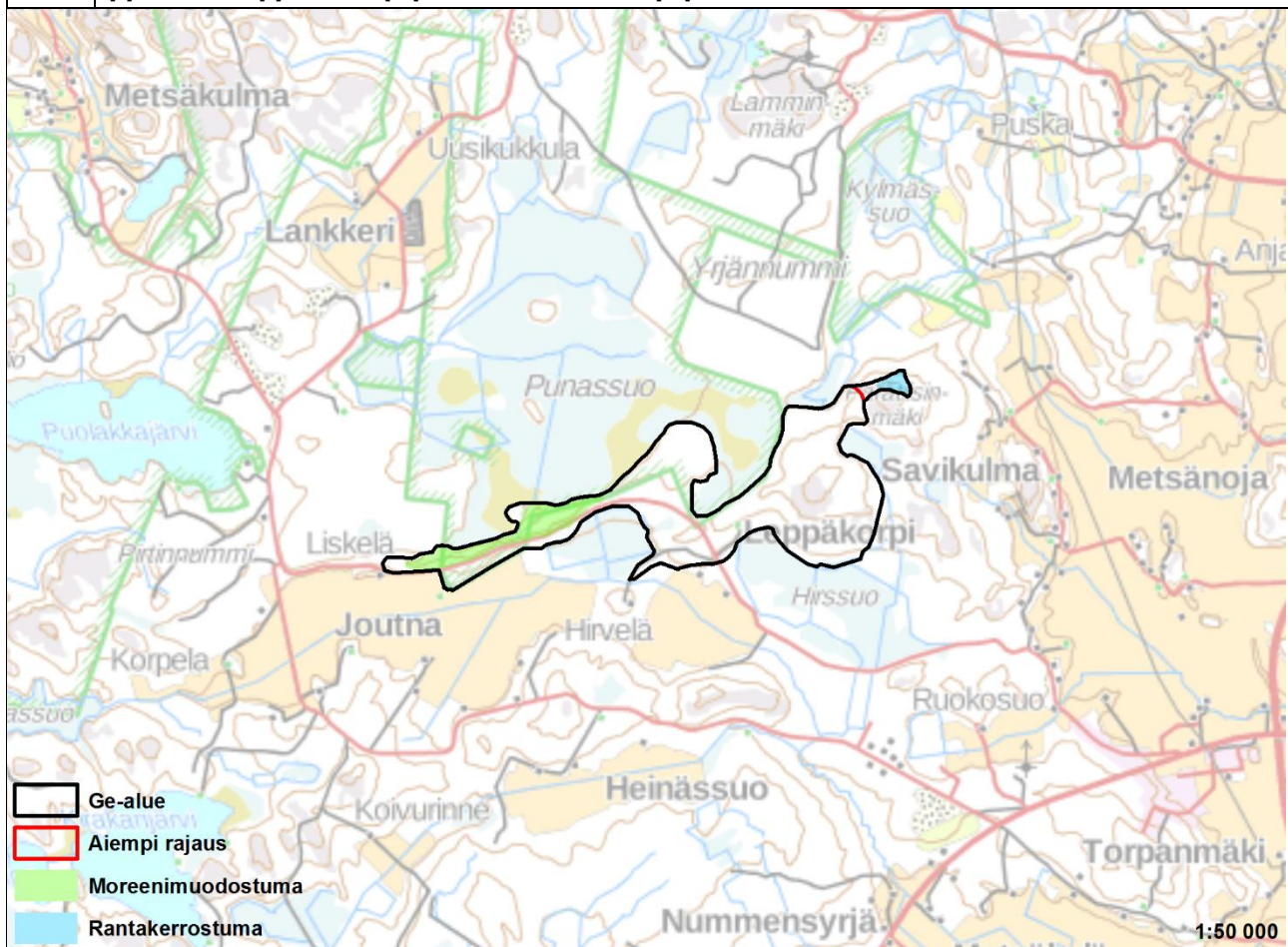
Innanportaannummi on geologisesti ja maisemallisesti hyvin merkittävä Kolmanteen Salpausselkään kuuluva harjuelue. Se käsittää kaksi rinnakkaista reunaselännettä, jotka ovat korkeudeltaan korkeimmillaan noin 65 metriä merenpinnan tasosta, ja kattavat lähes koko harjueluekokonaisuuden. Molemmat selänteet ovat lohkareisia, ja luoteiseen reunaselänteeseen liittyy pieniä reunalaajentumia. Innanportaannummi on myös biologisesti merkittävä.

Punassuon reunamoreeni kattaa aluekokonaisuuden läntisen osan pohjoispuoliskon. Punassuon soidensuojelualan etelärajalla sijaitsevan geologisesti hyvin merkittävän moreenimuodostuman huippu on lähes suon pinnan tasalla. Vastakkainen rinne on jyrkkä ja selkeän muotoinen. Muodostumassa on jonkin verran pintalohkareisuutta erityisesti itäpäässä. Moreenialue on maisemallisesti merkittävä: se erottuu hyvin sen eteläpuolitse kulkevalle tielle, ja sen laelta on kauniit näymät Punassuolle.

Paratiisinmäen rantakerrostuma sijaitsee alueen koilliskärjessä. Saman arvokkaan rantakerrostuman toinen osa kuuluu Yrjännummen arvokkaaseen harjuelueeseen. Rantakerrostuman Paratiisinmäen osa on geologisesti merkittävä kalliomuodon päälle kerääntynyt rantalouhikko eli pirunpelto.

Aluerajaus on muuttunut arvokkaan rantakerrostuman lisäämisen myötä.

Lähde [1] 95, 142-143 [8] 35-36, 56 [12] Liite 1/2; MOR-Y02-019 [13] Liite 1/1; TUU-02-002

ISOMÄKI-PIRUNVUORI		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	154 ha	Ei muutosta

Isomäki-Pirunvuori on valtakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus. Se sijaitsee Salon Halikon eteläosassa, Kokkilan koillispuolella, ja siihen kuuluvat Isomäen, Piruvuori-Laviamäen ja Knuutinmäen arvokkaat kallioalueet, sekä Pirunvuoren arvokas rantakerrostuma.

Isomäki on biologisesti hyvin merkittävä kallioalue kokonaisuuden lounaispuolella. Alueen lajisto on monipuolista ja edustavaa melko harvinaisine kasvillisuustyypeineen ja uhanalaisine lajeineen. Erityisen merkittävä biologisesti on länsireunan jyrkännekasvillisuus. Maisemallisesti ja geologisestikin merkittävä alue kohoo peltoalueiden keskeltä erittäin selvästi etenkin avokallioisten länsijyrkänteiden osalta. Laelta avautuu kauniita näkymiä eritoten eteläpuolen pelloille ja merenlahdelle. Rakoilun lohkomat ylikaltevat jyrkännepinnot niiden alapuoliset louhikot ovat edustavia.

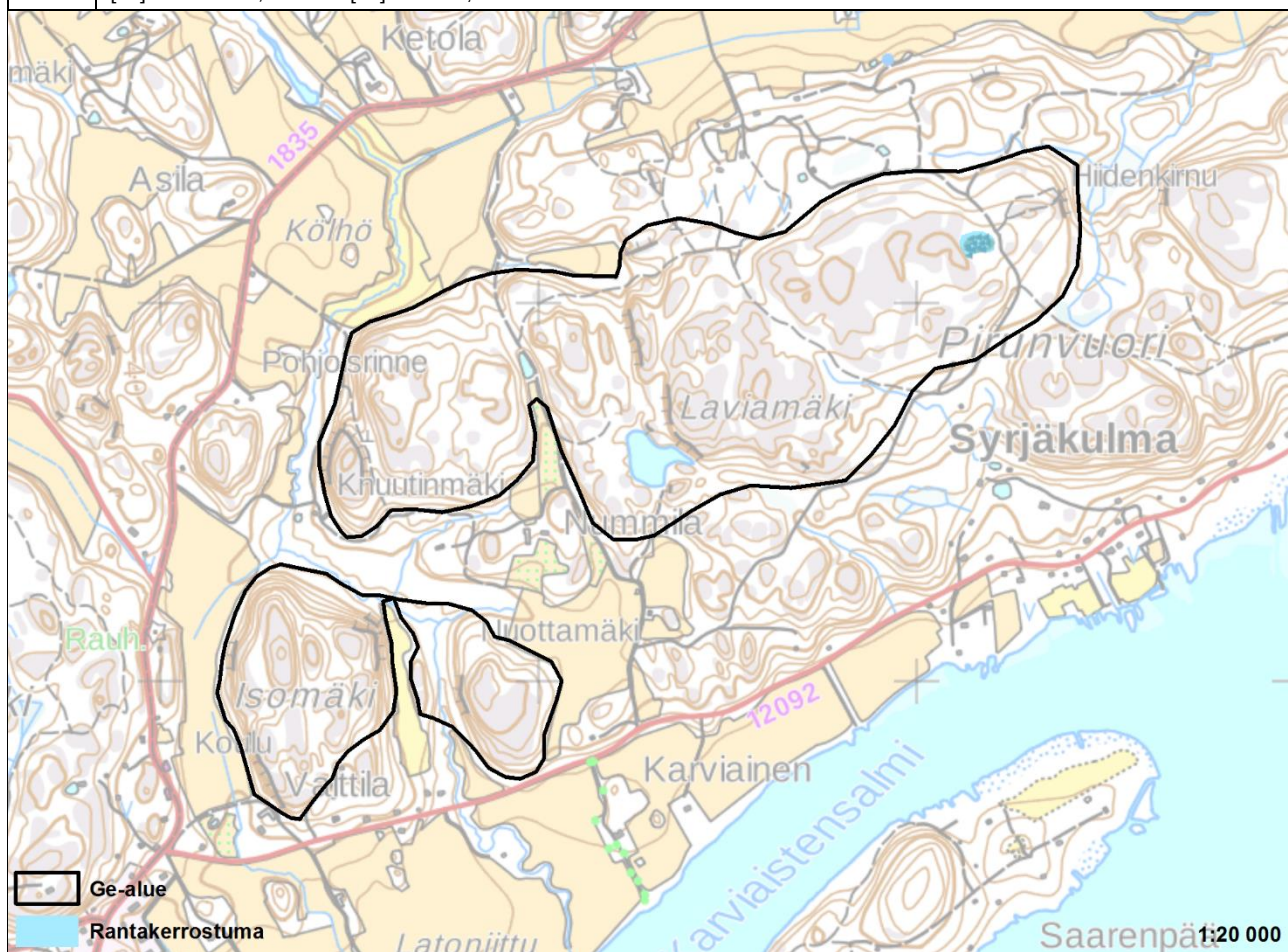
Pirunvuori-Laviamäki muodostaa aluekokonaisuuden itäosan. Alue on geologisesti hyvin merkittävä, josta kertovat itäosan hiidenkirnu ja pirunpelto, sekä lakiosien ja jyrkännepinnojen edustavasti hioutuneet silokalliot. Alue on myös maisemallisesti merkittävä: se ei erotu juurikaan metsäisestä maastosta ympäristöön, mutta lakiosista avautuvat edustavat näkymät etenkin länsireunalta kaakkoon merenlahdelle.

Knuutinmäki sijaitsee kokonaisuuden luoteisosassa. Sillä on merkittäviä geologisia, maisemallisia ja biologisia arvoja. Edustavia piirteitä ovat länsiosien silokalliojyrkäne, jonka päältä avautuvat kauniit näköalat ympäristöön, sekä alueen sisäiset jyrkäne- ja kalliomännikkömaisemat. Paikoin alueella esiintyy vaateliastakin lajistoa.

Pirunvuoren rantakerrostuma on Pirunvuoren päällä sijaitseva selkeä ja runsaslohkareinen muinaisranta. Kivet ovat voimakkaasti tyypillisesti voimakkaasti pyörystyneitä ja halkaisijaltaan noin 30 - 60 senttiä. Rantakerrostuma on paikallinen luonnonnähtävyys.

Aluerajauksessa on yhdistetty aiemmassa maakuntakaavassa erilliset ge-alueet Isomäki ja Pirunvuori-Laviamäki asiantuntijaselvityslähteen mukaisesti.

Lähde [11] Liite 1/8-10, Liite 2/6 [13] Liite 1/1; TUU-02-016

JUVANKOSKEN KALLIOALUE		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	731 ha	Uusi alue

Juvankosken kallioalue on valtakunnallisesti arvokas, laaja kallioaluekokonaisuus Salon Perttelin ja Muurlan välisellä alueella. Siihen kuuluvat Lakiamäki-Haukkakorven, Kutulanmäki-Haukkamäen, Marjavuori-Linnamäen, Haukkakorvenmäki-Pahamäen ja Jortinmäki-Pyysmäen arvokkaat kallioalueet.

Lakiamäki-Haukkakorpi on moottoritien halkaisema ja osin alittama alue kokonaisuuden kaakkoisosassa. Massiivinen, eteläreunastaan komean jyrkänteinen alue on maisemallisesti hyvin merkittävä. Alueen sisällä on laajoja, laakeita silokallioselänteitä ja monipuolisia jyrkännepiintoja. Geologisesti ja biologisesti alue on merkittävä. Kasvillisuus on melko monipuolista ja edustavaa, ja siihen kuuluu uhanalaista lajistoa.

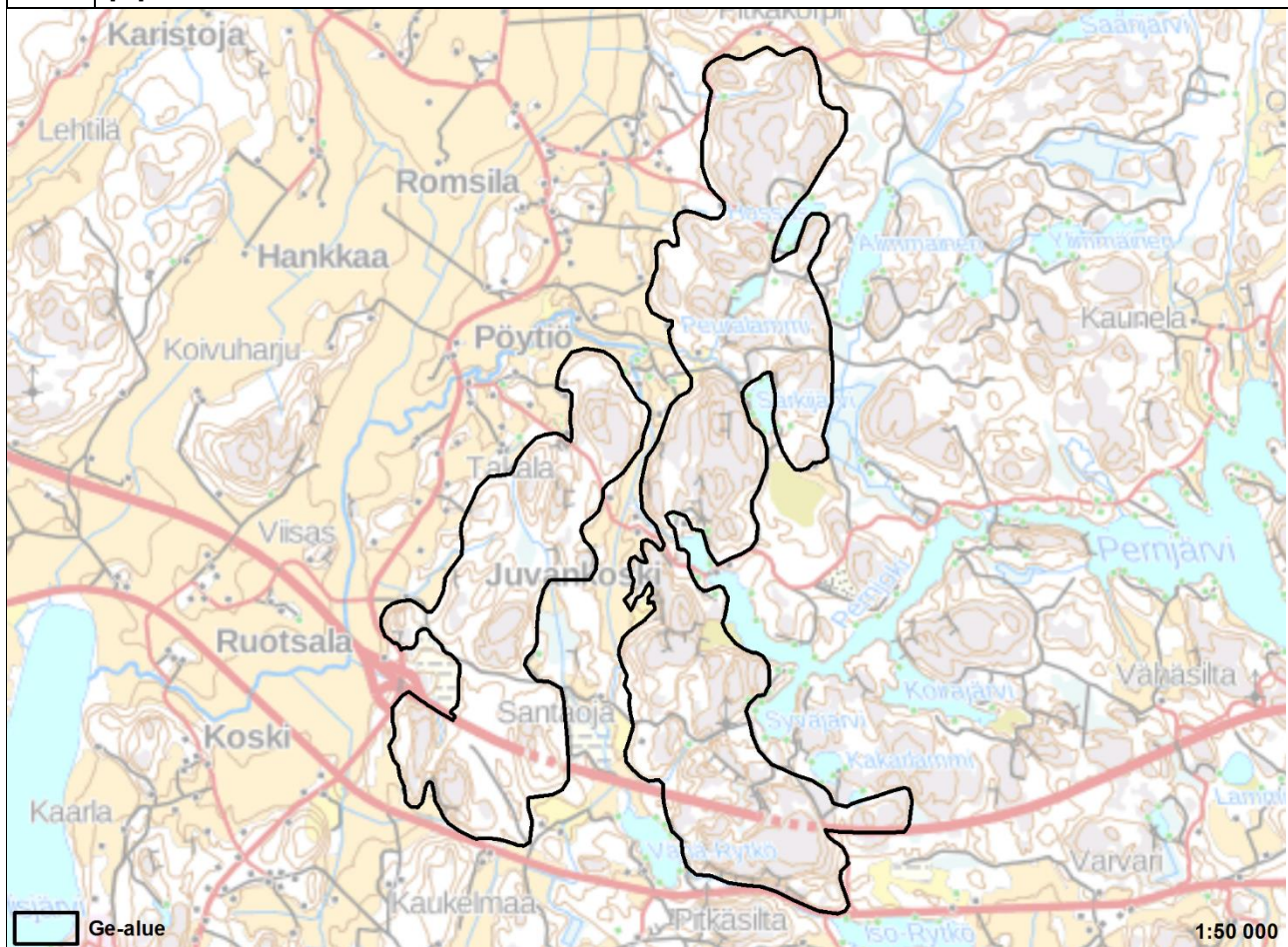
Kutulanmäki-Haukkamäki sijaitsee kokonaisuuden lounaisosassa. Alue on maisemallisesti hyvin merkittävä; eritoten Haukkamäen länsi- ja lounaispuolen jyrkänteet ovat vaikuttavia, ja niiden päältä avautuva näköala komea. Jyrkänne kieli myös alueen geologisesta merkittävydestä ylikaltevine kallioseinämineen ja tyvilouhikkoineen. Biologisesti alue on merkittävä: lajisto on monipuolista ja edustavaa, ja osin keskimääräistä harvinaisempaa.

Marjavuori-Linnamäki muodostaa aluekokonaisuuden keskiosan länsipuolen. Murrosvyöhykkeen lohkona kallioalue on geologisesti ja maisemallisesti merkittävä. Linnamäki on arkeologisesti arvokas ja myös luonnonsuojelualuetta. Lakiosista avautuvat edustavat näkymät moneen eri suuntaan.

Haukkakorvenmäki-Pahamäki sijaitsee kokonaisuuden itäisessä keskiosassa. Jyrkkärinteistä selänteistä ja niiden välisistä suonotelmista muodostuva kallioalue on maisemallisesti hyvin merkittävä, ja geologisestikin merkittävä. Lakiosat ovat runsaan rakoilun lohkomia ja porrasmaisia. Pohjoisen puoleisilla jyrkänteisillä rinteillä esiintyy paikoin edustavia hioutuneita kalliopintoja. Korkeimmilta lakiosilta avautuu edustavat näköalat ympäröivään vesistöjen kirjomaan metsämaastoon sekä viljelymaisemaan.

Jortinmäki-Pyysmäki on geologisesti ja maisemallisesti merkittävä alue, joka muodostaa kokonaisuuden pohjoisosan. Alue koostuu pitkistä, jyrkänteisistä kallioselänteistä ja niiden välisistä suometsänotelmista. Runsaan rakoilun lohkomien selänteiden lakiosista avautuu paikoin vaihtelevia näkymiä ympäröivään maastoon. Erikoisimmat jyrkänne muodot sijaitsevat Varkaankellarinmäellä, jonka eteläsvun louhikkomaastossa on kookkaita avorakojen ja halkeamien synnyttämiä onkaloita.

Lähde [11] Liite 1/58-62, Liite 2/31

LAMMENJÄRVEN KALLIOMAASTO		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Salo	401 ha	Uusi alue

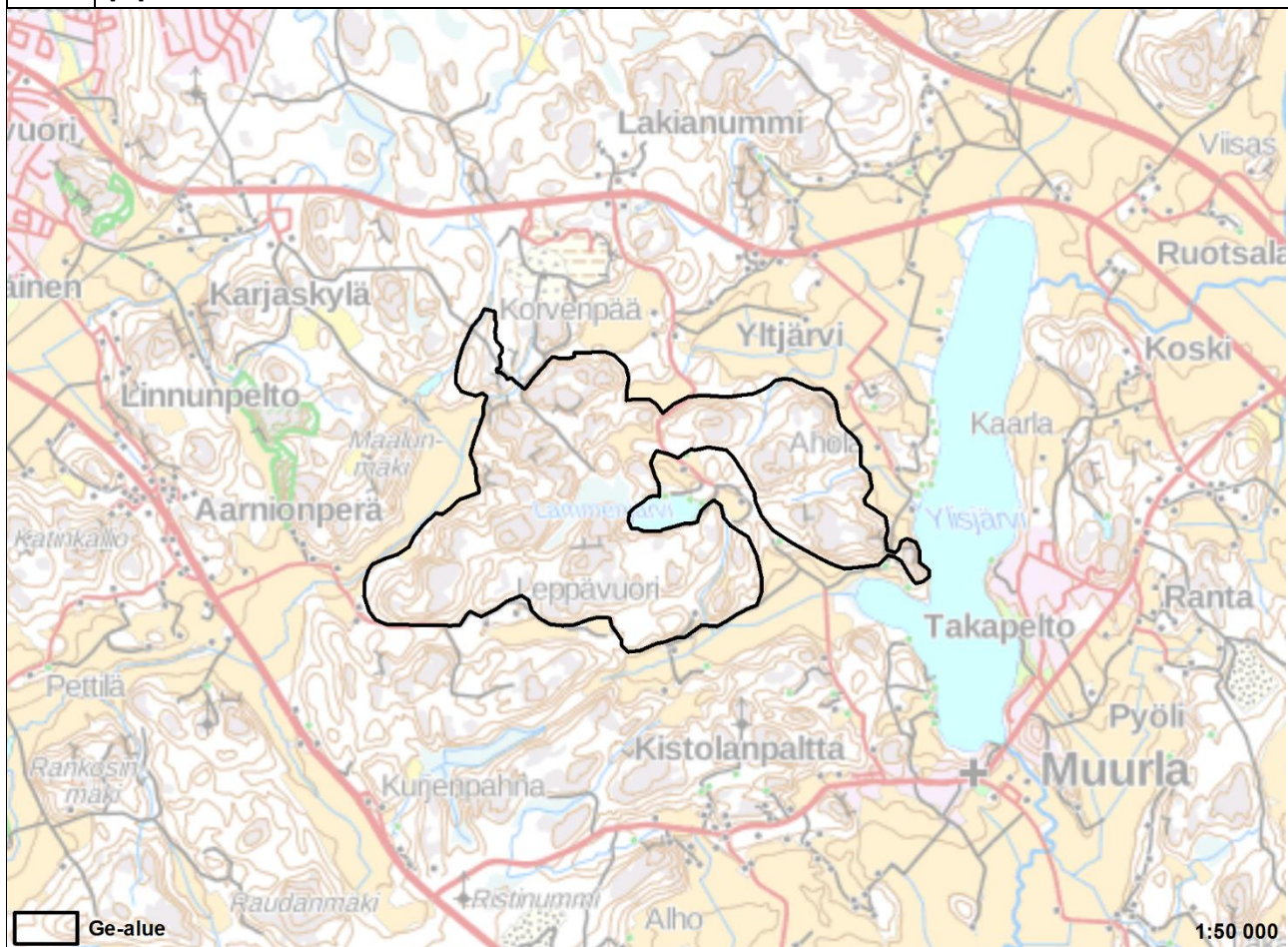
Lammenjärven kalliomaasto on maakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus. Se sijaitsee keskisessä Salossa, Muurlan Ylisjärven länsipuolella Lammenjärven ympärillä. Kallioaluekokonaisuus koostuu Isoahonmäki-Korkiamäki-Melkkomäen, Ryssänmäki-Karhunkankareen ja Hiidenkiukaanmäki-Huilinkallion arvokkaista kallioalueista.

Isoahonmäki-Korkiamäki-Melkkomäki on geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä kallioalue. Se muodostaa kokonaisuuden koillisosan. Erillisistä, melko massiivisista ja jyrkänteistä selänteistä koostuva laaja kallioselännejakso erottuu jyrkänteiden osalta kohtalaisen hyvin ympäristöön. Lakiosista avautuu erinomaisia näköaloja pelto- ja järvimaisemaan. Itäreunan jyrkännemuodot ovat edustavia ja kohtalaisen monipuolisia. Lajisto on melko monipuolista, paikoitellen esiintyy keskimääräistä vaateliaampiakin lajeja.

Hyvin laaja Ryssänmäen-Karhunkankareen kallioselännejakso muodostaa kokonaisuuden länsipuoliskon. Se on niin ikään geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä. Alueen sisäiset maisemat ovat hyvin edustavat ja moni-ilmeiset, ja alueelta ulospäinkin avautuu edustavia näköaloja. Geologisesti kiinnostavia ovat murroslinjojen synnyttämät jyrkänteet ja kapeat rotkomaiset muodot. Kasvillisuus on monipuolista, edustavaa ja paikoin tavanomaista harvinaisempaa, uhanalaistakin lajistoa tavataan.

Geologisesti ja maisemallisesti merkittävä Hiidenkiukaanmäki-Huilinkallio kohoaa kokonaisuuden kaakkoisosassa. Lammenjärven suunnalta käsin paljaat kalliopinnat ja jyrkänteet erottuvat selvästi, ja lakiosien näkymät ovat kohtalaisen hyviä. Hiidenkiukaanmäen laella on edustava rantakivikko.

Lähde [11] Liite 1/54-56, Liite 2/29

LAUKKAKALLION-KURINMÄEN SELÄNNEJAKSO		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	234 ha	Ei muutosta

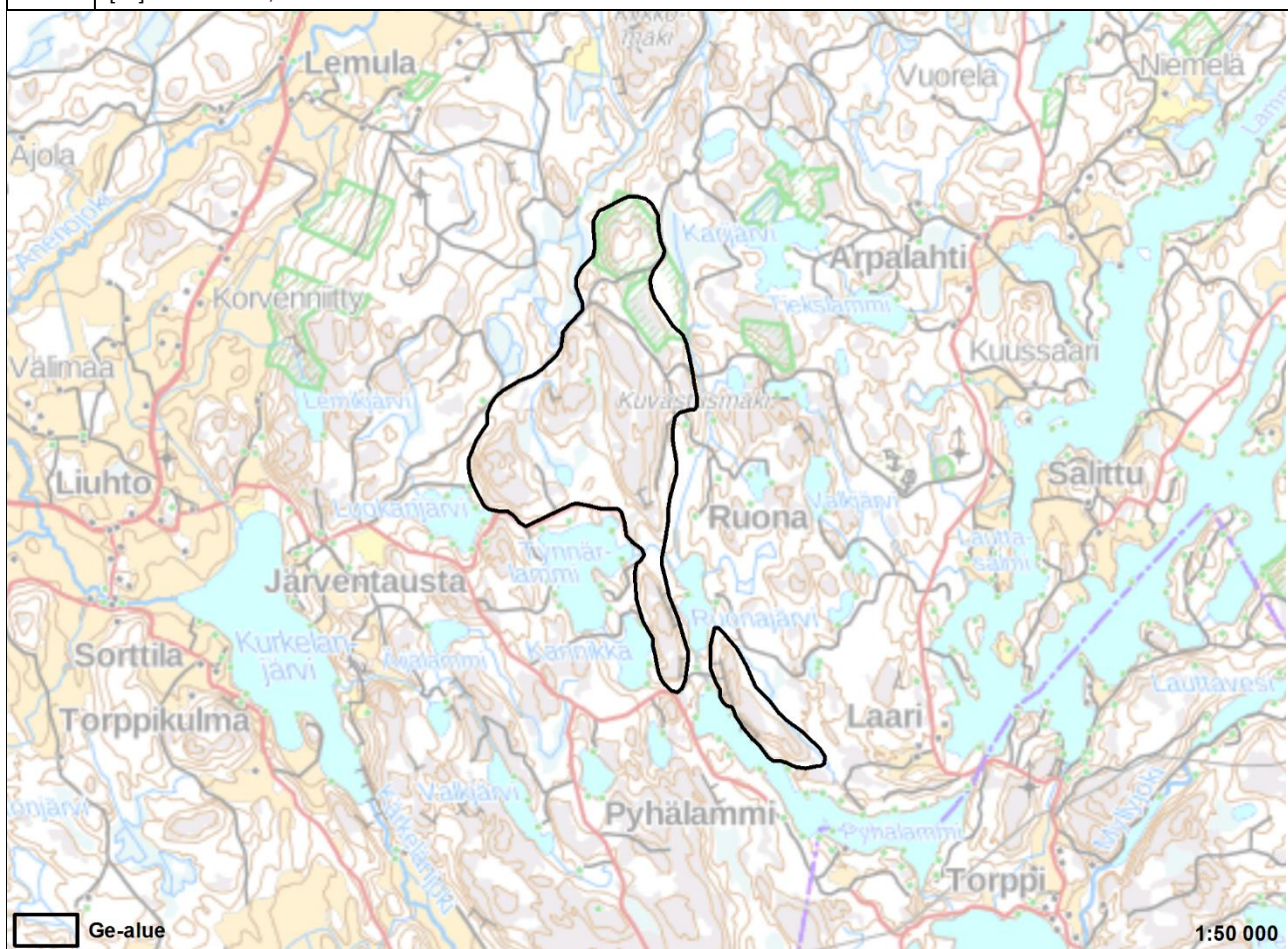
Laukkakallion-Kurinmäen selännejakso on valtakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus. Se sijaitsee itäisessä Salossa, entisen Kiskon ja Suomensjärven kunnanrajan alueella, ja koostuu Laukkakallion, Kurinmäen sekä Kuvastusmäki-Luokanmäen arvokkaista kallioalueista.

Aluekokonaisuuden pohjoispään Laukkakallio on biologisesti erittäin merkittävä alue. Alueen kasvillisuus on osin ainutlaatuista ja edustavaa, tärkeimpinä kohteina avokallioiset etelä- ja lounaisrinteet, joilla on runsaslajisia kalliioniittyjä ja -ketoja. Alueella kasvaa useita uhanalaisia lajeja. Biologisesti alue onkin yksi Varsinais-Suomen tärkeimmistä. Geologisesti ja maisemallisestikin merkittävän alueen rinteiltä avautuu laajoja näköaloja. Silokalliorinteet ovat paikoin laattarakoilun lohkomia.

Aluekokonaisuuden eteläpäässä sijaitseva Kurinmäki on geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä. Alueen jyrkänteet erottuvat komeasti lähimaisemaan, ja lakiosista avautuu näkymiä voimakkaasti kumpuilevaan ja järvien pilkkomaan maastoon. Länsireunan ylikaltevat, laattarakoilun luonnehtimat jyrkänteet ovat hyvin edustavia. Kasvillisuus on monipuolista ja osin harvinaisempaa.

Kuvastusmäki-Luokanmäki on geologisesti ja maisemallisesti merkittävä alue, joka muodostaa kokonaisuuden keskiosan. Jyrkännemuotoja sisältävän ja topografisesti vaihtelevan alueen lakiosista avautuu erinomaisia näköaloja ympäröivään metsämaastoon. Etenkin Kuvastusmäen etelärinteen jyrkänteet erottuvat komeasti myös ympäristöön, ja sen lounaisreunan pystyseinämät ovat edustavia.

Lähde [11] Liite 1/34-36, Liite 2/20

LEVONMÄKI-JYRKINHARJU		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Somero	177 ha	Ei muutosta

Levonmäki-Jyrkinharju on maakunnallisesti arvokas harjualue Somerolla, Painion ja Hirsjärven etelärannoilla. Maisemallisesti hyvin merkittävä alue liittyy vesimaisemaan ja maaseudun kulttuurimaisemaan selvästi erottuvana, hallitsevana elementtinä. Kolmannen Salpausselän reunamuodostumavyöhykkeeseen liittyvä geologisesti merkittävä harjujakso käsittää useita perättäisiä harjuselänteitä, jotka ovat paikoin jyrkkärinteisiä ja kapeaselänteisiä, paikoin kumpuilevia. Selänteiden sivuilla on laajentumia ja rinnakkaiselänteitä. Selänteiden välissä on harjuhautoja ja -kuoppia. Keskiosan Käpynummi on puolestaan harjudelta. Myös biologisesti merkittävällä alueella on useita kasvillisuustyppejä ja luonnon merkittäviä kauneusarvoja.

Lähde [1] 96, 151 [4] 16 [8] 38-39, 57

MUSTANMETSÄ-SOIKVUOREN KALLIOJAKSO		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	220 ha	Muuttunut

Mustanmetsä-Soikvuoren kalliojakso on valtakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus Salon Halikossa, Halikonlahden luoteisrannalla. Se koostuu kolmesta kallioalueesta: Mustametsä-Vankkurimäestä, Revasvuoresta ja Soikvuori-Haukkamäestä.

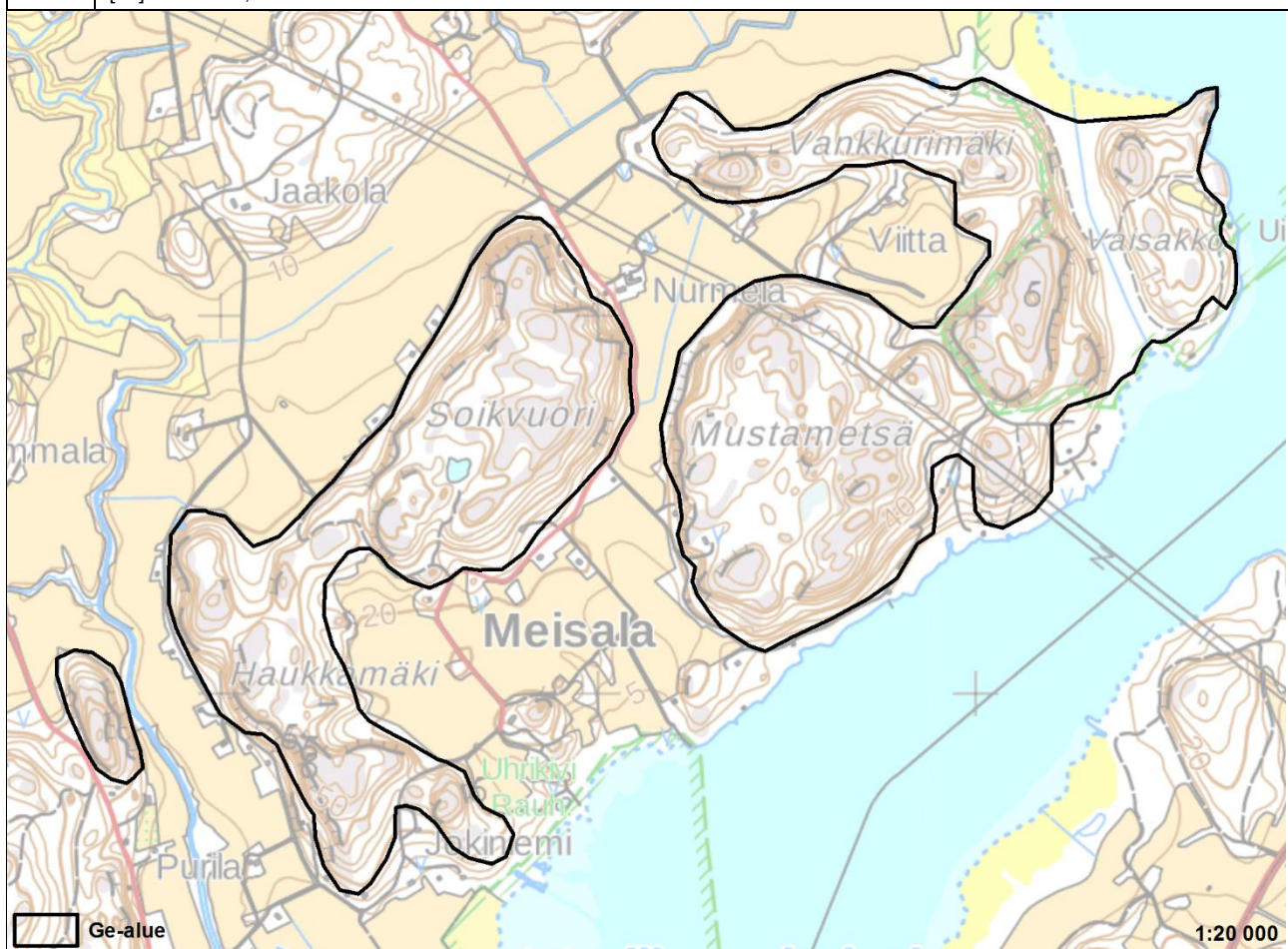
Mustametsä-Vankkurimäen kallioalue muodostaa kokonaisuuden koillispuolella. Massiivinen, jyrkänneumotoja sisältävä laaja kallioalue on biologisesti hyvin merkittävä, ja geologisesti ja maisemallisestikin merkittävä. Alueen itäosassa on rauhoitettu Vaisakon lehtoalue, joka rajautuu lintuvesien suojeluohjelmaan kuuluvaan Viurilanlahteen. Alue kohoo 60 metriä ympäristöstään korkeammalle. Alueen jyrkänneumot ovat edustavia ja hyvin monipuolisia.

Revasvuori on kapea jyrkänteinen kallioselänne aluekokonaisuuden lounaispäässä. Alue on biologisesti hyvin merkittävä. Alueen lajisto on monipuolista, edustavaa ja osin harvinaista, sisältäen monia vaateliita lajeja, uhanalaisiakin. Alueen lakiosista avautuu erinomaisia näköaloja ympäristöön, ja alue myös rajautuu ympäristöstään selvästi. Alueen pystyjyrkännepinnot ovat usein jäätikön hiomia ja uurteisia.

Soikvuori-Haukkamäen kallioalue muodostaa kokonaisuuden keskiosan. Laaja, kolmesta lähes yhtenäisestä kallioselänteestä koostuva alue on maisemallisesti ja geologisesti merkittävä. Monelta suunnalta peltoaukeisiin rajautuvan alueen laelta avautuu paikoin erinomaisia näköaloja esimerkiksi Halikonlahdelle. Jyrkänneumot alueella ovat monipuolisia: viistomaisia, porrasmaisia ja pystyjä. Korkiamäen pohjoisjyrkänteessä on erikoinen kieleke, jonka alla on rakoilun synnyttämä suuri onkalo. Biologisesti merkittävän alueen kasvillisuus on monipuolista, edustavaa ja paikoin harvinaistakin.

Aluerajaukseen on yhdistetty aiemman maakuntakaavan alueet Mustametsä-Vankkurimäki ja Revasvuori, sekä lisätty Soikvuori-Haukkamäen alue asiantuntijaselvityslähteen mukaisesti.

Lähde [11] Liite 1/5-7, Liite 2/5

SAHAJÄRVEN-HAMARIJÄRVEN KALLIOMAASTO		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	282 ha	Muuttunut

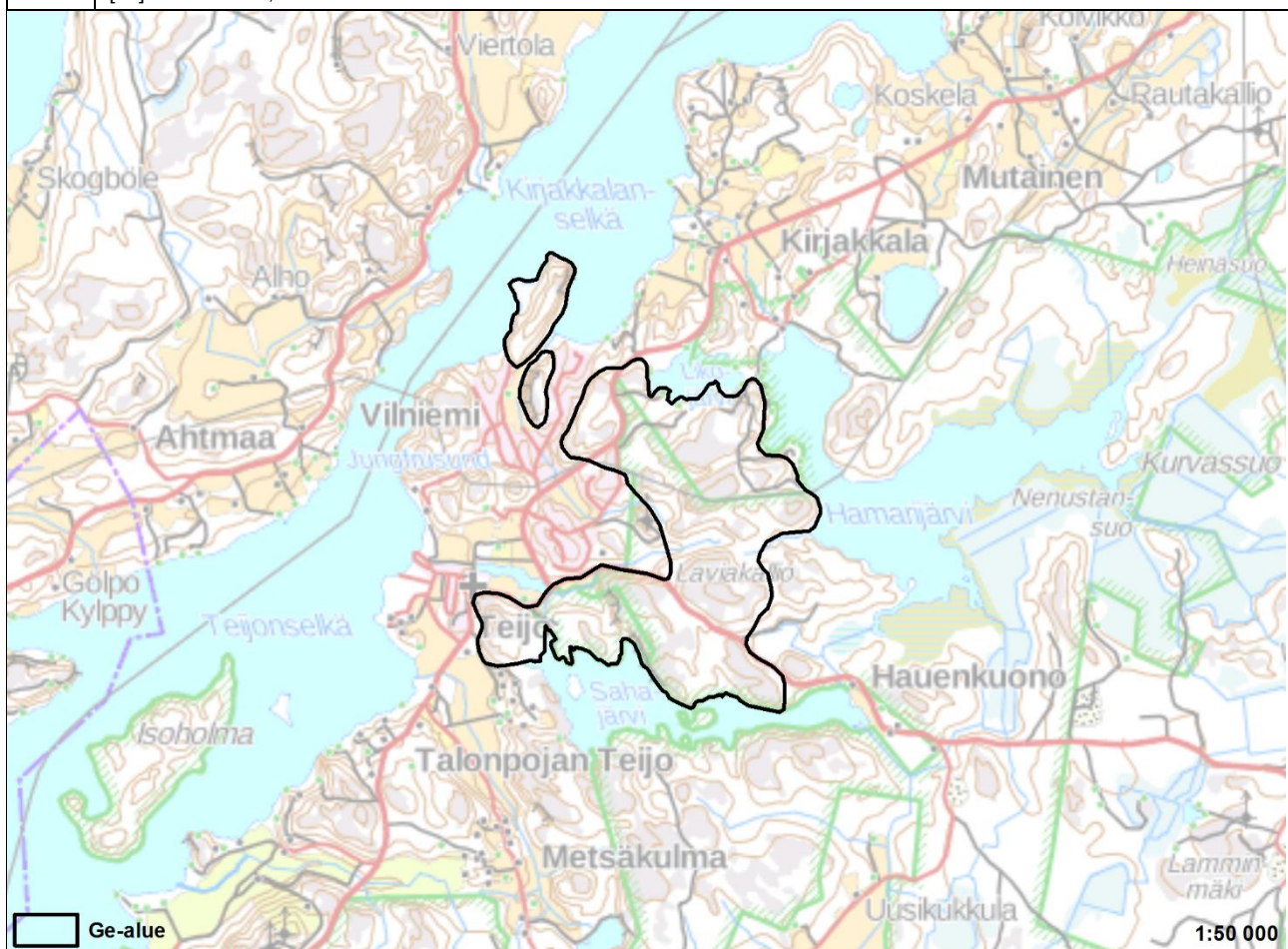
Valtakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus Sahajärven-Hamarijärven kallioomaasto koostuu Kaapinmäki-Ketunhännän ja Laviavuori-Vuorkasovuoren arvokkaista kallioalueista. Kokonaisuus sijaitsee Salon Teijon itäpuolella, nimensä mukaisesti Sahajärven ja Hamarijärven välisellä alueella.

Kaapinmäki-Ketunhännä on maisemallisesti ja myös biologisesti hyvin merkittävä kallioalue kokonaisuuden luoteisosassa. Kolmesta jyrkänteisestä selänteestä muodostuva alue rajautuu merenlahteen ja kapeisiin, tiheästi asuttuihin peltolaaksoihin. Jyrkänteiset, massiiviset ja avokallioiset jyrkännepinnat erottuvat kauas ympäristöön. Lakiosista avautuu erinomaisia maisemia. Geologisestikin merkittävän alueen jyrkänteiden jäätikön hiomat pystyseinämat ovat hyvin edustavia ja upeita. Alueen kasvillisuus on monipuolista ja edustavaa, ja lajistoon kuuluukin vaateilaita ja tavanomaista harvinaisempia lajeja, uhanalaisiakin.

Laviavuori-Vuorkasovuori muodostaa kallioaluekokonaisuuden itä- ja eteläpuolen. Alue on laaja, vierekkäisistä jyrkkärinteistä selänteistä ja niiden välisistä notkelmista muodostunut kalliomännikkömaasto, ja se on geologisesti, biologisesti ja maisemallisesti merkittävä. Selänteiden lakiosista avautuu paikoin erinomaisia kallioomaasto- ja järvimaisemia ympäristöön. Alue on suosittua retkeily- ja patikointimaastoa opastettuine reitteineen.

Aluerajaukseen on lisätty Laviavuori-Vuorkasovuoren alue, ja muodostettu kokonaisuus yhdessä aiemmassa maakuntakaavassa olleen Kaapinmäki-Ketunhännän kanssa asiantuntijaselvityslähteen mukaisesti.

Lähde [11] Liite 1/98-99, Liite 2/52

TAMMENMÄEN-MAALUNMÄEN KALLIOMAASTO		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	256 ha	Muuttunut

Tammenmäen-Maalunmäen kalliomaasto on valtakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus Salossa. Laaja aluekokonaisuus sijaitsee Salon keskustan kaakkoispuolella. Se koostuu Tammenmäen, Aromäki-Maalunmäen ja Silpasmäen arvokkaista kallioalueista.

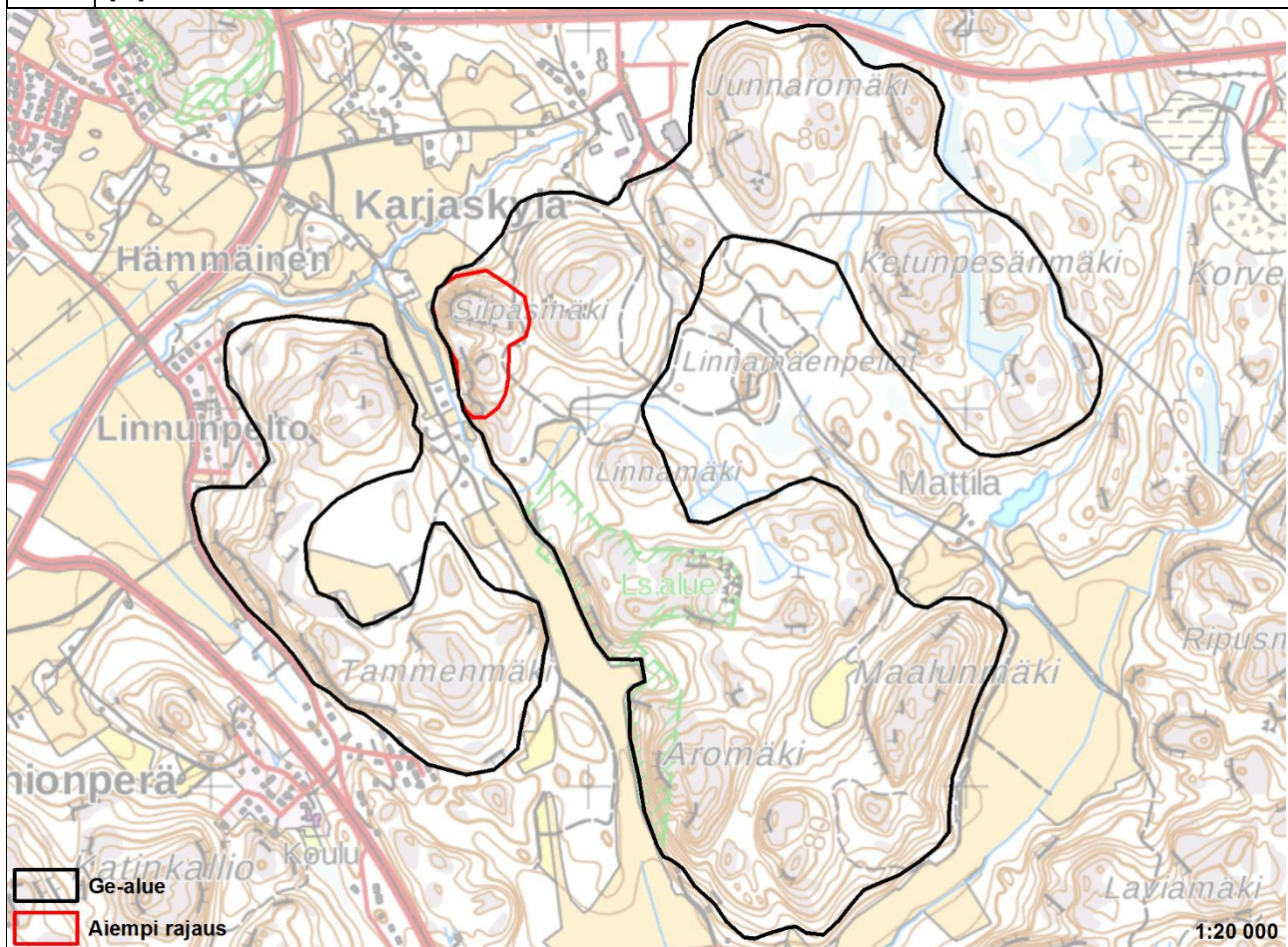
Maisemallisesti hyvin merkittävä Tammenmäen kallioalue sijaitsee kokonaisuuden länsiosassa. Maisemaa hallitseva silokalliorintainen kallioselännejako rajautuu selvästi lähes kaikkiin suuntiin, ja erottuu eritoten länteen massiivisen komeana, avokallioisena ja jyrkänteisenä kallioselänteinä. Korkeimman huipun näköalat ovat erinomaiset. Geologisesti merkittävän alueen silokalliopintainen, viistoijyrkänteinen lounaisseinämä on upea, ja myös biologisesti merkittävän alueen lajisto on monipuolista ja edustavaa. Esimerkiksi pähkinäpensaslehtoa esiintyy länsireunan jyrkänteiden edustalla.

Aromäki-Maalunmäki on geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä alue kokonaisuuden eteläosassa. Murroslaaksojen rajaama laaja ja jyrkänteinen selännejako erottuu ympäristöön hyvin metsäisine kalliorinteineen; esimerkiksi Aromäen länsijyrkänte erottuu edustavasti Kisko-Salo maantielle asti. Laelta avautuu upeita näköaloja ympäristöön. Aromäen länsiseinämä on myös geologisesti hyvin edustava vinorakoilun synnyttämien kalliokielekkeineen. Pohjoisimman osan itärinteellä on rantalohkareikko. Biologista merkittävyyttä tuo kasvillisuuden monipuolisuus.

Silpasmäki sijaitsee kokonaisuuden keskiosassa. Se on maisemallisesti hyvin merkittävä, länsireunastaan jyrkänteisenä kohoava massiivinen alue. Pellon reunalta 20 metriä korkeana kohoava pystyjyrkänte on hyvin edustava, ja alue onkin myös geologisesti merkittävä. Näköalapaikkana alue on erinomainen: laelta avautuvat upeat, esteettömät näkymät yli Salon keskustan. Lajisto on monipuolista ja edustavaa, harvinaisempaan lajistoon tavataan.

Aluerajauksessa on yhdistetty aiemman maakuntakaavan ge-alueet Tammenmäki ja Silpasmäki, joihin on lisätty Aromäki-Maalunmäen kallioalue, ja näin muodostettu aluekokonaisuus asiantuntijaselvityslähteen mukaisesti.

Lähde [11] Liite 1/120-122, Liite 2/63

VARIKATTILANMÄKI-KUUKALLIO		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	121 ha	Ei muutosta

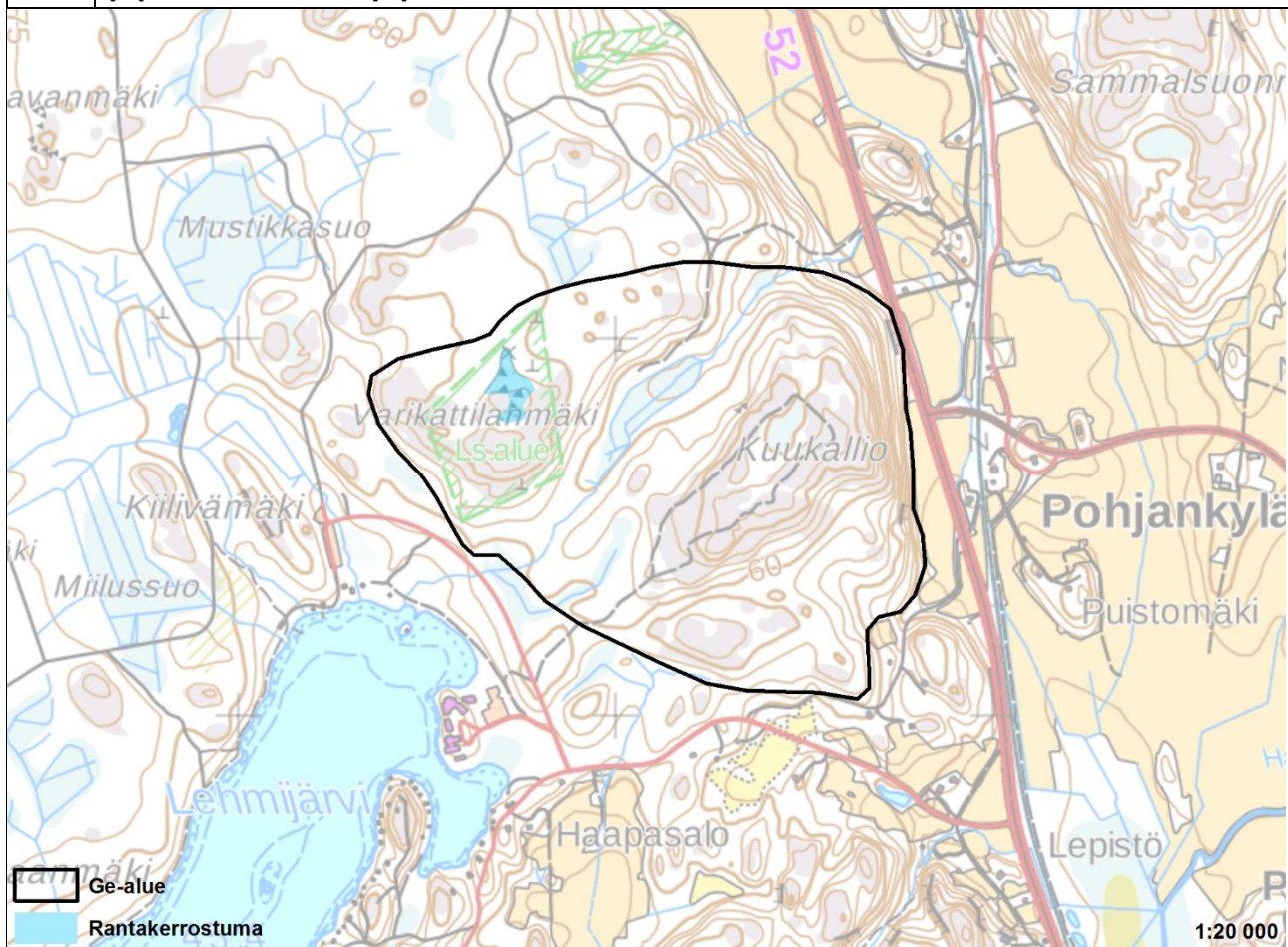
Varikattilanmäki-Kuukallio on valtakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus. Se sijaitsee Salossa, Salon ja Perniön entisen rajan molemmin puolin, ja koostuu Varikattilanmäen ja Kuukallion arvokkaista kallioalueista, sekä Varkattilanmäen rantakerrostumasta.

Varikattilanmäki on geologisesti hyvin merkittävä, maisemallisesti merkittävä alue. Se muodostaa aluekokonaisuuden länsipuolen. Aluetta luonnehtivat loivat piirteet ja laakeat silokalliot. Sisäiset silokallio- ja pirunpeltomaisemat ovat erinomaisia, ja lakiosista avautuu kohtalaisen hyviä näköaloja ympäristöön.

Aluekokonaisuuden itäpuolen muodostava kuukallio on merkittävä alue niin geologisesti, biologisesti kuin maisemallisestikin. Laaja, itäreunastaan massiivisen jyrkänteinen kallioselänne rajautuu selvästi itäpuolen tasaiseen peltomaisemaan ja erottuu melko kauas myös etelään ja pohjoiseen. Se kohoaa yli 70 metriä ympäristöään korkeammalle. Näköalat laelta ovat hyvin edustavia. Lakiosa on tasainen ja harvarakoinen, paikoin esiintyy kohtalaisen laajoja silokallioselänteitä. Biologisesti alue on monipuolinen, vaihdellen lakiosan karuista kalliomänniköistä itäreunan jyrkänteen alla sijaitsevaan rehevään ja runsaslajiseen lehtoon.

Varkattilanmäen arvokas rantakerrostuma sijaitsee aluekokonaisuuden luoteisosassa. Yksityisellä luonnonsuojelualueella Varikattilanmäen kallon lakiosassa sijaitseva pirunpeltto on pituudeltaan hieman yli 100 metriä ja leveydeltään 50 – 100 metriä. Alue on hyvän luonnontilaisuuden vuoksi biologisesti merkittävä. Rantakerrostuma on myös tärkeä luonnonmuistomerkki Salon seudulla.

Lähde [11] Liite 1/96-98, Liite 2/51 [13] Liite 1/1; TUU-02-027

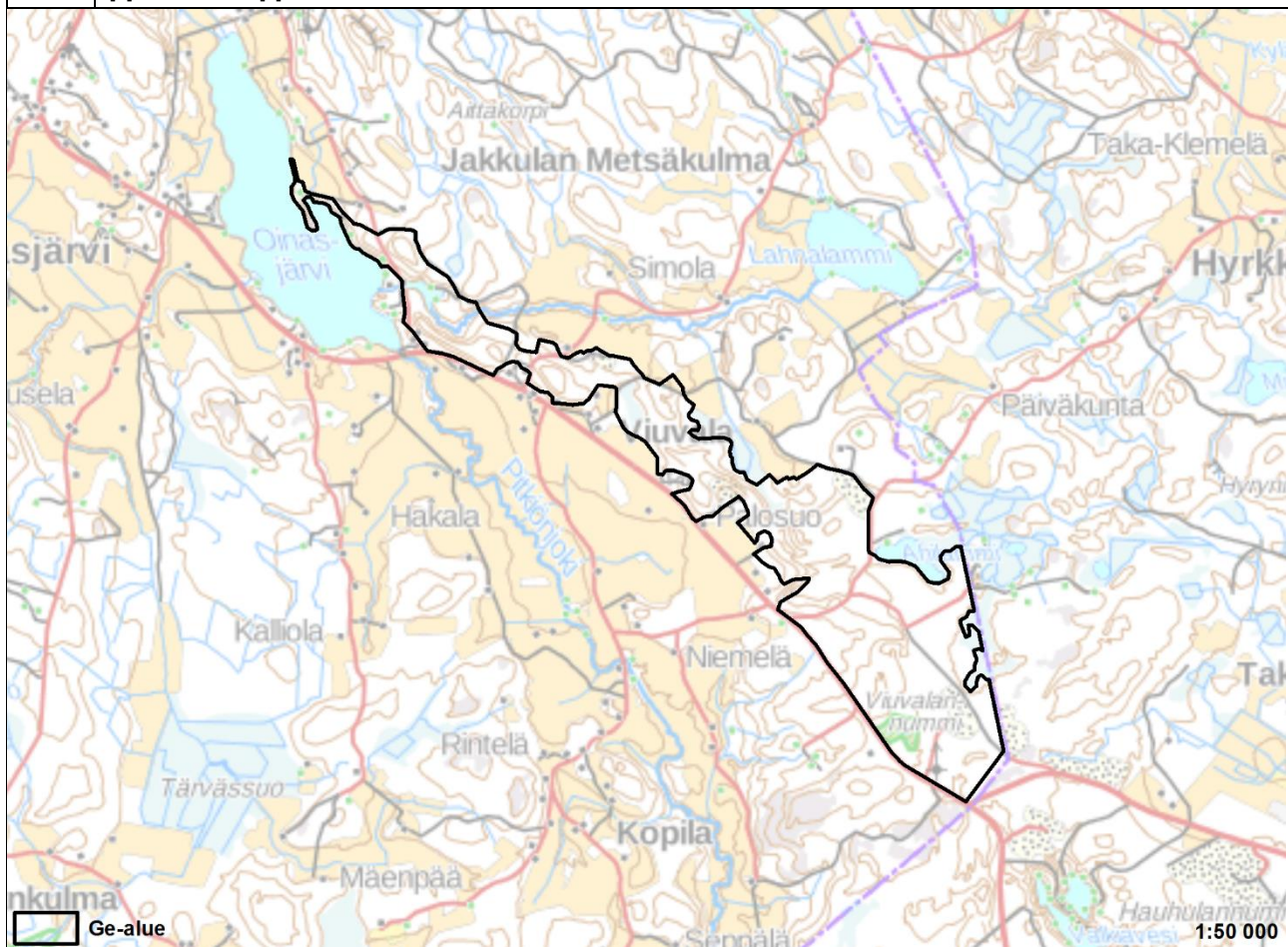
VIUVALANNUMMI		Arvokas harjualuekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Somero	290 ha	Ei muutosta

Viuvallannummi on maakunnallisesti arvokas harjualuekokonaisuus Someron kaakkoisosassa, Oinasjärven ja Uudenmaan rajan välisellä alueella. Se koostuu kahdesta arvokkaasta harjualueesta: Viuvallannummesta ja Kummunkuopat-Pitkämäenharjusta.

Viuvallannummi muodostaa aluekokonaisuuden kaakkoispuoliskon. Maisemallisesti ja geologisesti merkittävä alue käsittää deltamaisia selännelaajentumia sekä harjanteiden, harjukumpujen, harjukuoppien ja harjuhautojen muodostamaa maastoa. Tasanteet kohoavat korkeimmillaan 130 metriä merenpinnan yläpuolelle. Kaunista maisemakuvaa edustavalla alueella on erikoisia luonnonesiintymiä ja merkittäviä luonnon kauneusarvoja.

Kummunkuopat-Pitkämäenharju on arvokas harjualue kokonaisuuden keski- ja luoteisosassa. Geologisesti ja maisemallisesti hyvin merkittävä alue käsittää keskikokoisia ja pienehköjä 10-30 metriä korkeita polveilevia selänteitä yli neljän kilometrin matkalta. Monin paikoin on myös rinnakkaiselänteitä, sivukumpuja ja –harjanteita. Alueen kaakkoispäässä on kummunkuoppien deltamainen harjulaajentuma, jossa sijaitsee noin 15 metriä syvä harjukuoppa. Luoteisosassa on pienen joen leikkaama polveileva laakso. Alue on myös biologisesti merkittävä.

Lähde [1] 96, 148-149 [8] 38-39, 57

VÄRDKASBERGET (SALO)		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo	36 ha	Muuttunut

Vårdkasbergetin valtakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus sijaitsee Salossa, Särkisalon Utön luoteiskulmassa. Retkeilykohteenakin suosittu aluekokonaisuus koostuu Vårdkasbergetin arvokkaasta kallioalueesta, moreenialueesta ja rantakerrostumasta.

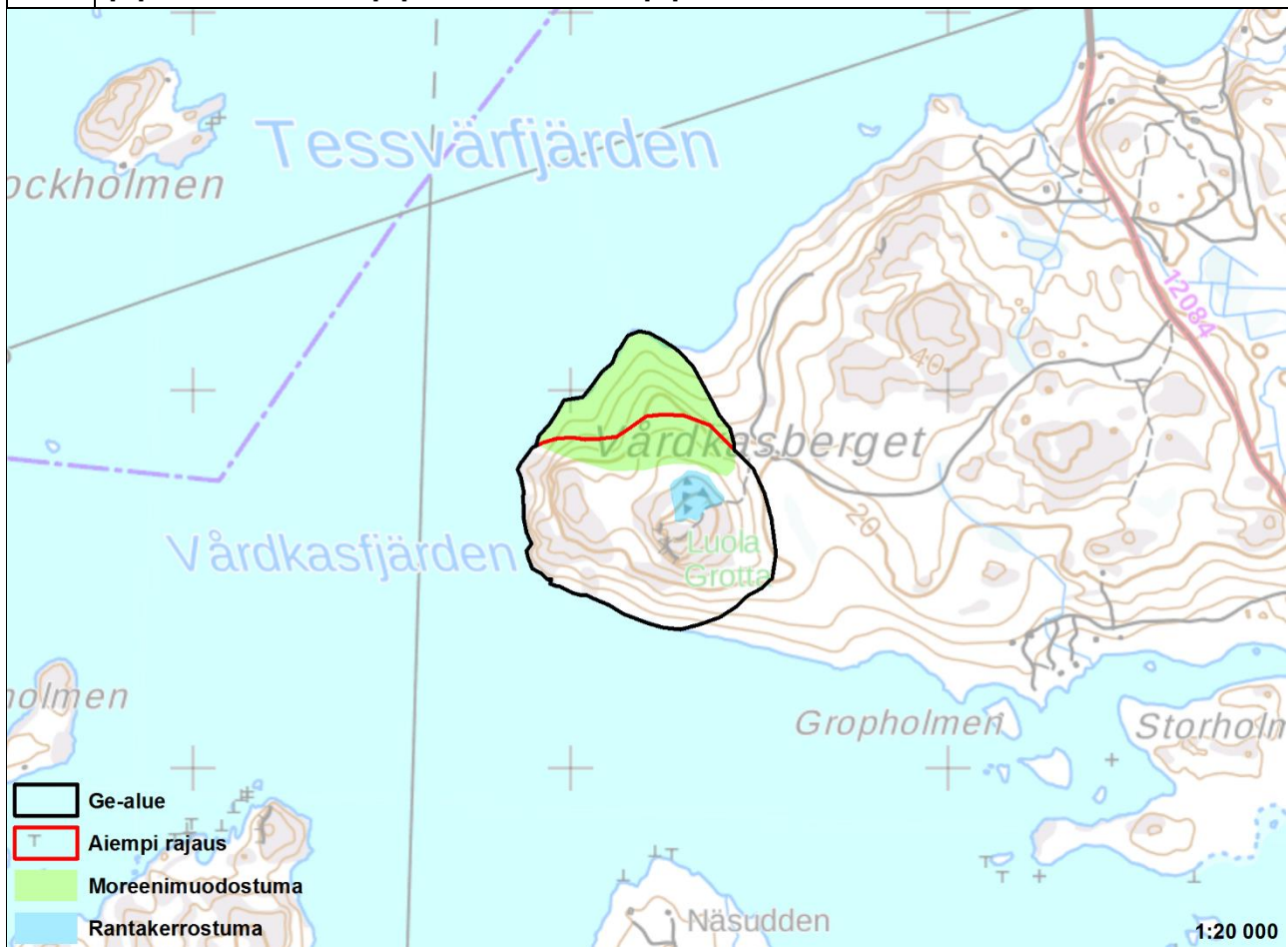
Aluekokonaisuuden eteläosan koostuu Vårdkasbergetin arvokkaasta kallioalueesta. Geologisesti ja maisemallisesti hyvin merkittävä alue kohoaa niemen kärjestä yli 50 metriä merenpinnan yläpuolelle. Paljaat silokalliot erottuvat länsipuolelta kaukaakin, ja alue rajautuu rantaan selkeästi. Lakiosasta avautuvat esteettömät merinäköalat, sisäiset maisemat ovat loivasti kumpuilevat ja avarat. Korkeimman huipun lounaisreunalla on edustava pystyjyrkäne, jonka tyvellä on komeita kalliopaaseja ja siirtolohkareita. Myös biologisesti merkittävällä alueella esiintyy harvinaista lajistoa.

Aluekokonaisuuden pohjoisosan muodostaa Vårdkasbergetin arvokas moreenialue, kallioalueen luoteispuolelle kerrostunut vastasivun drumliini. Alue on maisemallisesti hyvin merkittävä: se nousee 40 metriä viereisen merenlahden pinnan yläpuolelle ja hahmottuu koko aluekokonaisuuden tavoin hyvin ympäristöstään. Alue on myös geologisesti ja biologisesti merkittävä: pohjois- ja länsirinteet ovat jyrkkiä, itärinteellä puolestaan on rantahietikkoo, ja alueen luontotyypit ovat vaihtelevia.

Aluekokonaisuuden keskiosassa sijaitsee Vårdkasbergetin arvokas rantakerrostuma. Rantakerrostuma on pirunpelto, joka on kerrostunut vastasivun drumliinin laelle, kalliopaljastuman reunaan. Melko pienikokoinen kohde on noin 50 metriä pitkä ja 100 metriä leveä.

Aluerajaus on muuttunut arvokkaan moreenimuodostuman lisäämisen myötä.

Lähde [11] Liite 1/145-146, Liite 2/ [12] Liite 1/2; MOR-Y02-039 [13] Liite 1/1; TUU-02-015

ÄYRÄSNUMMI		Arvokas harjualuekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Somero	708 ha	Muuttunut

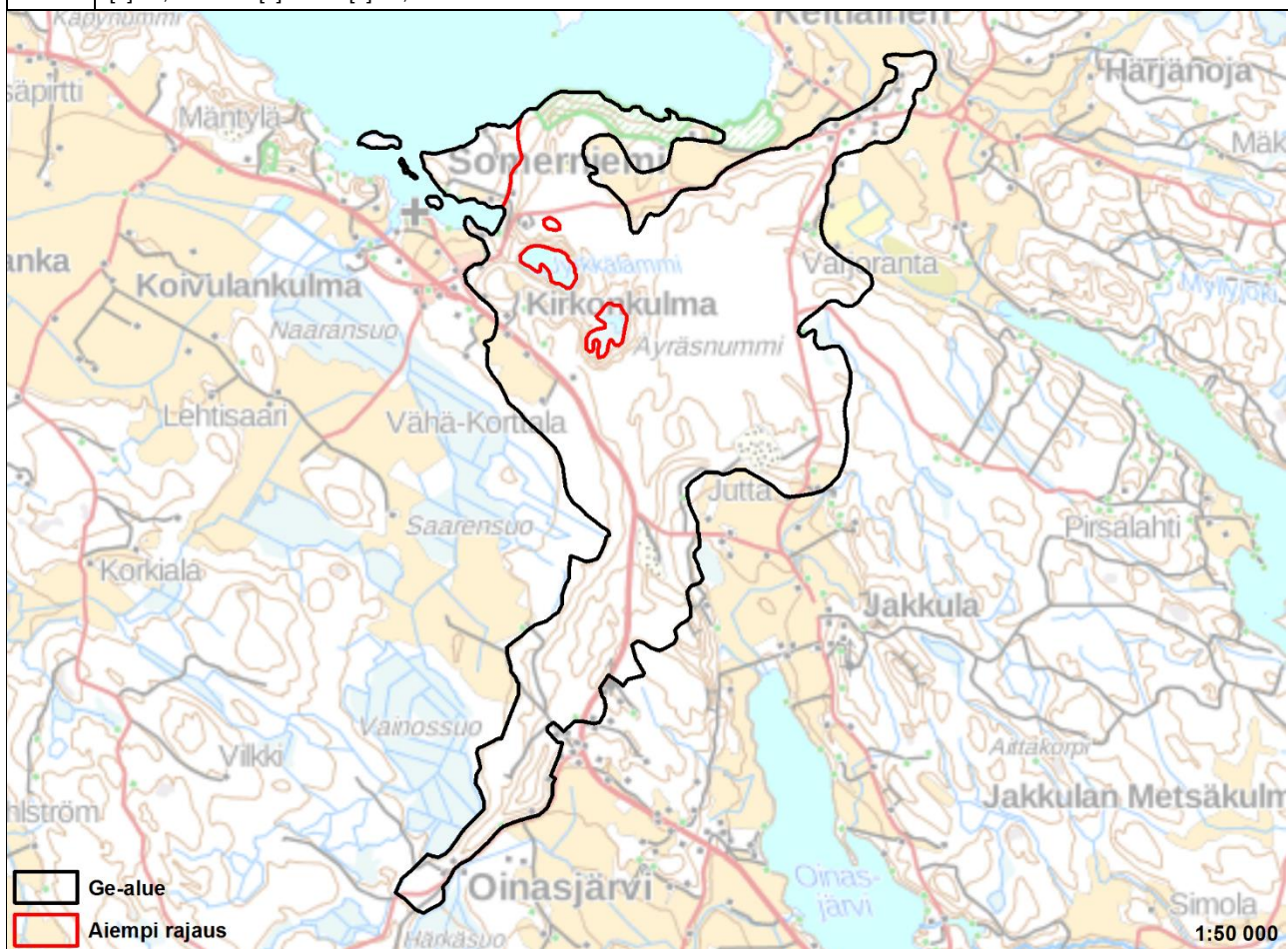
Äyräsnummi on valtakunnallisesti arvokas harjualuekokonaisuus keskisellä Somerolla, Painiosta etelään. Se koostuu kahdesta arvokkaasta harjualueesta, Äyräsnummesta ja Syrjänummesta.

Aluekokonaisuuden pohjoispuoliskon muodostava Äyräsnummi on geologisesti ja maisemallisesti erittäin merkittävä harjualue. Alue käsittää suurehkon, selväpiirteiseksi kehittyneen sandurdeltan, reunamoreeniharjanteita ja –valleja, harjujakson ja reunamuodostuman liittymäkohdan, harjuhautoja, lukuisia harjukuoppia, sulamisvesiuomia sekä muinaisrantoja. Alue kohoaa 40 metriä viereisen Painion pinnan yläpuolelle. Keskiosassa on Jyrkkälammmin ainakin 50 metriä syvä harjuhauta, josta kaakkoon sijaitsee Likolammmin soistunut harjuhauta. Tasanneosan uomat ovat jopa puolitoista kilometriä pitkiä ja paikoin kaksi metriä syviä. Lajistoltaan ja luontotyypeiltään vaihteleva alue on myös biologisesti hyvin merkittävä.

Geologisesti ja maisemallisesti hyvin merkittävä Syrjänummi muodostaa aluekokonaisuuden eteläpuoliskon. Kolmannen Salpausselän reunamuodoston koilliseen jaksoon kuuluva alue käsittää yli kaksi kilometriä pitkän osan reunamuodostumaa, jolla on 30 metriä korkea reunaselänne. Lakikorkeus on yli 120 metriä merenpinnan yläpuolella. Koillispuoliskossa reunaselänne on laajentunut osin deltamaiseksi tai terassimaiseksi. Biologisestikin merkittävällä alueella on luonnon merkittäviä kauneusarvoja ja erikoisia luonnonesiintymiä.

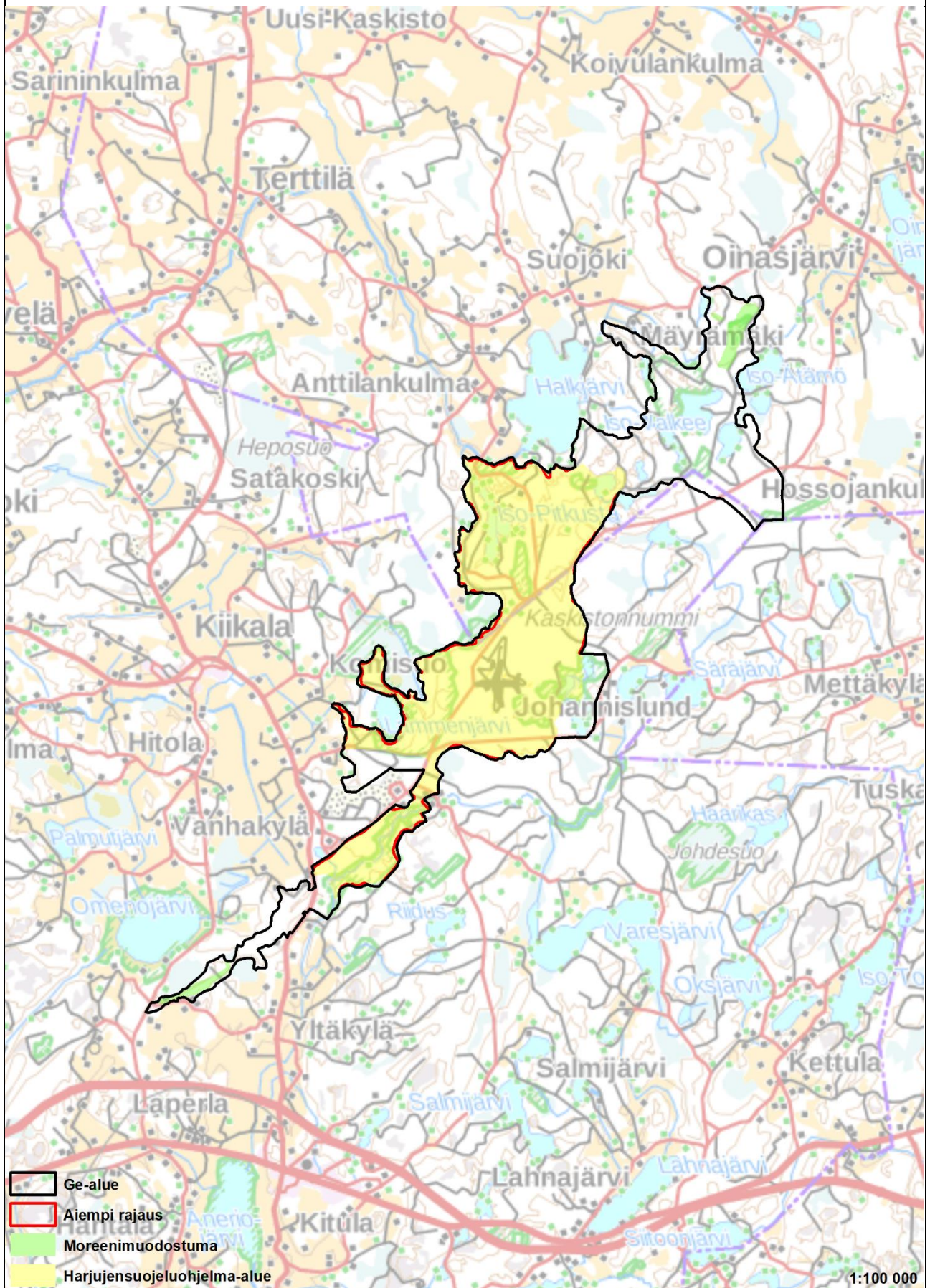
Aluerajauksista on tarkennettu kaavatyön havaintojen ja maastokäyntien perusteella.

Lähde [1] 96, 149-150 [4] 17-19 [8] 57, 38-39

KASKISTONNUMMI-HARJUMÄKI		Arvokas harjuauekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Salo, Somero	2684 ha	Muuttunut
Kaskistonnummi-Harjumäki on valtakunnallisesti arvokas harjuauekokonaisuus, josta valtaosa kuuluu harjajensuojeluohjelmaan. Hyvin laaja aluekokonaisuus kulkee Kolmatta Salpausselkää myöten Salon Omenojärven eteläpuolelta Härjänvatsan itäpuolen, Kiikalan lentokentän ja Halkjärven eteläpuolen kautta aina Someron Oinasjärven kylän lounaispuolelle Iso-Elätteen ja Iso-Ätämön välisellä alueella saakka. Harjuauekokonaisuuteen kuuluvat Isomäen, Isomäki-Nummenharjun, Hepokropan, Hyypärä-Kaskiston, Kaskistonnummen ja Kaskistonnummi-Murjumäen arvokkaat harjuaueet, sekä Isomäen ja Murjumäen arvokkaat moreenialueet. Aluekokonaisuuden eteläpään muodostaa Isomäen harjuaue. Geologisesti ja maisemallisesti merkittävä alue käsittää runsaan kilometrin pituisen, 100–250 metriä leveän ja 10–25 metriä korkean, hiukan kumpuilevan ja varsin jyrkkärinteisen reunaselänteen. Muodostuman korkein kohta on 100 metriä merenpinnan yläpuolella. Selänteen pinnalla on paikoin lohkareikkoja, kaakkoisrinteellä louhikkoa ja rinteiden keskiosassa mahdollisesti jonkin verran huuhtoutunut muinaisranta. Isomäki-Nummenharjun harjuaue sijaitsee kokonaisuuden eteläosassa. Kotosuon ja Ristinummen välissä sijaitseva alue on geologisesti hyvin merkittävä, sekä maisemallisesti ja biologisestikin merkittävä. Alue käsittää suurehkon reunaselänteen, johon liittyy Näkinkorven kohdalla proksimaaliharju. Selänne on 10–25 metriä korkea ja sen pinta on runsaan louhikkoinen. Alueella on joitakin lähteitä esimerkiksi Kotosuon koillisreunassa ja Nummenharjun kaakkoisivulla. Hepokropan sijaitsee aluekokonaisuuden keskiosassa. Härjänvatsan ympäristön maa-ainestenottotoiminnan vuoksi vain geologisesti ja maisemallisesti hyvin merkittävän alueen lounaisosa ei kuulu aluekokonaisuuteen. Alue käsittää reunamuodostumakokonaisuuden jyrkkine rinteineen, pienen harjanteen, reunakumpuja sekä harjukuoppa ja -uomamaastoa. Alue on korkeimmillaan 188 metriä merenpinnan yläpuolella, ja se on myös biologisesti merkittävä. Aluekokonaisuuden keskiosassa, Salon ja Someron rajan eteläpuolella sijaitsee Hyypärä-Kaskiston harjuaue. Ympäristöään selvästi hallitseva, geologisesti ja maisemallisesti erittäin merkittävä harjuaue käsittää suuria, jopa 60 metriä korkeita reunaselänteitä ja -kumpuja, reunamoreeniharjanteita, suurehkoja reunadeltoja sekä kapeampia reunatasanteita ja -terasseja. Itäreunalla on jyrkkiä rinteitä ja selänteitä. Harjajensuojeluohjelmaan kuuluva alue on myös biologisesti hyvin merkittävä. Alueella on monipuolisia luontotyyppisiä kuivista kangasmetsistä reheviin soistumiin, joista merkittävimpana Hyypärän luonnonsuojelualueen Kultalähde. Alue kohoaa 199 metriä merenpinnan yläpuolelle. Aluekokonaisuuden keskiosassa, Salon ja Someron välisen rajan pohjoispuolella sijaitsee harjajensuojeluohjelma-alueen pohjoisosan muodostava Kaskistonnummi. Geologisesti ja maisemallisesti erittäin merkittävä alue kohoaa ympäristöään hallitsevasti jopa 60 metrin korkeuteen. Se käsittää korkeita reunaselänteitä ja -kumpuja, reunamoreeniharjanteita, suurehkoja reunadeltoja, reunatasanteita ja -terasseja. Itäreunalla on jyrkkiä rinteitä ja terasseja, ja Kaskistonnummella kulkee myös jäätikköjoen kulutusoma. Biologisesti hyvin merkittävällä alueella on monipuolisesti erilaisia luontotyyppisiä. Kaskistonnummi-Murjumäki muodostaa aluekokonaisuuden pohjoisosan. Geologisesti erittäin merkittävä, edustava harjuaue käsittää suuria reunaselänteitä, -kumpuja, -tasanteita, -deltoja ja -terasseja, sekä harjuhautoja, -kuoppia ja -kumpuja. Alue sisältää runsaasti pienten järvien ja lampien vesimaisemaa ja liittyy paikoin myös kulttuurimaisemaan, ja onkin myös maisemallisesti ja biologisesti hyvin merkittävä. Korkeusero alueen länsipuolella olevan Halkjärven pinnasta keskiosan korkeimmille kummuille on noin 50 metriä. Biologisesti merkittävimpiä ovat itäosan lähteiköt ja pohjaveden tihkumispaikat. Isomäen arvokas moreenimuodostuma sijaitsee alueen eteläpäässä, Isomäen harjuaueella. Se on geologisesti ja maisemallisesti hyvin merkittävä reunamoreenimuodostuma. Sen muoto on hyvin kehittynyt, ja rinteet ovat jyrkät ja korkeat. Pintalohkareisuus on paikoin runsasta alueen lounaisrinteellä, ja joukossa on myös suuria lohkareita. Isomäki hahmottuu etenkin luoteispuolen Sikasuolta erittäin hyvin korkeana harjanteena, ja myös näkymät suuntaan laelta ovat edustavia. Murjumäen arvokas moreenimuodostuma sijaitsee aluekokonaisuuden pohjoispäässä Somerolla. Geologisesti hyvin merkittävä, maisemallisestikin merkittävä alue koostuu reunamoreenimuodostumasta ja sen länsipuolella Iso-Elätteen rannalla sijaitsevasta selkeästä, symmetrisestä ja jyrkkärinteisestä drumliinista. Reunamuodostuman päällä on runsaasti selänneäisiä kekoja, ja sen rinteet ovat hyvin jyrkät etenkin kaakkoispuolen osalta, ja niillä on lukuisia kuolleen jään kuoppia. Lohkareisuutta esiintyy molempien muodostumien pinnalla. Murjumäki sijaitsee 159 metriä merenpinnan yläpuolella, ja onkin Someron korkeimpia kohtia. Aluerajauksista on tarkennettu hieman vastaamaan harjajensuojeluohjelma-alueen rajauksia.			
Lähde	[1] 94, 96, 110-112, 147-148, 154 [4] 20-25 [8] 31-32, 38-40, 55, 57 [12] Liite 1/2; MOR-Y02-015, MOR-Y02-024		

KASKISTONNUMMI-HARJUMÄKI

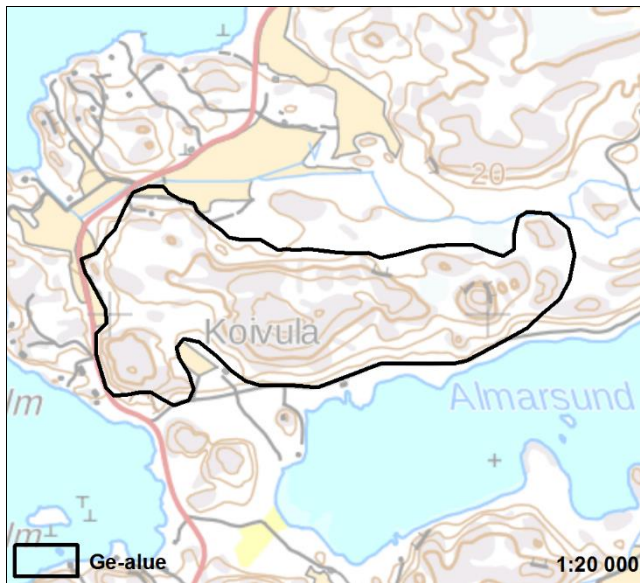

TURUNMAAN SEUTUKUNNAN GE-ALUEET (LÄNSIOSA)

TURUNMAAN SEUTUKUNNAN GE-ALUEET (ITÄOSA)

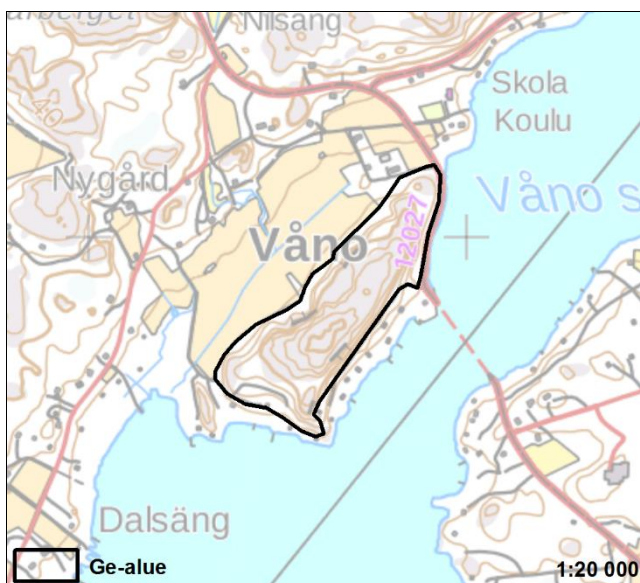

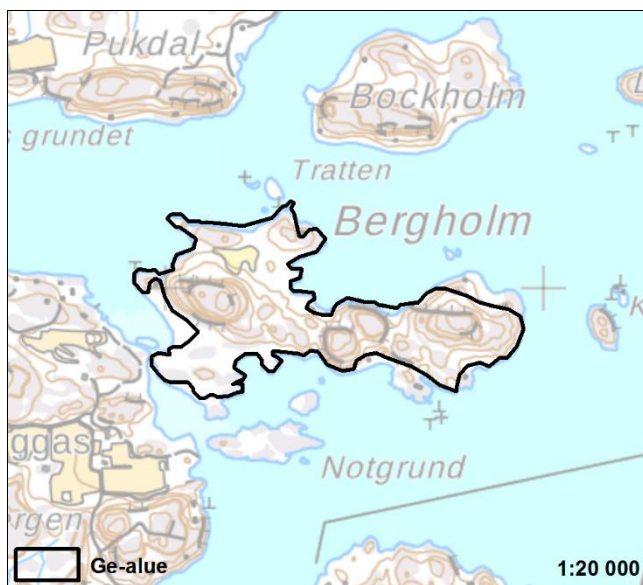
ALMARSUNDIN KALLIOALUE		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	44 ha	Ei muutosta
Almarsundin kallioalue on maakunnallisesti arvokas Paraisten Solmarissa. Kohtalaisen avoimella merenranta-alueella sijaitseva alue on maisemallisesti ja biologisesti merkittävä. Kallioalueen laelta avautuvat hyvät näkyvät ympäristöön, erityisesti eteläpuolisille merialueille. Myös alueen sisäiset maisemat ovat edustavia erityisesti lakiosan silokallioselänteiden ja eteläreunan lehtorinteen osalta. Lehtorinne on myös biologisesti alueen merkittävin osa.			
Lähde	[11] Liite 1/75-76, Liite 2/40		

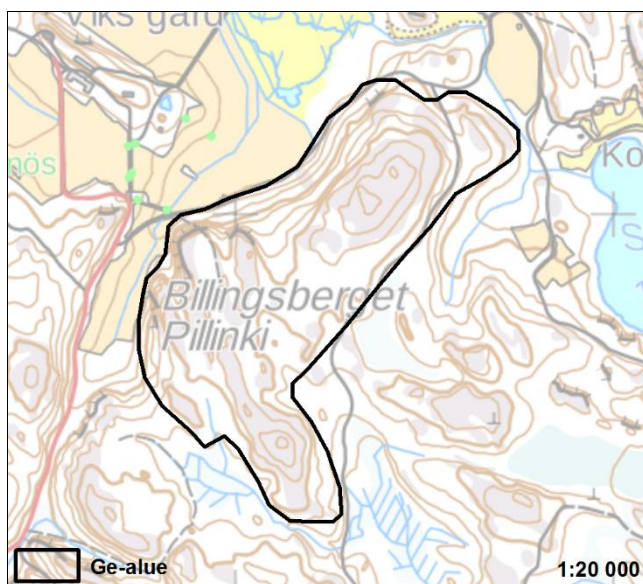
ANTNÄSBACKEN		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	10 ha	Ei muutosta
Antnäsbacken on maakunnallisesti merkittävä kallioalue Paraisten Stormälön kaakkoisosassa. Pienenhö ja jyrkänteinen kalliomäki on maisemallisesti hyvin merkittävä. Alue erottuu silmiinpistävästi ympäristöön, ja sen laelta avautuvat erinomaiset näköalat ympäristöön. Geologisesti arvosta kertovat erityisesti edustavat silokallioselänteet, kuten koillisosassa kohoavat kumpumaiset, viisto jyrkänteiset silokalliorinteet. Tavanomaista monipuolisempi kasvillisuus tekee alueesta myös biologisesti merkittävän.			
Lähde	[11] Liite 1/79-80, Liite 2/43		

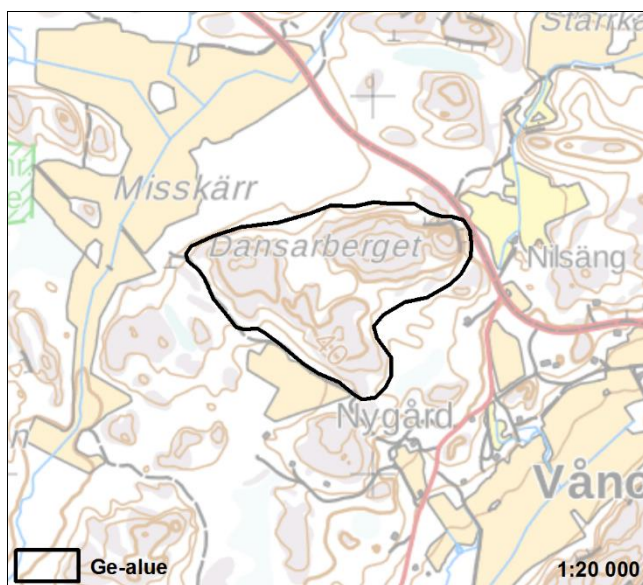
BAGNÄS		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	16 ha	Ei muutosta
Bagnäs on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Paraisilla, Stortervolandetin kaakkoisrannalla sijaitseva alue on niin geologisesti, maisemallisesti kuin biologisestikin merkittävä. Geologisesti merkittävin piirre on luoteisrinteen hiidenkirnu. Myös jyrkät silokalliorinteet ovat edustavia. Lähiympäristö on avoimen arkaa merenranta-alueita, johon kallioalue rajautuu selkeästi. Lakiosan näköalat kaakkoispuolen salmelle ja etelän merialueille ovat erinomaisia. Alueen kasvillisuus on kohtalaisen monipuolista ja edustavaa, paikoin harvinaistakin.			
Lähde	[11] Liite 1/75, Liite 2/40		

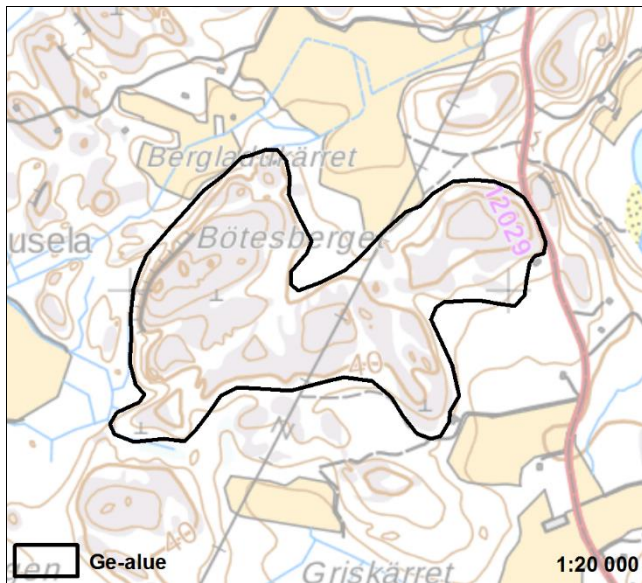
BERGHOLM		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Parainen	24 ha	Ei muutosta
Bergholm on valtakunnallisesti arvokas kallioalue. Se kattaa valtaosan Paraisten Sommarön itäpuolella sijaitsevasta jyrkkärinteisestä kalliosaaresta, jonka maisemalliset ja biologiset arvot ovat hyvin merkittäviä. Avokalliopinnat erottuvat merimaisemassa silmiinpistävästi ja kallioiset rinteet rajautuvat jyrkästi rantaviivaan. Näköalat lakiosasta ympäristöön ovat upeat. Keskimääräistä monipuolisemman lajiston biologista merkittävyyttä lisää uhanalaisen lajin esiintymä. Geologisesta merkittävyyttä tuovat alueen edustavat jyrkänne- ja silokalliomuodot.			
Lähde	[1] Liite 1/68-69, Liite 2/35		

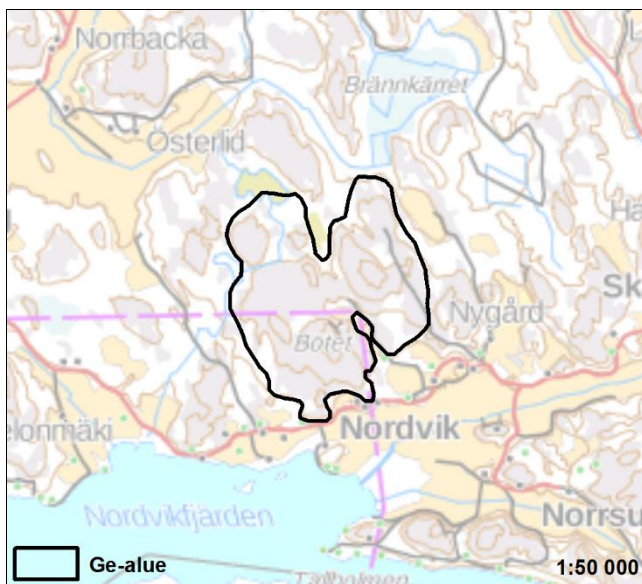
BILLINGSBERGET		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Kemiönsaari	52 ha	Ei muutosta
Billingsberget on maakunnallisesti arvokas kallioalue Kemiönsaaren kunnassa, Kemiön pohjoisosassa Kuupylyjärven länsipuolella. Alue on laaja, massiivinen ja jyrkänteinen kallioselännejakso, jonka maisemalliset arvot ovat hyvin merkittäviä. Pohjoisreunan paljaat jyrkännepinnat erottuvat hyvin ympäröivään maastoon, ja laelta avautuvat esteettömät näkymät erityisesti pohjoiseen. Geologisesti merkittävän alueen viistopintaisten silokalliojyrkänne- ja silokalliomuodot ovat erikoisia ja jylhiä. Jyrkänteet ovat upeita erityisesti pohjois- ja länsirinteillä. Tavallista monipuolisempi ja edustavampi kasvillisuus tekee alueesta myös biologisesti merkittävän.			
Lähde	[11] Liite 1/23-24, Liite 2/13		

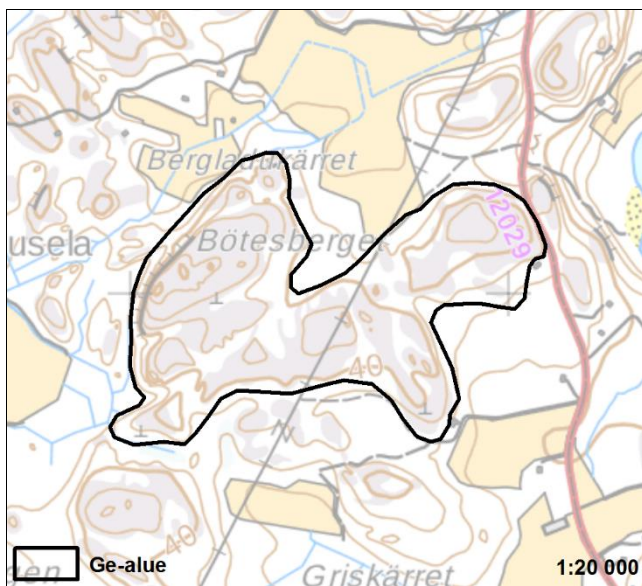
BÅLBERGET		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	22 ha	Ei muutosta
Bålberget on maakunnallisesti arvokas kallioalue Paraisilla, Stortervolandetin kaakkoisosassa. Alue on geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä. Jyrkänteisen kallioselännejakson lakiosista avautuu paikoin esteettömät näkymät saaristomerimaisemaan. Lakiosassa on myös edustavia, laakean tasaisia silokallioita. Lajisto on moni-ilmeinen. Lakiosa on paikallisesti suosittu näköalapaikka ja retkeilykohde.			
Lähde	[11] Liite 1/77, Liite 2/41		

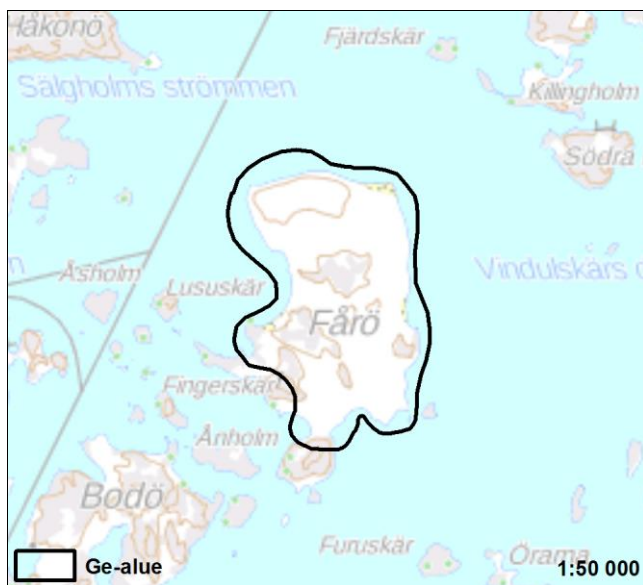
BÖTESBERGET		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	49 ha	Ei muutosta
Bötessbergerget on Paraisten Stortervolandetin pohjoisosassa sijaitseva maakunnallisesti arvokas kallioalue. Alue on biologisesti hyvin merkittävä, mikä osittain perustuu Paraisten kalkkitehtaalta tulevan kalkkipölyn vaikutukseen. Alueella on lehtokorpi- ja rämesoistumia, sekä rehevyyttä ilmaisevia lajeja, esimerkiksi vaateliaita sammalia. Maisemallisesti alue on merkittävä, ja sen hyvät näköalapaikat ovatkin tehneet siitä suosittua ulkoilukohteen. Geologisestikin alue on merkittävä, edustavimpana osanaan luoteisreunan massiivinen jyrkänne irronneine kalliolohkoineen. Kaakkoisrinteellä on myös muinaisrantoja.			
Lähde	[11] Liite 1/81, Liite 2/43		

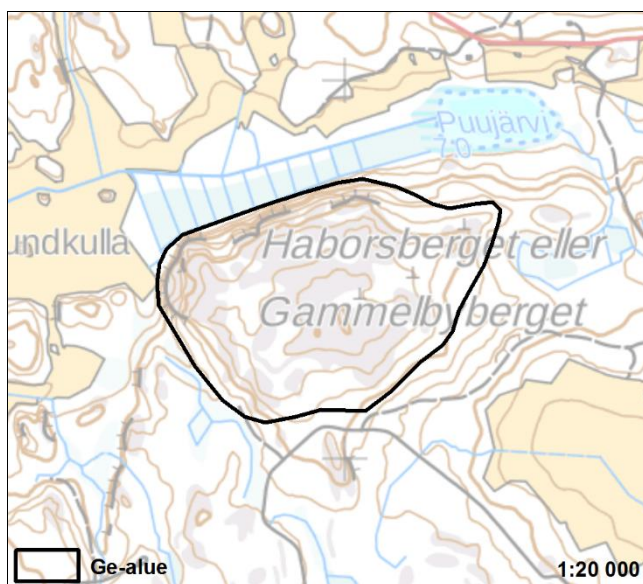
BÖTET (KEMIÖNSAARI)		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Kemiönsaari	140 ha	Ei muutosta
Bötet Kemiönsaaren kunnassa Kemiön länsipuolella on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Laajaa, maisemallisesti hyvin merkittävää ja geologisesti merkittävää aluetta luonnehtivat kumpuilevat pienet selänteet ja kapeat suonotkelmat. Alueen merkittävin osa sekä maisemallisesti että geologisesti on kalliomäki Bötet. Se erottuu avokallioisine lakiosineen ja rinteineen kauas alueen eteläpuolelle. Sisäiset maisemat ovat vaihtelevan topografian, avarien kallioselänteiden ja Bötetin erikoisen jyrkännemaisemien ansiosta hyvin edustavia. Bötetin länsireunan jyrkänneet ovat alueen geologisesti merkittävin osa. Rakoilun lohkomien pystyseiniämyiden tyvellä on suurilohkareista louhikkoa.			
Lähde	[11] Liite 1/14-15, Liite 2/8		

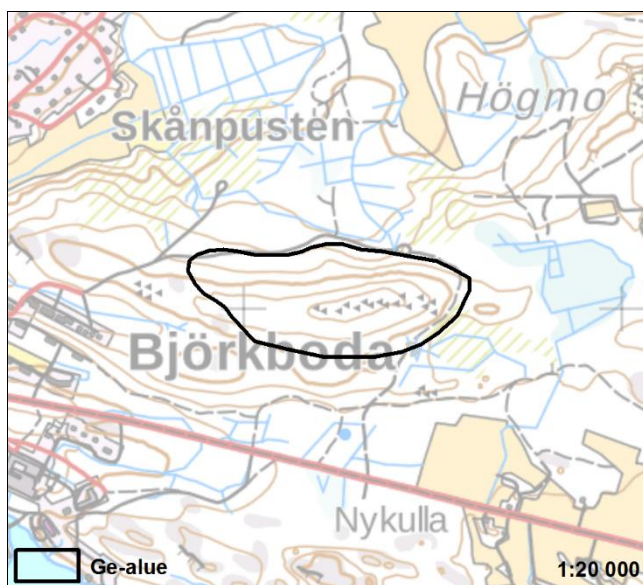
BÖTET (PARAINEN)		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	63 ha	Ei muutosta
Bötet on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Se sijaitsee Paraisilla, Högsarin lounaisosassa. Maisemallisesti hyvin merkittävä alue sijaitsee saaristosen merenlahden tuntumassa. Lakiosista avautuu hyvin edustavia näköaloja saaristomaisemaan. Hyvin edustavat silokalliomuodot ja huipun erikoiset jäätikön hiomat kalliomuodot tekevät alueesta geologisesti merkittävän. Biologisestikin alue on merkittävä karuine, merellisine ja iäkkäine männiköineen.			
Lähde	[11] Liite 1/65, Liite 2/33		

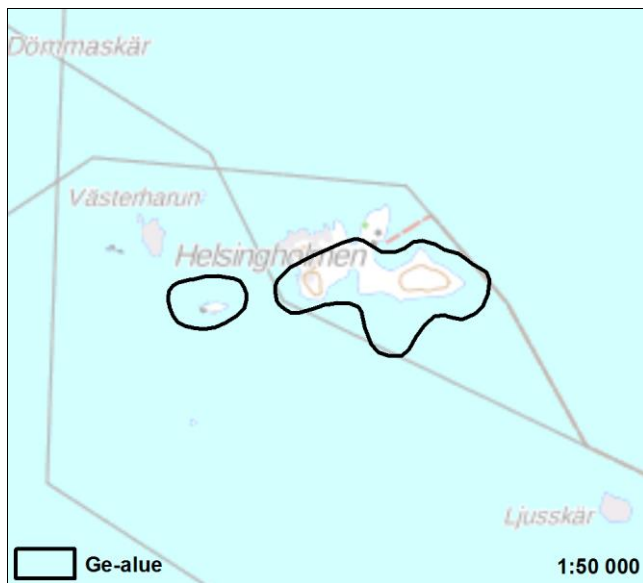
FÄRÖ		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Parainen	194 ha	Ei muutosta
Fårö on valtakunnallisesti arvokas harjualue. Nötöstä etelään sijaitsevan Fårön saaren harjualue kuuluu kansainvälisesti arvokkaaseen saaristoluonnon suojelualuekokonaisuuteen ja Kolmannen Salpausselän reanamuodostumavyöhykkeeseen. Se on geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti erittäin merkittävä harjualue. Saaren pääosan muodostaa loivamuotoinen, tasaantunut, alunperin deltamainen harjulaajentuma. Alueella on monipuolisia muinaisrantoja ja tasanteita, sora- ja hiekkavalleja, särkkämuotoja sekä nuoria rantavalleja. Rantavyöhykkeellä on Saaristomerellä harvinaisia dyynejä.			
Lähde	[1] 95, 132-133		

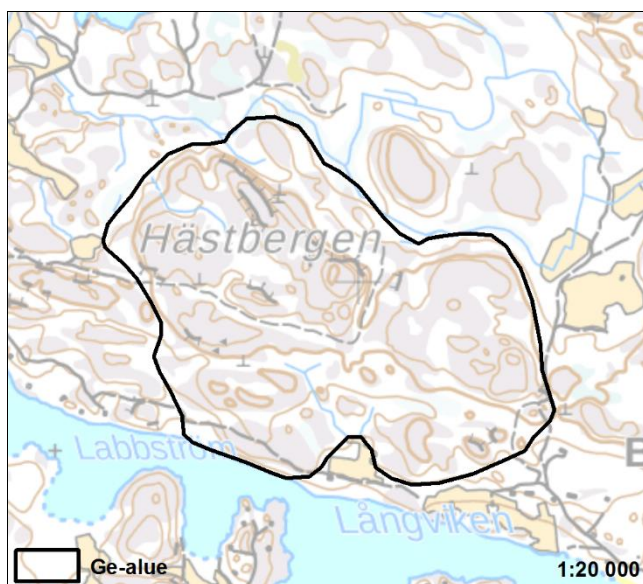
HABORSBERGET		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Kemiönsaari	41 ha	Ei muutosta
Haborsberget on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Se sijaitsee Kemiön länsiosassa, Puujärven lounaispuolella. Maisemallisesti hyvin merkittävä kallioalue kohoo pohjoisreunastaan jyrkänteisenä, ja erottuu hyvin pohjoispuolen pelloille. Laelta avautuvat hyvät näköalat pohjois- ja luoteissuunnan viljelysmaiden kirjomaan metsämaastoon. Sisäistä maisemaa luonnehtivat lakiosan tasaiset avokalliomaisemat ja luoteisosan jyrkännemaisemat. Luoteisreunalla on massiivinen 20-30 metriä korkea pystyjyrkkä, ja lakiosassa selänteiden muodostamissa matalissa painanteissa pieniä, hyvin pyörityneitä rantakivikoita. Alue onkin myös geologisesti merkittävä.			
Lähde	[11] Liite 1/20-21, Liite 2/12		

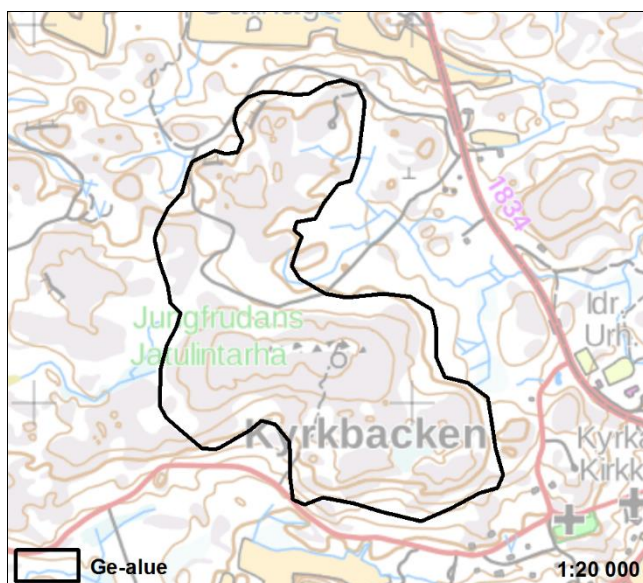
HALLONFALLET		Arvokas moreenialue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Kemiönsaari	16 ha	Ei muutosta
Hallonfallet on valtakunnallisesti arvokas moreenialue. Kemiön Björkbodassa sijaitseva alue koostuu noin 700 metriä pitkästä ja 300 metriä leveästä lähes itä-länsisuuntaisesta reunamoreeniselänteestä, joka kuuluu Kolmanteen Salpausselkään. Melko tasaisessa lakiosassa on runsasta pintalohkareisuutta ja etelärinteellä rantakivikkoja. Moreenimuodostuma näkyy hyvin alueen eteläpuolella kulkevalle tielle. Alueella on hyvin merkittäviä geologisia ja merkittäviä maisemallisia arvoja.			
Lähde	[12] Liite 1/2; MOR-Y02-037		

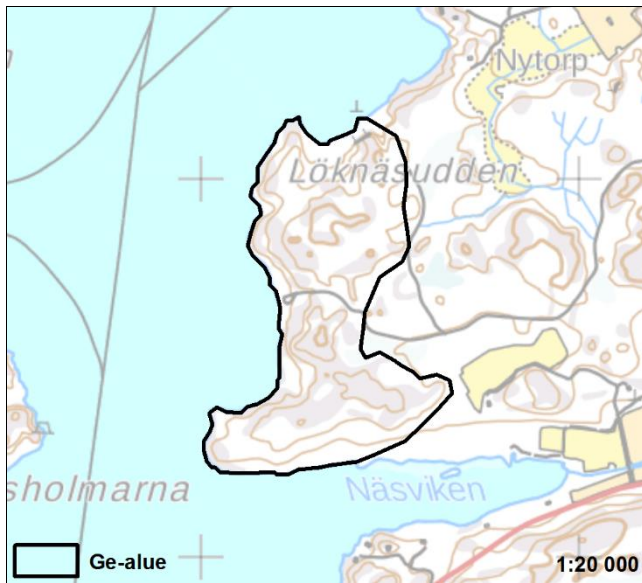
HÄLSINGHOLMEN		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Kemiönsaari	78 ha	Ei muutosta
Hälsingholmen on maakunnallisesti arvokas harjualue pääosin samannimisellä saarella Dragsfjärdin länsipuolella. Kolmannen Salpausselän reunamuodoston lounaiseen jaksoon kuuluva maisemallisesti erittäin merkittävä alue käsittää Hälsingholmenin saaren eteläosan, sekä siitä länteen sijaitsevan Söderharunin saaren. Alueeseen kuuluu noin 15 metriä korkea osaksi kumpumainen ja rantavoimien muotoilema reunaselänne, reunakumpu, ja kaksi erillistä reunaharjannetta. Selänteen molemmiin puolin on rantavalleja ja allekkaisia terasseja, sekä hiekkarantoja ja niihin liittyviä särkkämuotoja. Hälsingholmen on geologisesti hyvin merkittävä ja biologisesti merkittävä.			
Lähde	[1] 94, 102		

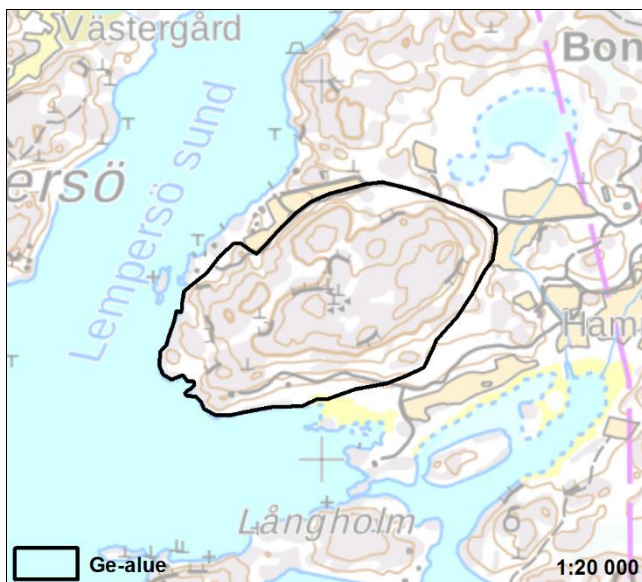
HÄSTBERGEN		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	76 ha	Ei muutosta
Hästbergen on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Se sijaitsee Korppoossa, Långvikenin pohjoispuolella. Geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä alue on laaja ja matala. Maisemallisesti arvokkaita ovat erityisesti sisäiset maisemat. Pohjoisosan silokalliot ja jyrkänteet ovat melko erikoisia. Eteläosassa näkyvät jäätikön uurre-suunnat hyvin. Kasvillisuus on tavallista monipuolisempaa, ja aluetta elävöittävät pienet suolaihut. Hästbergenillä on arvoa myös paikallisena retkeilyalueena.			
Lähde	[11] Liite 1/38-39, Liite 2/22		

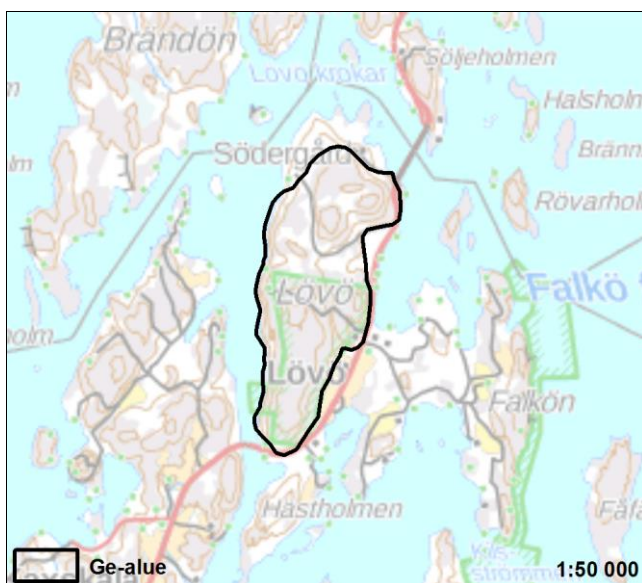
JATULINTARHA		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Kemiönsaari	59 ha	Ei muutosta
Jatulintarha on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Kemiössä, Västanfjärdin kirkonkylän luoteispuolella sijaitseva alue on geologisesti hyvin merkittävä. Sen keskiosan laella on hyvin edustava kivikkoinen muinaisranta. Lakiosissa on tasaisia, melko pienialaisia silokallioita. Rapautumispinnalla on nähtävissä kookkaita harjanteita tiheinä kasaumina. Korkeimmalla laella on muinainen kivistä tehty kehä, Jatulintarha.			
Lähde	[11] Liite 1/163, Liite 2/85		

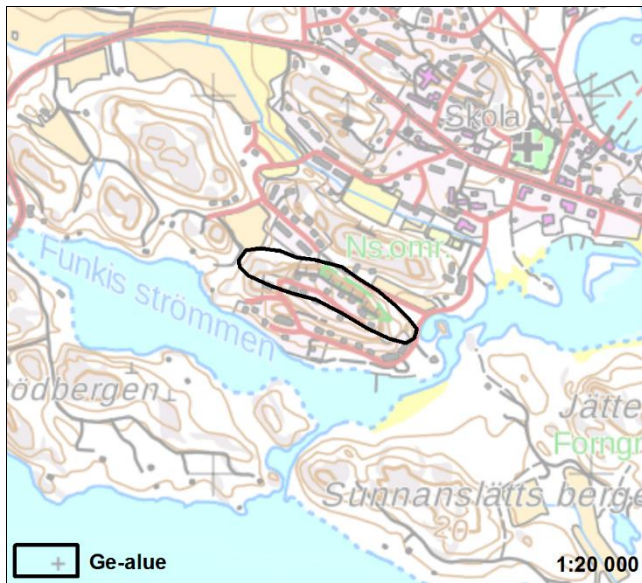
KAPELLUDDEN		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	34 ha	Ei muutosta
Kapelludden on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Paraisten Solmarissa sijaitseva alue on geologisesti hyvin merkittävä ja maisemallisestikin merkittävä. Länsireunan avoimet ja paljaat rantakalliot erottuvat hyvin merelle, ja laelta avautuvatkin edustavat saaristomerimaisemat. Geologisesti alue on hyvin monimuotoinen, ja se sopii hyvin geologiseksi ekskursiokohteeksi. Kumpuilevilla silokallioilla näkyvät selvästi jäätikön uurren suunnat, ja länsiosan rinteillä on rakoilun synnyttämiä porrasmaisia jyrkänepintoja.			
Lähde	[11] Liite 1/74, Liite 2/39		

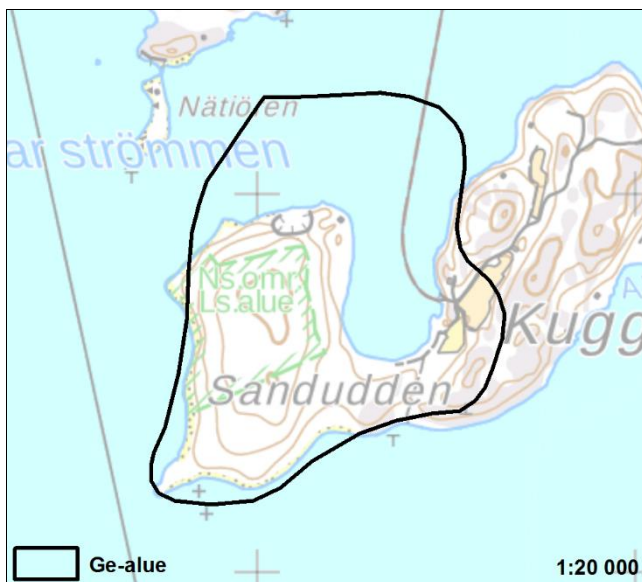
KASABERGET		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	36 ha	Ei muutosta
Kasaberget on maakunnallisesti arvokas kallioalue Paraisten kunnan Korppoon lounaisosassa. Lempersö sundin itärannalla sijaitseva alue on geologisesti, biologisesti ja maisemallisesti merkittävä. Etelä- ja lounaisreunan paljaat rantakalliot erottuvat hyvin ympäristöön, ja niiden laelta avautuvatkin hyvät ja avarat saaristomerimaisemat. Alueella on edustavia silokallioita ja pirunpeltoja, joiden myötä alueen sisäiset maisemat ovat mielenkiintoiset ja erikoiset. Lakiosien karu kallioluonto on edustavaa.			
Lähde	[11] Liite 1/37, Liite 2/21		

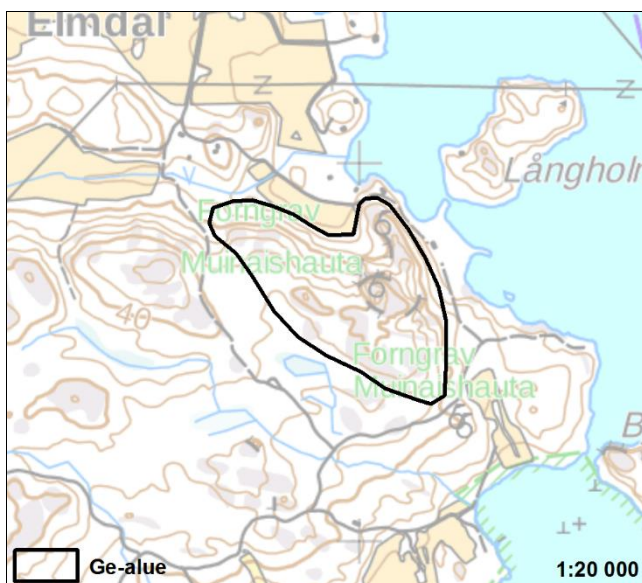
KASBERGET		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Kemiönsaari	116 ha	Ei muutosta
Kasberget on valtakunnallisesti arvokas kallioalue. Se sijaitsee Kemiönsaaren kunnassa Lövon saarella. Alue on maisemallisesti hyvin merkittävä ja geologisesti merkittävä, ja sitä luonnehtivat voimakkaasti kumpuilevat silokallioselänteet. Lakiosista ja rinteiltä avautuvat erinomaiset saaristomerimaisemat, ja alue onkin paikallinen näköalapaikka, lintujen muuton tarkkailupaikka ja retkeilykohde. Korkeimman huipun eteläpuolella on porrasmainen rinne tyvilouhikkoineen. Biologisesti alue on merkittävä monipuolisine luontotyypeineen.			
Lähde	[11] Liite 1/4, Liite 2/4		

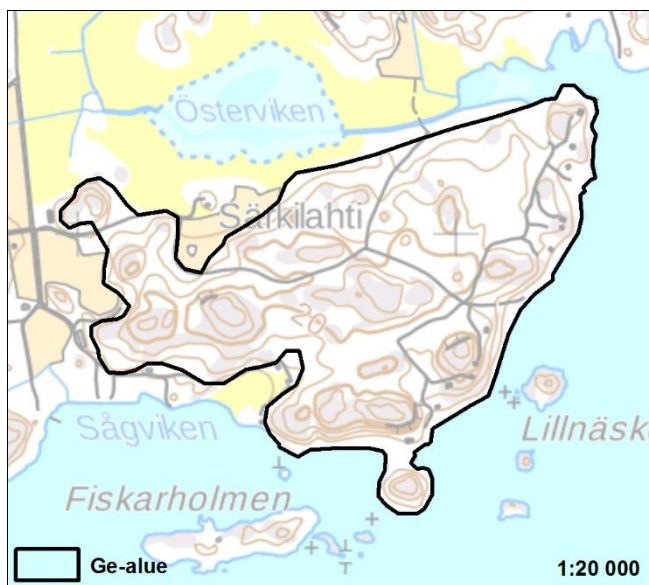
KLOCKARBERGEN		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	5 ha	Ei muutosta
Klockarbergen on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Geologisesti ja maisemallisesti merkittävä alue sijaitsee Paraisten kunnassa, Nauvon keskustaajaman lounaispuolella omakotitaloalueella. Eritoten jyrkänteisen kallioselänteen pohjoisseinämä on komea edustan kalliopaaseineen ja louhikkoineen, ja näköalat sen päältä ovat hyvät. Biologisesti alue on hyvin merkittävä, tärkeimpänä samainen pohjoisseinämä, jolla ja jonka edustalla esiintyy edustavaa, harvinaista ja osin uhanalaistakin kasvillisuutta.			
Lähde	[11] Liite 1/65-66, Liite 2/34		

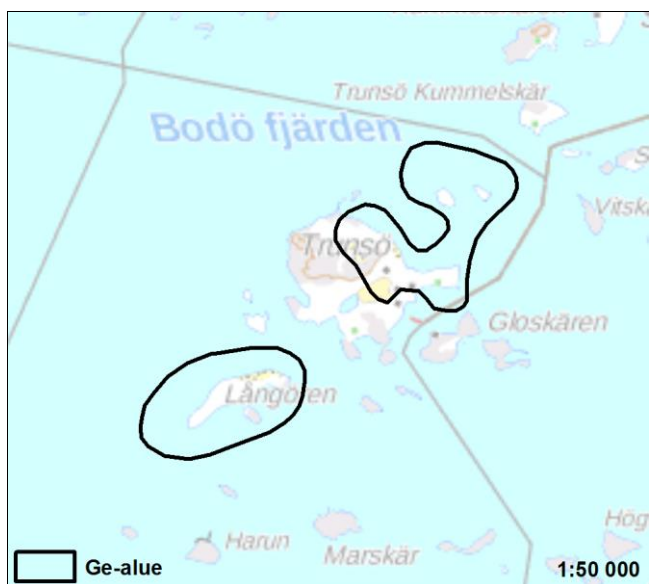
KUGGÖN SANDUDD		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	71 ha	Ei muutosta
Kuggön Sandudd on maakunnallisesti arvokas harjualue. Paraisten kunnan Kuggön saaren länsiosan käsittävä harjualue on saariston vesimaiseman selvästi erottuva, maisemallisesti ja geologisesti hyvin merkittävä elementti. Biologisesti alue on merkittävä. Jokseenkin pohjois-eteläsuuntaiseen harjuksoon kuuluva alue käsittää muutoin kallioisen saaren harjuniemien, joka on noin 800 metriä pitkä, 350 metriä leveä ja korkeimmillaan 20 metriä merenpinnan yläpuolella. Harjualueella sijaitsee muun muassa rantavalleja muodostuman laella, sekä luoteis- ja länsirinteillä kulutustörmä ja osaksi kivikkoinen terassi. Muodostuma liittyy saaren itäosan kallioperäkohoumiin vetokannaksella.			
Lähde	[1] 95, 140		

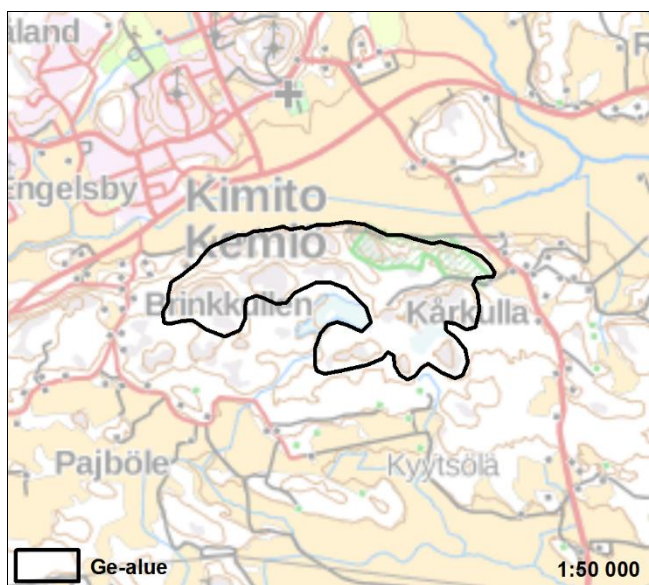
KUMMELBERGET		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Kemiönsaari	20 ha	Ei muutosta
Kummelberget on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä alue sijaitsee Kemiönsaaren itäosassa, Sandvikenin pohjoispuolella. Lakiosistaan voimakkaasti kumpuileva kallioalue erottuu maastostaan ympäristöään korkeampana, ja sen lakiosasta avautuvat näkymät merensalmelle. Alueen keskiosaa hallitsee jyrkänteinen kallioharjanne. Koillisosan laella on rantakivikkoja, jossa on pronssikautisia muinaishautoja. Jyrkänteillä esiintyy niille tyypillistä lajistoa. Kummelberget on myös vanha vartiotalivuori.			
Lähde	[11] Liite 1/22, Liite 2/13		

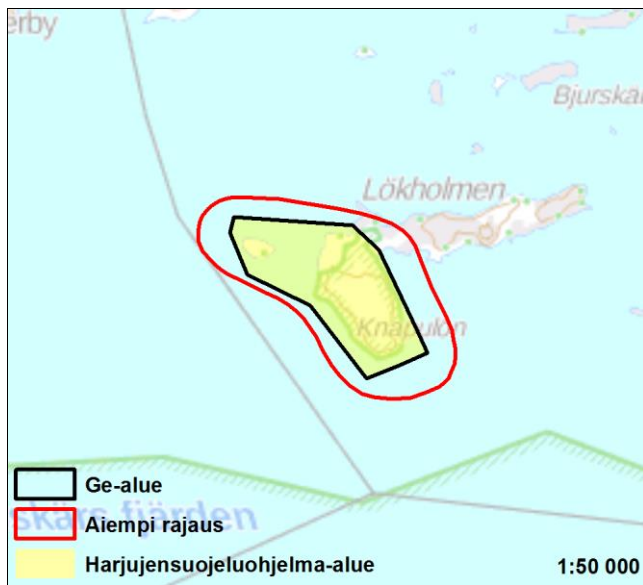
LILLNÄSET-ORMBERGEN		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Parainen	76 ha	Ei muutosta
Lillnäset-Ornbergen on valtakunnallisesti arvokas kallioalue. Se sijaitsee Attun saaren kaakkoiskulmassa Paraisilla. Laajalti suoraan merenrantaan rajautuva alue on biologisesti hyvin merkittävä. Eliölajisto on hyvin monipuolista, ja sisältää harvinaisia ja uhanalaisiakin lajeja. Esimerkiksi kaakkoisyrkänne ja sen alapuolinen lehto sekä lounaisrinteen kulttuurivaikutteiset niityt ja kedot ovat biologisesti kiinnostavia kohteita. Geologisesti ja maisemallisestikin merkittävä alue erottuu läheisille merialueille. Sisäiset maisemat ovat niin ikään edustavia. Eteläosan Ornbergenin louhikkoinen kaakkoisrinne on geologisesti kiinnostava.			
Lähde	[11] Liite 1/73-74, Liite 2/39		

LÅNGÖREN-TRUNSÖ		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	128 ha	Ei muutosta
Långören-Trunsö on maakunnallisesti arvokas harjualue. Se sijaitsee lounaisella Saaristomerellä, ja käsittää Långörenin saaren kokonaisuudessaan, sekä Trunsön saaren itäpuolen. Ulkosaariston ja osittain avomeren vesimaisemaan ja Trunsön kulttuurimaisemaan liittyvä harjualue on maisemallisesti, geologisesti ja biologisesti hyvin merkittävä. Alue kuuluu Kolmannen Salpausselän reunamuodoston lounaisimpaan osaan. Korkeimmilta kohdiltaan muodostumat ovat noin 8 metriä merenpinnan yläpuolella. Sen rinteillä on runsaasti kivi- ja soravalleja, korkeimmassa osassa terassimainen tasanne, ja se on pinnaltaan monin paikoin lohkarainen. Trunsön itäisen niemen koilliskärjestä jatkuu osittain vedenalainen särkkä Norrarnan matalien reunakumpujen ryhmään. Alueella on reunaselänteitä, -kumpuja ja -harjanteita, sekä nuoria rantavalleja.			
Lähde	[1] 95, 132		

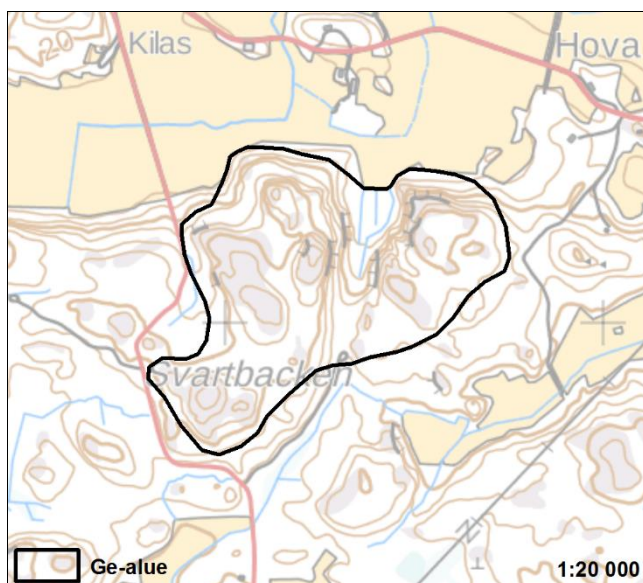
LÄNSMANSBERGEN		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Kemiönsaari	130 ha	Ei muutosta
Länsmansbergen on maakunnallisesti arvokas kallioalue Kemiönsaarella, Kemiön kirkonkylän eteläpuolella. Se on geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä. Laaja ja pitkänomainen kallioylänpöytä erottuu jyrkänteisenä kohoavan pohjoisreunan osalta ympäristöstään hallitsevana maisemaelementtinä. Vastaavasti maisemat lakiosista pohjoiseen näköalat ovat edustavia. Lakiosien notkelmat ja jyrkänteiset selänteet kumpuilevat voimakkaasti korkeuserojen ollessa 10-20 metriä. Pohjoisreunan jäätikön hiomat jyrkänteet ovat edustavia. Biologisesti alue on monipuolinen, esimerkiksi jyrkänteiden alla on pähkinäpensaslehtoa. Pohjoisosan korkeimman selänteen laella on kaksi muinaishautaa.			
Lähde	[11] Liite 1/21, Liite 2/12		

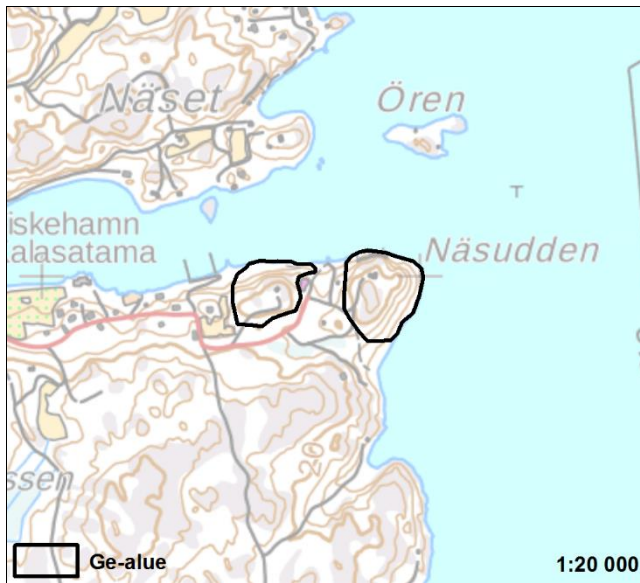
LÖKHÖLMEN-KNAPPELÖN		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Parainen	71 ha	Muuttunut
Lökhölmens-Knappelön on harjensuojeluohjelmaan kuuluva valtakunnallisesti arvokas harjualue Paraisten kunnan eteläosassa. Maisemallisesti hyvin merkittävä harjualue liittyy hallitsevana elementtinä saariston vesimaisemaan. Jokseenkin pohjois-eteläsuuntaiseen harjuksoon kuuluva alue käsittää Lökhölmensin länsiosassa sijaitsevan korkeimmillaan 18 metriä merenpinnan yläpuolella olevan epäsymmetrisen selänteen, sekä Lökhölmensistä luoteeseen sijaitsevan Lilla Knappelön kumpumaisen selänteen. Suuremman muodostuman yhdistää Lökhölmensin itäosan kallioperäkohoumiin vetokannas. Harjualueella on muun muassa nuoria rantavalleja, hiekkarantoja ja särkkämuotoja. Alue on geologisesti ja biologisesti merkittävä. Aluerajaus on tarkennettu harjensuojeluohjelma-alueen mukaiseksi.			
Lähde	[1] 95, 139-140		

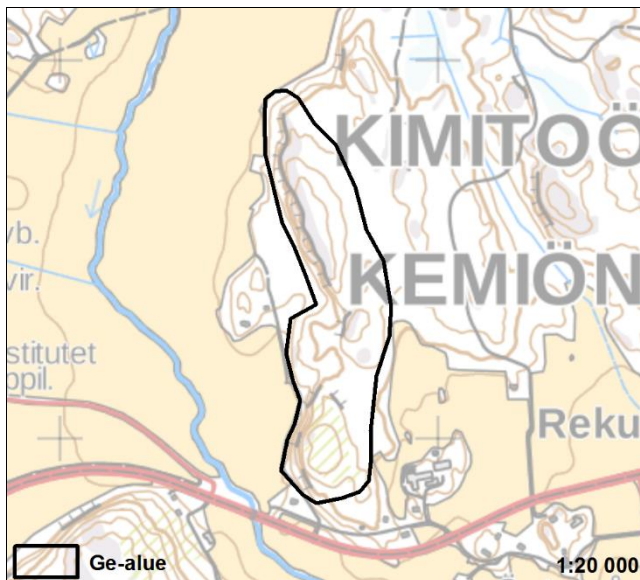
LÖKVIKSBERGET		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	28 ha	Ei muutosta
Paraisilla, Vattkastin saaren länsiosassa sijaitseva maakunnallisesti arvokas Lökviksbergetin kallioalue on geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä. Pieneltä jyrkänteiseltä kalliomäeltä avautuvat esteettömät saaristomerinäkyvät kaikkiin suuntiin. Kalliopinnat erottuvat länsipuolelle varsin edustavasti, kuin myös lounaisreunan säännöllisesti lohkoutunut jyrkänne. Laella on tasaisia silokallioita ja rinteillä pieniä lohkarikkoja. Biologisesti edustavia ovat esimerkiksi lakiosien karut kalliometsät ja kosteiden painanteiden rämesoistumat.			
Lähde	[11] Liite 1/38, Liite 2/21		

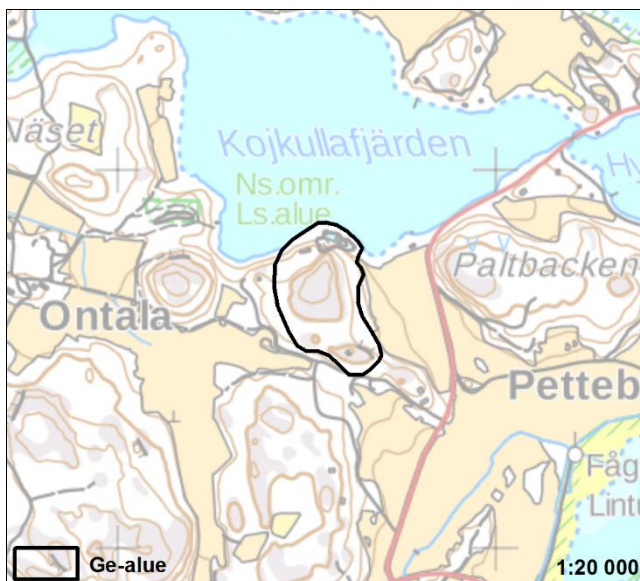
MALMGÅRDARNA		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Kemiönsaari	44 ha	Ei muutosta
Kemiönsaaren itäosassa sijaitseva Malmgårdarna on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Voimakkaasti kumpuileva kallioselännejakso on maisemallisesti ja geologisesti merkittävä. Pohjoisreunan paljaat ja jyrkänteiset silokalliorinteet erottuvat puuston seasta, ja laelta avautuu edustavia näköaloja. Sisäiset maisemat ovat vaihtelevan topografian myötä tavanomaista erikoisempia. Alueen muodostavan kahden selänteen väliin jää pohjoisosassa solamainen syvä notkelma. Biologisestikin merkittävän alueen lajisto on tavanomaista monipuolisempaa.			
Lähde	[11] Liite 1/23, Liite 2/13		

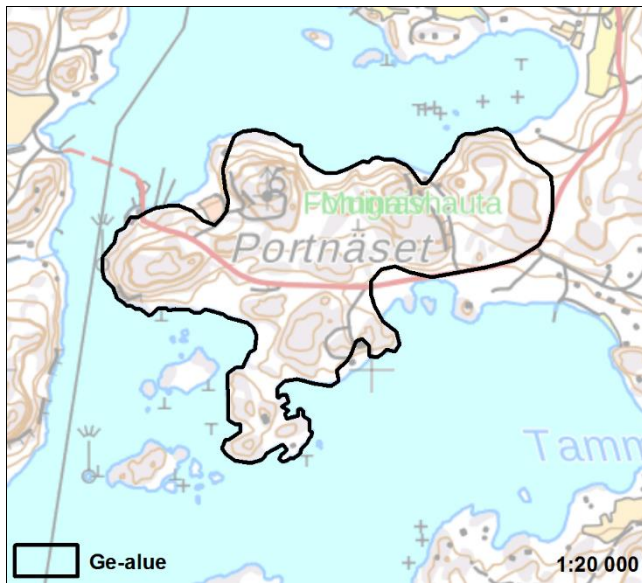
NÄSUDDEN		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Kemiönsaari	7 ha	Ei muutosta
Näsudden on valtakunnallisesti arvokas kallioalue. Se sijaitsee Kemiönsaaren kaakkoisosassa, Sundvikenin etelärannalla. Kahdesta erillisesti pienestä selänteestä koostuva alue on biologisesti hyvin merkittävä. Erityisesti koillisreunan rantajyrkkäne lähiympäristöineen on merkittävä ja harvinainen elinympäristö vaateliaine ja uhanalaisine kalkkilajistoineen. Maisemallisesti ja geologisesti merkittävän alueen itäisemmältä selänteeltä avautuu komeita merenlahtimaisemia.			
Lähde	[11] Liite 1/163-164, Liite 2/86		

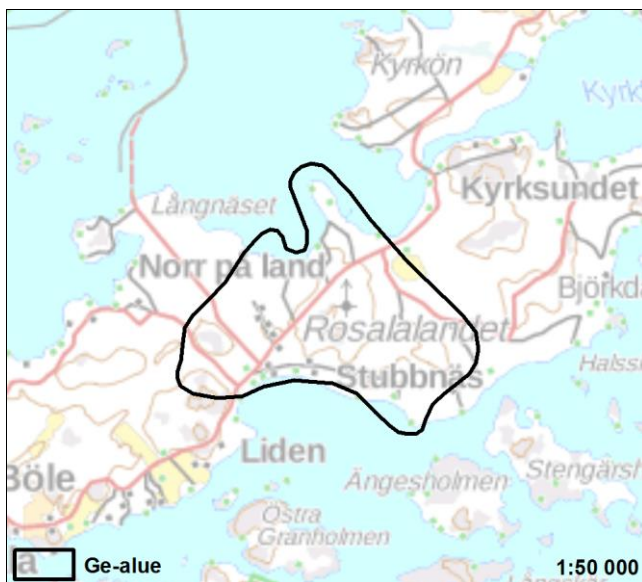
OXHAGABERGEN-STORÄNGSBERGEN		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Kemiönsaari	22 ha	Ei muutosta
Oxhagabergen-Storängsbergen on valtakunnallisesti arvokas kallioalue Kemiönsaarella, Kemiön kirkonkylän itäpuolella. Maisemallisesti merkittävä jyrkkäranteinen kallioselännejakso kohoaa peltoaukean laidalla. Alue hahmottuu länsipuolelta selvästi jo kaukaa, ja laelta avautuvat vastaavasti komeat näköalat kirkonkylälle saakka. Geologisesti niin ikään merkittävän alueen länsijyrkkäne on kuutiorakoilun lohkomia ja paikoin jylhän louhikkoinen. Myös ylikaltevia jyrkänepintoja esiintyy. Lakiosissa on laaja-alaisia pyöreäselkäisiä silokalliopintoja. Lajisto on monipuolista ja paikoin esiintyy vaateliaampaakin lajistoa, ja alue onkin myös biologisesti merkittävä.			
Lähde	[11] Liite 1/19-20, Liite 2/11		

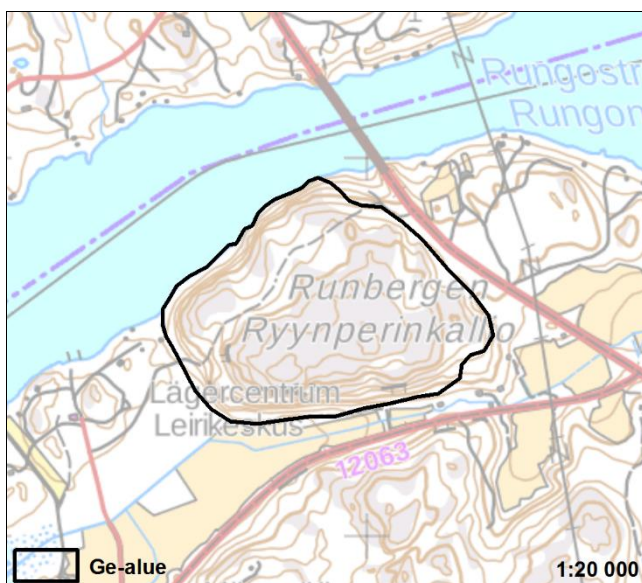
PETTEBYN KALKKILOUHOKSET-KALKUDDEN		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	8 ha	Ei muutosta
Maakunnallisesti arvokas kallioalue Pettebyn kalkkilouhokset-Kalkudden kohoaa Kojkullafjärdenin etelärannalla Paraisilla. Biologisesti hyvin merkittävän alueen biologisesti kiinnostavin osa on pohjoisosan kalkkilouhoksen ympäristö, jolla kasvaa monipuolista lajistoa, joka on vaateliasta, harvinaista ja osin uhanalaistakin. Louhos on myös historiallisesti merkittävä: kalkin louhinta lienee alkanut jo ennen 1740-lukua ja päättynyt satakunta vuotta sitten. Maisemallisesti ja geologisesti merkittävä alue, jonka lakiosista maisemat ovat luonnontilaisen edustavia. Louhoksen massiiviset seinämät ovat jylhän komeita.			
Lähde	[11] Liite 1/80, Liite 2/86		

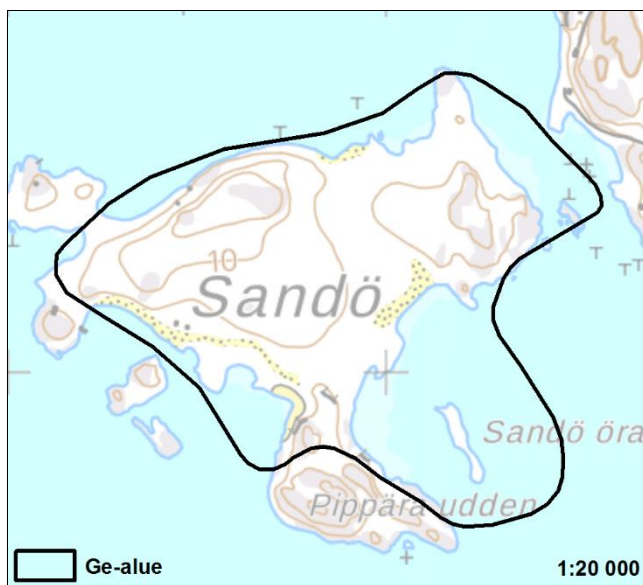
PORTNÅSET		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	48 ha	Ei muutosta
Geologisesti hyvin merkittävä Portnåset kattaa kallioisen niemen Paraisilla, Jermon lounaisosassa. Maisemallisestikin merkittävä alue sijaitsee avoimen aralla merenranta-alueella. Länsiosan rantakalliot erottuvat hyvin ympäröiville vesistöalueille, ja laelta ja rantakallioilta on vastaavasti edustavat merimaisemanäköalat. Alueella on tieteellisesti kiinnostavia kivilajien poimutuskuvia. Koillisreunan jyrkänne on komea ja sisäiset maisemat edustavia.			
Lähde	[11] Liite 1/76-77, Liite 2/41		

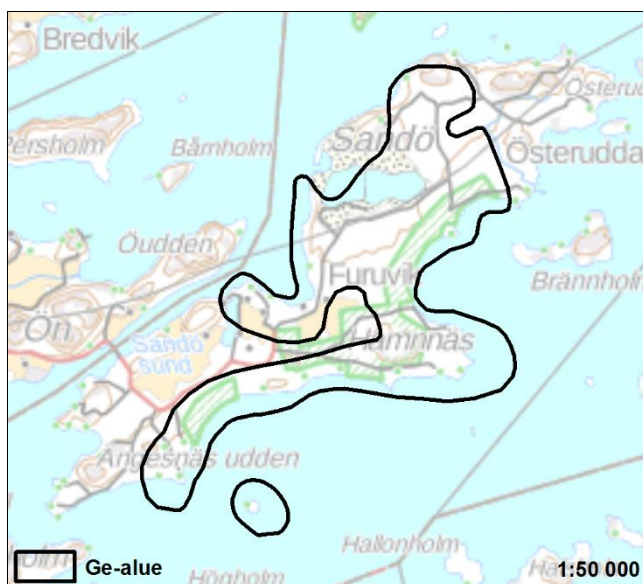
ROSALA, MON		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Kemiönsaari	188 ha	Ei muutosta
Rosala, Mon on maakunnallisesti arvokas harjualue. Se sijaitsee Rosalalandetilla, Kemiönsaaren kunnan eteläisessä osassa. Toisen Salpausselän reunamuodoston lounaisimpaan osaan kuuluva geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti hyvin merkittävä harjualue käsittää rantavomien tasoitteleman reunalaajentuman ja osan matalaa, tasaantunutta reunaselännettä. Muodostuman korkein kohta on kerrostunut kallioeräkohoumien päälle. Eteläsvun kaarevan hiekkarannan taustalla on useita rantavalleja, ja korkeammalla muinaisrantoja. Myös pohjoisvulla on hiekkaranta.			
Lähde	[1] 94, 101		

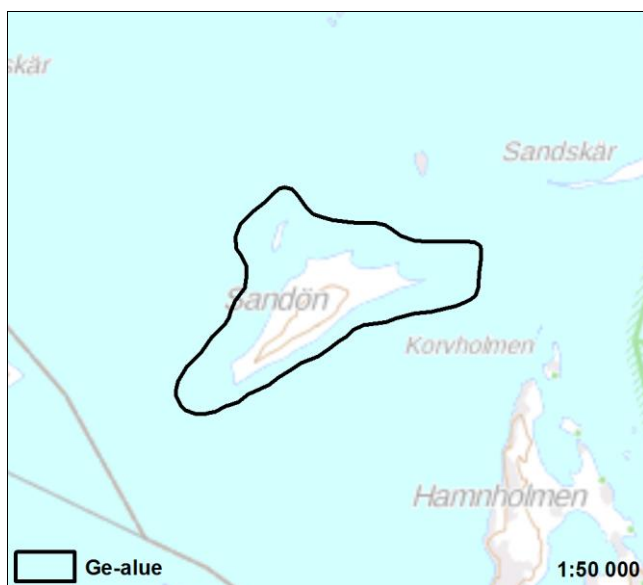
RYNPERINKALLIO		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Kemiönsaari	38 ha	Ei muutosta
Kemiönsaaren pohjoisosassa, Rungonsalmen etelärannalla sijaitsee maakunnallisesti arvokas Rynperinkallion kallioalue. Maisemallisesti hyvin arvokas pyöreämuotoinen kalliomäki rajautuu ympäristöstään varsin selvästi. Eteläreunaltaan jyrkänteisenä kohoava alue erottuu selvästi eteläpuolelta käsin. Lakiosista avautuu hyviä maisemia merensalmelle, ja sisäisetkin maisemat ovat monipuoliset. Lakiosat ovat porrasmaisesti rakoilleita, ja eteläjyrkänne on epämääräisesti porrasmainen, massiivinen ja louhikkoinen. Biologisesti merkittävän alueen lajisto on melko monipuolista. Valtakunnallisesti uhanalaistakin lajia tavataan. Alueen laella on suosittu näköalapaikka, jonne on opastettu polku läheiseltä leirintäalueelta.			
Lähde	[11] Liite 1/18-19, Liite 2/11		

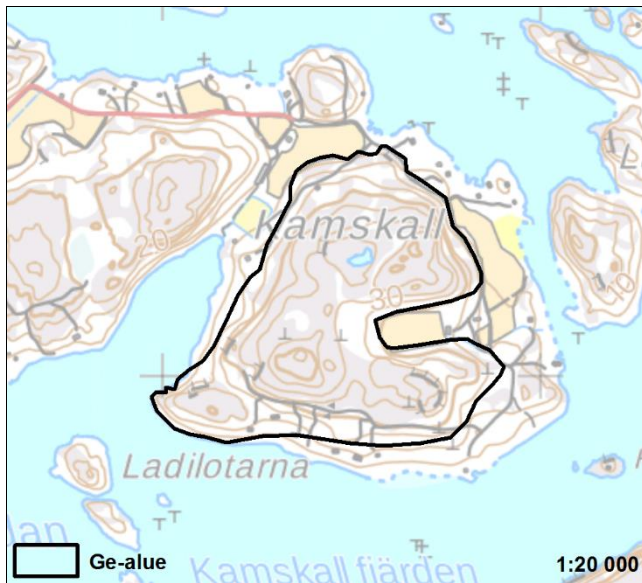
SANDÖ (HOUTSKARI)		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	102 ha	Ei muutosta
Sandö on maakunnallisesti arvokas harjualue Paraisten kunnan Houtskarilta etelään. Maisemallisesti hyvin merkittävä harjualue liittyy ulkosaariston vesimaisemaan selvästi erottuvana elementtinä. Epäyhtenäiseen harjujaksoon kuuluva alue käsittää rantavoimien levittelemän harjulaajentuman, jonka korkein kohta on pohjoisosan kalliopaljastumalla noin 20 metriä merenpinnan yläpuolella. Alue sisältää useita hiekkarantoja ja monipuolisia särkkämuotoja. Harjualueeseen kuuluu lisäksi alueen luoteisosassa sijaitseva erillinen, noin 400 metriä pitkä särkkämäinen harjanne. Geologisesti ja biologisesti alue on merkittävä.			
Lähde	[1] 94, 106		

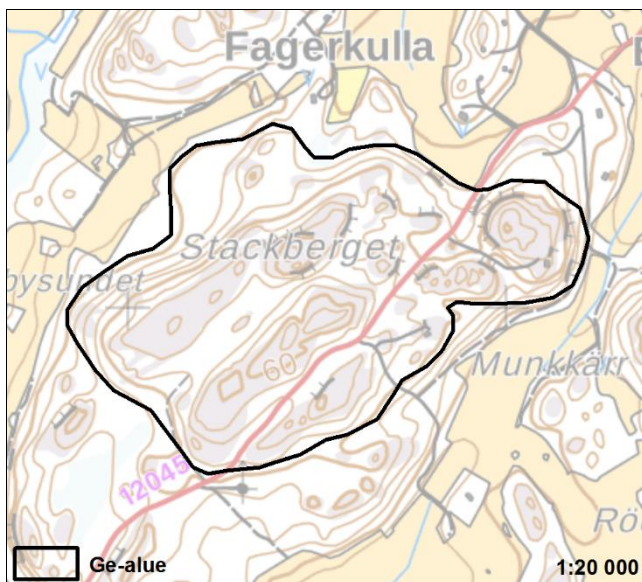
SANDÖ (NAUVO)		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	269 ha	Ei muutosta
Sandö on maakunnallisesti arvokas harjualue Paraisten kunnan Nauvon itäpuolella. Vilkkaasti liikennöidyn väylän tuntumassa sijaitseva harjualue koostuu Sandön saaren 1,5 kilometriä pitkästä ja kilometrin levyisestä, osin deltamaisen harjulaajentumasta, siihen kuuluvista rantavoimien levitteleistä lieveosista, sekä Sandön saaresta etelään sijaitsevan erillisen harjukumpareen, Sandholmin. Maisemallisesti ja biologisesti alue on hyvin merkittävä, geologisesti merkittävä. Sandön saaren etelä- ja kaakkoisrannalla on kaarevia, loivia hiekkarantoja. Kaakkoisrantaan laskevalla rinteellä on rantavalleja ja tasanteita. Harjualue on korkeimmillaan noin 22 metriä merenpinnan yläpuolella.			
Lähde	[1] 95, 135		

SANDÖN		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Kemiönsaari	141 ha	Ei muutosta
Sandön on valtakunnallisesti arvokas harjualue. Se sijaitsee Kemiönsaaren Dragsfjärdin länsipuolella. Geologisesti ja maisemallisesti erittäin merkittävä Kolmannen Salpausselän lounaiseen jaksoon kuuluva alue käsittää rantavoimien muotoileman, loivarinteisen ja korkeimmillaan 20 metriä korkean reunaselänteen. Lisäksi alueeseen kuuluu erillinen, pieni rinnakkaisharjanne. Harjualueella on useita muinaisrantojen terasseja ja valleja, hiekkarantoja ja niihin liittyviä monipuolisia särkkämuotoja, tuulen synnyttämiä muotoja, sekä etelärinteellä selväpiirteinen kulutustörmä. Sandön on myös biologisesti hyvin merkittävä.			
Lähde	[1] 94, 102-103		

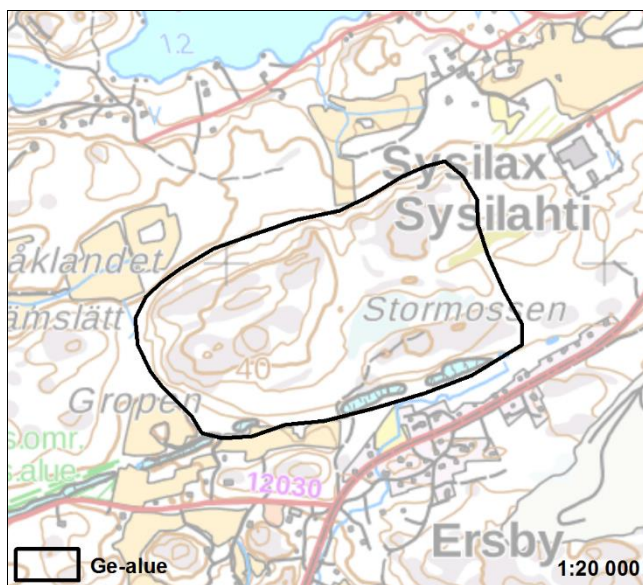
SMÖRASKEN		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Parainen	43 ha	Ei muutosta
Smörasken on valtakunnallisesti arvokas kallioalue Paraisten kunnassa, Högsarin itäpäässä. Geologisesti, biologisesti ja maisemallisesti hyvin merkittävä alue koostuu kallioisesti jyrkkäpiirteisesti meren rantaan rajautuvasta niemenkärjestä. Alueen huipulta avautuu erinomaisia saaristomaisemia. Sisäiset, laakean avarat ja harvapuustoiset silokalliomaisemat ovat niin ikään edustavia. Geologisesti kiintoisa on myös alueen sokeritoppamainen jyrkänneläki. Rantakivikoita ja kalliopaaseja esiintyy. Kasvillisuudeltaan ja lajistoltaan edustavalla ja monipuolisella alueella tavataan harvinaistakin lajistoa.			
Lähde	[11] Liite 1/66, Liite 2/34		

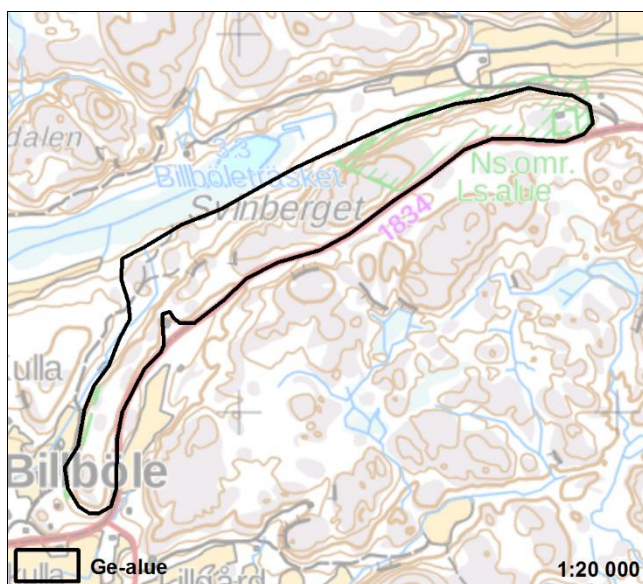
STACKBERGET		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	75 ha	Ei muutosta
Stackberget on maakunnallisesti arvokas kallioalue Paraisten Lielahdensaaren luoteisosassa. Kallioalue koostuu laajasta, loivarinteisesta kallioselännealueesta, jolla on merkittäviä geologisia, maisemallisia ja biologisia arvoja. Hieman epämääräisesti hahmottuvan alueen laelta avautuu puuston lomasta paikoin edustavia näköaloja. Alueen kallioselänteet ovat harvan rakoilun lohkomia ja porrasmaisia. Silokalliot ovat kohtalaisen pienialaisia ja tavanomaisia. Arvokkain geologinen piirre alueella on sen keskiosassa sijaitseva vallimainen lohkarepelto. Alueen kasvillisuus ja lajisto ovat tavanomaista monipuolisempia.			
Lähde	[11] Liite 1/85, Liite 2/45		

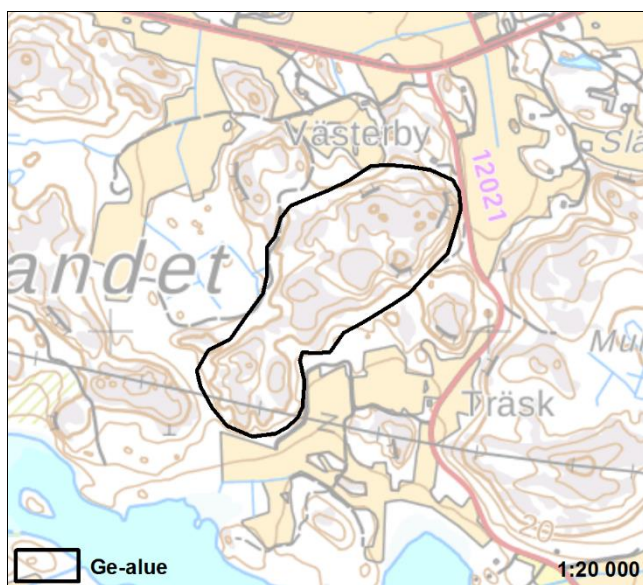
STENHOLMEN		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Kemiönsaari	3 ha	Ei muutosta
Kemiönsaaren itäosassa, Vestlaxin kylässä sijaitseva Stenholmen on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Matalasta, kalliisesta niemenkärjestä muodostuva alue on geologisesti ja maisemallisesti merkittävä. Mereltä käsin se erottuu hyvin, ja lakiosista avautuu vastaavasti merimaisemia. Alueen laella on suurehko kalkkivilouhos, joka on muuttanut alueen maisemakuva voimakkaasti. Edustava ja monipuolinen kasvilajisto erityisesti louhoksen liepeillä uhanalaisinekin lajeineen tekee alueesta myös biologisesti merkittävän.			
Lähde	[11] Liite 1/19, Liite 2/11		

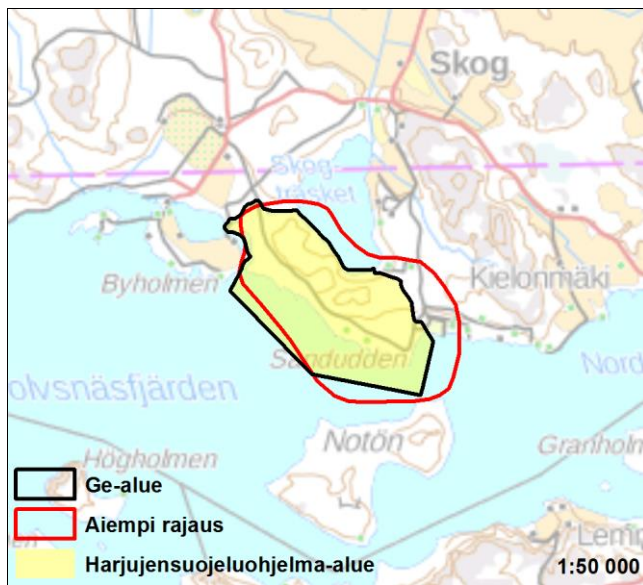
STORMOSSEN-ERSBYN LOUHOKSET		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Parainen	48 ha	Ei muutosta
Stormossen-Ersbyn louhokset on valtakunnallisesti arvokas kallioalue Paraisten keskustasta ja kaivoksesta lounaaseen. Geologisesti ja biologisesti hyvin merkittävän alueen eteläreunalla on vanhoja kalkkivilouhoksia. Alue ei juurikaan erotu ympäristöstään. Geologisesti alue on erityisen kiinnostava kalkkikiven harvinaisten ja edustavien mineraaliesiintymien vuoksi. Alue on hyvin runsaslajinen: louhoskuopissa kasvillisuus on rehevää, ja koko alueella näkyy läheisen kalkkitehtaan pölyämisen vaikutus. Harvinaista ja uhanalaistakin lajistoa esiintyy.			
Lähde	[11] Liite 1/78-79, Liite 2/42		

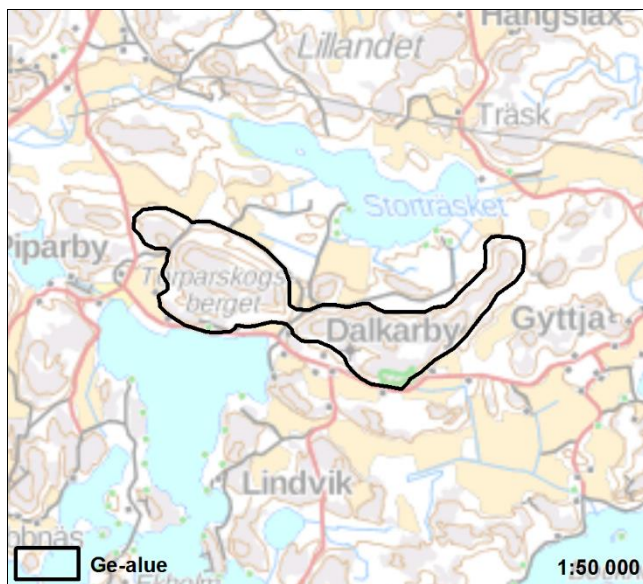
SVINBERGET		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Kemiönsaari	29 ha	Ei muutosta
Kemiönsaaren kaakkoisosassa sijaitseva Svinberget on valtakunnallisesti arvokas kallioalue. Biologisesti erittäin merkittävän alueen lajisto on monipuolista, sisältäen useita vaateliaita ja uhanalaisiakin lajeja. Esimerkiksi pohjoisrinteiden kalkkivilouhokkeiset seinämät ovat biologisesti kiinnostavia kohteita. Alue on myös geologisesti merkittävä: pieniä silokallioalueita, laattarakoillua ja kalkkivilouhoksia esiintyy.			
Lähde	[11] Liite 1/162, Liite 2/85		

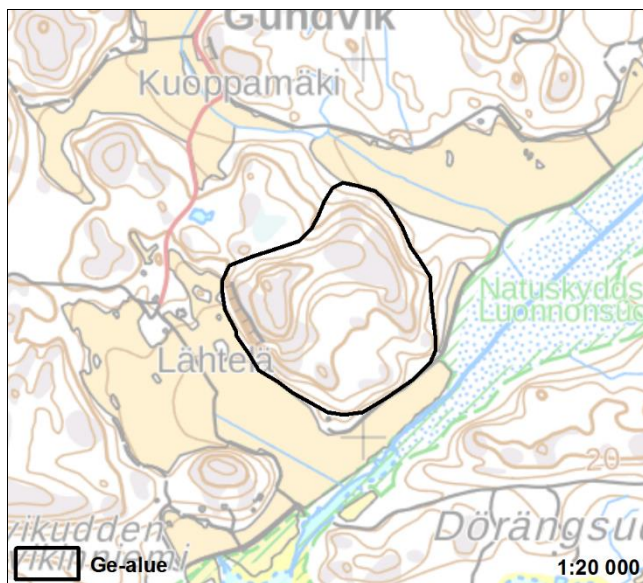
SVÄRTASBERGET		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	24 ha	Ei muutosta
Paraisten Lillandetin keskiosassa, Storträsketin pohjoispuolella sijaitsee Svärtasbergetin maakunnallisesti arvokas kallioalue. Geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä alue koostuu jyrkänteisestä kallioselännejaksosta. Itäreunan jyrkänteet erottuvat selvästi maisemasta, ja näköalat laelta eritoten itäpuolen viljelysmaaille ovat hyviä. Porrasmaisten jyrkänteiden edustalla esiintyy louhikkoa. Kasvillisuus ja kasvilajisto ovat monipuolisia, ja paikoin esiintyy vaateliastakin lajistoa.			
Lähde	[11] Liite 1/69, Liite 2/36		

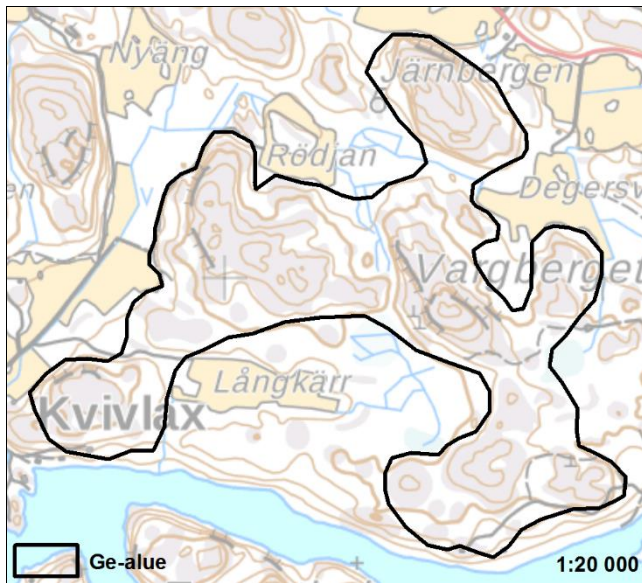
TOLVSNÄS, SANDUDDEN		Arvokas harjialue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Kemiönsaari	97 ha	Muuttunut
Tolvsnäs, Sandudden on harjijensuojeluohjelmaan kuuluva valtakunnallisesti arvokas harjialue Kemiönsaaren luoteisosassa, Skogträsketin eteläpuolella. Maisemallisesti hyvin merkittävä rannikon vesimaiseman selvästi erottuvana elementtinä liittyvä harjialue käsittää suurehkon, peräkkäisistä kummuista koostuvan noin 1500 metriä pitkän ja 400 metriä leveän, korkeimmillaan lähes 25 metriä korkean selänteen ja rantavoimien tasoittelemia lieveosia. Harjialue on geologisesti hyvin merkittävä, ja se sisältää muun muassa monipuolisia allekkaisia muinaisrantoja, kulutustörmii ja rantavalleja. Korkeimmalla kumpareella on heikosti huuhtoutunut rantakivikko. Alue on myös biologisesti hyvin merkittävä. Aluerajaus on tarkennettu harjijensuojeluohjelma-alueen mukaiseksi.			
Lähde	[1] 94, 107		

TORPARSKOGSBERGET		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	111 ha	Ei muutosta
Torparskogsberget on maakunnallisesti arvokas kallioalue Paraisten kunnan Lillandetissa, Storträsketin eteläpuolella. Jyrkänteinen kallioselännejako on maisemallisesti, geologisesti ja biologisesti merkittävä. Itäreunan jyrkänteet erottuvat selvästi maisemasta, ja laelta avautuu näköaloja etenkin itäpuolen viljelysalueille. Porrasmaisen pystyjyrkänteen tyvellä on louhikkoa. Lajisto on tavanomaista monipuolisempaa, paikoin vaateliastakin. Talousmetsän ohella alueella on esimerkiksi lehtomaisia jyrkänteenalusia ja auringonpaisteisia katajarinteitä.			
Lähde	[11] Liite 1/69-70, Liite 2/36		

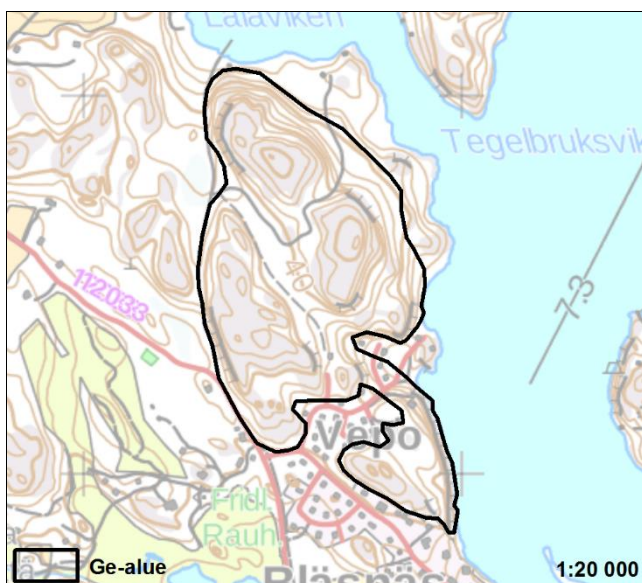
TYPERINKALLIO		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Parainen	23 ha	Ei muutosta
Typerinkallio on maakunnallisesti arvokas kallioalue Lemlähdensaaren lounaisosassa Paraisilla. Länsiosistaan pystyjyrkänteisenä kohoava alue on maisemallisesti hyvin merkittävä. Itäpuolella avautuu valtakunnallisen lintuvesiensuojeluohjelmaan kuuluva Gyndvikin merenlahti, jonne laelta avautuu muiden suuntien ohella edustavia maisemia. Geologisesti merkittävän alueen eteläreunalla on rantalohkareikkoo. Kasvillisuus ja kasvilajisto alueella on tavallista monipuolisempaa. Muun muassa laella on reheviä kallioniittyjä ja -ketoja. Alue onkin myös biologisesti merkittävä.			
Lähde	[11] Liite 1/82, Liite 2/44		

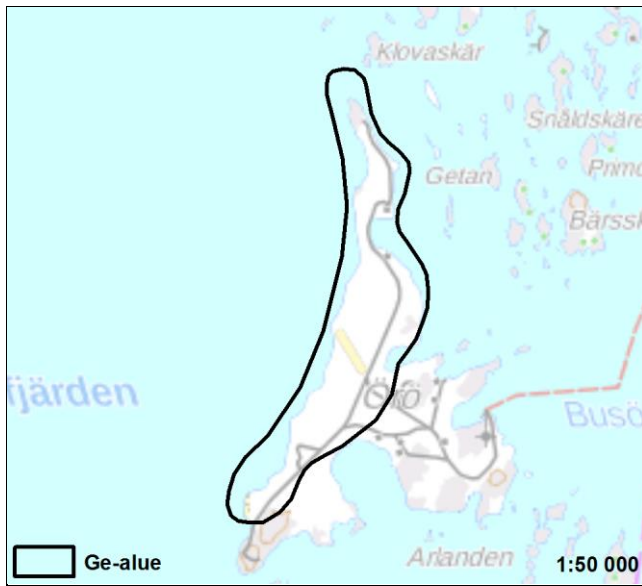
VARGBERGET		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Parainen	82 ha	Ei muutosta
Vargberget on valtakunnallisesti arvokas kallioalue. Se sijaitsee Paraisten kunnassa, Nauvon Storlandetin etelärannalla. Maisemallisesti, geologisesti ja biologisesti merkittävä alue erottuu lähimaisemassa selvästi. Laelta avautuu hyviä näköaloja joka suuntaan, ja sisäiset maisemat ovat monin kohdin jylhän edustavia. Alueella on komeita pyöreämuotoisia silokalliojyrkänteitä ja tasaisia hyvin harvarakoisia silokallioselänteitä. Kasvillisuus on tavanomaista monipuolisempaa ja melko edustavaa.			
Lähde	[11] Liite 1/64, Liite 2/33		

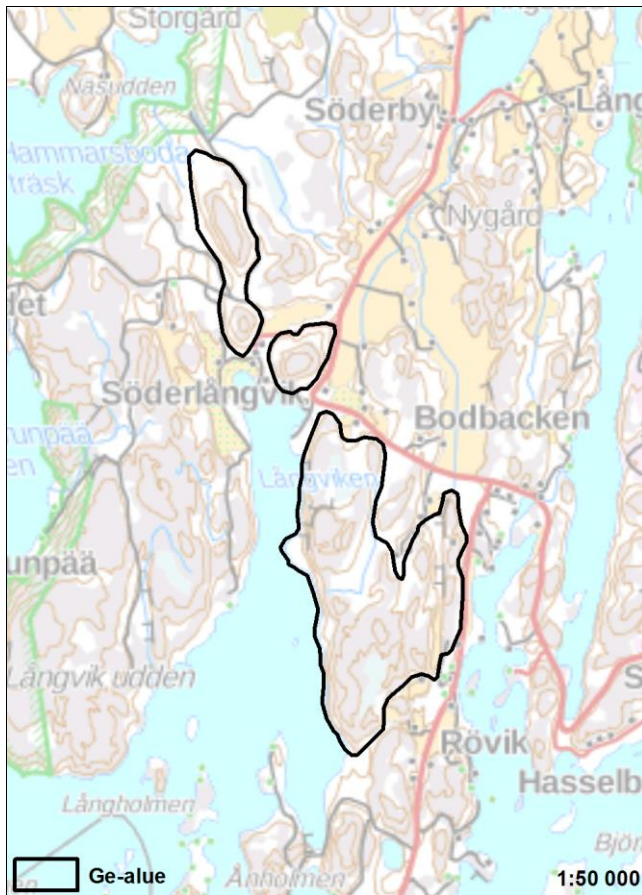

VIKBERGET-KORPHOLMSBERGET		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Parainen	36 ha	Ei muutosta
Valtakunnallisesti arvokas Vikberget-Korpholmsberget sijaitsee Paraisten Lillmälön eteläosassa. Maisemallisesti hyvin merkittävä alue muodostuu korkeasta ja jyrkänteisestä kallioselänteestä. Geologisesti merkittävän alueen länsipuolen paljaat ja osin hioutuneet jyrkänteet erottuvat komeasti kaukaakin länsi- ja luoteispuolelta. Näköalat Saaristomerelle ovat erinomaiset. Lakiosat ovat tasaista, kumpuilevaa ja karun mereistä kalliomännikkömaastoa. Biologisesti merkittävällä alueella on tavattu merkittävää linnustoa.			
Lähde	[11] Liite 1/78, Liite 2/42		

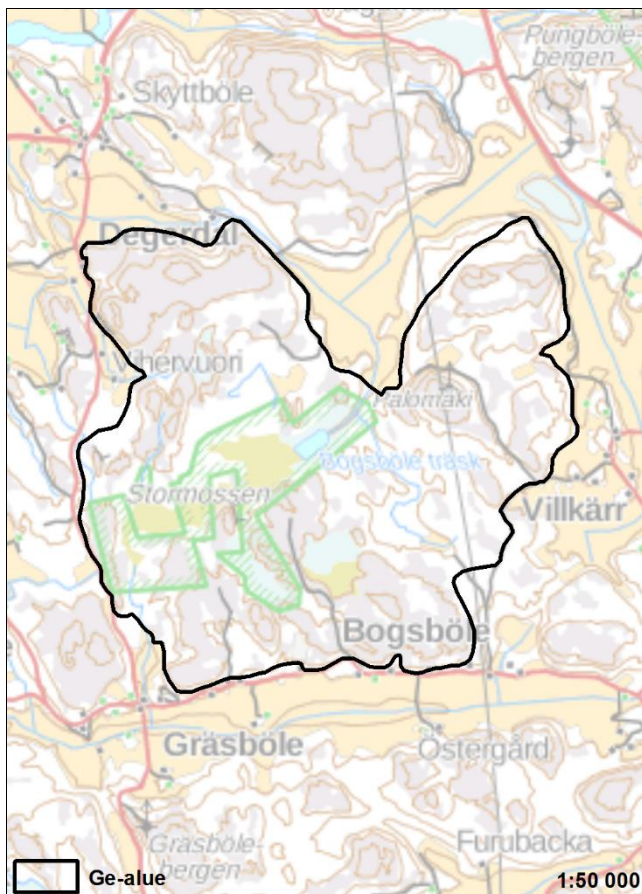

VÅRDKASBERGET (PARAINEN)		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Parainen	47 ha	Ei muutosta
Vårdkasberget sijaitsee Paraisten keskustan pohjoispuolella ja on valtakunnallisesti arvokas kallioalue. Maisemallisesti hyvin merkittävä, geologisesti ja biologisesti merkittävä alue kohoo massiivisen jyrkänteisenä merenlahden länsirannalla. Se on Paraisten korkein vuori, ja kohoaakin yli 65 metriä merenlahden yläpuolelle. Laelta avautuu erinomaisia näkymiä ympäristöön. Edustavia geologisia muotoja ovat silokalliot, porras- ja pystyjyrkänteet sekä alueella sijaitseva vallimainen muinaisranta. Kalkkitehtaan tuoman pölyn myötä alueen lajisto on merkittävää. Alue on myös ollut vartiotulivuori, ja se on paikallinen retkeilykohde sekä näköalapaikka.			
Lähde	[11] Liite 1/84-85, Liite 2/45		

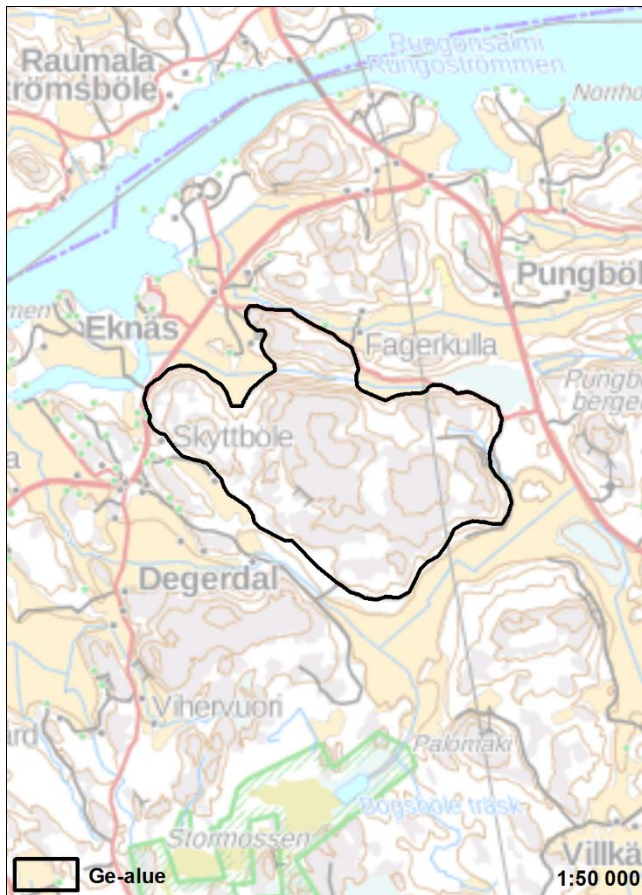
	ÖRÖ		Arvokas harjuaue	
	Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
	2	Kemiönsaari	141 ha	Ei muutosta
	Örö on maakunnallisesti arvokas harjuaue Saaristomeren eteläosassa. Maisemallisesti erittäin merkittävä harjuaue kuuluu keskeisenä elementtinä saariston vesimaisemaan. Toisen Salpausselän reunamuodostovyöhykkeeseen liittyvä alue käsittää tasaantuneen harjuselänteen, kallioperäkohoumien päälle kerrostuneita harjulaajentumia, sekä rantavoimien levittämiä tasanteita ja rantavalleja. Örön harjuaue on geologisesti ja biologisesti merkittävä.			
Lähde		[1] 94, 100		

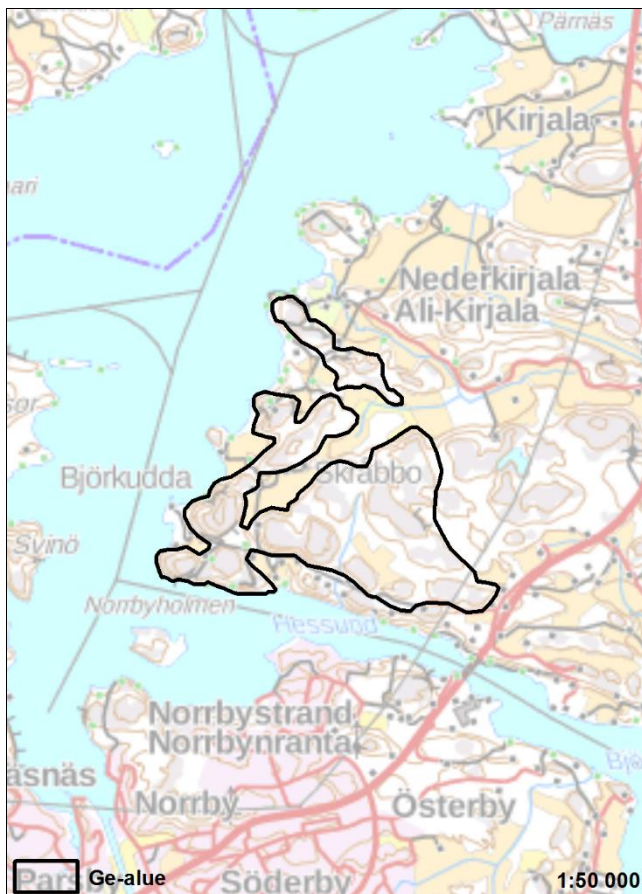
BÖTESBERGETIN-ÖRISBERGENIN KALLIOJAKSO		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Kemiönsaari	197 ha	Ei muutosta
Böttesbergetin-Örisbergenin kalliojakso on maakunnallisesti merkittävä kallioalue Kemiönsaaren kunnassa Dragsfjärdissä Taalintehtaan länsipuolella. Alue on laaja ja koostuu useasta erillisestä jyrkkärinteisestä kallioselänteestä. Kalliojakson jyrkänteet kohoavat monin paikoin silmiinpistävästi ympäristöön, etenkin Långvikenin koillisrannan osalta. Maisemallisesti merkittävän alueen sisäiset maisemat ovat tavanomaista monipuolisempia vaihtelevan topografian, merellisten kallioselänteiden ja jyrkännemuotojen ansiosta. Lakiosista avautuu esteettömiä maisemia ympäristöön. Alue on myös geologisesti merkittävä. Esimerkiksi Böttesbergetin itäranteen tyvellä on edustavaa, pyöristynyttä, kivikkoista ja louhikkoista muinaisranta.			
Lähde	[11] Liite 1/3, Liite 2/3		

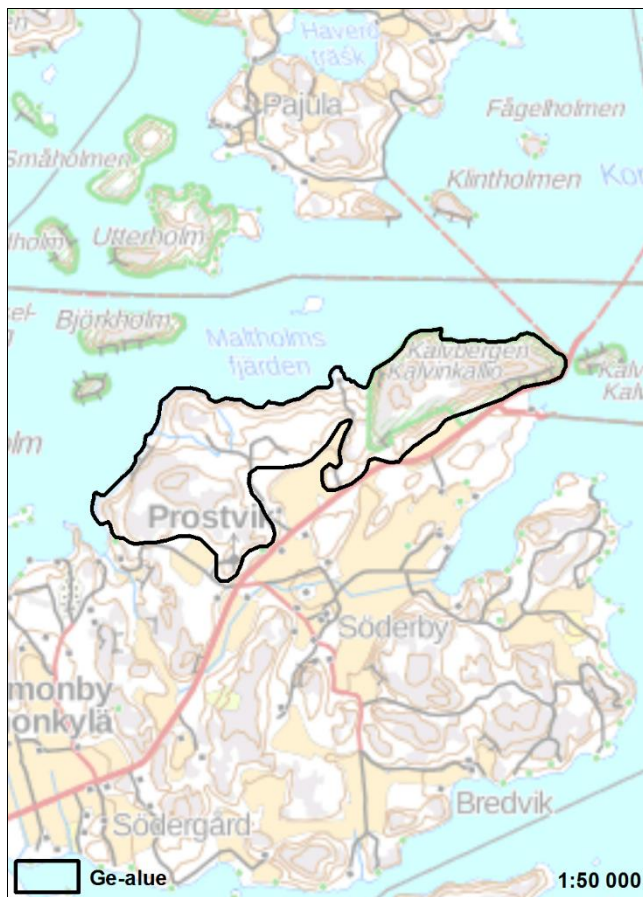
DEGERDALIN KOILLISPUOLEINEN KALLIOALUE		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Kemiönsaari	727 ha	Ei muutosta
Degerdalin koillispuoleinen kallioalue on valtakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus. Se sijaitsee Kemiönsaaren kunnassa, Kemiön pohjoisosassa, ja koostuu kahdesta arvokkaasta kallioalueesta, Daladanten-Pellasklinteristä ja Palomäki-Norrångsbergenistä. Daladanten-Pellasklinter on maisemallisesti hyvin arvokas, sekä geologisesti ja biologisesti arvokas kallioalue. Alue on hyvin laaja ja paikoin voimakkaasti kumpuileva. Se koostuu useista loiva- ja jyrkkäpiirteisistä kallioselänteistä ja niiden välisistä kalliopohjaisista suoalueista. Avaran pohjoisosan laelta on laajat näköalat ympäristöön, sisäinen maisema on vaihtelevaa. Silokalliot muodostavat laajoja ja tasaisia selänteitä, joiden lisäksi alueella on jyrkännepintoja koillis- ja luoteisosassa. Merellinen silokalliokasvillisuus ja notkelmien karut soistumat ovat edustavia. Palomäki-Norrångsbergen on geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä kallioalue. Topografialtaan kumpuilevan ja vaihtelevan maaston selänteiden lakiosat ovat tasaisia. Niillä esiintyy paikoin laajoja, hyvin harvarakoisia ja avokallioisia silokalliopintoja. Norrångsbergenin itäreunalla on porrasmainen louhikko, jonka tyvellä on edustava onkalo. Alueen sisäiset maisemat ovat edustavia. Alueen lajistoon kuuluu harvinaisia lajeja. Biologisesti merkittävin osa on koillisreunan jyrkänne.			
Lähde	[11] Liite 1/16-18, Liite 2/10		

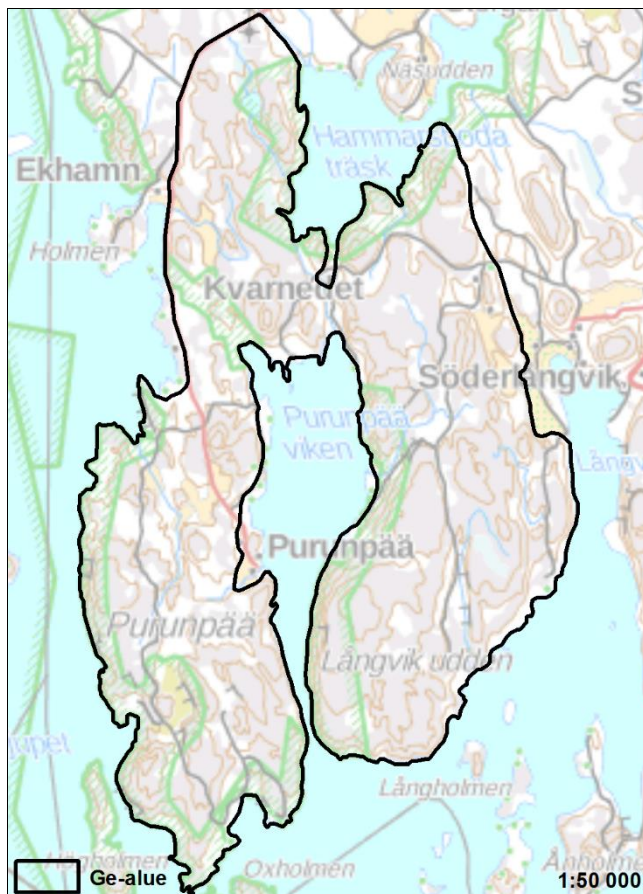
EKNÄSIN KAAKKOISPUOLEINEN KALLIOMAASTO		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Kemiönsaari	248 ha	Ei muutosta
Eknäs kaakkoispuoleinen kallioomaasto on valtakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus Kemiönsaaren pohjoisosassa. Se koostuu Skyttbölen ja Korkeakallion arvokkaista kallioalueista. Skyttböle on maisemallisesti hyvin merkittävä kallioalue aluekokonaisuuden länsiosassa. Jyrkkärinteisenä kohoava kallioselännejakso hahmottuu kauas ympäristöön lakiosistaan avokallioisena. Lakiosien silokalliot erottuvat silmiinpistävästi viereisille selänteille, ja huipulta avautuikin erinomaisia näköaloja. Alueen sisäiset karun merelliset maisemat ovat tavanomaista erikoisempia. Myös geologisesti ja biologisesti alue on merkittävä. Alueella on porrasmaisia ja pystyjyrkänneisiä jyrkännepeittoja, ja lakiosissa on rantakivikkoja ja -lohkareikkoja. Kasvillisuus on monipuolista ja edustavaa, uhanalaistakin lajistoa esiintyy. Korkeakallio sijaitsee kokonaisuuden pohjoisosassa. Geologisesti ja maisemallisesti merkittävä alue erottuu edustavasti ympäröiville pelloille. Lakiosien silokalliot näkyvät niin ikään ympäristöön. Korkeimman huipun länsireunalla on edustava pystyjyrkänne. Alueella on myös laattarakoilun muodostamia pieniä porrastajyrkänneitä.			
Lähde	[11] Liite 1/15-16, Liite 2/9		

HAMNBERGET- MISSKÄRSBERGEN		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Parainen	175 ha	Ei muutosta
Hamnberget-Misskärsbergen on valtakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus, joka sijaitsee Paraisten Kirjalansaaren lounaisosassa. Se koostuu kahdesta arvokkaasta kallioalueesta, Hamnberget-Häxbergsuddenista ja Bordbergetistä. Hamnberget-Häxbergsuddenin kallioalue on maisemallisesti ja biologisesti hyvin merkittävä. Geologisesti alue on merkittävä. Alueen korkein huippu nousee 55 metriä merenpinnan yläpuolelle. Merenrantaan rajautuvien selänteiden kalliorinteet erottuvat edustavasti ympäristöön, ja lakiosista näköalat ovat niin ikään edustavia. Hamnbergetin pohjoisjyrkänne on edustava pystyjyrkänne, ja sen eteläreunan työssä on kalliokatos. Alueen kasvillisuus on monipuolista, edustavaa ja paikoin varsin harvinaista. Kasvillisuuden varsin rehevä yleisilme johtuu osaltaan Paraisten kalkkitehtaalta peräisin olevan kalkkipölyn vaikutuksesta. Bordberget on korkea, maisemallisesti hyvin merkittävä ja biologisesti merkittävä kalliomäki, jota luonnehtivat tasaaiset silokalliorinteet ja matalat porrasmaiset jyrkänneet. Kallioalue erottuu kohtalaisen hyvin peltoihin ja paikallisteihin rajautuen ympäristöstään. Kasvillisuus ja lajisto ovat alueella monipuolisia, ja lajistoon kuuluu monia vaateliaita lajeja.			
Lähde	[11] Liite 1/82-84, Liite 2/44		

KAASIVUORI-KALVINKALLIO		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Parainen	188 ha	Ei muutosta
Kaasivuori-Kalvinkallio on valtakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus Paraisten Lillandetin koillisrannalla. Se koostuu kahdesta kallioalueesta: Kaasivuoresta ja Kalvinkalliosta. Kaasivuori muodostaa kokonaisuuden läntisen osan. Maisemallisesti ja biologisesti hyvin merkittävän alueen lakiosista avautuvat upeat, esteettömät saaristomerimaisemat. Alueen rantakivikot ja tasaiset, laajat ja hieman kumpuilevat silokalliokentät ovat erittäin edustavia. Kaasivuoren huippu kohoaa silokallioista sokeritoppamaisena lakena. Biologisesti alue on merkittävä monipuolisen kasvilajistonsa myötä. Aluekokonaisuuden itäisen osan muodostaa Kalvinkallio. Maisemallisesti ja biologisesti hyvin merkittävä alue sijaitsee Lillandetin koillisrannassa, ja sen lakiosista avautuvatkin edustavat ja kauniit näymät Saaristomerelle. Edustavat jyrkänmuodot ja lakiosien tasaiset silokalliot kertovat alueen olevan myös geologisesti merkittävä. Alueen lajistoon kuuluu muutamia valtakunnallisesti uhanalaisia lajeja. Aluekokonaisuuden molemmat osat ovat suosittuja näköala- ja retkeilypaikkoja.			
Lähde	[11] Liite 1/67, Liite 2/35		

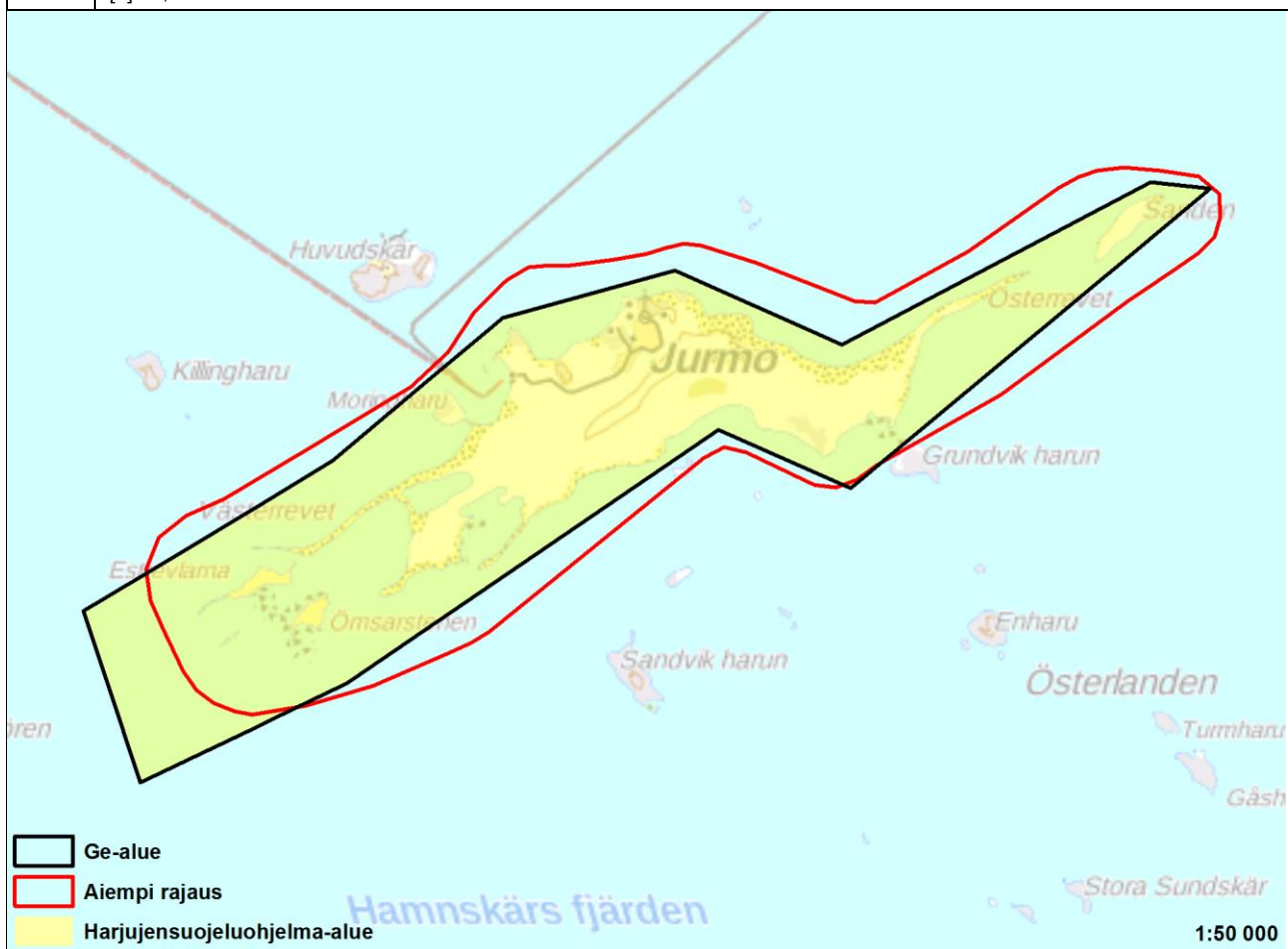
LÅNGVIK UDDENIN-PURUNPÄÄN KALLIOMAASTO		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Kemiönsaari	983 ha	Ei muutosta
Långvik uddenin-Purunpään kalliomaasto on valtakunnallisesti arvokas kallioalue Kemiönsaarella, Dragsfjärdin lounaisosassa. Purunpäävikenä ympäröivä alue on geologisesti ja maisemallisesti merkittävä. Alue rajautuu ympäröiviin vesistöihin, joiden rannat kuuluvat monin paikoin rantojensuojeluohjelmaan. Avokallioiset rantaselänteet ja jyrkänteet erottuvat selvästi ympäristöstään. Monin paikoin avautuu upeita saaristomerimaisemia. Alueen keskellä oleva lahti muodostaa vuonomaisen, jyrkkäpiirteisen vesistö-kallioaluekokonaisuuden. Kallioniemien länsireunoilla sijaitsevat massiivisimmat jyrkänteet, jotka voivat porrasmaisina nousta 50 metrin korkeuteen. Biologisesti hyvin merkittävän alueen merkilepantavin osa on länsipuolella sijaitseva, lehtojensuojeluohjelmaan kuuluva pähkinä-tammilehto.			
Lähde	[11] Liite 1/2, Liite 2/2		

JURMO		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Parainen	816 ha	Muuttunut

Jurmo on harjijensuojeluohjelmaan kuuluva valtakunnallisesti arvokas harjualue. Saaristomeren lounaisosassa sijaitseva Jurmon saaren ympäristön kattava harjualue kuuluu Kolmannen Salpausselän reunamuodoston lounaisimpaan osaan. Se on uloimman saariston ja avomeren hallitseva elementti, geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti erittäin merkittävä harjualue. Alue käsittää noin 7,5 kilometriä pitkän osan reunamuodostumaa, jolla on noin 3,5 kilometriä pitkä suurehko reunamuodostumaselänne ja alueen lounaisosassa kolme rinnakkaista reunamuodostumaharjannetta. Alueella on muun muassa rantavalleja, sora- ja hiekkasärkkiä, vetokannaksia ja merestä erilleen kuroutuvia lahtia. Alueella on myös tuulen kerrostamia matalia dyynejä erityisesti Jurmon saaren koillisosassa.

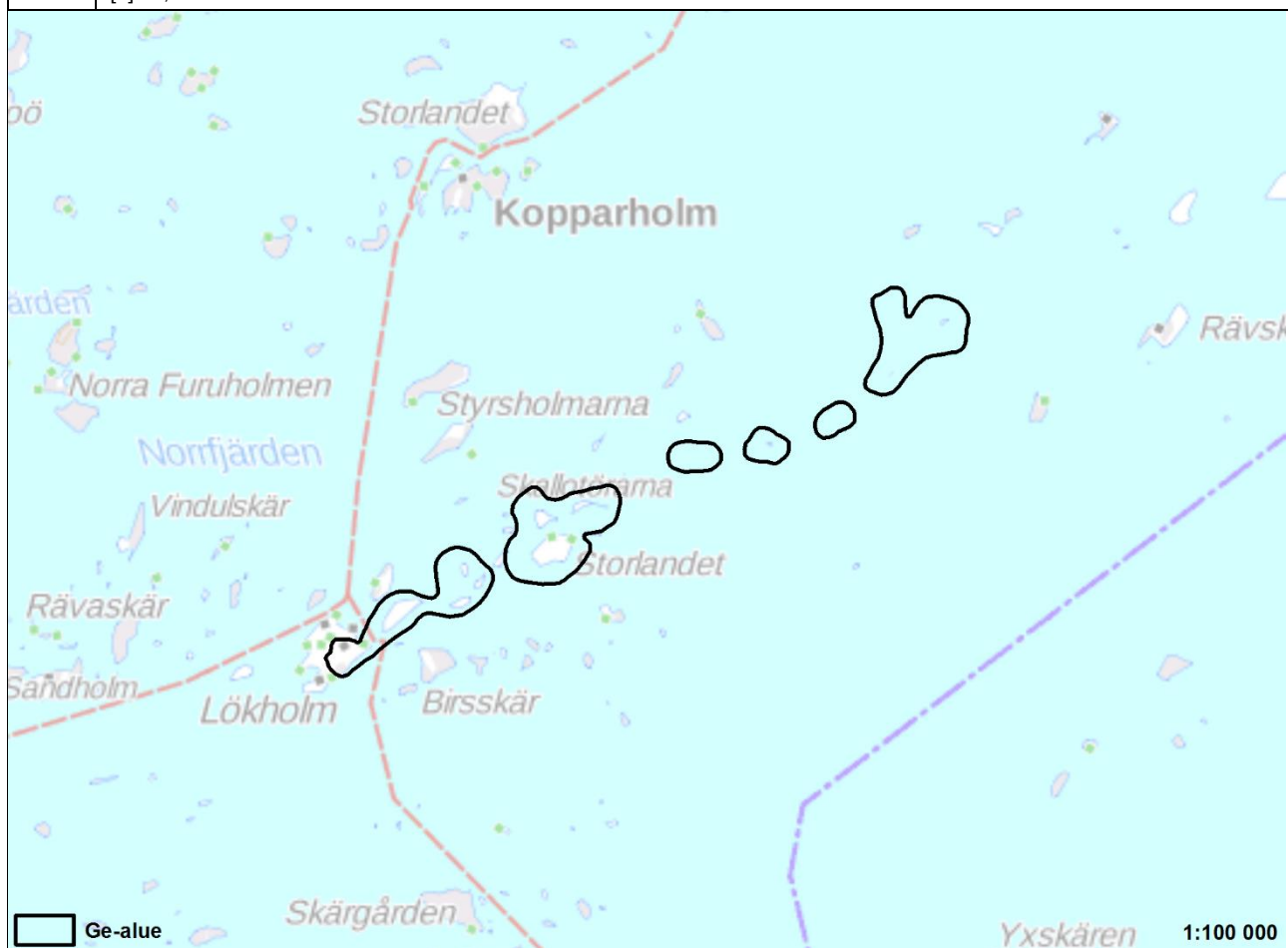
Aluerajaus on tarkennettu harjijensuojeluohjelma-alueen mukaiseksi.

Lähde [1] 94, 117-118

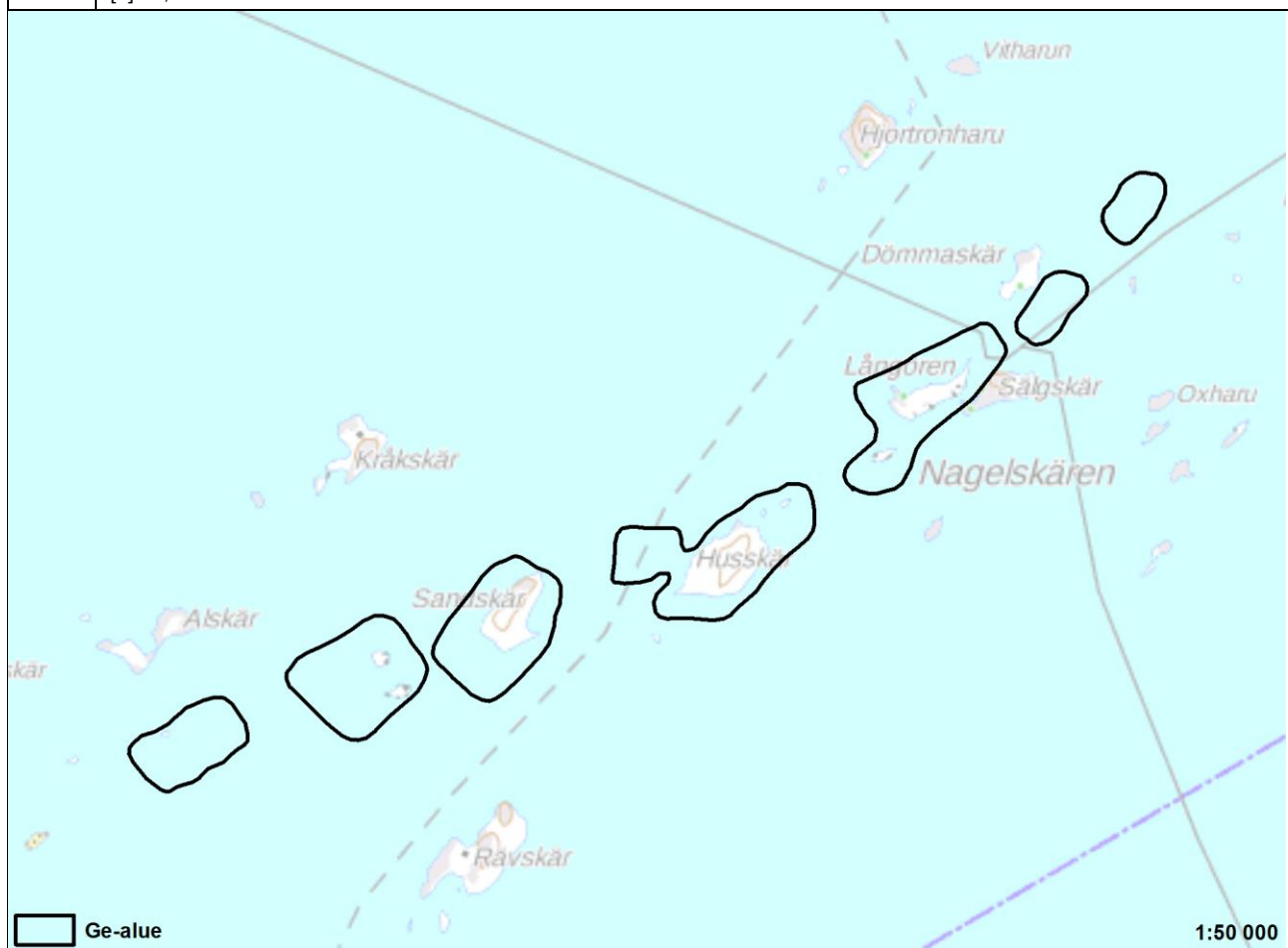
LÖKHOLM-TOFSHARU		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Parainen	151 ha	Ei muutosta
Lökholm-Tofsharu on valtakunnallisesti arvokas harjualue Saaristomeren eteläosassa. Lökholmin kulttuurimaisemaan, ulkosaariston ja avomeren vesimaisemaan sekä kansainvälisesti arvokkaan saaristoluonnon suojelualueeseen kuuluva harjualue kuuluu Kolmannen Salpausselän lounaiseen reunamuodostumaan. Harjualue käsittää noin 8 kilometriä pitkän osan Salpausselkää, ja siihen kuuluu 12 harjusaarta tai -luotoa. Merkittäviä kohteita alueella ovat muun muassa Lökholmin koillispuolen reunaselänne, Långörenin ja Mälörenin reunaselänteiden osat sekä niihin liittyvä Getskärin proksimaalipuolen laajentuma. Alue edustaa suureksi osaksi luonnonmukaista, geologisten ja biologisten prosessien seuraamisen kannalta merkittävää harjumaisemaa, ja on geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti erittäin merkittävä.			

Lähde [1] 95, 133

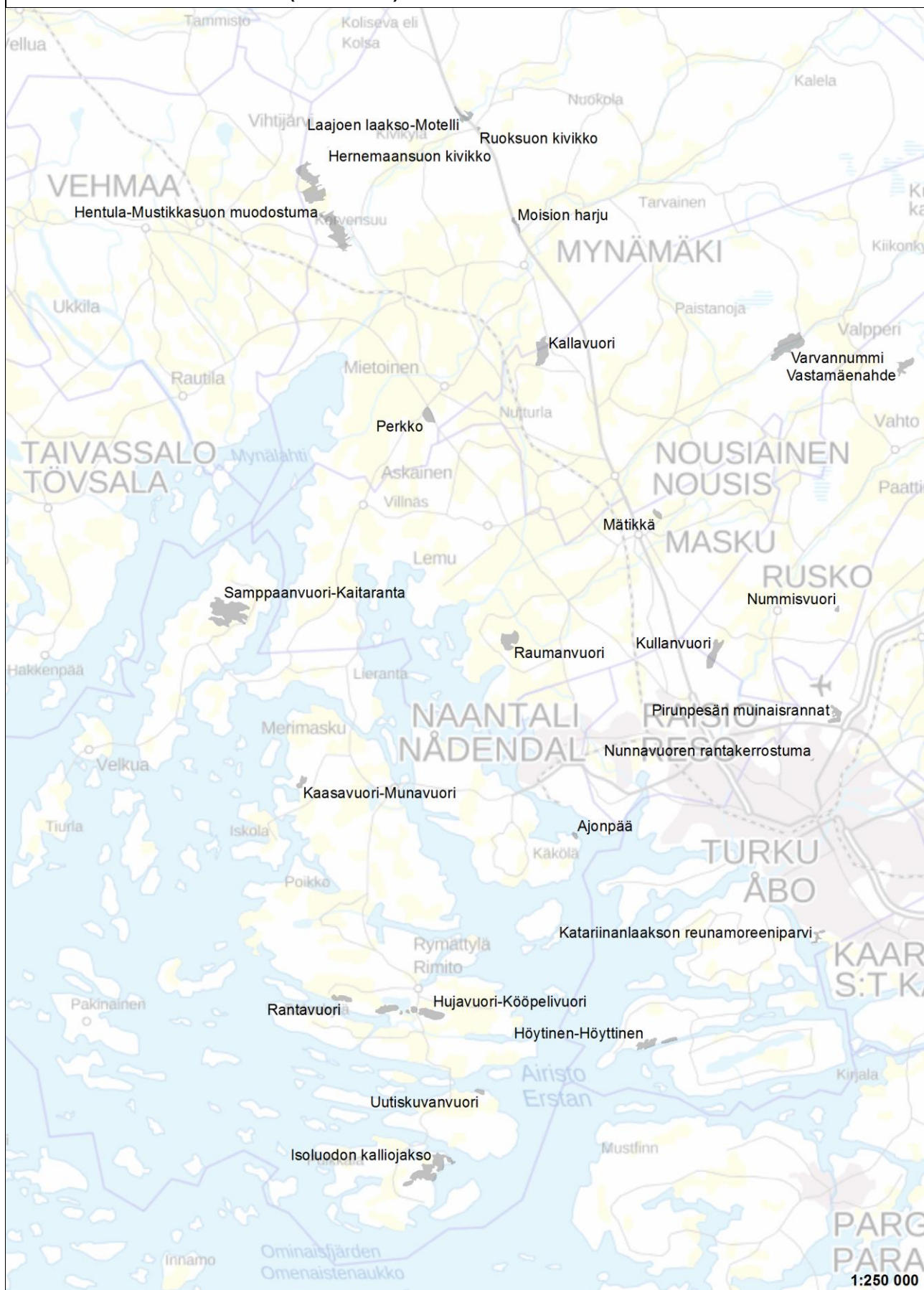

NAGELSKÄREN		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Parainen	276 ha	Ei muutosta
Nagelskären on valtakunnallisesti arvokas harjualue eteläisellä Saaristomerellä. Kolmannen Salpausselän lounaisosan reunamuodostoon kuuluva harjualue on osa kansainvälisesti arvokasta saaristokokonaisuutta. Harjualue on noin 7,5 kilometriä pitkä, ja muodostuu 15 saaresta ja luodosta. Merkittäviä kohteita alueella ovat muun muassa Rönnören kaksi pientä harjusaarta, jotka ovat kumpuilevan rantaselänteiden näkyvissä olevat osat, sekä Snäckörarnan kaksi harjusaarta, joiden rinteillä on kivisiä ja soraisia rantavalleja. Alueen tärkein kohde on Husskär, kallioperäkohouman päälle kerrostunut laajentunut reunaselänne. Korkein kohta on peruskalliota, jonka sivuilla on rantatasanteita ja sora-kivivalleja. Saaren lounaiskärki on särkkämäinen niemi. Luoteisrannan silokalliassa on jäätikön kuluttamia uurteita. Nagelskärenin harjualue on geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti erittäin merkittävä.			

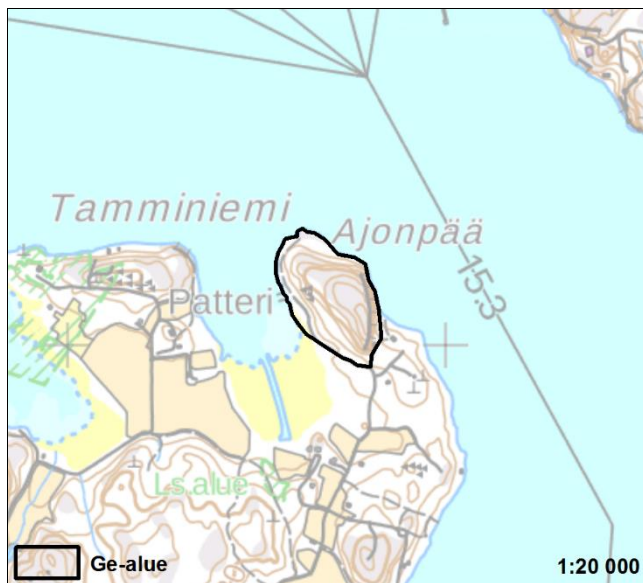
Lähde [1] 95, 134

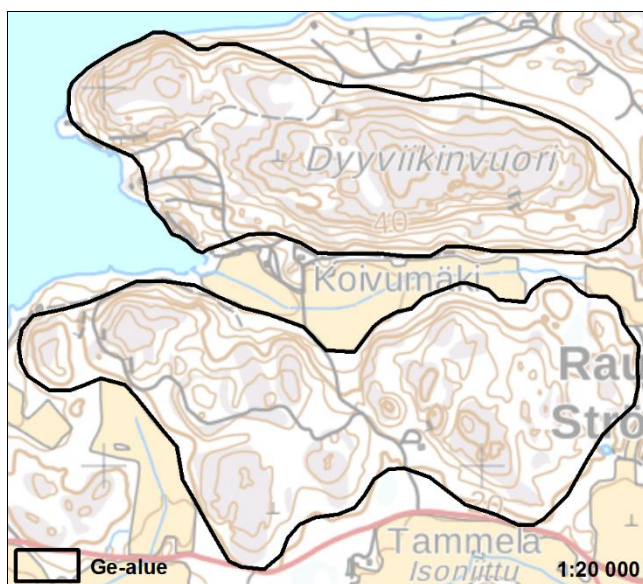
TURUN SEUTUKUNNAN GE-ALUEET (LUOTEISOSA)

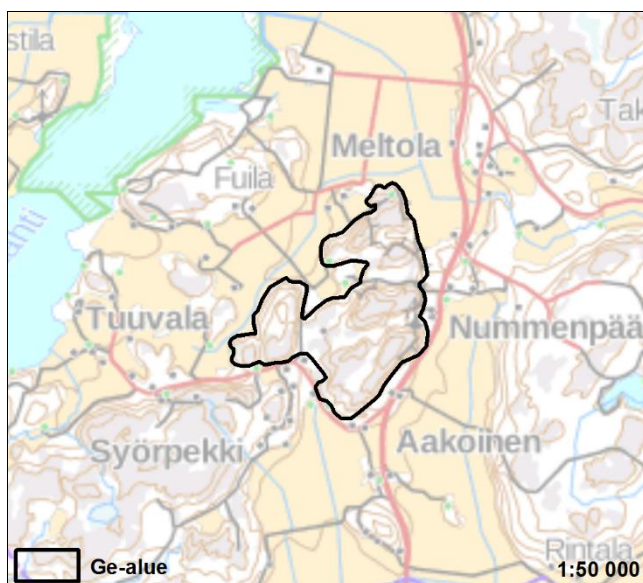
[illegible]

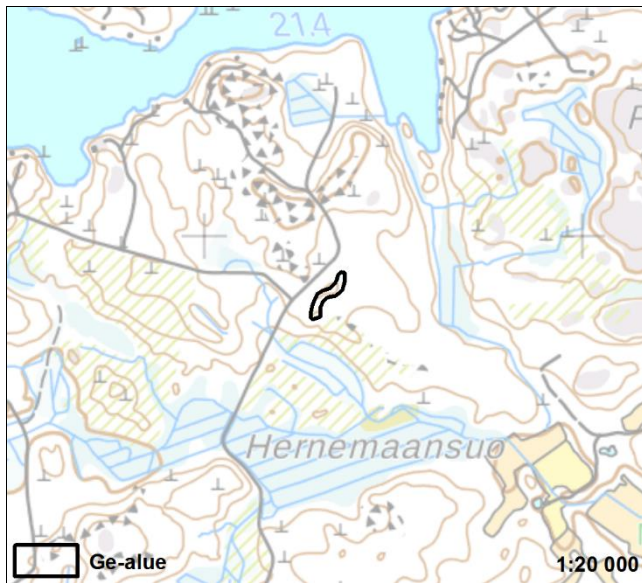
AJONPÄÄ		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Naantali	7 ha	Uusi alue
Ajonpää on maakunnallisesti arvokas kallioalue Naantalin Luonnonmaan itäkärjessä. Kallioalue on niemen kärjessä sijaitseva jyrkkäranteinen graniittiselänne. Maisemallisesti hyvin merkittävä Ajonpää erottuu merenlahdelle massiivisena kalliojyrkänteenä, ja sen laelta on komeat ja esteettömät näkymät lahdelle. Itäreunalla on edustava lähes pystysuora kallioseinämä, jonka tyvellä on runsaasti louhikkoa. Biologisesti ja geologisesti kallioalue on merkittävä.			
Lähde	[11] Liite 1/63-64, Liite 2/32		

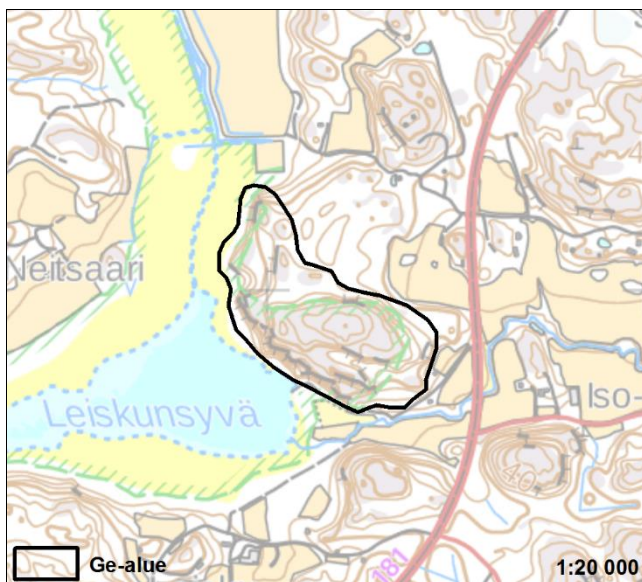
DYYVIIKINVUORI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Sauvo	132 ha	Ei muutosta
Dyyviikinvuori on maakunnallisesti arvokas kallioalue Sauvon Raumalassa. Maisemallisesti hyvin merkittävä kallioalue koostuu kahdesta peltolaakson erottamasta kallioselänteestä. Alue kohoaa yli 60 metriä viereisiä merialueita ylemmäksi ja erottuu siten edustavasti ympäristöönsä. Länsimaiseman paljaat kalliopinnat erottuvat paikoin silmiinpistävästi. Monin kohdin lakea avautuu komeita näkymiä kauas merelle. Kasvilajisto on monipuolista ja monin kohdin edustavaa. Alue onkin myös biologisesti merkittävä.			
Lähde	[11] Liite 1/127-128, Liite 2/66		

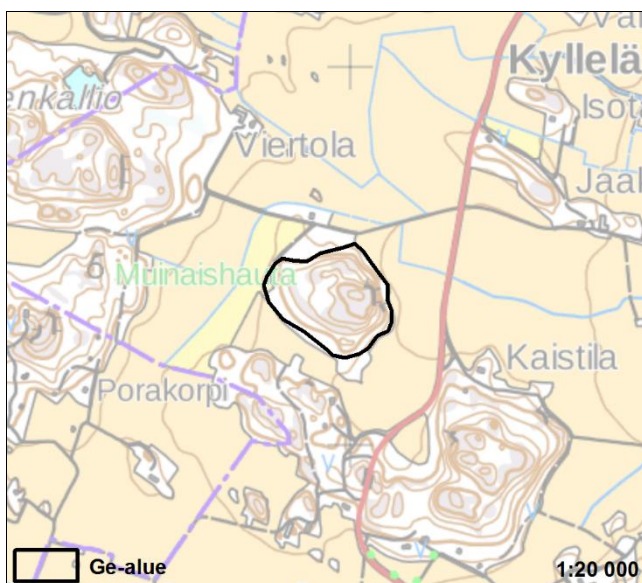
HEIKKILÄNMÄKI- RYSSÄNMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Paimio	97 ha	Uusi alue
Heikkilänmäki-Ryssänmäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Alue sijaitsee Paimion Nummenpäässä, ja se on geologisesti ja maisemallisesti merkittävä. Kallioalue sisältää komeita jyrkännemuotoja, ja on laaja ja massiivinen. Geologisesti aluetta luonnehtivat voimakkaat leikkaavat murroslinjat sekä edustavat pysty-, silokallio- ja porrasjyrkännemuodot. Itä- ja pohjoisreunan rinteet erottuvat silmiinpistävästi itäpuoleiselle maantielle, ja myös alueen sisäiset maisemat ovat keskimääräistä kiinnostavammat.			
Lähde	[11] Liite 1/71, Liite 2/37		

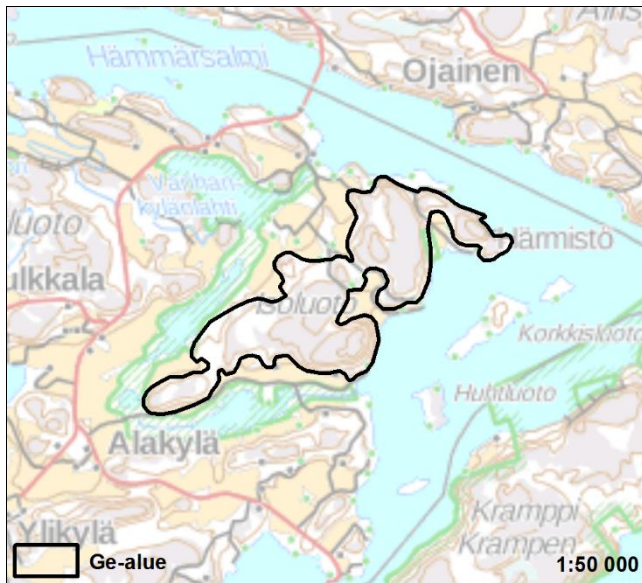
HERNEMAANSUON KIVIKKO		Arvokas kivikko	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Mynämäki	< 1 ha	Uusi alue
Mynämäen luoteisosassa, Kivijärven eteläpuolella sijaitseva Hernemaansuon kivikko on maakunnallisesti arvokas kivikkoalue. Se koostuu muodoltaan pitkänomaisesta moreenikivikosta. Muodostuman on vallimainen, ja sen leveys on noin 30 metriä ja pituus 120 metriä. Suurimmat lohkat ovat läpimitaltaan jopa kolmemetrisiä. Kivitiheys on suuri, ja se on runsaimmillaan vallin harjalla. Muodostuma erottuu hyvin viereiselle metsäautotielle.			
Lähde	[14]		

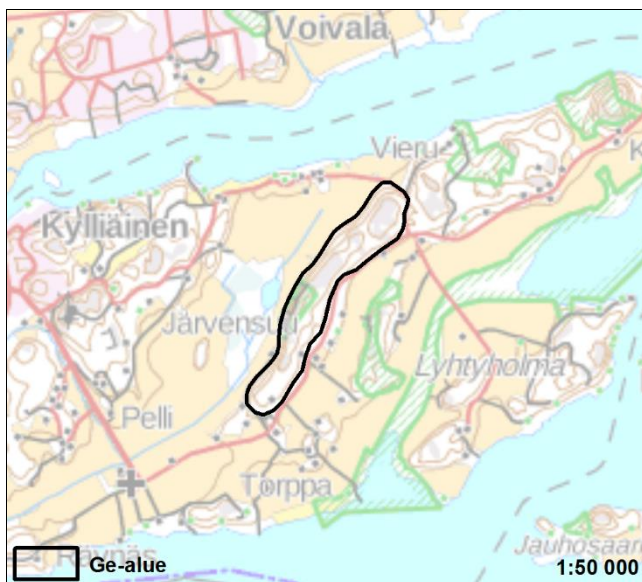
HESKELINMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Sauvo	18 ha	Ei muutosta
Heskelinmäki on valtakunnallisesti arvokas kallioalue. Sauvossa, Leiskunsvän itäpuolella sijaitsevalla alueella on hyvin merkittäviä maisemallisia arvoja, ja sen korkein laki kohoo 60 metriä ympäristöään korkeammalle. Avokallioiset jyrkänmuodot erottuvat hyvin Sauvo-Kemiö maantieltä alueen eteläpuolelta. Lakiosista avautuvat esteettömät ja komeat näkymät pitkälle ympäristöön. Alue on myös geologisesti ja biologisesti merkittävä. Geologisesti arvokkaita piirteitä jyrkänteet ja niiden tyvien rakoilun synnyttämät kolot sekä edustavat rinneohkareitot. Alueen kasvillisuus on monipuolista ja edustavaa, ja osin kohtalaisen harvinaista.			
Lähde	[11] Liite 1/126, Liite 2/65		

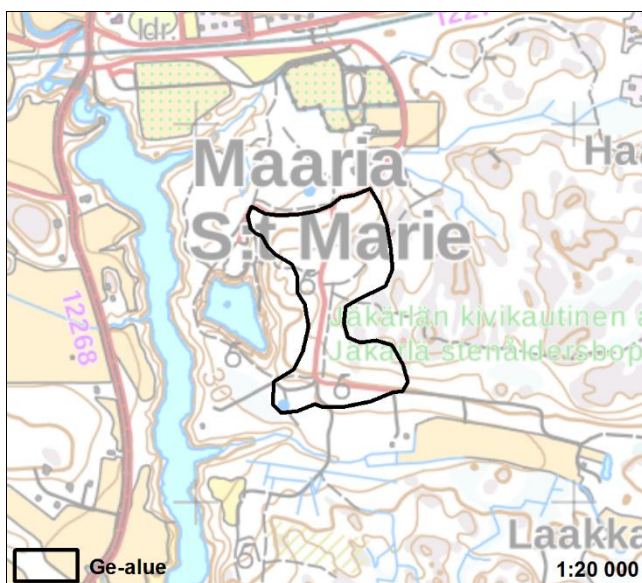
HYYSVUORI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Paimio	7 ha	Uusi alue
Hyysvuori on maakunnallisesti arvokas kallioalue Paimion ja Kaarinan rajan tuntumassa. Se on pieni, pyöreämuotoinen ja jyrkkäranteinen kallioselänne, joka on geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä. Alue sijaitsee maisemallisesti avoimen aralla paikalla peltöjen keskellä. Laelta avautuvat erinomaiset näkymät Paimionlahdelle ja muualle ympäristöön. Itäreunalla on vinorakoilun synnyttämä kohtalaisen massiivinen kallioseinä, jolla on ylikaltevia jyrkänepintoja, ja jonka edustalla on louhikkoa. Kasvillisuus on alueen kokoon nähden monipuolista ja edustavaa.			
Lähde	[11] Liite 1/72, Liite 2/38		

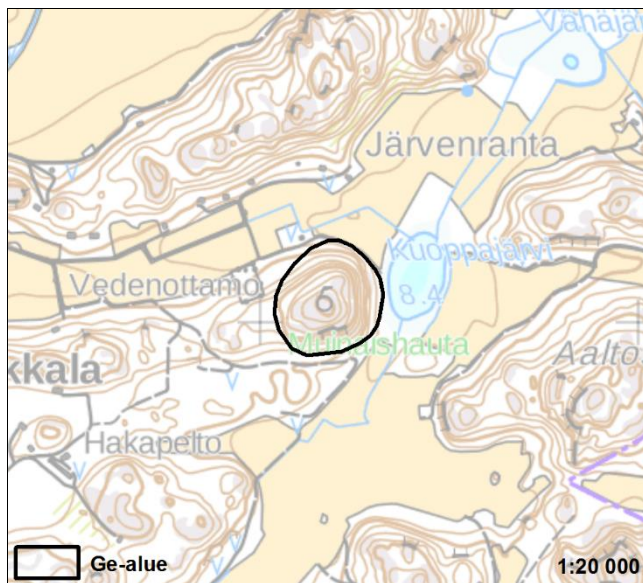
ISOLUODON KALLIOJAKSO		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Naantali	116 ha	Ei muutosta
Isoluodon kalliojakso on valtakunnallisesti arvokas kallioalue Rymättylässä, Aaslaluodon koillisosassa. Peltoalueiden ja vesistöjen reunustama kallioselännejakso on maisemallisesti ja biologisesti hyvin merkittävä. Jyrkkärinteinen kallioalue näkyy selvästi ympäristöön eri ilmansuuntiin, erityisen silmiinpistävästi länsireunan osalta. Laelta avautuu erinomaisia merenlahtimaisemia. Harvan kuutiorakoilun lohkoma porrasmainen silokalliomosäikki luonnehtii myös geologisesti merkittävää aluetta. Biologisesti monipuolisella ja edustavalla alueella esiintyy uhanalaistakin lajistoa. Itäreuna kuuluu osittain lehtojensuojeluohjelmaan, ja alueen eteläpuolella sijaitsee lintuvesien suojeluohjelmaan kuuluva alue.			
Lähde	[11] Liite 1/114-115, Liite 2/61		

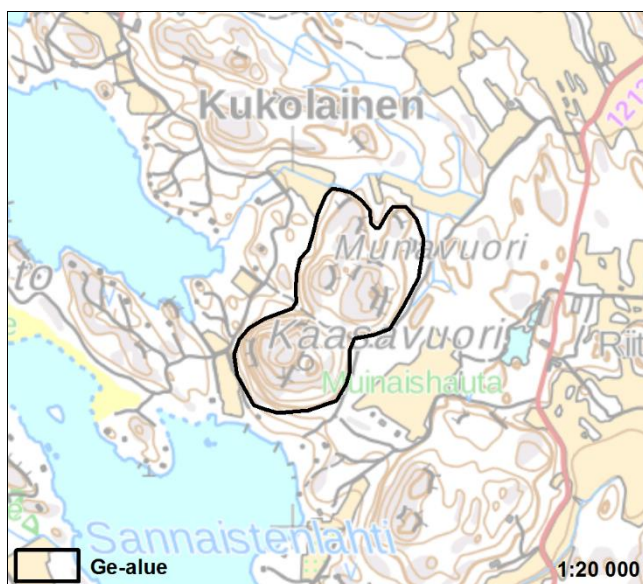
JUURVALLI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Kaarina	43 ha	Uusi alue
Juurvalli on maakunnallisesti arvokas kallioalue Kaarinan Kuusiston itäosassa. Maisemallisesti merkittävä alue kohooa kapeana, pitkänä kallioselänneenä peltoalueiden välissä. Se rajautuu selväpiirteisesti ympäröivään maisemaan, ja lakiosasta on esteettömät näkymät niin länteen kuin itäänkin. Keskellä länsireunaa on jyrkänne, joka kertoo alueen merkittävistä biologisista ja geologisista arvoista. Sen tyvellä on onkaloita ja rinteillä louhikkoa, ja sen alla on edustavaa lehtoa monipuolisine lajistoineen.			
Lähde	[11] Liite 1/12, Liite 2/7		

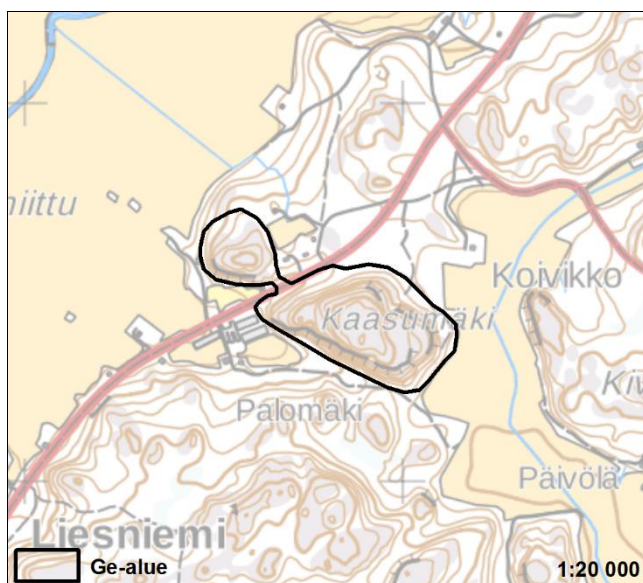
JÄKÄRLÄN HARJUALUE		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Turku	14 ha	Uusi alue
Jäkärän harjualue on maakunnallisesti arvokas harjualue pohjoisessa Turussa, Jäkärän eteläpuolella lähellä Liedon rajaa. Se on kulttuurimaisemaan ja jokilaakson vesialtaaseen liittyvänä elementtinä maisemallisesti merkittävä, ja myös biologisesti ja geologisesti merkittävä. Eteläosassa on lähde. Alue käsittää osan loivamuotoisesta harjulaajentumasta, jonka tasanne on korkeimmillaan 50 metriä merenpinnan yläpuolella. Alue on myös arkeologisesti hyvin merkittävä sen eteläosassa sijaitsevan laajan kivikautisen asuinpaikan vuoksi.			
Lähde	[1] 96, 157-158		

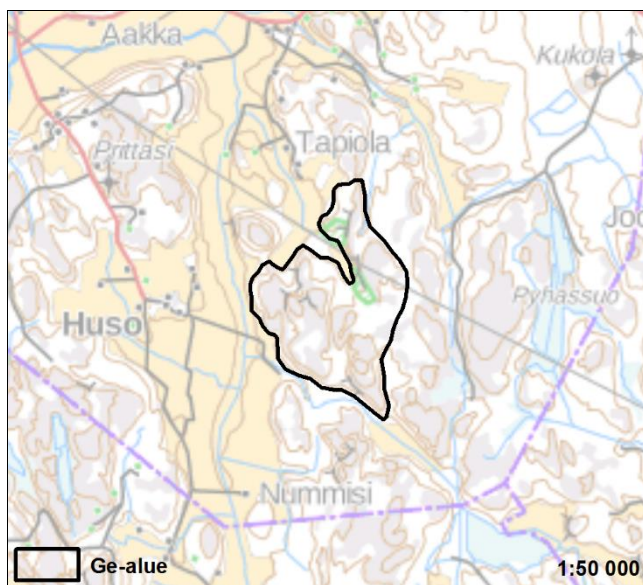
JÄRVENMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Kaarina	7 ha	Uusi alue
Järvenmäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue itäisessä Kaarinassa. Se kohoaa yli 50 metriä itäpuolen Kuoppajärveä korkeammalle, ja on niin maisemallisesti, geologisesti kuin biologisestikin merkittävä. Lailta avautuvat näkymät ympäristöön ja Paimionlahdelle ovat hyvin edustavia. Kaakkoisrinteen kallioseinämissä on jäätikön sulamisvesien kovertamia hiidenkirnumaisia muotoja. Kasvillisuus alueella on monimuotoista, edustavaa ja osin harvinaistakin.			
Lähde	[11] Liite 1/106-107, Liite 2/57		

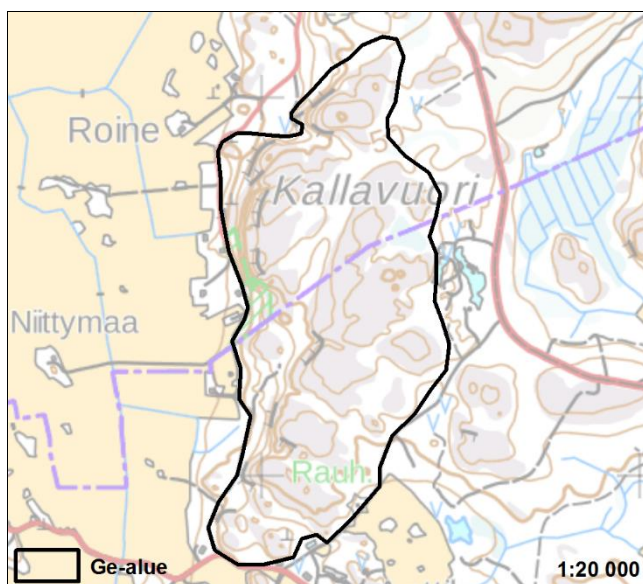
KAASAVUORI-MUNAVUORI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Naantali	16 ha	Ei muutosta
Kaasavuori-Munavuori on maakunnallisesti arvokas kallioalue Naantalin Merimaskussa. Merenrannan tuntumassa Sannaistenlahden pohjoispuolella sijaitseva, kahdesta pienestä jyrkänteisestä kallioselänteestä koostuva kallioalue on geologisesti ja maisemallisesti merkittävä. Alueen sisäiset, jyrkänteiset ja massiivisen louhikkoiset maisemat ovat hyvin erikoisia. Erityisiä piirteitä ovat voimakkaasti lohkoutuneet louhikkoiset jyrkännemuodot, massiiviset irtolohkareet, halkeamat ja onkalot. Kaasavuoren laelta aukeavat edustavat merimaisemat.			
Lähde	[11] Liite 1/52-53, Liite 2/28		

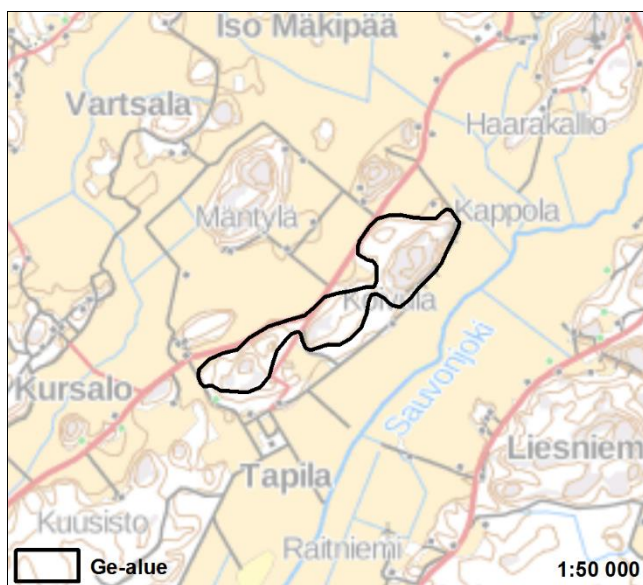
KAASUMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Sauvo	15 ha	Ei muutosta
Kaasumäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Se sijaitsee Sauvon keskiosassa, Sauvonjoen itäpuolella. Maisemallisesti hyvin merkittävä alue erottuu maisemaa hallitsevana massiivisena avokallioisena kallioselänteinä. Se kohoaa noin 50 metriä ympäristöään korkeammalle. Geologisesti kallioalue on merkittävä. Eteläreunan massiiviset jyrkänteet ovat rakoilun lohkomia ja porrasmaisia. Lakiosista avautuu komeita esteettömiä näkymiä etelään ja länteen, ja myös alueen sisäiset maisemat ovat paikoin edustavia.			
Lähde	[11] Liite 1/130, Liite 2/68		

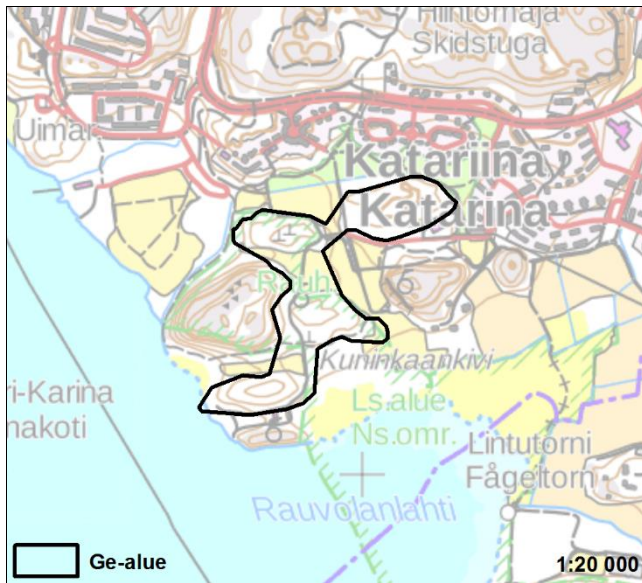
KALKKIMÄKI-MUURASSUONMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Paimio	88 ha	Uusi alue
Kalkkimäki-Muurassuonmäki on valtakunnallisesti arvokas kallioalue. Paimion kaakkoisosassa Huson itäpuolella sijaitseva alue on maisemallisesti ja geologisesti merkittävä, ja biologisesti hyvin merkittävä. Alueen länsireuna kohoaa noin 40 metriä peltoaukeiden yläpuolelle, ja sen laelta on kohtalaisia näkymiä ympäristöön. Pohjois-eteläsuuntaisen murrosvyöhykkeen reunalla sijaitsevaa aluetta luonnehtivat pienet jyrkänteiset selänteet ja niiden väliset suonotkelmat. Lajistoon kuuluu useita uhanalaisia lajeja, ja osa alueesta kuuluu valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan. Erityisen merkittävä kohde on esimerkiksi Varkaankellarinmäen länsijyrkänteen edustan louhikkoinen lehto.			
Lähde	[11] Liite 1/72-73, Liite 2/38		

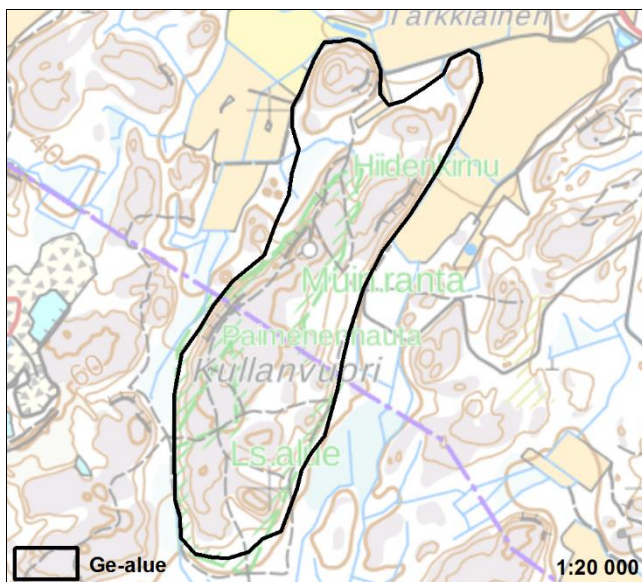
KALLAVUORI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Mynämäki, Nousiainen	58 ha	Ei muutosta
Kallavuori on valtakunnallisesti arvokas kallioalue. Kallioalue on laajan pohjois-eteläsuuntaisen murrosvyöhykkeen itäreunalla kohoava kallioselännejakso Mynämäen ja Nousiainen rajalla. Alue on biologisesti ja maisemallisesti hyvin merkittävä. Kallioalueen länsireunan kalliopinnat ja louhikkoiset jyrkänteet erottuvat hyvin alueen länsipuolelle, ja kallioalueen laelta on hyvin edustavat, esteettömät näköalat kauas länsipuolen viljelymaisemaan. Geologisesti merkittävän alueen piirteet ovat tavanomaista erikoisempia rakoiluineen, louhikkoineen, silokallioineen ja siirtolohkareineen. Monipuoliseen ja edustavaan kasvillisuuteen ja eliölajistoon kuuluu vaateliaampia ja uhanalaisiakin lajeja. Alueella on myös esihistoriallinen linnavuoritausta.			
Lähde	[11] Liite 1/62-63, Liite 2/32		

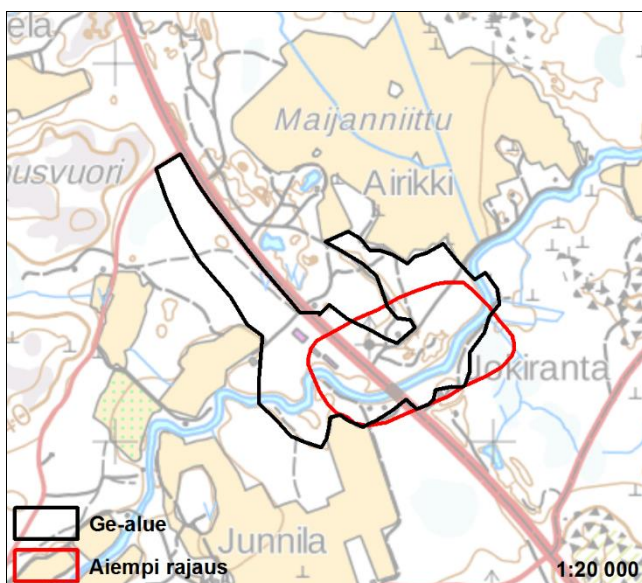
KARHUMÄKI-RAATOTARHANMETSÄ		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Sauvo	55 ha	Ei muutosta
Karhumäki-Raatotarhanmetsä on maakunnallisesti arvokas kallioalue Sauvon keskustasta lounaaseen, Sauvonjoen länsipuolella. Alue on maisemallisesti hyvin merkittävä kallioselännejakso: se kohoaa voimakkaana maisemaelementtinä maisemallisesti aralla paikalla, ja erityisesti Karhumäen itäjyrkänteet erottuvat kauas. Geologisesti ja biologisesti merkittävän alueen laji on kohtalaisen monipuolista ja monin paikoin hyvin edustavaa. Esimerkiksi Karhumäen itä-koillisrinteen tyven monilajinen ja kulttuurivaikutteinen lehto on mielenkiintoinen kohde.			
Lähde	[11] Liite 1/129, Liite 2/67		

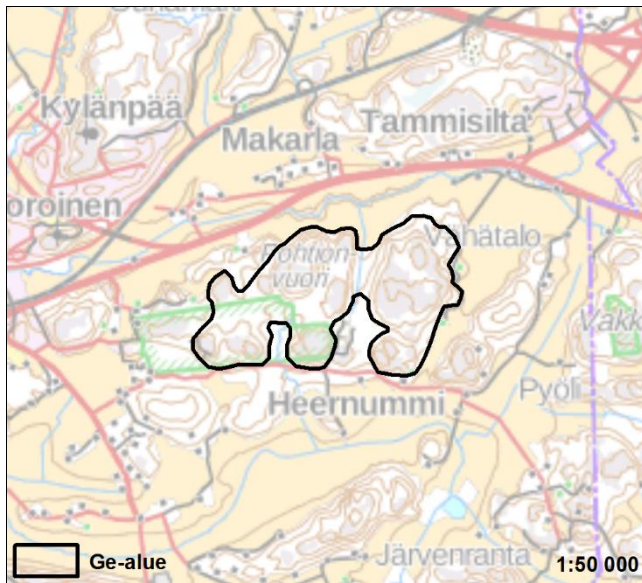
KATARIINANLAAKSON REUNAMOREENIPARVI		Arvokas moreenialue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Turku	14 ha	Uusi alue
Katariinanlaakson reunamoreeniparvi on maakunnallisesti arvokas moreenialue eteläisessä Turussa lähellä Kaarinan rajaa. Biologisesti erittäin merkittävä, geologisesti ja maisemallisesti merkittävä alue koostuu neljästä erillisestä mäestä, jotka muodostavat yhtenäisen reunamoreenialueen. Rinteillä on jonkin verran pintalohkareisuutta, paikoin suuriakin lohkaraita, ja vaikka ne eivät ole erityisen jyrkkiä, erottuvat ne hyvin ympäröiville pelloille. Alueen luontoarvot ovat poikkeukselliset useine vaateliaine ja uhanalaisine lajeineen, ja osia siitä kuuluu lehtojensuojeluohjelmaan. Lisäksi alueella on merkittävää historiallista arvoa. Katariinanlaakso on suosittu retkeilykohde.			
Lähde	[12] Liite 1/2; MOR-Y02-027		

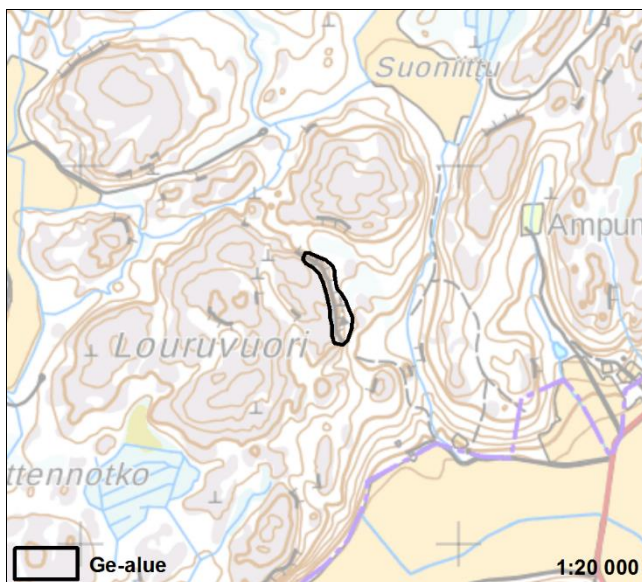
KULLANVUORI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Raisio, Rusko	48 ha	Uusi alue
Maakunnallisesti arvokas kallioalue Kullanvuori sijaitsee Raision ja Ruskon rajalla, Palovuorelta itään. Geologisesti hyvin merkittävä alue on pelto- ja metsämaisemasta selkeästi rajautuva, kapea ja pitkä kallioselänne. Selänteen sisäiset jyrkänteet ja kumpuilevat silokalliot ovat edustavia. Luoteisosassa on pieni pyöreämuotoinen hiidenkirnu, keskiosassa halkeama, "Paimenen hauta", johon liittyy taruaineistoa. Maisemallisesti ja biologisestikin alue on merkittävä: sisäiset maisemat ovat komeita ja näköalat melko hyviä, ja alue on luonnontilaisuudessaan edustava. Alue on myös suosittu retkeilykohde, ja siellä on opastettu reitti.			
Lähde	[11] Liite 1/109-110, Liite 2/58		

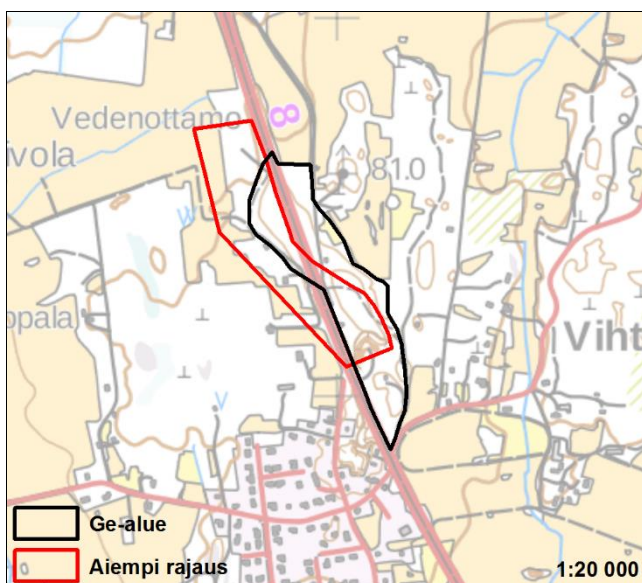
LAAJOEN LAAKSO-MOTELLI		Arvokas harjuaalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Mynämäki	25 ha	Muuttunut
Laajoen laakso-Motelli on maakunnallisesti arvokas harjuaalue Mynämäellä, Laajoen ja Valtatie 8:n risteyskohdassa. Laajoen vesimaisemaan liittyvä harjuaalue on maisemallisesti hyvin merkittävä ja geologisesti merkittävä. Alueella on harjun tasaantuneen kohdan läpi uurtunut jokilaakso, osia harjutasanteista ja joen rannalla hiekkatörmä sekä joen aikaansaamia pienmuotoja. Joessa on meandereita, pieniä jokideltoja ja särkkiä, sekä kurotummalla syntyneitä lampia. Alue on myös biologisesti merkittävä. Aluerajauksista on tarkennettu POSKI-projektin tulosten mukaisesti.			
Lähde	[1] 95, 130 [5] Luontokohteiden inventointi: 5; Maisemaselvitys ja maisemoinnin yleissuunnitelma, 4-5 [6] Alueluettelo: 8 [10] 32-33, 49		

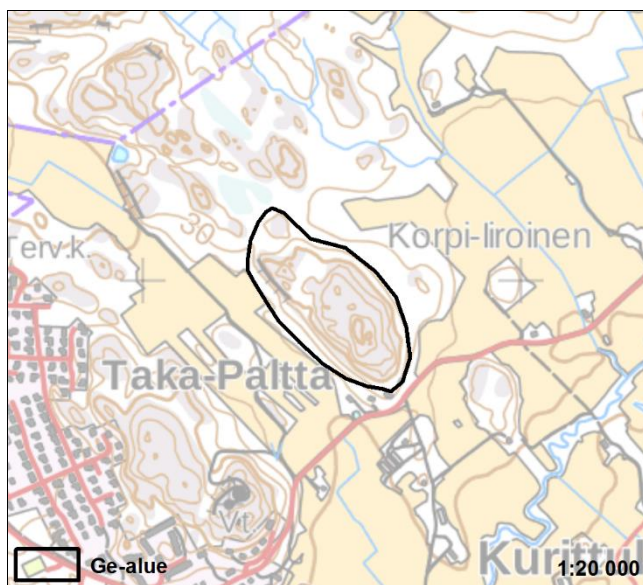
LINNAVUORI- POHTIONVUORI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Kaarina	115 ha	Ei muutosta
Linnavuori-Pohtionvuori on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Se sijaitsee Kaarinan Piikkiön keskustan itäpuolella. Metsäinen ja massiivisen jyrkänteinen, maisemallisesti ja biologisesti merkittävä kallioalue kohoaa 70 metriä ympäristöään korkeammalle. Muutamain paikoin laelta avautuu erinomaisia näköaloja etenkin lounaisosan Linnavuorelta. Alueen lajisto on monipuolista ja edustavaakin, mielenkiintoisimpina kohteina pohjoisosan Pohtionvuoren itäranteen lehtolaidut, sekä Pohtionvuoren ja Kiettiön välinotkelman puroa reunustava ruohoheinäkorpi. Alue on hyvin merkittävä linnavuorensa ja muinaishautojensa myötä.			
Lähde	[11] Liite 1/106, Liite 2/56		

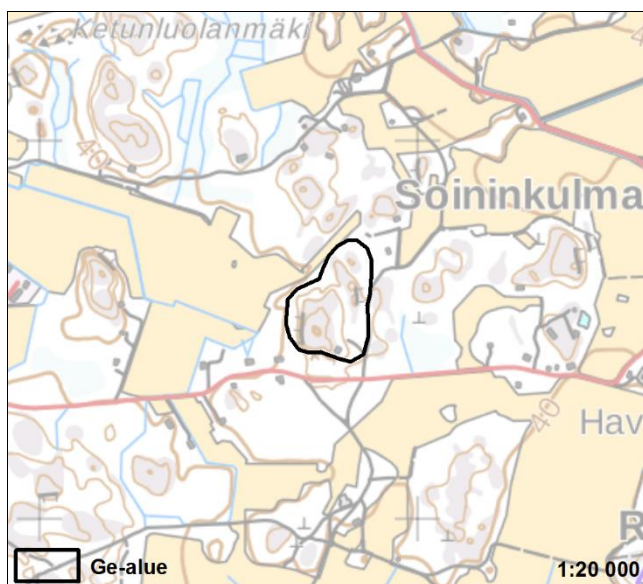
LOURUVUORI		Arvokas kivikko	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Paimio	1 ha	Uusi alue
Paimion keskustasta etelään, lähellä Sauvon rajaa sijaitseva Louruvuori on maakunnallisesti arvokas kivikkoalue. Se kattaa Louruvuoren itäyrkanteen juurelle kasaantuneen taluksen. Kivikon pituus on yli 200 metriä ja leveys suurimmillaan 40 metriä. Jyrkanteen juurella on lohkariekkoo, jonka kerrospaksuus on parhaimmillaan 5 metriä. Lohkareet ovat parhaimmillaan halkaisijaltaan viisimetrisiä. Lohkareiden ja kalliopaasien irtoamiskohdat ovat paikoin näkyvissä jyrkanteen kalliossa.			
Lähde	[14]		

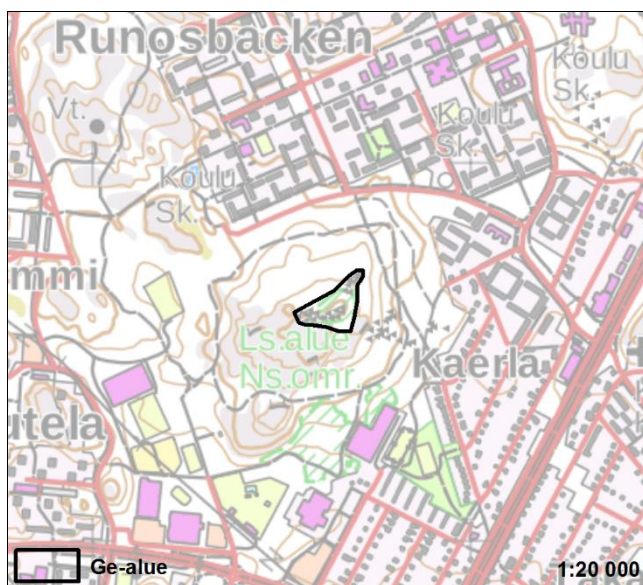
MOISION HARJU		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Mynämäki	11 ha	Muuttunut
Moisio harju on maakunnallisesti arvokas harjualue. Alue käsittää kaksi peräkkäistä kumpuselännettä Mynämäen keskustaajaman pohjoispuolella valtatie 8:n varrella. Harjualue on hyvin maisemallisesti merkittävä ja geologisesti merkittävä. Se on pieni mutta edustava esimerkki Mynämäen, Laitilan, Pyhärannan harjujakson tyypillisestä luonnosta. Harjualueen leikkaa osittain alueen läpi kulkeva valtatie. Korkein kohta on noin 35 metriä merenpinnan ja 10 - 15 metriä ympäristön tason yläpuolella. Aluerajauksista on tarkennettu POSKI-projektin tulosten mukaisesti.			
Lähde	[1] 95, 129 [5] Luontokohteiden inventointi 4, Maisemaselvitys ja maisemoinnin yleissuunnitelma 4 [6] Alueluettelo: 8 [10] 32-33, 49		

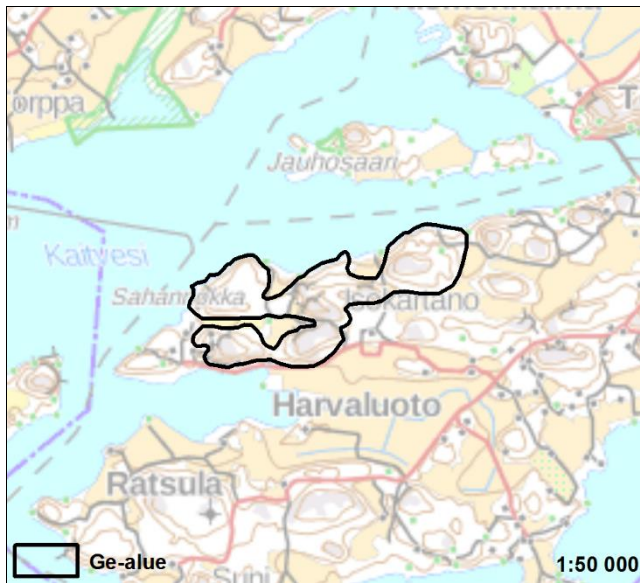
MÄTIKKÄ		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Masku	12 ha	Ei muutosta
Mätikkä on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Maskun keskustan koillispuolella sijaitseva kallioalue on jyrkkäpiirteinen vuori, jolla on merkittäviä geologisia ja maisemallisia arvoja. Murroslaakson reunalla sijaitseva kallioalue erottuu ympäristöstään selvästi eritoten lounaasta käsin, ja alueen laelta avautuvat hyvin edustavat näköalat ympäristöön. Lakiosa ja lounaisrinne ovat rakoilun voimakkaasti lohkomia. Alarinteilla on louhikkoa ja lohkareikkoo. Mätikän lakiosa on paikallinen retkeilykohde ja näköalapaikka.			
Lähde	[11] Liite 1/52, Liite 2/28		

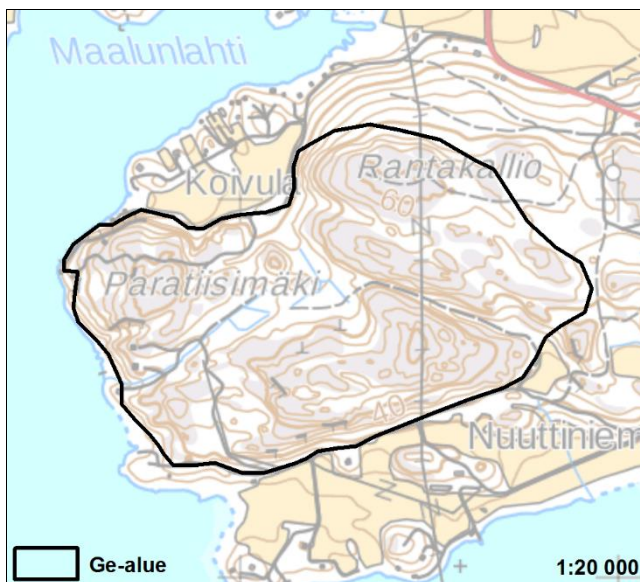
NUMMISVUORI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Rusko	5 ha	Uusi alue
Maakunnallisesti arvokas Nummisvuori on kallioalue kaksi kilometriä Ruskon kirkonkylältä itään. Geologisesti hyvin merkittävä alue koostuu pienestä jyrkänsteisestä kallioselänteestä. Lounaisreunan jyrkänsteen eteläpuoleisella sivulla on pystyasentoinen, hiidenkirnumainen ja kourumainen muodostuma, joka rauhoitettu luonnonmuistomerkki. Länsireunalla on lohkoutuneita jyrkänsteitä ja osin ylikaltevia pintoja. Alue on merkittävä geologinen opetuskohde ja paikallinen nähtävyys.			
Lähde	[11] Liite 1/112-113, Liite 2/60		

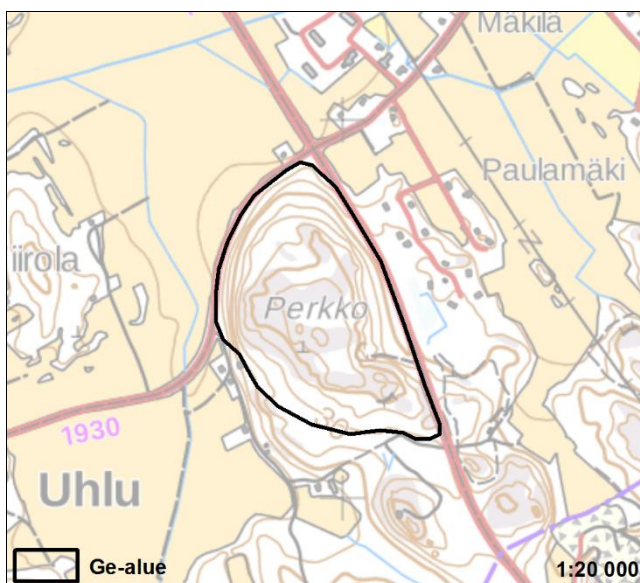
NUNNAVUOREN RANTAKERROSTUMA		Arvokas rantakerrostuma	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Turku	2 ha	Uusi alue
Nunnavuoren rantakerrostuma on maakunnallisesti arvokas rantakerrostuma-alue Turun Kaerlan ja Runosmäen välisellä alueella. Geologisesti merkittävä alue on Turun alueen huomattavin muinaisranta. Tiiviisti toisissaan kiinni olevat, sileiksi muotoutuneet kivilohkareet muodostavat noin 100 – 150 metriä pitkän pirunpellon. Alueella on avoimia ja puuston varjostamia kiviikkoja. Alue on helposti saavutettavissa ja selkeästi hahmotettavissa, ja se onkin suosittu opetuskohde.			
Lähde	[13] Liite 1/1; TUU-02-017		

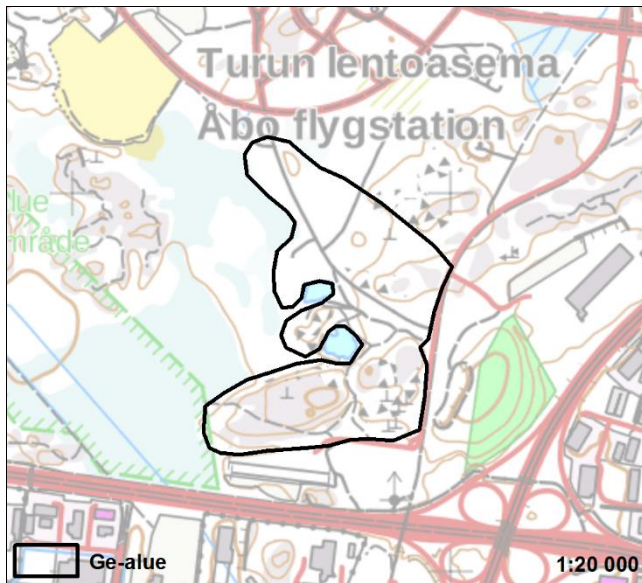
PALOMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Kaarina	78 ha	Uusi alue
Kaarinan Harvaluodon saaren luoteisosassa sijaitseva Palomäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Laaja alue koostuu jyrkenteistä kallioselänteistä ja niiden välisistä notkelmista. Maisemallisesti, geologisesti ja biologisesti merkittävän alueen jyrkenteiset ja osittain avokallioiset rinteet erottuvat selvästi mereltä päin. Lakiosista ja rinteiltä avautuu erinomaisia merenlahtimaisemia. Lakiosien silokallioselänteet ovat kohtalaisen edustavia, kuin myös pohjois-, länsi- ja eteläsvuonien pystyjyrkenteiset kallioseinämmät. Lajisto on monipuolista alueen vaihtelevissa ympäristöissä.			
Lähde	[11] Liite 1/103-104, Liite 2/55		

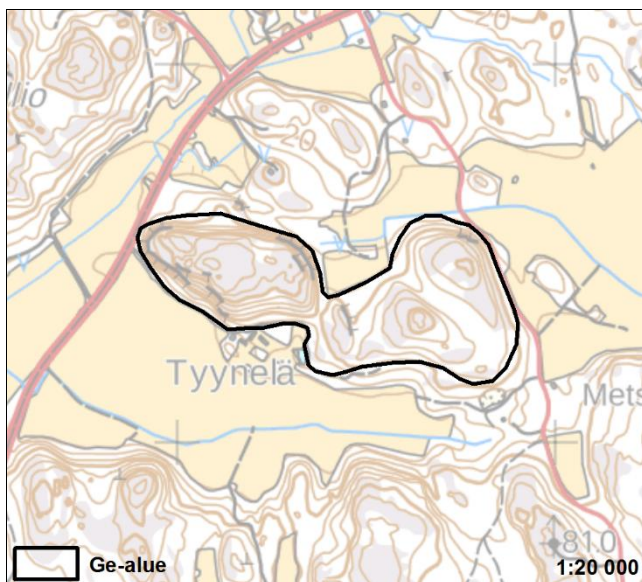
PARATIISIMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Sauvo	82 ha	Ei muutosta
Lounaisessa Sauvossa, Maalunlahden rannalla sijaitseva Paratiisimäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti arvokas alue nousee ympäristöään lähes 50 metriä ylemmäs. Rantajyrkenteet laskeutuvat paikoin suoraan mereen, ja lakiosista avautuu esteettömiä ja kauniita merimaisemia. Sisäosia luonnehtivat kumpumaiset silokallioselänteet, ja itäosassa on lisäksi hyvin pyörästynyt rantakivikko. Lajisto on keskimääräistä monipuolisempaa, ja paikoin tavataan harvinaisempaa kalliokasvillisuutta.			
Lähde	[11] Liite 1/128, Liite 2/66		

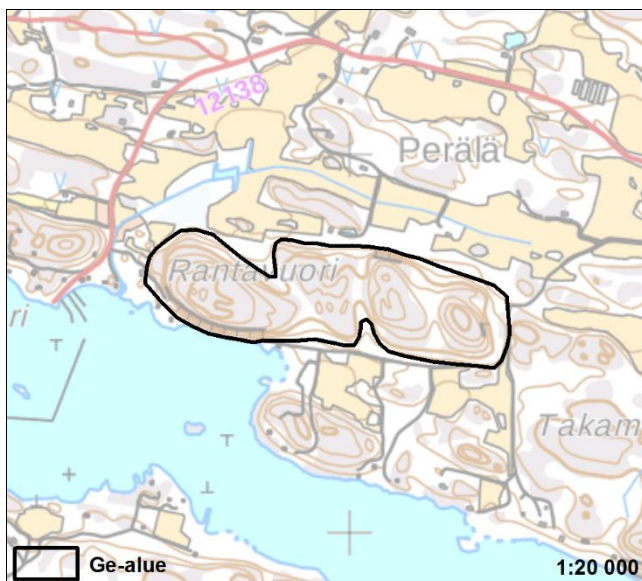
PERKKO		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Mynämäki	27 ha	Ei muutosta
Perkko on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Se sijaitsee Mynämäellä, Mietoisten taajamasta etelään. Geologisesti hyvin merkittävä kallioalue kohoaa jyrkkäranteisena maantien varrella. Alueen sisällä on muun muassa edustavia pirunpeltomaisemia, porrasmaisia jyrkenteitä, sekä kivikkoista ja lohcareista muinaisranta. Alarinteilla on sora-hiekkakerrostumia, jonka seassa on piimaata ja siirtolohkareita. Biologisesti alue on kohtalaisen merkittävä muutamane vaateliaampine lajeineen. Myös maisemallisesti merkittävä kallioalueen laelle kulkee kyltein opastettu kulttuurimaisemareitti, ja se sopii hyvin geologiseksi ekskursiokohteeksi.			
Lähde	[11] Liite 1/53-54, Liite 2/29		

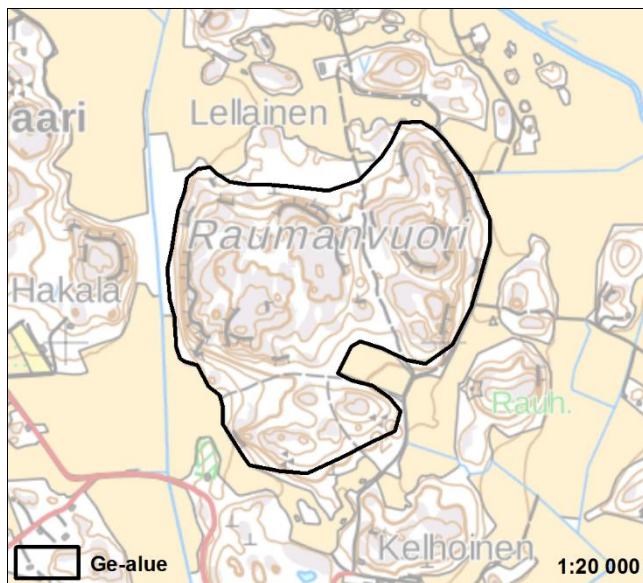
PIRUNPESÄN MUINAISRANNAT		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Turku	30 ha	Uusi alue
Pirunpesän muinaisrantojen arvokas harjualue sijaitsee Turussa, lentoaseman etelä- ja Pomponrahkan itäpuolella. Geologisesti ja maisemallisesti merkittävä harjualue koostuu kaakko-luodesuuntaisen harjujakson tasaantuneesta ja laajentuneesta osasta. Alueella on useita peräkkäisiä kivia ja lohkaresia rantavalleja, alueen kaakkoiskulmalla näyttävä louhikkotörmä ja sen tyvellä tasainen, hiekkainen rantakerrostuma. Siirtolohkareet ovat alueella suurimmillaan yli 10 metriä korkeita. Kaunista maisemakuvaa edustavan alueen kaakkoiskulmalla on myös muinaismuistona rauhoitettu kiviröykkiö.			
Lähde	[1] 96, 157 [9] 38, 56		

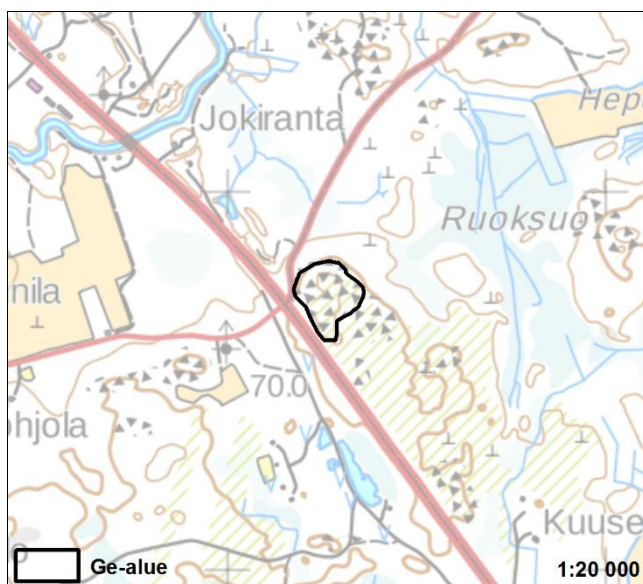
PIRUNTÄTIMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Sauvo	27 ha	Ei muutosta
Piruntätimäki on valtakunnallisesti arvokas kallioalue lounaisessa Sauvossa. Nuottiniemenlahdelta puoli kilometriä itään sijaitseva alue on maisemallisesti hyvin merkittävä, ja geologisesti ja biologisestikin merkittävä. Etenkin etelästä käsin alue erottuu komeana jyrkänteisenä vuorena. Länsireunan porrasmaisesti laskeva pystyrinne on edustava, ja kallioseinämän alla on erikoinen rakoiluun synnyttämä katos. Lakiosien kumpuilevilta ja hieman porrasmäisiltä silokallioalueilta avautuu monin paikoin upeita näkymiä. Lajisto on monipuolista, ja siihen kuuluu myös vaateliaita ja uhanalaisia lajeja. Ekologista moni-ilmeisyyttä on nähtävissä esimerkiksi vaihtelevassa jyrkännekasvillisuudessa.			
Lähde	[11] Liite 1/126-127, Liite 2/65		

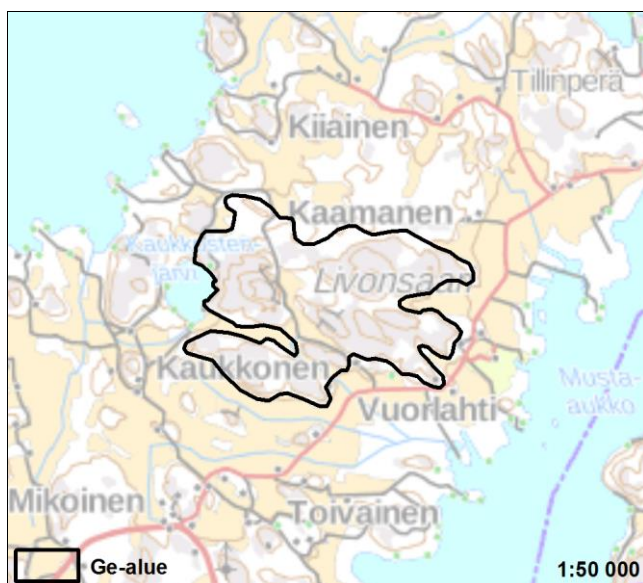
RANTAVUORI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Naantali	22 ha	Ei muutosta
Rantavuori on maakunnallisesti arvokas kallioalue Rymättylässä, Niulalahden pohjoisrannalla. Kallioalue käsittää merenlahden rannalla sijaitsevan jyrkkäpiirteisen kallioselännejakson, joka on maisemallisesti hyvin merkittävä. Alueen länsiosan massiivinen eteläjyrkänte erottuu kauas merenlahdelle, se sen laelta avautuvat saaristomaisemat etelään ja länteen, ja Rantavuoren huippu onkin suosittu näköalapaikka. Geologisesti ja biologisesti alue on merkittävä. Kallioalueen länsiosan lakiselänteiden syvien halkeamien ja rakojen luonnehtimat mosaikkimaiset piirteet ovat tavanomaista erikoisempia. Alueen kasvillisuus on moni-ilmeistä ja varsin edustavaa.			
Lähde	[11] Liite 1/113-114, Liite 2/60		

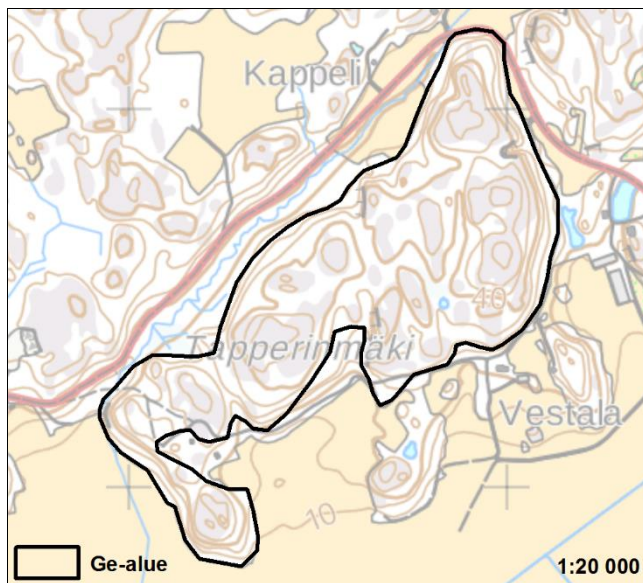
RAUMANVUORI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Masku	51 ha	Ei muutosta
Raumanvuori on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Avoimella paikalla Maskun lounaisosan viljelymaisemassa Suutaraukolta pohjoiseen kohoava Raumanvuori on maisemallisesti ja biologisesti merkittävä. Geologisesti jokseenkin merkittäväällä alueella esiintyy paikoin edustavia, kupumaisiksi hioutuneita silokallioita, ja pohjoisreunan jyrkänteiden alla on pieniä rakoilun synnyttämiä onkaloita. Lakiosista avautuu osin puuston rajoittamia, erinomaisia näkymiä kauas ympäristöön. Alueen lajisto on monipuolista ja monin kohdin edustavaa.			
Lähde	[11] Liite 1/51, Liite 2/28		

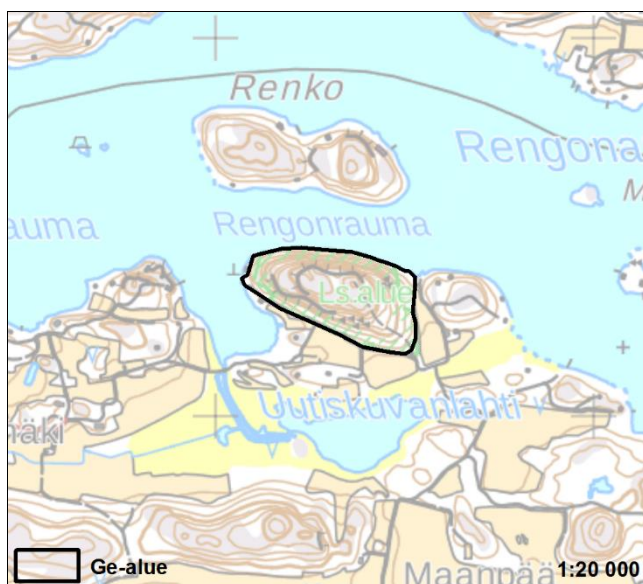
RUOKSUON KIVIKKO		Arvokas kivikko	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Mynämäki	2 ha	Uusi alue
Ruoksuon kivikko on maakunnallisesti arvokas kivikkoalue Mynämäellä, valtatie 8:n ja Ruoksuon välisellä alueella. Alue koostuu moreenikivikosta, joka kattaa noin 100 metriä leveän ja 150 metriä pitkän alueen. Kumpumoreenialueen ylärinteellä ja moreenimäen laella sijaitseva kivikon suurimmat lohkarieet ovat yli kolmemetrisiä. Kivitiheys vaihtelee, suurimmillaan muodostuman laella se lähentelee sataa prosenttia. Kivikko näkyy viereiselle valtatielle hyvin.			
Lähde	[14]		

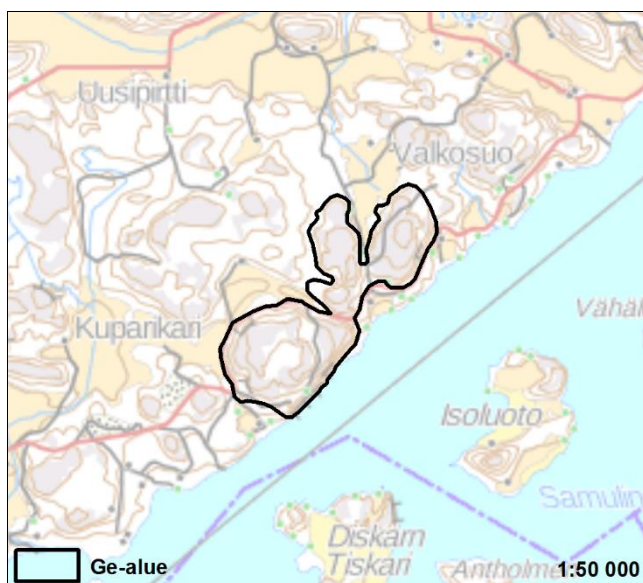
SAMPPAANVUORI-KAITARANTA		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Naantali	157 ha	Ei muutosta
Samppaanvuori-Kaitaranta on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Naantalin Livonsaaren keskiosassa sijaitseva kallioalue on geologisesti ja maisemallisesti merkittävä. Reunaosien jyrkkärinteiset avokalliopinnat erottuvat ympäristöön muutoin ympäröivään metsämaastoon sulautuvasta alueesta. Samppaanvuoren kaakkoisrinne on louhikkoinen ja rakoilun porrasmaisesti lohkomaa, ja sen laella on näkötorni, josta avautuvat upeat merenlahtimaisemat kaikkiin ilmansuuntiin. Monipuolinen, edustava ja paikoin harvinainen kasvillisuus tekee alueesta myös biologisesti merkittävän.			
Lähde	[11] Liite 1/1, Liite 2/1		

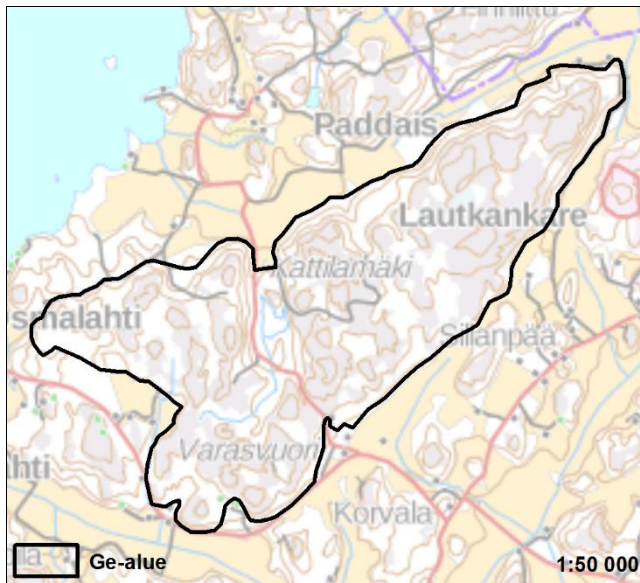
TAPPERINMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Sauvo	61 ha	Ei muutosta
Tapperinmäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue itäisessä Sauvossa, Järvenkylässä. Laajahko ja jyrkkärinteinen alue on geologisesti ja maisemallisesti merkittävä. Se kohoaa melko voimakkaasti peltoaukeiden pirstomassa metsäisessä maastossa. Eteläreunan keskiosassa on edustava, jäätikön hioma pystyjrjänne. Lailta avautuu edustavia näköaloja ympäristöön. Biologisesti alue on hyvin merkittävä. Erityisesti itäreunan osin louhitun kalkkikiviesiintymän lajisto on merkittävää, ja myös uhanalaista lajeja esiintyy.			
Lähde	[11] Liite 1/131-132, Liite 2/69		

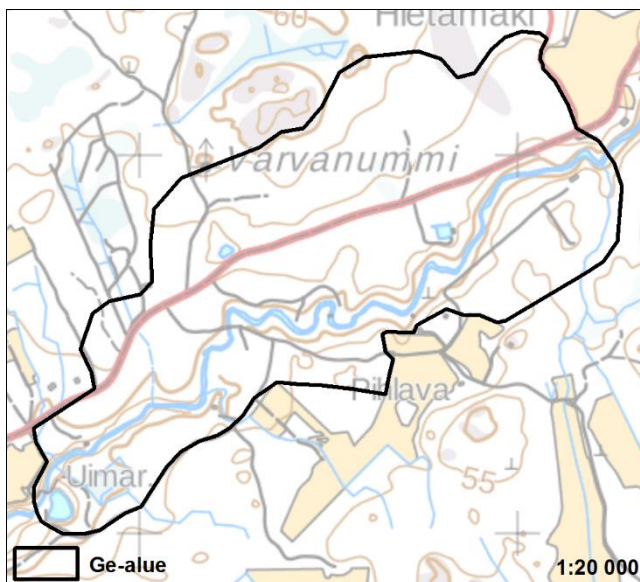
UUTISKUVANVUORI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Naantali	9 ha	Ei muutosta
Uutiskuvanvuori on valtakunnallisesti arvokas kallioalue Naantalin Airismaan pohjoisrannalla. Maisemallisesti ja biologisesti hyvin merkittävä alue kohoaa osittain jyrkkärinteisenä selänteinä 55 metriä ympäröivien merialueiden yläpuolelle. Se erottuu voimakkaana maisemaelementtinä moneen suuntaan, ja sen laelta avautuvat upeat ja esteettömät näkymät ympäröivään saaristomaisemaan. Geologisesti alue on merkittävä: kapea lakiosa on porrasmaisesti kumpuileva, rakoilun lohkoma, pohjois- ja etelärinteet jyrkänteisiä. Etelärinteellä on massiivista louhikkoa ja alempana lohkariekkoo. Kasvillisuudeltaan alue on monipuolinen ja edustava, ja sen etelärinteellä on lehtojensuojeluohjelman alue.			
Lähde	[11] Liite 1/115, Liite 2/61		

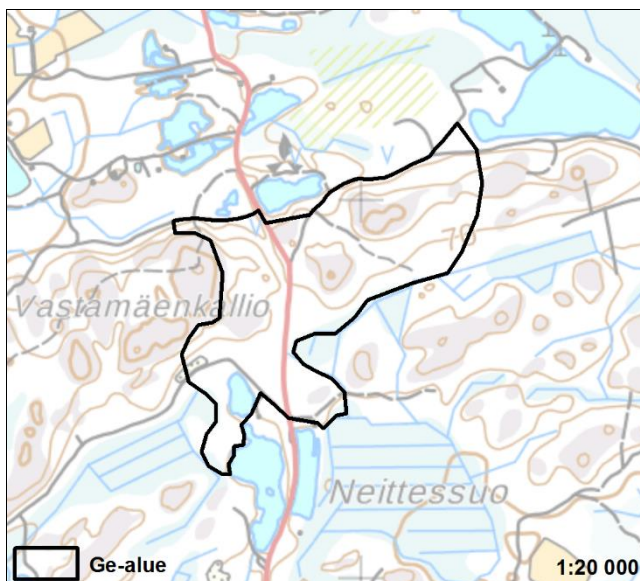
VALPPERINMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Sauvo	92 ha	Ei muutosta
Sauvon koillisosassa sijaitseva Valpperinmäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Se on maisemallisesti hyvin merkittävä ja geologisesti merkittävä alue. Kaakkoisosan jyrkänteet ovat vaikuttavia ja hyvin edustavia kohoten lähes pystyseinäisinä 30 metriä ylöspäin suoraan meren rannalta. Lailta avautuu upeita esteettömiä merimaisemia. Myös kaakkoisreunan louhikkoiset jyrkänteet ovat edustavia. Lakiosat ovat tasaisia ja rakoilun lohkomia, alueen keskiosan notkelmassa on puolestaan havaittavissa kivilajien kontakti.			
Lähde	[11] Liite 1/131, Liite 2/68		

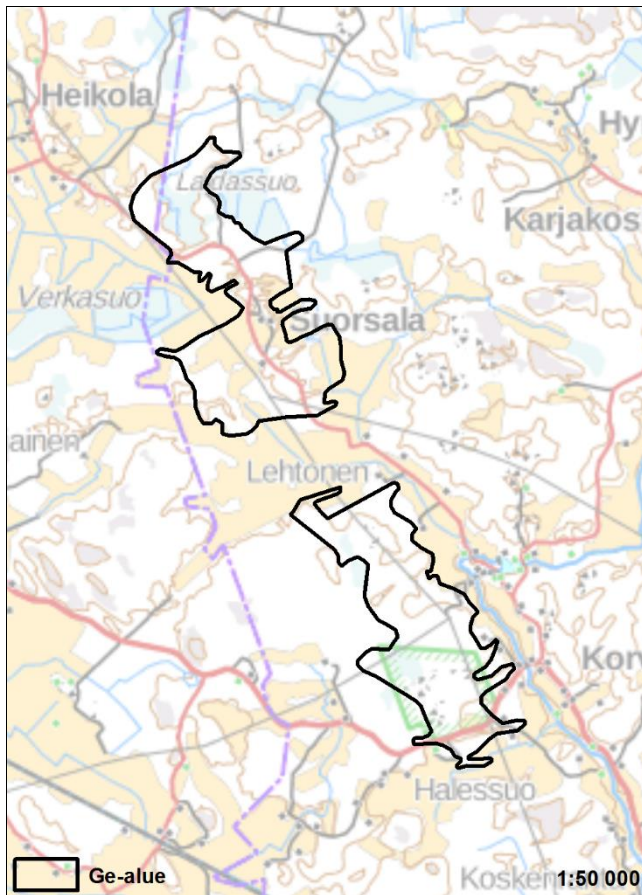
VARASVUOREN-KATTILAMÄEN KALLIOMAASTO		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Sauvo	464 ha	Ei muutosta
Varasvuoren-Kattilamäen kalliomaasto on valtakunnallisesti arvokas kallioalue. Laaja ja metsäinen kallioalue Sauvon luoteisosassa on geologisesti, biologisesti ja maisemallisesti merkittävä. Alue erottuu ympäristöön erityisesti avokalliopintojen osalta muun muassa Haankallion koillisjyrkänteen ja Varasvuoren kaakkoisrinteen osalta. Varasvuori kohoaa noin 65 metriä ympäröivän maaston yläpuolelle, ja sen laelta on erinomaiset esteettömät näköalat moneen suuntaan. Edustavia geologisia piirteitä alueella ovat muun muassa jyrkänne- ja silokalliomuodot, sekä Kattilamäen hiidenkirnut. Alueen kasvillisuus on monipuolista, edustavaa ja paikoin harvinaista.			
Lähde	[11] Liite 1/129-130, Liite 2/67		

VARVANNUMMI		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Nousiainen	97 ha	Uusi alue
Varvanummen maakunnallisesti arvokas harjualue sijaitsee Nousiasten Hirvijoen varrella, kaksi kilometriä Valpperista lounaaseen. Maisemallisesti ja geologisesti merkittävä alue käsittää laaksoon kerrostuneen harjutasanteen. Alueen koillisosassa on kaksi matalaa harjannetta ja lounaisosassa rantavalleja. Tasanteet laskevat portaittain koillisesta lounaaseen, korkeimpien kohtien ollessa 48 metriä merenpinnan yläpuolella. Hirvijoen uurtama laakso on hallitseva elementti kaunistamaisemakuvaa edustavalla alueella.			
Lähde	[1] 95, 136 [9] 32-33, 56		

VASTAMÄENAHDE		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Rusko	31 ha	Uusi alue
Vastamäenahde on maakunnallisesti arvokas harjualue. Alue sijaitsee noin kolme kilometriä Ruskon Vahdon keskustaajamasta pohjoiseen. Alue käsittää pohjois-eteläsuuntaisen tasaisen ja matalan harjujaksen kalliopaljastumien välissä kohoavan osan. Se kattaa harjujaksosta puolen kilometrin matkan. Vastamäenahde on säästynyt harjujaksolle laajasti levinneeltä ja sitä pirstoneelta maa-ainestenotolta, ja on siten edustava esimerkki alueen harjuluonnosta.			
Lähde	[9] 38-39, 56		

HENTULA-MUSTIKKASUON MUODOSTUMA		Arvokas moreenialue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Mynämäki, Vehmaa	222 ha	Ei muutosta
Hentula-Mustikkasuon muodostuma on valtakunnallisesti arvokas moreenialue Mynämäen ja Vehmaan rajalla pääosin Mynämäen puolella. Alue on geologisesti hyvin merkittävä ja biologisesti merkittävä. Moreenialue koostuu useista mannerjäätikön perääntymisvaiheessa syntyneistä peräkkäisistä valleista, jotka muodostavat luoteesta kaakkoon kulkevan valliparven. Vallien pituus vaihtelee 40 ja 700 metrin välillä ja niiden rinteet ovat varsin selkeät. Paikoitellen pintalohkareisuus on hyvinkin runsasta. Alueella on maakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltua hakaa ja metsälaidunta, ja sen lajistoon kuuluu silmälläpidettäviä lajeja.			
Lähde	[12] Liite 1/2; MOR-Y02-018		

HUJAVUORI-KÖÖPELIVUORI		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Naantali	87 ha	Ei muutosta
Hujavuori-Kööpelivuori on maakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus, joka koostuu kahdesta arvokkaasta kallioalueesta, Hujavuori-Korpivuoresta ja Kööpelivuoresta. Kokonaisuus sijaitsee Rymättylän keskustaajaman ja Kirkkojärven eteläpuolella. Hujavuori-Korpivuoren alue koostuu neljästä erillisestä vaihtelevan kokoisesta kallioselänteestä kokonaisuuden länsi- ja keskiosassa. Alueen maisemalliset arvot ovat hyvin merkittäviä: hajanainen selännejakso erottuu maisemassa kohoavina korkeina ja osittain paljaina jyrkänneinä, jotka rajautuvat selvärajaisesti ympäröivään viljely- ja järvimaisemaan. Etenkin 50 metriä merenpinnan yläpuolelle kohoavan Hujavuoren laelta avautuu paikoin upeita näköaloja, ja se onkin suosittu näköalapaikka. Geologisesti ja biologisesti alue on merkittävä. Etenkin kalliomäkien pohjoisrinteillä kupumaiset silokalliot ovat paikoin laaja-alaisia. Lajistoltaan alue on melko monipuolinen ja paikoin kulttuurivaikutteinen. Kööpelivuori on geologisesti ja maisemallisesti merkittävä. Kokonaisuuden läntisimmän osan muodostavaa kallioaluetta luonnehtivat paikoin esiintyvät kumpumaiset silokallioselänteet ja rakoilun lohkomat matalat jyrkännepinnat. Lakiosan eteläreunalta avautuu paikoin edustavia näköaloja kalliomäkien rytmittämään viljelymaisemaan.			
Lähde	[11] Liite 1/116-117, Liite 2/62		

HÖYTINEN-HÖYTTINEN		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Turku	43 ha	Uusi alue
Höytinen-Höyttinen on maakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus. Se sijaitsee Turun Satavan etelärannalla, ja koostuu kahdesta arvokkaasta kallioalueesta, Höytisestä ja Höyttisestä. Höytinen muodostaa aluekokonaisuuden länsiosan. Se on maisemallisesti, geologisesti ja biologisesti arvokas jyrkänteinen kallioselänne. Eteläreunan jyrkänteiset kalliopinnat erottuvat silmiinpistävinä merenlahdelta, ja lakiosasta avautuvat vastaavasti erinomaiset merenlahtimaisemat. Lakiosan silokalliot ovat rakoihin lohkomia, pyöreämuotoisia ja kohtalaisen edustavia. Eteläreunalla on noin 25 metriä korea porrasmainen, harvarakoinen ja pystyjyrkänteinen seinämä, jossa on muutama leveä, terassimainen hylly. Alueen kasvilajisto on edustavaa, ja siihen kuuluu alueellisesti harvinaisempiakin lajeja. Aluekokonaisuuden länsiosan muodostaa puolestaan Höyttinen, joka on niin ikään maisemallisesti, geologisesti ja biologisesti merkittävä kallioalue. Alue koostuu kallioselänteestä, jonka osittain avoimet kallioseinämät erottuvat selvästi merenlahdelle. Lakiosista avautuu hyvin edustavia näkymiä eteläpuolen saaristomerimaisemaan. Kallioalueen tavallista monimuotoiseen lajistoon kuuluu myös harvinaisempia lajeja.			
Lähde	[11] Liite 1/150-152, Liite 2/79		

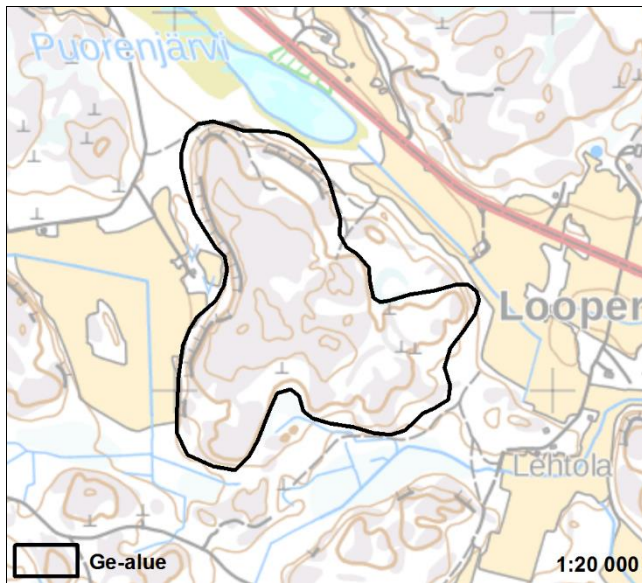

SYSSÄVUORI-TOIVONLINNA		Arvokas kallioaluekokonaisuus	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Kaarina	222 ha	Uusi alue
Syssävuori-Toivonlinna on valtakunnallisesti arvokas kallioaluekokonaisuus Kaarinan Piikkiössä, Hiirsalmen pohjoispuolella. Laaja aluekokonaisuus koostuu Kotkavuori-Haukkavuori-Syssävuoren ja Pajavuori-Pyhävastamäen arvokkaista kallioalueista. Aluekokonaisuuden itäosan muodostava Kotkavuori-Haukkavuori-Syssävuori on maisemallisesti ja biologisesti hyvin merkittävä, geologisestikin merkittävä jyrkkäranteinen kallioselännejakso, jonka korkeimmat laet kohoavat yli 60 metriä merenpinnan yläpuolelle. Esimerkiksi Haukkavuoren itäjäyrä ja Syssävuoren etelärinne erottuvat kauas, ja lakiosista avautuu upeita näkymiä ympäristöön. Biologisesti edustavimpia ovat Haukkavuoren itäjäyränteiden edustan lehto ja itse jyrkänteiden monipuolinen kasvillisuus, jolla on myös uhanalaista lajistoa. Pajavuori-Pyhävastamäki muodostaa aluekokonaisuuden länsiosan. Maisemallisesti hyvin merkittävä alue kohoaa 50 metriä merenpinnan yläpuolelle. Eteläreunan avokallioiset huiput erottuvat kauas ympäristöön. Myös sisäiset maisemat ovat hyvin edustavia: notkelmien ja selänteiden väliset korkeuserot ovat paikoin jopa 25 metriä.			
Lähde	[11] Liite 1/104-105, Liite 2/56		

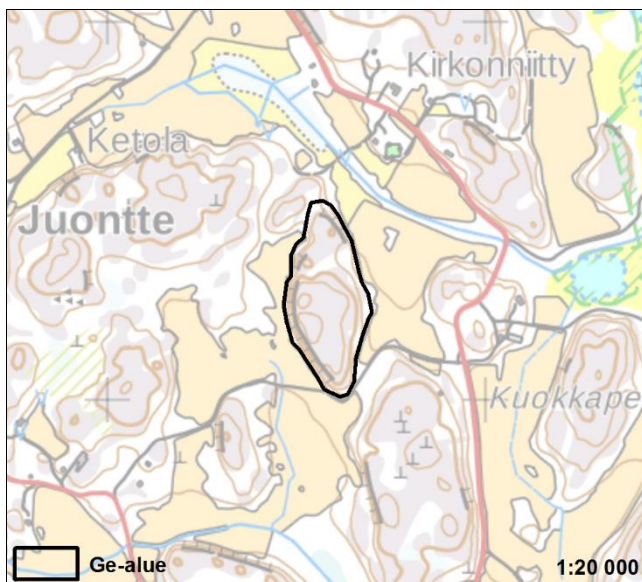
VAKKA-SUOMEN SEUTUKUNNAN GE-ALUEET

Pyhäjärvi, Laitila, Vehmä, Taivassalo, Kustavi

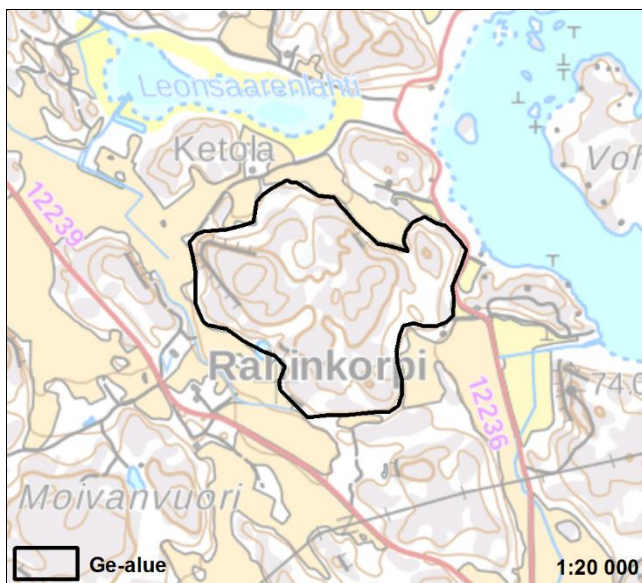
1:250 000

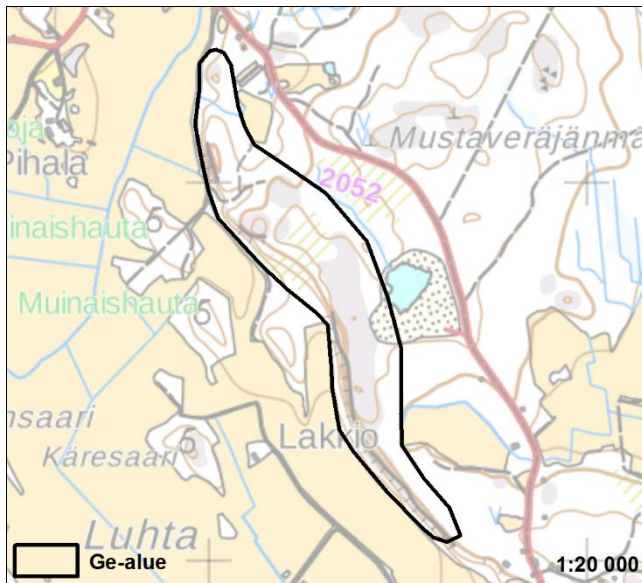
HONKANIEMI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Kustavi	42 ha	Ei muutosta
Honkaniemi on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Metsäisessä maastossa Kustavin Puorenjärven eteläpuolella sijaitsevalla matalalla ja laajalla kallioalueella on merkittäviä geologisia ja biologisia arvoja. Alue ei juuri erotu metsäisessä maastossa ympäristöön länsireunaa lukuun ottamatta. Alueen lakiosa on loivasti kumpuilevaa silokallioaluetta. Reunoilla on lohkoutuneita pysty- ja porrasyrjänkeitä. Kallioalueen kasvillisuus on melko monipuolista ja uhanalaistakin lajia on alueelta löydetty.			
Lähde	[11] Liite 1/42, Liite 2/23		

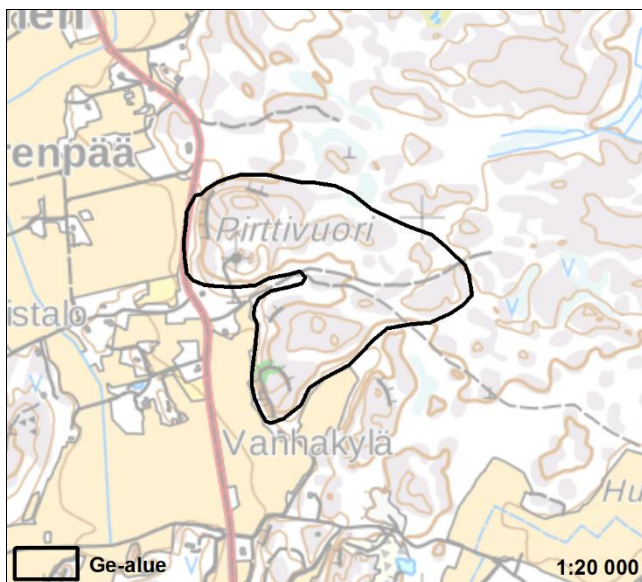
HOPIAVUORI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Kustavi	8 ha	Ei muutosta
Hopiavuori on maakunnallisesti arvokas kallioalue Kunnareiselta länteen Kustavissa. Kallioalue kohoaa peltoalueiden keskellä länsi- ja pohjoisreunastaan jyrkkärinteisenä. Alue on geologisesti ja maisemallisesti merkittävä. Länsireunalla on kohtalaisen massiivinen ja hyvin edustava, rakoilun voimakkaasti lohkoma pystyseinä, jonka piirteet ovat moninaiset. Alueen laelta avautuvat näkymät ympäröivään peltomaisemaan. Hopiavuori on kokoonsa nähden monimuotoinen ja kasvillisuudeltaan varsin edustava alue, ja siten biologisestikin merkittävä.			
Lähde	[11] Liite 1/40, Liite 2/22		

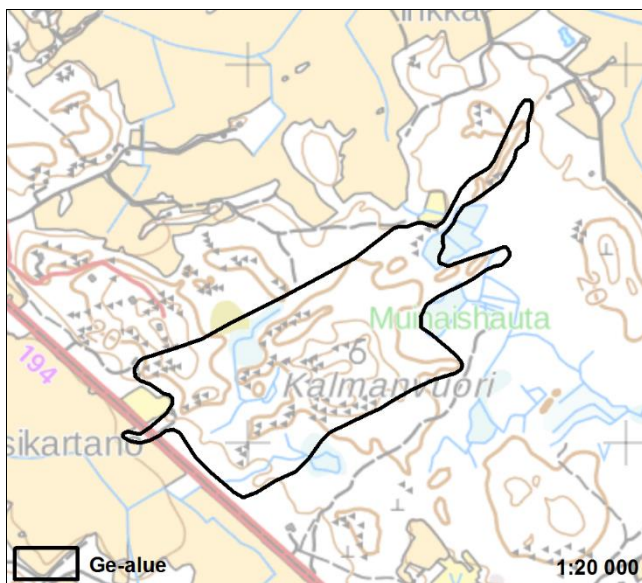
HYYPPIVUORI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Kustavi	28 ha	Ei muutosta
Hyyp pivuori on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Se sijaitsee Kustavissa, Leonsaarenlahden eteläpuolella. Alue koostuu merenlahden länsirannalla kohoavasta jyrkkärinteisestä kallioselänteestä, jonka laki kohoaa jyrkkärinteisenä harjanteena. Alueella on merkittäviä geologisia, maisemallisia ja biologisia arvoja. Rinteiden avoimet kalliopinnat erottuvat hyvin merenlahtimaisemassa. Lakiosasta avautuvat puuston osittain rajoittamat näköalat ovat hyvin edustavia. Alueen lakiosassa on silokalliopintoja ja länsiosassa pystyseinämiä, joiden tyvellä on muun muassa onkaloita ja pieni hiidenkirnu. Alueen kasvilajisto on kohtalaisen monipuolista ja edustavaa.			
Lähde	[11] Liite 1/41-42, Liite 2/23		

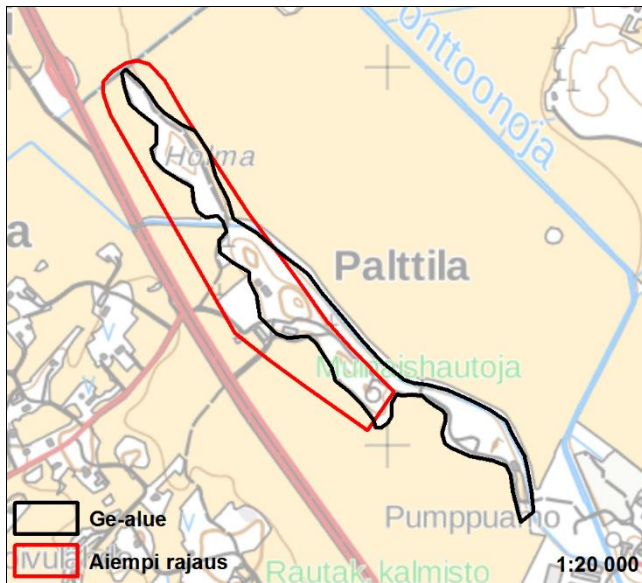
HÖYHÖSVUORI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Laitila	24 ha	Ei muutosta
Höyhösvuori on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Se sijaitsee Laitilan koillisosassa, Suontaan luoteispuolella. Kallioalue on maisemallisesti merkittävä laajemman kalliomaaston kapea, jyrkkäranteinen ja osin jyrkänteinen reunus. Länsipuolelta katsottuna Höyhösvuori erottuu korkeana metsäisenä selänteenä, ja lakiosasta erottuu vastaavasti puuston rajoittamia näköaloja länsipuolen pelloille. Alueen lounais- ja länsijyrkänteiden seinämissä olevat pystyseinäiset rakoilun lohkomat jyrkänne muodot lisäävät alueen geologista monimuotoisuutta. Alue onkin geologisesti hyvin merkittävä. Monipuolinen ja osin tavanomaista harvinaisempi kasvisto tekee Höyhösvuoresta myös biologisesti merkittävän.			
Lähde	[11] Liite 1/44, Liite 2/25		

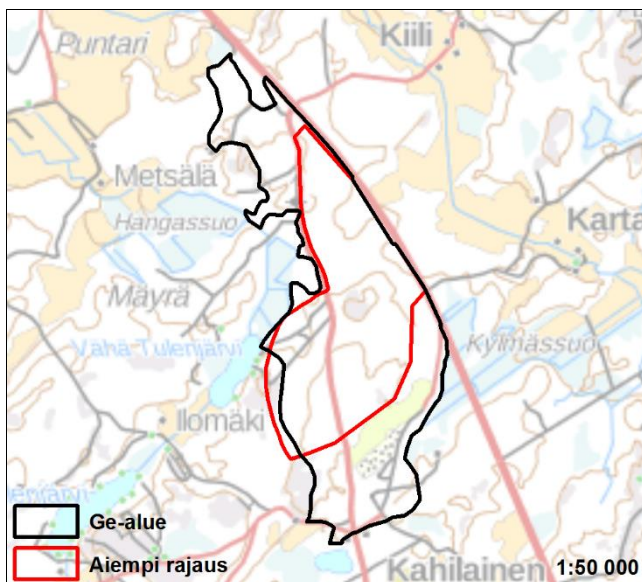
ISOVAINIONVUORI-PIRTTIVUORI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Taivassalo	27 ha	Ei muutosta
Isovainionvuori-Pirttivuori on valtakunnallisesti arvokas kallioalue. Taivassalon Vuorenpäässä sijaitseva kallioalue on maisemallisesti ja geologisesti merkittävä. Alueen länsireuna on jyrkänteinen, ja erityisen arvokas on Isovainionvuoreen länsireunan komea, kohtaisen massiivinen pystyseinämä, jossa on suuria irtonaisia kalliolohkoja. Keskiosassa on laajat, loivasti kumpuilevat silokallioselänteet. Jyrkänteet erottuvat hyvin ympäristöön, ja niiden laelta on edustavat näköalat. Alue on biologisesti hyvin merkittävä: lajisto on monipuolista, edustavaa ja osin vaateliasta ja hyvin harvinaista.			
Lähde	[11] Liite 1/150, Liite 2/79		

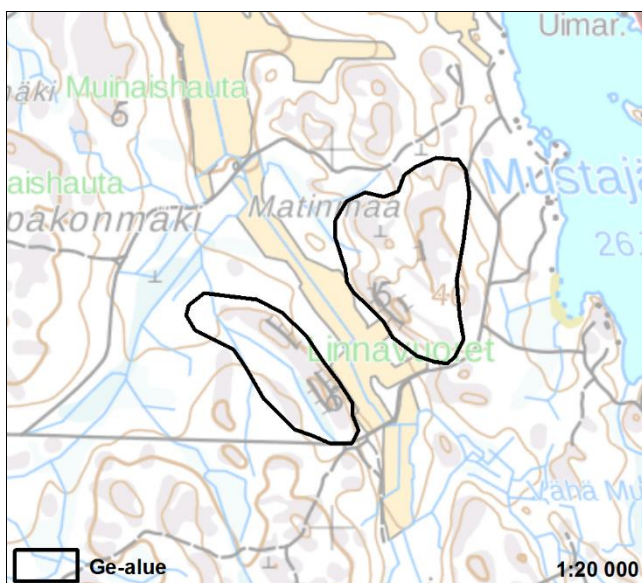
KALMANVUORI		Arvokas moreenialue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Vehmaa	34 ha	Ei muutosta
Kalmanvuori on maakunnallisesti arvokas moreenialue Vehmaan itäosassa. Uhlun itäpuolella sijaitseva reunamoreenivalliparvesta koostuva alue on geologisesti ja maisemallisesti merkittävä. Alue kuuluu laajaan reunamoreenikenttään, joka ulottuu Uudestakaupungista ja Mynämäeltä aina Yläneelle asti. Alueella on useita reunamoreenivalleja, joita luonnehtivat selkeät rinteet ja jyrkät selänteet. Valliparvi on muodostunut jäätikön kulkusuunnan mukaisesti luoteesta kaakkoon. Alueen pintalohkareisuus on varsin runsasta. Maisemassa muodostuma erottuu pelloilta nousevana metsäisenä mäkipjonona.			
Lähde	[12] Liite 1/2; MOR-Y02-017		

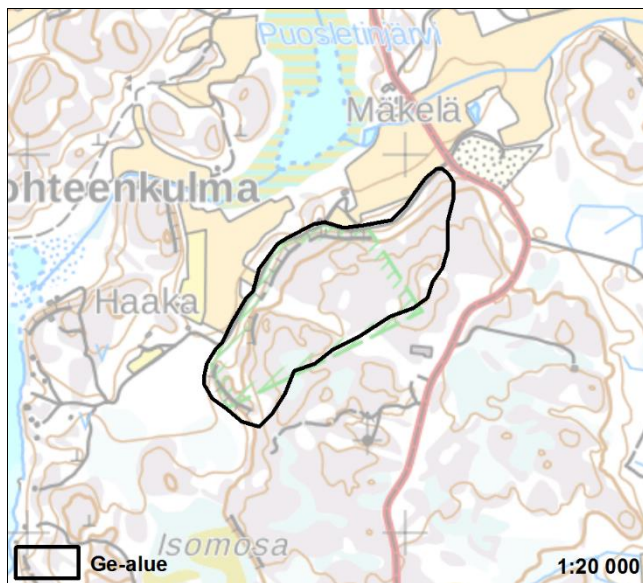
KIRKKOVERÄJÄNMÄKI-HOLMA		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Laitila	15 ha	Muuttunut
Kirkkoveräjänmäki-Holma on maakunnallisesti arvokas harjualue Laitilan keskustan luoteispuolella. Alue on maisemallisesti merkittävä, maaseudun kulttuurimaiseman selvästi erottuva elementti, joka liittyy myös Laitilan kaupungin taajama-alueen maisemaan. Alue on geologisesti ja biologisesti merkittävä. Alue käsittää muodoiltaan kumpuilevan selänteen, joka on noin 1200 metriä pitkä ja 50 - 100 metriä leveä. Sen rinteillä on kuivatun Valkojärven rantatasanteita ja paikoin jyrkänparras, sekä jonkin verran siirtolohkareita. Aluerajaus on tarkennettu POSKI-projektin tulosten mukaisesti.			
Lähde	[1] 94, 122 [5] Maisemaselvitys ja maisemoinnin yleissuunnitelma: 6 [6] Alueluettelo: 24 [10] 30-31, 49		

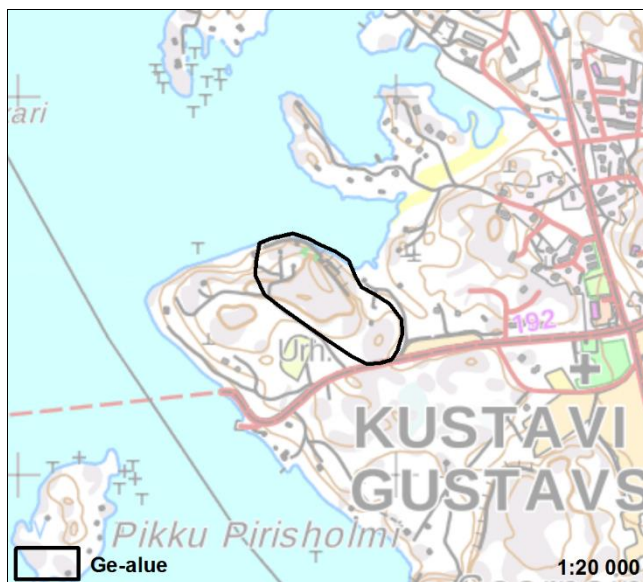
KROUVINNUMMI		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Laitila	225 ha	Muuttunut
Krouvinnummi on maakunnallisesti arvokas harjualue. Maisemallisesti hyvin merkittävä alue sijaitsee Laitilan eteläosassa. Valtatie 8 itäreunaltaan rajautuva alue käsittää noin kolme kilometriä pitkän osuuden melko tasaantunutta harjujaksoa, jonka lakikorkeus on noin 58 metriä merenpinnan yläpuolella. Alue on geologisesti ja biologisesti merkittävä. Alueen kaakkoiskulmassa on muinaishautoja, ja alue onkin myös esihistoriallisesti jokseenkin merkittävä. Aluerajaus on tarkennettu POSKI-projektin tulosten ja kaavatyön maastokäyntien perusteella.			
Lähde	[1] 94, 121 [5] Luontokohteiden inventointi: 6; Maisemaselvitys ja maisemoinnin yleissuunnitelma: 5 [6] Alueluettelo: 24 [10] 30-31, 49		

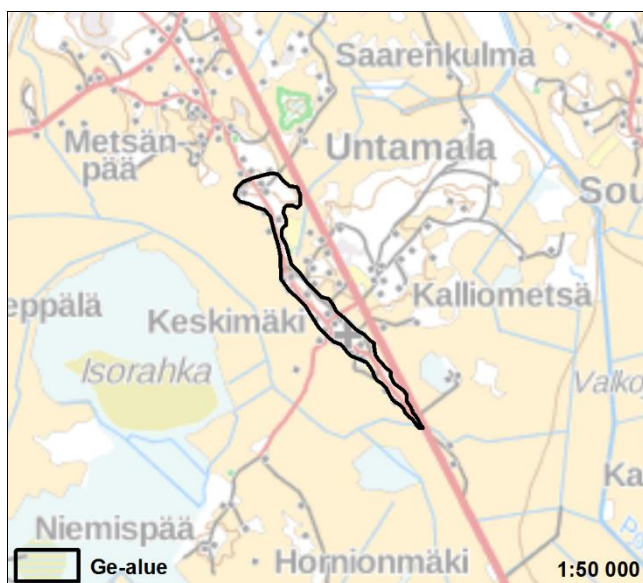
LINNAVUORET		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Laitila	21 ha	Ei muutosta
Linnavuoret on maakunnallisesti arvokas kallioalue Laitilan pohjoisosassa. Mustajärvestä länteen sijaitseva kallioalue koostuu kahdesta jyrkkärinteisestä selänteestä, joilla on merkittäviä geologisia arvoja. Selänteiden väliseen peltonotkelmaan rajautuvat jyrkkärinteiset kallioselänteet eivät erotu metsäisestä maisemasta ympäristöön. Selänteiden lakiosassa tiheä puusto rajoittaa voimakkaasti näköaloja. Alue on biologisesti hyvin merkittävä: kasvillisuus on monimuotoista ja hyvin edustavaa, ja alueella tavataan myös vaateliaampaa lajistoa.			
Lähde	[11] Liite 1/43-44, Liite 2/24		

PUOSETINMÄKI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Kustavi	20 ha	Ei muutosta
Puosletinmäki on maakunnallisesti arvokas kallioalue. Se sijaitsee Kustavin keskustaajamasta kaakkoon, Puosletinjärven eteläpuolella. Laajan ja metsäisen kalliomaaston länsiosan käsittävä Puosletinmäki on biologisesti hyvin merkittävä. Kallioalueella on tavanomaisia silokallioita ja matalia porrasmaisia jyrkäniteitä, eikä loivapiirteinen alue juuri erotu ympäristöön. Kasvilajistoltaan alue on kuitenkin hyvin merkittävä, ja sen lajistoon kuuluu valtakunnallisesti uhanalaisia lajeja.			
Lähde	[1] Liite 1/41, Liite 2/23		

PÄNNÄISTENVUORI		Arvokas kallioalue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
1	Kustavi	8 ha	Ei muutosta
Pännäistenvuori on valtakunnallisesti arvokas kallioalue Kustavin kirkonkylästä länteen. Merenrannalla sijaitseva pieni kallioselänne on geologisesti ja biologisesti hyvin merkittävä. Selänteen koillisreunalla on hyvin edustava pystyjyrkänne Jeremiaksenluoliksi kutsuttuine louhikkoluolastoineen. Alueella on edustavan runsaasti merellistä kalliokasvillisuutta, myös harvinaista ja uhanalaista lajistoa. Maisemallisesti alue on merkittävä: kallioalue erottuu mereltä katsoessa kohtalaisen massiivisena rantajyrkänteinä, ja sen laelta on hyvin edustavat näkymät merenlahdelle.			
Lähde	[11] Liite 1/39-40, Liite 2/22		

UNTAMALAN HARJU		Arvokas harjualue	
Arvoluokka	Kunta	Pinta-ala	Rajaus
2	Laitila	25 ha	Uusi alue
Maakunnallisesti arvokas Untamalan harju on osa harjujaksoa, joka on Untamalan luoteispuolella lähes täysin tuhoutunut pohjaveden pinnan alapuolellekin ulottuneen maa-ainesten oton myötä. Osin kallioselänteiden rikkoma arvokas harjualue on edustava osa maaseudun kulttuurimaisemaa ja säilynyt hyvin laajamittaisemmalta maa-ainesten otolta. Valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella sijaitsee myös rautakautinen kalmisto. Alueella on myös monimuotoista luontoa.			
Lähde	[10] 30-31, 49		

VARSINAIS-SUOMEN LIITTO
EGENTLIGA FINLANDS FÖRBUND
REGIONAL COUNCIL OF SOUTHWEST FINLAND

PL 273 (Ratapihankatu 36) | 20101 Turku
+358 2 2100 900 | kirjaamo@varsinais-suomi.fi
www.varsinais-suomi.fi | Y – 0922305-9